A, Cat. a, 26...

Omne principium grave
Incipis perficias auxiliante DEO.

Conradus Taner
Mein eigent handt
Anno 1. 6. 23.
Den 23 Aprilis,

CATVLLVS. TIBVLLVS. PROPERTIVS.

HIS ACCESSERVNT

CORN. GALLI FRAGMENTA.

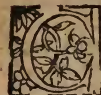

BASILAEE PER NICOlaum Bryling. Anno 1563.

Hunc librum Nobiliss. juxta et Doctiss. Ioan Niclaus à Post studiosus in Academia Ernestina dono dedit pdocto nec non honesto juveni viro Ludolpho Chune munido Bortari in perpetuam amoris tesseram aeternamque sui memoriam, factum Rindeln Ao 1620

CATVLLI VITA
EX PETRI CRINITI LIBRO SECVNDO DE Poëtis latinis.

AIVS Valerius Catullus, Veronæ natus, quo tempore Ter. Varro in urbe claruit. quidam Criſpum Salluſtium Catullo ſupparem faciunt. A Catulli autem natalibus ad P. Vergilium paulominus quàm duodeuiginti anni connumerantur, ſi quorundam annales ſequimur, quando & illud conſtat, carmen de paſſere Lesbiæ ad Vergilium miſſum:

Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Cæterũ nõ humili loco aut obſcuro natus eſt: ſiquidẽ eius parẽs (autore Suetonio) Iulij Cęſaris hoſpitio uſus eſt. Val. aũt Catullus primo traditur à Mallio Romam deductus, cum adhuc in tenera ętate ageret, paulo mox ingenij facilitate & doctrina adeò Romæ acceptus, atque ciuibus gratus, ut M. Tullij patrocinium meruerit: quod ipſum eleganti epigrammate ingenuè teſtatus eſt, quo gratias Ciceroni patrono egit:

Diſertiſsime Romuli nepotum,
Quot ſunt, quotq́ue fuere Marce Tulli,
Quotq́ue poſt alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, peſsimus omnium poeta,

Tanto pessimus omnium poeta.
Quanto tu optimus omnium patronus.

Mallium uerò & eius nuptias magno studio celebrauit, cũ quo se excusat parũ sibi licere ueteres amores (ut antea) decantare: quoniã fratrem amiserit, ex quo studium inquit suum scribendi carminis se abiecisse. Sic enim ad Mallium:

Seu tibi ne mea sint ignota incommoda Malli,
Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe quàm merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne amplius à misero dona beata petas.
Tempore quo primũ uestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum ætas florida uer ageret,
Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amariciem.
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, heu misero frater adempte mihi:
Tu mea tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum una tota est nostra sepulta domus.

Inter cæteros amicos Furium & Aurelium dilexit, Cinnam quoq; Cornificium, Fabullum, & Verannium, quem alicubi & Veranniolum blanditer appellat: puellam præterea Ipsithillam ciuem suã, & Clodiam amauit, quam ficto nomine Lesbiam dicit: sicuti Medaurensis Apuleius testatur in oratione ad Cl. Maximum. Eruditorum consensu docti cognomen accepit: ita enim peculiari epitheto Catullus censet. atq; hunc quidem Ouidius Vergilianę maiestati opponit, tãtùm nominis apud eruditos ac laudis est cõsequutus, Sed & uersus ipsius, quanquã ut duriusculi notantur,

notantur, quod uterq; Plinius asserit: sectatores tamen in his habuit complures sicuti Pompeiũ Saturninum, & Sentium augurem, qui Catulli epigrãmata, ac Licinij, mira diligentia & studio sunt æmulati; ut aliàs diximus. Val. quoq; Martialis Catullum sibi ipsi audacter præponit. Sic enim ad Macrum:

Nec multos mihi præferas poetas,
Vno sed tibi sim minor Catullo.

Opus suum ad Nepotem Cor. misit, uirum doctrina & rerũ cognitione egregium. Diuiditur autem in libros III. ut primus Lyricos, secundus eligidia, tertius autem epigrammata contineat: ad hunc enim modum ordinem ferè meliorem custodiemus. Elegiam de coma Berenices ex poeta Callimacho in Latinos numeros conuertit: eamq; ad Ortalũ amicum misit, quę in Elegiarum adhuc libro legitur. Idem Val. Catullus à Fabio Quintiliano & Diomede inter iambicos reponitur, ab alijs inter Lyricos: in Atticis uerò Noctibus ut elegãtissimus & mundissimus à Gellio laudatur, qui eius quoq; carmen ut uenustissimũ celebrat. Neq; illud omittendum, fuisse ab ipso Catullo & alia composita: nam & à Latinis grãmaticis afferũtur uersiculi aliquot, quos in hoc opere haud inuenies, ex quo deprauatum adhuc, inuersumq; alicubi Catulli carmen est. Tũ illud in primis, quo Egnatianis ineptijs illudit, quod ex ipsa lectione cõstare omnibus potest. C. autem Plinius libro Hist. naturalis XXIX. ad Cæs. Vespasianũ, cũ de magia disserit, amatorium de incantamentis carmẽ à Catullo editum refert, Hinc Theocriti, inquit, apud Græcos, Catulli

apud nos, proximeq; Vergilij incantamentorum amatoria imitatio. Sed & carmen Ithyphalicum scripsit, ut est optimus testis Maurus Terentianus ad Nouatemum, qui hos Catulli uersiculos citat:

Et ferme modus hic datur à plerisq; Priapo,
Inter quos cecinit carmen quoq; tale Catullus.
Hunc tibi lucum dedico, consecroq; Priape,
Qua domus tua Lampasci est, quaq; Priape.
Nam te præcipue in suis urbibus colit ora
Hellespontiaca cæteris ostreosior oris.

Cæsarem maxime Iulium, Phormianũ Mamurram, & Noniũ Strumam, iambicis nominatim proscidit, ex ueterum consuetudine, ut C. Lucullus iambicorum autor, Luciliusq;, & Næuius. Dignumq; illud uideri potest, quod ipse Cesar cũ perpetua sibi stigmata (ut ait Suetonius) imposita uideret ex Catulliano carmine de Mamurra, eadem tamen die poetã ipsum cœnę adhibuit, simulq; hospitio suo nõ secus atq; antea, uti eum permisit. Mortuus autem Romæ est iuuenili admodum ætate (& ut quidã putarunt) annum circiter XXX. agens, quo tempore P. Maro, uelut ex annalibus Eusebij colligitur, in urbe Cremona studijs operam daret. Vulgatum quoq; de Valer. Catullo illud:

Tantum parua suo debet Verona Catullo,
Quantum magna suo Mantua Vergilio.

C. VAL.

C. VALERII CA-
TVLLI VERONENSIS AD CORN. NEPO- tem Libellus.

VO Idona lepidum nouũ libellum,
Arido modò pumice expolitum
Corneli? tibi: nanq; tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Iam tum, cùm ausus es unus Italorũ
Omne æuũ trib⁹ explicare chartis,
Doctis Iuppiter, & laboriosis.
Quare habe tibi quicquid est libelli,
Qualecunq; quidem ora per uirorum
Plus uno maneat perenne seclo.

AD PASSEREM LESBIÆ.

Passer deliciæ meæ puellæ,
Qui cum ludere, quem in sinu tenere,
Cui primùm digitum dare appetenti,
Et acreis solet incitare morsus,
Cum desiderio meo nitenti,
Charum nescio quid lubet iocari,
Et solatiolum sui doloris,
Credo, ut tum grauis acquiescat ardor,
Secum ludere, sicut ipse, possem,
Et tristeis animi leuare curas:
Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ

Pernici aureolum fuiſſe malum,
Quod zonam ſoluit diu ligatam.

DE PASSERE MORtuo Lesbiæ.

Lugete ô Veneres, Cupidinesq́;,
Et quantum eſt hominum uenuſtiorum,
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ,
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat, ſuamq́; norat
Ipſam, tam bene, quam puella matrem:
Nec ſeſe à gremio illius mouebat:
Sed circunſiliens modò huc, modò illuc,
Ad ſolam dominam uſq; pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricoſum
Illuc, unde negant redire quenquam:
At uobis malè ſit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis,
Tam bellum mihi paſſerem abſtuliſtis,
O factum malè, ô miſelle paſſer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

DE PHASELO, QVO IN PAtriam reuectus eſt.

Phaſelus ille quem uidetis hoſpites,
Ait fuiſſe nauium celerrimum,
Neq; ullius natantis impetum trabis
Nequiſſe præterire, ſiue palmulis
Opus foret uolare, ſiue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare littus, inſulaſ'ue Cycladas,

Rodum,

Rhodum'ue nobilẽ, horridam'ue Thraciam,
Propontida, trucem'ue ponticum sinum,
Vbi iste pòst phaselus, antea fuit
Comata sylua: nam Cythorio in iugo
Loquente sæpe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica, & Cythore buxifer
Tibi hæc fuisse & esse cognitissima
Ait phaselus, ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in æquore,
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse, læua, siue dextera
Vocaret aura, siue utrunq; Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem:
Neq; ulla uota littoralibus dijs
Sibi esse facta, cum ueniret à mari
Nouissimo hunc ad usq; limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere, nunc recondita
Senes quiete, seq; dedicat tibi
Gemelle Castor, & gemelle Castoris.

AD LESBIAM.

Viuamus mea Lesbia, atq; amemus,
Rumoresq; senum seueriorum
Omneis unius æstimemus assis.
Soles occidere & redire possunt,
Nobis cum semel occidit breuis lux,
Nox est perpetua una dormienda.
Da mi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, da secunda centum,
Dein usq; altera mille, deinde centum.

Dein cum millia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut ne quis malus inuidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

AD FLAVIVM.

Flaui delicias tuas Catullo,
Ni sint illepidæ, atq; inelegantes,
Velles dicere, nec tacere posses:
Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis, hoc pudet fateri.
Nam te non uiduas iacere noctes
Ne quicquam tacitum cubile clamat,
Sertis & Syrio flagrans oliuo:
Puluinusq́; peræq́; & hic, & illic
Attritus tremuliq; cassa lecti
Argutatio, inambulatioq́;.
Nam ni præualet ista nil taceres.
Cur non tam latera exfututa pandas,
Ni tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes boni, maliq́;
Dic nobis, uolo te, ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uersu.

AD LESBIAM.

Quæris quot mihi basiationes
Tuæ Lesbia sint satis, superq́;?
Quàm magnus numerus Libyssæ arenæ
Laserpiciferis iacet Cyrenis
Oraclum Iouis inter æstuosi,
Et Batti ueteris sacrum sepulcrum,
Aut quàm sidera multa, cum tacet nox,

Furti-

Furtiuos hominum uident amores
Tam te basia multa basiare
Vesano satis, & super Catullo est,
Quæ nec pernumerare curiosi
Posint, nec mala fascinare lingua.

AD SE IPSVM.

Miser Catulle desinas ineptire,
Et quod uides perisse, perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum uentitabas, quò puella ducebat
Amata nobis, quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocosa fiebant,
Quæ tu uolebas, nec puella nolebat.
Fulsere uerè candidi tibi soles.
Nũc iã illa nõ uult, tu quoq; impotẽs es: nec
Quæ te fugit sectare, nec miser uiue,
Sed obstinata mente perfer, obdura.
Vale puella, iam Catullus obdurat,
Nec te requiret, nec rogabit inuitam
At tu dolebis, cum rogaberis nulli.
Scelesta te'ne? quæ tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem Basiabis? cui labella mordebis?
At tu Catulle destinatus obdura.

AD VERANNIVM.

Veranni omnibus è meis amicis
Antistes mihi millibus trecentis,
Venisti'ne domum ad tuos penates?
Fratres'q; unanimes, tuamq; matrem?

Venisti: ô mihi nuncij beati,
Visam te incolumem, audiamq́; Iberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos est tuus: applicansq́; collum
Iucundum os, oculosq́; suauiabor.
O quantum est hominum beatiorum.
Quid me lætius est, beatius'ue.

DE VARRI SCORTO.

Varrus me meus ad suos amores
Visum duxerat è foro ociosum:
Scortillum, ut mihi tum repentè uisum est,
Non sanè illepidum, nec inuenustum.
Huc ut uenimus, incidêre nobis
Sermones uarij: in quibus, quid esset
Iam Bithynia, quomodo se haberet,
Et quoniam mihi profuisset ære.
Respondi, id quod erat, nihil, neq; ipsi,
Nec prætoribus esse, nec cohorti
Cur quisquam caput unctius referret,
Præsertim quibus esset irrumator
Prætor, nec faceret pili cohortem.
At certe tamen inquiunt, quod illic
Natum dicitur, ære comparasti
Ad lecticam homines. ego, ut puellæ
Vnum me facerem beatiorum,
Non inquam mihi tam fuit malignè,
Vt prouincia quod mala incidisset,
Non possem octo homines, parare rectos,
At mi nullus erat neq; hic, neq; illic,
Fractum qui ueteris pedem grabati

In collo

In collo sibi collocare posset.
Hic illa, ut decuit cinædiorem,
Quæso, inquit, mihi mi Catulle paulum
Istos commodita, uolo ad Serapin
Ferri mane. mane, inquio puellæ,
Istud quod modò dixeram me habere,
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est grauis. is sibi parauit.
Verum utrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene quàm mihi parassem.
Sed tu insulsa, mala, & molesta uiuis,
Per quam non licet esse negligentem.

AD FVRIVM ET AVRELIVM.

Furi & Aureli comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Longe ubi littus resonante Eoa
Tunditur unda.
Siue in Hyrcanos, Arabesq́ molleis,
Seu Sacas, sagittiferosq́ Parthos,
Siue qua septemgeminus colorat
Æquora Nilus.
Siue trans altas gradietur Alpeis,
Cæsaris uisens monimenta magni
Gallicum Rhenum, horribiles &, ulti-
mosq́ Britannos.
Omnia hæc quæcunq́ feret uoluntas
Cœlitum, tentare simul parati,
Pauca nunciate meæ puellæ
Non bona dicta:
Cùm suis uiuat, ualeatq́ mœchis,
Quos

Quos ſimul complexa tenet trecentos,
Nullum amans uere,ſed identidem omnium,
Ilia rumpens.
Nec meum ſpectet,uelut antè,amorem,
Qui illius culpa cecidit, uelut prati,
Vltimus flos, prætereunte poſtquam
Tactus aratro eſt.

IN ASINIVM.

Inter cœnam Aſini manu ſiniſtra
Non belle uteris in ioco, atq; uino.
Tollis lintea negligentiorum
Hoc ſalſum eſſe putas? fugit te inepte,
Quamuis ſordida res, & inuenuſta eſt:
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit: eſt enim leporum
Diſertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecaſyllabos trecentos
Expecta,aut mihi linteum remittte,
Quod me non mouet æſtimatione,
Verum eſt μνημόσυνον mei ſodalis.
Nam ſudaria ſætaba ex Iberis
Miſerunt mihi muneri Fabullus,
Et Verannius: hoc amem neceſſe eſt,
Vt Veranniolum meum,& Fabullum.

AD FABVLLVM.

Cœnabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, ſi tibi dij fauent, diebus,
Si tecum attuleris bonam atq; magnam
Cœnam,non ſine candida puella

Et uino

Et uino, & sale, & omnibus cachinnis.
Hæc si inquam attuleris Fabulle noster,
Cœnabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum,
Sed contrà accipies meos amores:
Seu quid suauius, elegantius'ue est.
Nam unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt Veneres, Cupidinesq́;:
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum te faciant Fabulle nasum.

AD CALVVM LICINI-
um Oratorem.

Ni te plus oculis meis amarem
Iucundissime Calue, munere isto
Odissem te odio Vatiniano.
Nam quid feci ego, quid'ue sum locutus,
Cur me tot malè perderes poetis?
Isti dij mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.
Quod si (ut suspicor) hoc nouū ac repertum
Munus dat tibi Sylla litterator,
Non est mi male, sed bene, ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Dij magni horribilem, & sacrum libellum,
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuò ut die periret
Saturnalibus optimo dierum.
Non, non hoc tibi salse sic abibit:
Nam si luxerit, ad liberariorum
Curram scrinia, Cæsios, Aquinos,

Suffe-

Suffenum, omnia colligam uenena,
Ac te his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea ualete, abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Secli incommoda pessimi poetæ
Legistis, malè me marem putastis,
Si qui fortè mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis.

AD AVRELIVM.

Commendo tibi me, ac meos amores
Aureli, ueniam peto pudentem,
Vt si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres, & integellum,
Conserues puerum mihi pudicè.
Non dico à populo: nihil ueremur
Istos qui in platea modò huc, modò illuc
In re prætereunt sua occupati:
Verum à te metuo, tuoq; pene
Infesto pueris bonis, malisq;,
Quem tu, quà lubet, ut lubet moueto,
Quantum uis, ubi erit foris, paratum,
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
Quod si te mala mens, furorq; uecors
In tantam impulerit sceleste culpam,
Vt nostrum insidijs caput lacessas,
Ah tum te miserum, maliq; fati,
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphaniq;, mugilesq;.

AD

AD AVRELIVM ET Furium.

Pædicabo ego uos,& irrumabo
Aureli Pathice,& cinæde Furi.
Qui me ex uersiculis meis putatis,
Quòd sint molliculi,parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum,uersiculos nihil necesse est:
Qui tum deniq; habent salem,ac lepôrem,
Si sunt molliculi,ac parum pudici,
Et quod pruriat incitare possunt,
Non dico pueris,sed ijs pilosis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos,
Vos qui millia multa basiorum
Legistis,male me marem putastis,
Si qui fortè mearum ineptiarum
Lectores eritis,manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis,
Pædicabo ego uos,& irrumabo.

AD COLONIAM.

O Colonia quem cupis ponte lædere longo,
En salire paratum habes,sed uereris inepta
Crura ponticuli,sub his totus irrediuiuus
Ne supinus eat,cauaq; in palude recumbat.
Si tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel sali subsuli sacra suscipiantur,
Munus hoc mihi maximi da Colonia risus.
Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire præcipitem in lutum per caputq;,pedesq;:
Verum totius ut lacus,putidæq; paludis

Liuidifsima, maximeq; eſt profunda uorago.
Inſulſiſsimus eſt homo, ne ſapit pueri inſtar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna,
Cui cum ſit uiridiſsimo nupta flore puella,
Vt puella tenellulo delicatior hœdo,
Aſſeruanda nigerrimis diligentius uuis,
Ludere hanc ſinit, ut lubet, nec pili facit uni.
Nec ſe ſubleuat, ex ſua parte, ſed uelut alnus
In foſſa liguris iacet ſeparata ſecuri,
Tantundem omnia ſentiens, quàm ſi nulla ſit uſquam.
Talis iſte meus ſtupor nil uidet, nihil audit,
Ipſe quis ſit, utrum ſit, an non ſit, id quoq; neſcit.
Hunc ego uolo de tuo ponte mittere pronum,
Si poteſt olidùm repentè excitare ueternum,
Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno.
Ferream ut ſoleam tenaci in uoragine mula.

AD AVRELIVM.

Aureli pater eſuritionum,
Non harum modò, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut alijs erunt in annis,
Pædicare cupis meos amores,
Nec clàm. nam ſimul & iocaris una.
Hærens ad latus omnia experiris
Fruſtra. nam inſidias mihi inſtruentem
Tangam te prius irrumatione.
Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem.
Nunc ipſum id doleo, quòd eſurire
Ne meus puer, & ſitire diſcet.
Quare deſine, dum licet pudico.
Nec finem facies, uiſi irrumatus,

AD

AD VARVM.

Suffenus iste Vare, quem probè nosti,
Homo est uenustus, & dicax, & urbanus,
Idemq; longè plurimos facit uersus.
Puto esse ego illi millia aut decem, aut plura
Perscripta, nec sic, ut fit, in Palimpsesto
Relata, chartæ regiæ, noui libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana
Directa plumbo, & pumice omnia æquata.
Hæc cum legit, tum bellus ille, & urbanus
Suffenus unus, caprimulgus, aut fossor
Rursus uidetur, tantum abhorret, ac nutat.
Hoc quid putemus esse? qui modò scurra,
Aut si quid hac re tristius uidebatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit: neq; idem unquam
Æquè est beatus, ac poema cùm scribit,
Tam gaudet in se, tamq; se ipse miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neq; est quisquam,
Quem non in aliqua re uidere Suffenum
Possis. Suus cuiq; attributus est error.
Sed non uidemus manticæ quid in tergo est.

AD FVRIVM.

Furi, cui neq; seruus est, neq; arca,
Nec cimex, nec araneus, nec ignis,
Verùm est & pater, & nouerca, quorum
Dentes uel silicem comesse possunt,
Est pulchrè tibi cum tuo parente,
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum; bene nam ualetis omnes,

Pulchrè concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graueis ruinas,
Non facta impia, non dolos ueneni,
Non casus alios periculorum,
At qui corpora ſicciora cornu,
Aut ſi quid magis aridum eſt, habetis,
Sole, & frigore, & eſuritione,
Quare non tibi ſit bene, ac beate:
A te ſudor abeſt, abeſt ſaliua,
Muccusq́ꝫ, & mala pituita naſi,
Hanc ad munditiam adde mundiorem,
Quòd culus tibi purior ſal illo eſt,
Nec toto decies cacas in anno:
Atqꝫ id durius eſt faba, & lapillis:
Quod tu ſi manibus teras, fricesq́ꝫ,
Non unquam digitum inquinare poſſes.
Hæc tu commoda tam beata Furi
Noli ſpernere, nec putare parui:
Et ſeſtertia quæ ſoles precari
Centum deſine: nam ſat es beatus.

AD PVERVM.

O qui floſculus es iuuenculorum,
Non horum modò, ſed quod aut fuerunt
Aut poſthac alijs erunt in annis,
Mallem delicias mihi dediſſes,
Quâm eſt, cui neqꝫ ſeruus eſt, neqꝫ arca,
Quâm ſic te ſineres ab iſto amari,
Cui nil eſt. homo bellus, inquies, eſt,
Sed bello huic, neqꝫ ſeruus eſt, neqꝫ arca.

Hæc tu quàm lubet obijce, eleuaq́;,
Nec seruum tamen ille habet, neq; arcam.

AD THALLVM.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, uel hinnula tenella,
Vel pene languido senis, situq́; araneoso.
Idemq́; Thalle turbida rapacior procella,
Cum dira maris hyems aues ostendit oscitantes,
Remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
Sudariumq́; Setabum, catagraphosq́; Thynos,
Inepte quæ palàm soles habere tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
Ne laneum latusculum, manusq́; mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
Et insolenter æstues, uelut minuta magno
Deprensa nauis in mari uesaniente uento.

AD FVRIVM.

Furi uillula nostra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Fauoni,
Nec sæui Boreæ, aut Apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O uentum horribilem, atq; pestilentem.

AD PVERVM SVVM.

Minister ueteli puer falerni
Infer mi calices amariores,
Vt lex Posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa acino ebriosioris.
At uos quò lubet hinc abite lymphæ
Vini pernicies, & ad seueros
Migrate, hic merus est Thyonianus,

AD VERANIVM ET Fabullum.

Pisonis comites,cohors inanis.
Aptis farcinulis,& expeditis
Verani optime,tuq; mi Fabulle,
Quid rerum geritis?satis'ne cum isto
Vappa frigoraq; & famem tulistis?
Ec quidnam in tabulis patet lucelli
Expensum?ut mihi,qui meum secutus
Prætorem,refero datum lucello.

AD MEMMIVM.

O Memmi bene me,ac diu supinum,
Tota ista trabe lentus irrumasti:
Sed,quantum uideo,pari fuisti
Casu:nam nihilo minore uerpa
Es fartus:pete nobiles amicos,
At uobis mala multa dii,deæq;
Dent opprobria Romuli,Remiq;.

IN MAMVRRAM.

Quis hoc potest uidere?quis potest pati,
Nisi impudicus,& uorox,& aleo?
Mamurram habere,quod comata,Gallia
Habebat,& cuncta ultima Britannia:
Cinæde Romule hoc uidebis,& feres?
Es impudicus,& uarox,& aleo.
Et ille nunc superbos,& superfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbulus Dionæus?
Cinæde Romule hoc uidebis,& feres?
Es impudicus,& uorax,& aleo,

Eo'ne

Eo'ne nomine imperator unice
Fuisti in ultima Occidentis insula.
Vt ista uestra diffututa mentula
Ducenties comesset, aut trecenties:
Quid est? an hæc sinistra liberalitas
Parum expatrauit? an parum helluatus est:
Paterna primnm lancinata sunt bona.
Secunda præda Pontica, inde tertia
Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.
Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ,
Quid hunc (malùm, fouetis) aut quid hic potest,
Nisi uncta deuorare patrimonia?
Eo'ne nomine urbis opulentissimæ
Socer, generq́ perdidistis omnia?

AD ALPHENVM.

Alphene immemor, atq; unanimis false sodalibus,
Iam te nil miseret dure tui dulcis amiculi.
Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
Nec facta impia fallacū hominum cœlicolis placent,
Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis.
Heu quid faciāt dico homines, cui'ue habeāt fidem?
Certè tute iubebas animam tradere inique, me
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent:
Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia, factaq́
Ventos irrita ferre ac nebulas aerias finis.
Si tu oblitus es, at dij meminerunt, meminit fides,
Quæ te ut pœniteat postmodò facti faciet tui.

AD SIRMIONEM
peninsulam.

Peninsularum Sirmio, insularumq́

Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,
Marique uasto fert uterque Neptunus,
Quàm te libenter, quamque lætus inuiso,
Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos
Liquisse campos, & uidere te in tuto,
O quid solutis est beatius curis?
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi uenimus larem ad nostrum,
Desideratoque acquiescimus lecto:
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salue ô uenusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete, uosque Lydiæ lacus undæ:
Ridete quicquid est domi cachinnorum.

AD IPSITHILLAM.

Amabò mea dulcis Ipsithilla,
Meæ deliciæ, mei lepôres
Iube ad te ueniam meridiatum:
Quod si iusseris, illud adiuuato,
Ne quis liminis obseret tabellam,
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneas, paresque nobis
Nouem continuas futuitiones.
Verum si quid ages, statim iubeto.
Nam pransus iaceo, & satur supinus
Pertundo tunicamque, palliumque.

IN VIBENNIVM ET Furium cinædum.

O furum optime balneariorum
Vibenni pater, & cinæde fili.
Nam dextra pater inquinatiore,

Culo filius eſt uoratiore.
Cur non exilium, malasq; in oras
Itis: quandoquidem patris rapinæ
Notæ ſunt populo, & nates piloſas
Fili non potes eſſe uenditare.

SECVLARE CARMEN
ad Dianam.

Dianæ ſumus in fide
Puellæ, & pueri integri:
Dianæ pueri integri,
Puellæq; canamus,
O Latonia maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater prope Deliam
Depoſuit oliuam,
Montium domina ut fores,
Syluarumq; uirentium,
Saltuumq; reconditorum,
Amniumq; ſonantum.
Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens Triuia, & notho es
Dicta lumine Luna,
Tu curſu dea menſtruo
Metiens iter annuum,
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples.
Sis quocunq; tibi placet
Sancta nomine, Romuliq;

Antiquam,ut solita es,bona
Sospites ope gentem.

AD LIBELLVM.

Poetæ tenero meo sodali
Velim Cæcilio papyre dicas,
Veronam ueniat Noui relinquens
Comi mœnia,Lariumq́ littus.
Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui,meiq́.
Quare,si sapiet,uiam uorabit,
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet,manusq́ collo
Ambas iniiciens roget morari:
Quæ nunc,si mihi uera nunciantur,
Illum deperit impotente amore.
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam,ex eo misellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi Sapphica puella;
Musa doctior:est enim uenuste
Magna Cæcilio inchoata mater.

IN ANNALES VOLVSII.

Annales Volusi cacata charta
Votum soluite pro mea puella.
Nam sanctæ Veneri,Cupidiniq́
Vouit,si sibi restitutus essem,
Desissemq́ truces uibrare iambos,
Electissima pessimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam

Infeli-

Infelicibus ustulanda lignis.
Et hoc pessima se puella uidit
Iocose,& lepidè uouere diuis.
Nunc ô cæruleo creata ponto,
Quæ sanctum Idalium. Vriosq; apertos,
Quæq; Anchona,Cnidumq; arundinosam
Colis,quæq; Amathunta,quæq; Colchos,
Quæq; Dyrrhachium Adriæ tabernam,
Acceptum face,redditumq; uotum
Si non illepidum,neq; inuenustum est.
At uos interea uenite in ignem
Pleni turis,& infacetiarum,
Annales Volusi cacata charta.

AD CONTVBERNALES.

Salax taberna,uosq; contubernales,
A pileatis nona fratribus pila,
Solis putatis esse mentulas uobis?
Solis licere,quicquid est puellarum
Confutuere,& putare cæteros hircos?
An continenter quòd sedetis insulsi
Centum,aut ducenti,non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare sessores?
Atqui putare:nanq; totius uobis
Frontem tabernæ scipionibus scribam.
Puella nanq;,quæ meo sinu fugit,
Amata tantum,quantum amabitur nulla,
Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
Consedit istic:hanc boni,beatiq;
Omnes amatis,& quidem,quod indignum est,
Omnes pusilli,& semitarij mœchi,

AD

AD CORNIFICIVM.

Malè est Cornifici tuo Catullo,
Malè est, me hercule, & laboriose,
Magisq; & magis in dies, & horas, *
Quem tu, quod minimum, facilimumq; est, *
Qua solatus es alloquutione?
Irascor tibi. sic meos amores?
Paulum quidlibet allocutionis
Mœstius lacrymis Simonideis.

IN EGNATIVM.

Egnatius, quod candidos habet denteis,
Renidet usq; quaq;, seu ad rei uentum est
Subsellium, cùm orator excitat fletum,
Renidet ille: seu pij ad rogum filij
Lugetur, orba cùm flet unicum mater,
Renidet ille. quicquid est, ubicunq; est,
Quodcunq; agit, renidet: hunc habet morbum
Neq; elegantem (ut arbitror) neq; urbanum.
Quare monendus es mihi bone Egnati,
Tu præter, omneis une de capillatis
Cuniculosæ Celtiberiæ fili
Egnati, opaca quem bonum faciat barba,
Et dens Hibera defricatus urina:
Si urbanus esses, aut Sabinus, aut Tyburs,
Aut parcus Vmber, aut obesus Hetruscus,
Aut Lanuuinus ater atq; dentatus,
Aut Transpadanus, ut meos quoq; attingam,
Aut quilibet, qui puriter lauit dentes,
Tamen renidere usq; quaq; te nollem.
Nam risu inepto res ineptior nulla est.

Nunc Celtiberus Celtiberia in terra
Quod quisq; minxit, hoc sibi solet mane
Dentem, atq; rufam defricare gingiuam.
Vt quo iste uester expolitior dens est,
Hoc te amplius bibisse prædicet loti.

AD RAVIDVM.

Quænam te mala mens misselle Rauide
Agit præcipitem in meos iambos?
Quis deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An'ne ut peruenias in ora uulgi?
Quid uis? qua lubet esse notus optas?
Eris, quandoquidem meos amores
Cùm longa uoluisti amare pœna.

DE ACME.

Acme an, illa puella defututa,
Tota millia me decem poposcit?
Ista turpiculo puella naso,
Decoctoris amica Formiani?
Propinqui, quibus est puella curæ,
Amicos mediosq; conuocate
Non est sana puella. nec rogate
Qualis sit: solet hæc imaginosum.
Adeste hendecasyllabi, quot estis
Omnes undiq;, quotquot estis omnes.
Iocum me putat esse mœcha turpis.
Et negat mihi uestra redditur am
Pugillaria, si pati potestis.
Persequamur eam, & reflagitemus.
Quæ sit quæritis, illa quam uidetis

Turpe

Turpè incedere, myrmicè, ac moleste
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circunsistite eam, & reflagitate,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Non assis facis ô lutum lupanar,
Aut si perditius potest quid esse.
Sed non est tamen hoc satis putandum.
Quòd si non aliud potest, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore:
Conclamate iterum altiore uoce,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Sed nil proficimus, nihil mouetur,
Mutanda est ratio, modusq; nobis,
Si quid proficere amplius potestis,
Pudica, & proba redde codicillos.

IN AMICAM FORmiani.

Salue nec minimo puella naso
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore sicco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani:
Ten' prouincia narrat esse bellam:
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O seclum insipiens & infacetum.

AD FVNDVM.

O Funde noster, seu Sabine, seu Tyburs:
Nam te esse Tyburtem autumant, quibus non est
Cordi

Cordi Catullum lædere:at quibus cordi eſt,
Quouis Sabinum pignore eſſe contendunt,
Sed ſeu Sabine,ſiue uerius Tyburs,
Fui libenter in tua ſuburbana
Villa malamq́ pectore expuli tuſsim.
Non immerenti quàm mihi uertitur mens,
Dum ſumptuoſas appeto dedit cœnas:
Nam Sextianus,dum uolo eſſe conuiua,
Orationem in Accium petitorem
Plenam ueneni,& peſtilentiæ legit.
Hic me grauedo frigida,& frequens tuſsis
Quaſſauit,uſque dum in tuum ſinum fugi.
Et me recuraui ocimoq́,& urtica.
Quare refectus,maximas tibi grates
Ago,meum quòd non eſt ulta peccatum.
Nec deprecor iam,ſi nefaria ſcripta
Sentire ceſſo,cum grauedinem,& tuſsim
Non mi,ſed ipſi Sextio ferat frigus.
Qui tunc uocat me,cum malum legit librum.

DE ACME ET
Septimio.

Acmen Septimius ſuos amores,
Tenens in gremio,mea inquit Acme,
Ni te perditè amo,atq́ amare porrò
Omneis ſum aſsiduè paratus annos.
Quantum qui pote plurimum perire.
Solus in Libya,Indiaq́ toſta,
Cæſio ueniam obuius leoni.
Hoc ut dixit,amor,ſiniſtra ut antè,
Dextra ſternuit approbatione.

At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore suauiata
Sic inquit, mea uita Septimille,
Huic uni domino usq; seruiamus.
Vt multo mihi maior, acriorq;
Ignis, mollibus ardet in medullis.
Hoc ut dixit, amor, sinistra ut antè
Dextra ut sternuit approbatione.
Nunc ab auspicio bono profecti,
Mutuis animis. amant, amantur.
Vnam Septimius misellus Acmen
Mauult, quâm Syrias, Britanniasq;.
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias, libidinesq;.
Quis ullos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auspicatiorem?

AD SEIPSVM DE
aduentu ueris.

Iam uer egelidos refert tepores,
Iam cœli furor æquinoctialis
Iucundis Zephyri silescit auris.
Linquantur Phrygij Catule campi.
Nicææq; ager uber æstuosæ,
Ad claras Asiæ uolemus urbes,
Iam mens prætrepidans auet uagari,
Iam læti studio pedes uigescunt,
O dulces comitum ualete cœtus,
Longè quos simul â domo profectos,
Diuersos uariè uiæ reportant.

AD

AD PORCIVM ET SOCRATIONEM.

Porci & Socration, duæ sinistræ
Pisonis scabies, famesq́ Memmij,
Vos Veraniolo meo, & Fabullo
Verpus præposuit priapus ille,
Vos conuiuia lauta sumptuosè
De die facitis: mei sodales
Quærunt in triuio uocationes.

AD IVVENCIVM.

Mellitos oculos tuos Iuuenci,
Si quis me sinat usq basiare,
Vsq ad millia basiem trecenta.
Nec unquam uidear satur futurus:
Non si densior aridis aristis
Sit nostræ seges osculationis.

AD MARCVM T. C.

Disertissime Romuli nepotum,
Quot sunt, quotq́ fuere Marce Tulli,
Quotq́ pòst alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, pessimus omnium poeta,
Tantò pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

AD LICINIVM.

Hesterno Licini die ociosi
Multùm lusimus in meis tabellis,
Vt conuenerat esse delicatos.
Scribens uersiculos uterq nostrûm,
Ludebat numero modò hoc, modò illhoc,
Reddens mutua per iocum, atq uinum.

Atq́ illinc abīj tuo lepore
Incensus Licini, facetīsq́,
Vt nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos:
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens uidere lucem,
Vt tecum loquerer, simulq́ ut essem.
At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc iucunde tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem,
Nunc audax caue sis, precesq́ nostras
Oramus caue despuas ocelle,
Ne pœnas Nemesis reposcat à te,
Est uehemens dea, lædere hanc caueto;

AD LESBIAM.

Ille mi par esse deo uidetur,
Ille si fas est, superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat & audit
Dulcè ridentem, misero quod omneis
Eripit sensus mihi: nam simul te
Lesbia aspexi, nihil est super mi
Quod loquar amens.
Lingua sed torpet, tenueis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tinniunt aures, gemina teguntur
Lumina nocte.

Ocium Catulle tibi molestum est,
Ocio exultas, nimiumq́ gestis:

Ocium & reges prius, & beatas
Perdidit urbes.

IN NONIVM ET Vatinium.

Quid est Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet.
Per consulatum peierat Vatinius,
Quid est Catulle, quid moraris emori?

DE QVODAM ET CALVO.

Risi nescio quem modò in corona,
Cui cum mirifice Vatiniana
Meus carmina Caluus explicasset,
Admirans ait hæc, manusq́ꝫ tollens,
Dij magni Salaputium disertum,
Othonis caput oppidò est pusillum.
Heri rustice semilauta crura,
Subtile, & leue peditum Liboni est.

AD CÆSAREM.

Si non omnia displicere uellem
Tibi, & Suffecio seni recocto,
Irascêre iterum meis iambis
Immerentibus unice Imperator

IN CAMERIVM.

Oro, si tibi forte non molestum est,
Demonstres ubi sint tuæ latebræ
Te quæsiuimus in minore campo,
Te in circo, te & in omnibus tabernis,
Te in templo superi Iouis sacrato,
In Magni simul ambulatione.
Femellas omneis amice prendi,

Quas uultu mage uidimus sereno,
Has te sic tamen ipse flagitabam
Camerium mihi pessimæ puellæ.
Quædam, inquit, tibi nudulum reduce,
En hic in roseis latet papillis.
Non custos si ego fingar ille Cretum,
Non si Pegaseo ferar uolatu,
Non Lades ego, pennipes'ue Perseus,
Non Rhesi niueæ citæq; bigæ.
Adde huc plumipedas, uolatilesq;,
Ventorumq; simul require cursum,
Quos iunctos Cameri mihi dicaris,
Defessus tamen omnibus medullis,
Et multis languoribus peresus
Essem, te mihi amice quæritando.
Sed ne quærere iam Herculis labos sit,
Tanto te in fastu negas amice.
Dic nobis ubi sis futurus, ede.
Audacter, comiti hoc libenter ede,
Num te lacteolæ tenent puellæ?
Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proijcies amoris omneis,
Verbosa gaudet Venus loquela.
Vel si uis licet obseres palatum,
Dum uestri sim ego particeps amoris.

AD M. CATONEM PORTIVM.

O rem ridiculam, Cato, & iocosam,
Dignumq; auribus, & tuo cachinno.
Ride quicquid amas Cato Catullum,
Res est ridicula, & nimis iocosa,

Deprendi modò pupulum puellæ
Trusantem hunc ego si placet Dionæ.
Pro telo rigida mea cecidi.

IN MAMVRRAM ET Cæsarem.

Pulchrè conuenit improbis cinædis
Mamurræ, pathicoq́ꝫ, Cæsariq́ꝫ.
Nec mirum maculæ pares utrisqꝫ.
Vrbana altera, & illa Formiana,
Impressæ resident, nec eluentur,
Morbosi pariter, gemelli utriqꝫ
Vno in lectulo erudituli ambo.
Non hic, quàm ille magis uorax adulter,
Riuales, socij & puellularum,
Pulchre conuenit improbis cinædis.

AD CÆLIVM DE LESBIA.

Cæli Lesbia nostra, Lesbia illa,
Illa Lesbia, quam Catullus unam
Plus, quàm se, atqꝫ suos amauit omneis,
Nunc in quadriuijs, & angiportis,
Glubit magnanimos Remi nepotes.

DE RVFA ET RVFVLO.

Bononiensis Rufa Rufulum fellat
Vxor Meneui, sæpe quam in sepulchretis
Vidistis, ipso rapere è rogo cœnam,
Cùm deuolutum ex igne prosequēs panem,
A semiraso tonderetur ustore.
Nunc te leæna montibus Libyssinis,
Aut Scylla latrans infima inguinum parte,
Tam mente dura procreauit, ac tetra,

Vt supplicijs uocem in nouissimo casu
Contemptam haberes: ah nimis fero corde.

IVLIAE ET MALLII EPITHALAMIVM.

COllis ô Heliconij
Cultor, Vraniæ genus
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem, ô hymenæe hymen,
Hymen ô hymenæe.
Cinge tempora floribus
Suaue olentis amarici,
Flammeum cape, lætus huc
Huc ueni niueo gerens
Luteum pede soccum.
Excitusq; hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate tedam.
Nanq; Iulia Mallio,
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubit alite uirgo:
Floridis uelut enitens
Myrtus Asia ramulis,
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum sibi rosido
Nutriunt humore.

Quare

Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Thespiæ
Rupis Aonios specus,
Lympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe:
Ac domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui
Mentem amore reuinciens,
Vt tenax hedera hâc, & hâc
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum
Dicite, ô hymenæe hymen,
Hymen ô hymenæe,
Vt lubentius audiens,
Se citarier ad suum
Munus, huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis optimis
Expetendus amantibus?
Quem colãt homines magis
Cœlitũ: ô hymenæe hymen,
Hymen ô hymenæe.
Te suis tremulus parens
Inuocat, tibi uirgines
Zonula soluunt sinus,
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos,

Tu fero iuueni in manus
  Floridam ipse puellulam
  Matris è gremio suæ
  Dedis, ô hymenæe hymen,
  Hymen ô hymenæe.
Nil potest sine te Venus,
  Fama quod bona cõprobet
  Commodi capere, at potest
  Te uolente. quis huic deo
  Compararier ausit?
Nulla quid sine te domus
  Liberos dare, nec parens
  Stirpe dicier: at potest
  Te uolente. quis huic deo
  Compararier ausit?
Quæ tuis careat sacris
  Non queat dare præsides
  Terra finibus: at queat
  Te uolente. quis huic deo
  Compararier ausit?
Claustra pandite ianuæ,
  Virgo adest, uiden' ut faces
  Splendidas quatiunt comas?
  Sed moraris, abit dies,
  Prodeas noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
  Quæ tamen magis audiens
  Flet, quod ire necesse sit.
  Sed moraris, abit dies,
  Prodeas noua nupta,

Flere

Flere desine, non tibi
Herculeia periculum est,
Nequa fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem.
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Prodeas noua nupta, si
Iam uidetur, & audias
Nostra uerba, uiden' ut faces
Aureas quatiunt comas?
Prodeas noua nupta.
Non tuus leuis in mala
Deditus uir adultera,
Probra turpia persequens,
A tuis teneris uolet
Secubare papillis.
Lenta qui uelut assitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
O cubile quod homine
Candido pede lectulis
Quæ tibi ueniunt bona,
Gaudeas. sed abit dies,
Prodeas noua nupta,

Quæ tuo ueniunt hero,
Quanta gaudia, quæ uaga
Nocte, quæ medio die,
Gaudeas. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tollite ô pueri faces,
Flammeum uideor uidere,
Ite, concinite in modum,
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe,
Ne diu taceat procax
Fescenina locutio,
Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus lubet
Iam seruire Thalassio,
Concubine nuces da.
Sordebam tibi uillice
Concubine hodie, atque heri,
Nunc tuum cinerarius
Tondet os, miser ah miser,
Concubine nuces da.
Diceris male tè à tuis
Vnguentate glabris marite
Abstinere, sed abstine.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Scimus

Scimus hæc tibi, quæ licent
Sola cognita, sed marito
Ista non eadem licent,
Io hymen hymenæe io,
Hymen ô hymenæe.
Nupta tu quoq;, quæ tuus
Vir petet, caue ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
Io hymen hymenæe io,
Hymen ô hymenæe.
En tibi domus & potens,
Et beata uiri tui,
Fine quæ tibi sine seruiat.
Io hymen hymenæe io,
Hymen ô hymenæe.
Vsq; dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas·
Omnia omnibus annuit..
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemq; subi forem.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Aspice unus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.

Ille

Ille non minus, atq; tu
Pectore uritur intimo
Flamma, sed penitus magis.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Mitte brachiolum teres
Prætextate puellulæ,
Iam cubile adeat uiri.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Binæ in ædibus unius
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellulam.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Iam licet uenias marite,
Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice uelut,
Luteum'ue papauer.
Non diu remoratus es,
Iam uenis bona te Venus
Iuuerit, quoniam palàm
Quod cupis, capis, & bonum
Non abscondis amorem.
At marita tuum tamen
Celites nihilo minus
(Pulchrę res) neq; te Venus
Negligit. sed abit dies,
Perge, ne remorare.

Ille puluis Erythræi,
Siderumq; micantium
Subducat numerum prius,
Qui ueſtri numerare uult
Multa millia ludi.
Ludite, ut lubet, & breui
Liberos date, non decet
Tam uetus ſine liberis
Nomen eſſe, ſed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus
Martis è gremio ſuæ
Porrigens teneras manus
Dulce rideat ad patrem,
Sed micante labello.
Sit ſuo ſimilis patri
Mallio, & facilè inſcijs
Noſcitetur ab omnibus,
Et pudicitiam ſuæ
Matris indicet ore.
Talis illius à bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopæo.
Claudite hoſtia uirgines,
Luſimus ſatis: at boni
Coniuges bene uiuite, &
Munere aſsiduo ualentem
Exercete iuuentam.

CAR/

CARMEN NVPTIALE.

VEsper adeſt iuuenes, cõſurgite, ueſper Olympo
Expectata diu uix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus, iã pingueis linquere menſas.
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenæus.
Hymen ô hymenææ hymen ades ô hymenææ.
Cernitis innuptæ iuuenes: conſurgite contrà,
Nimirum æthereos oſtendit noctifer ignes:
Sic certè uiden' ut perniciter exiluere:
Non temere exiluere, canent quos uincere par eſt.
Hymen ô hymenææ hymen: ades ô hymenææ.
Non facilis nobis æqualis palma parata eſt,
Aſpicite, innuptæ ſecum ut meditata requirant.
Nõ fruſtra meditant, habẽt memorabile quod ſit.
Nos aliò menteis, aliò diuiſimus aureis.
Iure igitur uincemur, amat uictoria curam.
Quare nunc animos ſaltem committite ueſtros,
Dicere iam incipient, iam reſpondere decebit.
Hymen ô hymenææ hymen ades ô hymenææ.
Heſpere qui cœlo fertur crudelior ignis?
Qui natam poſsis complexu auellere matris,
Complexu matris, retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti caſtam donare puellam.
Quid faciunt hoſtes capta crudelius urbe?
Hymen ô hymenææ hymen ades ô hymenææ.
Heſpere qui cœlo lucet iucundior ignis?
Qui deſponſa tua firmes connubia flamma,
Quod pepigere uiri, pepigerunt antè parentes,
Nec iunxere prius, quàm ſe tuus extulit ardor.

Quid datur à diuis felici optatius hora?
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe
Hesperus à nobis æquales abstulit unam.
Nanque tuo aduentu uigilat custodia semper.
Nocte latent fures, quos idem sæpe reuertens
Vespere mutato comprendis nomine eosdem.
At lubet innuptis ficto te carpere questu,
Quid tum si carpunt tacita quod mente requirūt?
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contusus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat hymber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ,
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ:
Sic uirgo dum intacta manet, dum chara suis est,
Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec chara puellis.
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
Vt uidua in nudo uitis quæ nascitur aruo,
Nunquam se extollit, nunquam mitē educat uuā,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolæ nulli accoluere iuuenci,
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci:
Sic uirgo, dum intacta manet, dū inculta senescit,
Cum par connubium maturo tempore adepta est,
Chara uiro magis, & minus est inuisa parenti.

At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non æquum est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parêre necesse est.
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est.
Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.

DE BERECYNTHIA
ET ATY.

SVper alta uectus Atys celeri rate maria
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
Adijtq; opaca syluis redimita loca deæ
Stimulatus ut furenti rabie uagus animi,
Diuellit lactes acuto sibi pondere silicis.
Itaq; ut relicta sensit sibi membrum sine uiro,
Et iam recenti terræ sola sanguine maculans,
Niueis citata cepit manibus leue tympanum:
Tympanum, tubam, Cybele tua mater initia,
Quatiensq; terga tauri teneris caua digitis,
Canere hæc suis adorta est tremebunda comitibus,
Agite ite ad alta Gallæ Cybeles nemora simul,
Simul ite Dindymenæ dominæ uaga pecora,
Aliena quæ petentes uelut exules loca
Sectam meam executæ duce me mihi comites:
Rapidum salum tulistis, truculentaq; pelagi.
Et corpus euitastis Veneris nimio odio.
Hilarate ære concitatis erroribus animum,
Mora tarda mente cedat, simul ite, sequimini

Phrygiam

Phrygiã ad domũ,Cybeles Phrygia ad nemora deæ.
Vbi cymbalûm ſonat uox,ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phyx curuo graue calamo,
Vbi capita Mænades ui iaciunt hederigeræ,
Vbi ſacra ſancta acutis ululatibus agitant,
Vbi ſueuit illa diuæ uolitare uaga cohors,
Quò nos decet citatis celare tripudijs.
Simul hæc comitibus Atys cecinit notha mulier,
Thyaſus repente linguis trepidantibus ululat,
Leue tympanum remugit,caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus,
Furibunda ſimul anhelans uaga uadit animo egens,
Comitata tympano Atys per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi.
Rapidæ ducem ſequuntur Gallæ propero pede,
Itaq;,ut domum Cybeles tetigere laſſulæ,
Nimio è labore ſomnum capiunt ſine Cerere:
Piger his labanteis languore oculos ſopor operit.
Abit in quiete molli rabidi furor animi.
Sed ubi horis aureis ſol radiantibus oculis
Luſtrauit æthera album,ſola dura,mare ferum.
Perpulitq; noctis umbras uegetis ſonipedibus,
Ibi ſomnus excitum Atyn fugiens citus abijt,
Trepidantem eum recepit dea Paſithea ſinu.
Ita de quiete molli rapida ſine rabie,
Simul ipſa pectore Atys ſua facta recoluit,
Liquidaq; mente uidit ſine queis,ubiq; foret.
Animo æſtuante rurſus reditum ad uada tetulit,
Ibi maria uaſta uiſens lacrymantibus oculis,
Patriam allocuta eſt uoce mœſtula miſeriter:

Patria ô mea creatrix,patria ô mea genitrix,
Ego quam miser relinquens,dominos ut herifugæ
Famuli solent,ad Idæ tetuli nemora pedem,
Vt apud niuem,& ferarum gelida stabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula.
Vbi nam,aut quibus locis te positam patria reor?
Cupit ipsa pupula ad te suam dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus est.
Ego'ne â mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria,bonis,amicis,genitoribus abero?
Abero foro,palæstra,studio,& gymnasijs:
Miser,ah miser querendũ est etiam, atq; etiã animæ,
Quod enim genus?figura est?ego nunquid abierim?
Ego mulier?ego adolescens, ego ephebus,ego puer.
Ego gymnasij fui flos,ego eram decus olei:
Mihi ianuæ frequentes,mihi limina tepida:
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
Ego'ne deûm ministra,& Cybeles famula ferar?
Ego mænas,ego mei pars,ego uir sterilis ero?
Ego uiridis algida Idæ niue amicta loca colam?
Ego uitam agam sub altis Phrygiæ columinibus?
Vbi cerua syluicultrix,ubi ater nemoriuagus?
Iam iam dolet,quod egi,iam iam quoq; pœnitet.
Roseis ut hic labellis palàm sonitus abijt,
Geminas deorum ad aures noua nuncia referens,
Ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus,
Sæuum pecoris hostem stimulans ita loquitur,
Agedũ,inquit,age ferox,hunc agedũ aggredere fu-
Face ut hic furoris ictu reditũ in nemora ferat, (ror,
Mea

Mea liberè nimis qui fugere imperia cupit.
Age cæde terga cauda tua, uerbera pateant,
Fac ut cuncta mugienti fremitu loca retonent.
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.
Ait hæc minax Cybele, religatq; iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animum,
Vadit, fremit, refringit uirgulata pede uago.
At ubi humida albicantis loca littoris adijt,
Teneruumq; uidit Atyn prope marmora pelagi,
Facit impetum, ille demens fugit in nemora fera,
Ibi semper omne uitæ spacium famula fuit.
Dea magna, dea Cybele, dea Dindymi domina
Procul â mea tuus sit furor omnis hera domo,
Alios age incitatos, alios age rabidos.

ARGONAVTICA.

PEliaco quondam prognatæ uertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus, & fines Æetæos,
Cum lecti iuuenes Argiuæ robora pubis
Auratam optantes Colchis auertere pellem,
Ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis:
Diua quibus retinens in summis urbibus arces,
Ipse leui fecit uolitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ.
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten,
Quæ simulac rostro uentosum proscidit æquor,
Totaq; remigio spumis incanuit unda:
Emersere feri candenti è gurgite uultus
Æquoreæ monstrum Nereides admirantes,

Illaq́ꝫ,atqꝫ alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas.
Iam crurum tenus extantes è gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
Tum Thetis humanos non despexit hymenæos
Cum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato seclorum tempore nati
Heroes saluete,deûm genus,ô bona mater,
Vos ego sæpe meo uos carmine compellabo,
Teq́ꝫ adeò eximiæ tedis felicibus aucte
Thessaliæ columen Peleu,cui Iuppiter ipse,
Ipse suos diuûm genitor concessit amores,
Te'ne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Te'ne suam Thetis concessit ducere neptem?
Oceanusq́ꝫ pater,totum qui amplectitur orbem?
Quæ simul optatæ finito tempore luces
Aduenere,domum conuentu tota frequentat
Thessalia,oppletur lætanti regia cœtu,
Dona ferunt,præ se declarant gaudia uultu.
Deseritur Scyros,linquunt Phthiotica Tempe,
Graiugenasq́ꝫ domos,ac mœnia Larissæa,
Pharsaliam coeunt,& Pharsalia tecta frequentant,
Rura colit nemo,mollescunt colla iuuencis,
Non humilis curuis purgatur uinea rastris,
Non glebam prono conuellit uomere taurus:
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes,quacunq́ꝫ opulenta recessit
Regia,fulgenti splendent auro,atqꝫ argento,
Gaudet ebur solijs,collucent pocula mensæ,
Tota

Tota domus ſplendet regali ſplendida gaza:
Puluinar uerò diuæ geniale locatur
Ædibus in medijs,Indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchilis purpura fuco.
Hæc ueſtis priſcis hominum uariata figuris,
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Nanq; fluentiſono proſpectans littore Diæ
Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Nec dum etiam ſe ſeq; ſui tum credidit eſſe,
Vt pote fallaci quæ tum primùm excita ſomno
Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
Irrita uentoſæ linquens promiſſa procellæ,
Quem procul ex alga mœſtis Minois ocellis
Saxea ut effigies bacchantis proſpicit Euoe,
Proſpicit,& magnis curarum fluctuat undis,
Non flauo retinens ſubtilem uertice mitram,
Non contecta leui uelatum pectus amictu,
Non tereti ſtrophio lactanteis uincta papillas:
Omnia quæ toto delapſa è corpore paſsim
Ipſius ante pedes fluctus ſalis allidebant.
Sed neq; tum mitræ,neq; tum fluitantis amictus
Illa uicem curans,toto te ex pectore Theſeu,
Toto animo,tota pendebat perdita mente.
Ah miſeram,aſsiduis quam luctibus externauit
Spinoſas Erycina ferens in pectore curas.
Illa tempeſtate ferox,quo tempore Theſeus
Egreſſus curuis è littoribus Pyræi
Attigit iniuſti regis Gortynia tecta,

Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis,
Electos iuuenes simul,& decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro:
Queis angusta malis cum mœnia uexarentur,
Ipse suum Theseus pro charis corpus Athenis
Proijcere optauit potius,quàm talia Cretam
Funera Cecropiæ,nec funera,portarentur.
Atq; ita naue leui nitens,ac lenibus auris,
Magnanimum ad Minoa uenit,sedesq; superbas.
Hunc simulac cupido conspexit lumine uirgo
Regia,quam suaueis expirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat:
Qualeis Eurotæ progignunt flumina myrtos,
Aura'ue distinctos educit uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina,quàm toto concepit pectore flammam,
Funditus,atq; imis exarsit tota medullis.
Heu miserê exagitans immiti corde furores
Sancte puer,curis hominum qui gaudia misces,
Quæq; regis Colchos,quæq; Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus,in flauo sæpe hospite suspirantem?
Quantos illa tulit languenti corde timores?
Quanto sæpe magis fulgore expalluit auri?
Cum sæuum cupiens contra contendere monstrum,
Aut mortem appeteret Theseus,aut præmia laudis,
Non ingrata,tamen frustra,munuscula diuis
Promittens,tacito suspendit uota labello.
Nam uelut in summo quatientem brachia Tauro
Quer

Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit, illa, procul radicibus extirpata
Prona cadit, lateq; & comminus omnia frangit:
Sic domito sæuum prostrauit corpore Theseus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis.
Inde pedem uictor multa cum laude reflexit,
Errabunda regens tenui uestigia filo,
Ne Labyrintheis è flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.
Sed quid ego à primo digressus carmine, plura
Commemorem? ut linquens genitoris filia uultum,
Vt consanguineæ complexum, ut deniq; matris,
Quæ miseram gnatam fleret deperdita luctu,
Omnibus his Thesei dulcem præferret amorem:
Aut ut uecta ratis spumosa ad littora Diæ,
Aut ut eam dulci deuictam lumina somno
Liquerit immemori discedens pectore coniux.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clarisonas imo fudisse è pectore uoces,
Ac tum præruptos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet æstus:
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina suræ,
Atq; hæc extremis mœstam dixisse querelis,
Frigidulos udo singultus ore cientem,
Siccine me patrijs abductam perfide ab oris,
Perfide deserto liquisti in littore Theseu?
Siccine discedens neglecto numine diuûm
Immemor? ah deuota domum periuria portas.

Nulla'ne res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementa prædo,
Immite ut nostri uellet miserescere pectus?
At non hæc quondam blanda promissa dedisti
Voce mihi: non hoc miseram sperare iubebas
Sed connubia læta, sed optatos hymenæos,
Quæ cuncta aerij discerpunt irrita uenti.
Nunc iam nulla uiro iuranti fœmina credat,
Nulla uiri speret sermones esse fideles,
Qui dum aliquid cupiens animus prægestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt.
Sed simulac cupidæ mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
Certè ego te in medio uersantum turbine leti
Eripui, & potius germanum amittere creui,
Quàm tibi fallaci supremo in tempore deesse.
Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;
Præda, nec iniecta tumulabor mortua terra.
Quænam te genuit sola sub rupe leæna?
Quod mare conceptum spumantibus expuit undis?
Quę Syrtis, quę Scylla uorax, quę uasta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci præmia uita?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Sæua quòd horrebas prisci præcepta parentis,
Attamen in uestras potuisti ducere sedes,
Quæ tibi iucuudo famularer serua labore.
Candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
Purpurea'ue tuum consternens ueste cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo, quæ nullis sensibus auctæ

Nec miſſas audire queunt, nec reddere uoces?
Ille autem propè iam medijs uerſatur in undis,
Nec quiſquam apparet uacua mortalis in alga:
Sic nimis inſultans extremo tempore ſæua
Fors etiam noſtris inuidit queſtubus aures.
Iuppiter omnipotens utinam nec tempore primo
Gnoſia Cecropiæ tetigiſſent littora puppes:
Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
Perfidus in Cretam religaſſet nauita funem:
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Conſilia in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes.
Nam quò me referam? quali ſpe perdita nitar?
Idmoneos'ne petam montes? à gurgite lato
Diſcernens pontum truculentum ubi diuidit æquor?
An patris auxilium ſperem, quem næ ipſa reliqui,
Reſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta?
Coniugis an fido conſoler memet amore,
Qui refugit lentos incuruans gurgite remos?
Prætereo nullo littus, ſola inſula, tecto,
Nec patet egreſſus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugæ ratio, nulla eſt ſpes, omnia muta,
Omnia ſunt deſerta, oſtentant omnia letum.
Non tamen antè mihi langueſcent lumina morte,
Nec prius à feſſo ſecedent corpore ſenſus,
Quàm iuſtam à diuis expoſcam prodita multam,
Cœleſtumq́; fidem poſtrema comprecer hora.
Quare facta uirûm multantes uindice pœna
Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
Frons expirantis præportat pectoris iras,
Huc huc aduentate, meas audita querelas,

Quas ego nunc misera,extremis proferre medullis
Cogor inops,ardens,amenti cæca furore.
Quæ quoniam uerè nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum:
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente,deæ,funestet seq;,suosq;.
Has postquam mœsto profudit pectore uoces,
Supplicium sæuis exposcens anxia factis,
Annuit inuicto cœlestum numine rector,
Quo tunc & tellus,atq; horrida contremuerunt
Æquora,concussitq; micantia sidera mundus.
Ipse autem cæca mentis caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quæ mandata prius constanti mente tenebat:
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti,
Sospitem,& ereptum se ostendit uisere portum.
Nanq; ferunt,olim classis cum mœnia diuæ
Linqueret & gnatum uentis concrederet,Ægeus.
Talia complexum iuueni mandata dedisse:
Gnate mihi longa iucundior unice uita,
Gnate,ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine senectæ,
Quandoquidem fortuna mea,ac tua feruida uirtus
Eripit inuito mihi te,cui languida nondum
Lumina sunt gnati chara saturata figura,
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam.
Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ.
Sed primùm multas expromam mente querelas.
Canitiem terra,atq; infuso puluere fœdans.
Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros

Nostros ut luctus, nostræq; incendia mentis
Carbasus obscura dicat ferrugine Hibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola Ithyni,
Quæ nostrum genus, ac sedes defendere sueta,
Annuat, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum uerò facito, ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas:
Vt simulac nostros inuisent lumina colleis,
Funestam antennæ deponant undiq; uestem,
Candidaq; intorti sustollant uela rudentes,
Quàm primùm cernens, ut læta gaudia mente
Agnoscam. cum te reducem sors prospera sistet.
Hæc mandata prius constanti mente tenentem
Thesea, seu pulsæ uentorum flamine nubes
Aërium niuei montis liquere cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea ueli,
Præcipitem sese scopulorum è uertice iecit,
Amissum credens immitti Thesea fato,
Sic funesta domus ingressus tecta paterna,
Morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipse recepit.
Quæ tum prospectans cedentem mœsta carinam
Multiplices animo uoluebat saucia curas.
At parte ex alia florens uolitabat Iacchus,
Cum thyaso Satyrorum, & Nisigenis Silenis,
Te quærens Ariadna, tuoq; incensus amore,
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant,
Euoe bacchantes, euoe capita inflectentes,

Horum

Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars è diuulso iactabant membra iuuenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,
Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
Orgia quæ frustra cupiunt audire profani.
Plangebant alij proceris tympana palmis,
Aut tereti tenueis tinnitus ære ciebant.
Multaq; raucisonos efflabant cornua bombos,
Barbaraq; horribili stridebat tibia cantu.
Talibus amplificæ uestis decorata figuris,
Puluinar complexa suo uelabat amictu.
Quæ postquam cupidè spectando Thessalia pubes
Expleta est, sanctis cœpit decedere diuis.
Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas
Aurora exoriente uagi sub lumina solis:
Quæ tardè primum crementi flamine pulsæ
Procedunt, leniterq; sonant plangore cachinni,
Post uento crescente, magis magis increbrescunt
Purpureaq; procul nautes à luce refulgent,
Sic tum uestibili linquentes regia tecta.
A se quisq; uado passim pede discebant.
Quorum post abitum, princeps è uertice Pelij
Aduenit Chiron portans syluestria dona.
Nam quoscunq; ferũt campi, quos Thessala magnis
Montibis ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis.
Queis permulsa domus iucun do risit odore.
Confestim Peneos adest uiridantia Tempe,
Tempe,

Tempe,quæ ſyluæ cingunt ſuper impendentes,
Neſſonidum linquens claris celebranda choreis
Non uacuus,inq; illle tulit radicitus altas
Fagos,ac recto proceras ſtipite laurus,
Non ſine nutanti platano,lentaq; ſorore
Flammati Phaetontis & aeria cypariſſo.
Hæc circum ſedes latè contexta locauit,
Veſtibulum ut molli uelatum fronde uireret.
Poſt hunc conſequitur ſolerti corde Prometheus
Extenuata gerens ueteris ueſtigia pœnæ,
Quam quondam ſilici reſtrictus membra catena
Perſoluit,pendens è uerticibus præruptis.
Inde pater diuûm ſancta cum coniuge,natisq;,
Aduenit cœlo,te ſolum Phœbe relinquens,
Vnigenamq; ſimul cultricem montibus Idæ.
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt.
Nec Thetidis tedas uoluit celebrare iugaleis.
Qui poſtquam niueis flexerunt ſedibus artus,
Largè multiplici conſtructæ ſunt dape menſæ,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos parcæ cœperunt edere cantus.
His corpus tremulum complectens undiq; ueſtis
Candida,purpurea talos incinxerat ora,
Et roſeo niueæ reſidebant uertice uittæ,
Æternumq; manus carpebant rite laborem.
Læua colum molli lana retinebat amictam,
Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis:tum prono in pollice torquèns
Libratum tereti uerſabat turbine fuſum,
Atq; ita decerpens æquabat ſemper opus dens,

Laneaq;

Laneaq́ aridulis hærebant morsa labellis,
Quæ prius in læui fuerant extantia filo.
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera uirgati custodibant calathisci.
Hæ tum charisona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiæ quod post nulla arguet ætas.
O decus eximium, & magnis uirtutibus augens,
Emathiæ columen Peleu, clarissime nato
Accipe quod læta tibi pandunt luce sorores,
Veridicum oraclum: sed uos, quæ fata sequuntur,
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Adueniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniux,
Quæ tibi flexo animo mentis perfundat amorem,
Languidulosq́ paret tecum coniungere somnos,
Læuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit fœdere amanteis,
Qualis adest Thetidi, qualis concordia Pelei.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Nascetur uobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui persæpe uago uictor certamine cursus
Flammea peruertet celeris uestigia ceruæ,
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Non illi quisquam bellose conferet heros
Cùm Phrygij Teucro manabunt sanguine riui,
Troicaq́ obsidens longinquo mœnia bello,

Periu-

Periuri Pelopis uastabit tertius hæres.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Illius egregias uirtutes, claraq́ue facta
Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum tremulo incanos soluent à uertice crines,
Putridaq́ue infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Nanque uelut densas prosternens messor aristas,
Sole sub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quæ passim rapido diffunditur Hellesponto:
Cuius iter cæsis angustans corporum aceruis
Alta tepe faciet permista flumina cæde,
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Denique testis erit morti quoque reddita præda.
Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum
Excipiet niueos perculsæ uirginis artus.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
Nam simulac fessis dederit fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniæ Neptunia soluere uincla,
Alta Polyxenia madefiant cæde sepulchra,
Quæ uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
Proijciet truncum submisso poplite corpus.
Currite ducentes sub tegmina currite fusi.
Quare agite optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniux felici fœdere diuam,
Dedatur cupido iandudum nupta marito.
Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.

Non

Non illam nutrix orienti luce reuisens,
Hesterno collum poterit circundare filo.
Currite ducentes subtegmina,currite fusi.
Anxia nec mater discordis mæsta puellæ
Se cubitu,charos mittet sperare nepotes,
Currite ducentes sub tegmina,currite fusi.
Talia præfantes quondam felicia Pelei
Carmina,diuino cecinerunt pectoræ Parcæ,
Præsentes nanq; ante domos inuisere castas
Sæpius,& sese mortali ostendere cœtu,
Cœlicolæ nondum spreta pietate solebant.
Sæpe pater diuûm templo in fulgente reuisens,
Annua dum festis uenissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procurrere currus.
Sæpe uagus.Liber Parnasi è uertice summo
Thyadas effusis euanteis crinibus egit,
Cum Delphi tota certatum ex urbe ruentes
Acciperent læti diuûm fumantibus aris.
Sæpe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis hera,aut Rhamnusia uirgo,
Armatas hominum est præsens hortata cateruas
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamq; omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parenteis,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber ut innuptæ potiretur flore nouercæ,
Ignaro mater substernens se impia nato,
Impia non uerita est diuos scelerare penates.
Omnia fanda,nefanda malo permista furore,

Iusti/

Iustificam nobis mentem auertere deorum:
Quare nec tales dignantur uisere cœtus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM.

ET si me assiduo confectum cura dolore
Seuocat à doctis Ortale uirginibus:
Nec potis est dulceis Musarum expromere fœtus
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
(Nanque mei nuper Lethæo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhœteo quem subter littore tellus,
Ereptum nostris obterit ex oculis,
Alloquor? audiero nunquam tua uerba loquentem,
Nunquam ego te uita frater amabilior.
Aspiciam posthac: at certè semper amabo,
Semper mœsta tua carmina morte canam:
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, assumpti fata gemens Ityli)
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expressa tibi carmina Battiadæ:
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis:
Effluxisse meo fortè putes animo,
Vt missum sponsi furtiuo munere malum:
Procurrit casto uirginis è gremio,
Quod miseræ oblitæ molli sub ueste locatum:
Dum aduentu matris prosilit, excutitur,
Atque illud prono præceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

DE COMA BERENICIS.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit,atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
Vt cedant certis sidera temporibus,
Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aerio,
Idem me ille Conon cœlesti numine uidit
E Beronicæo uertice cæsariem
Fulgentem clare,quàm multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est,
Qua rex tempestate * nouis auctus hymenæis,
Vastatum fines iuerat Assyrios,
Dulcia nocturnæ portans uestigia rixæ,
Quam de uirgineis gesserat exuuijs.
Est'ne nouis nuptis odio Venus:an ne parentum
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis,
Vbertim thalami quas intra lumina fundunt?
*Non,ita me diui,uera gemunt,iuuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis,
Inuisente nouo prælia torua uiro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris chari flebile dissidium.
Cum penitus mœstas exedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore sollicitæ
Sensibus ereptis mens excidit:ast ego certè
Cognoram à parua uirgine magnanimam.
An ne bonũ oblita es facinus,quod regiũ adepta es
Coniugium,quod non fortior auxit auis,

nouo cedens hymenæo

Non,ita me uerè dij gemuere, iuuent.

Sed

Sed tu mœsta uirum mittens,quæ uerba locuta es:
(Iuppiter ut tersti lumina sæpe manu.
Quis te mutauit deus?an quod amanteis
Non longe à charo corpore abesse uolunt?
At quæ ibi præ cunctis,pro dulci coniuge,diuis
Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset is,haud in tempore longo
Captam Asiam Ægypti finibus adijceret.
Queis ego pro factis cœlesti reddita cœtu,
Pristina uota noua munere dissoluo.
Inuita ô regina tuo de uertice cessi,
Inuita adiuro teq́;,tuumq́; caput.
Digna ferat,quod si quis inaniter adiurarit?
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoq; euersus mons est,quem maxima in oris
Progenies Phthiæ clara superuehitur,
Cum Medi irrupere nouum mare,cumq́; iuuentus
Per medium classi barbara nauit Athon.
Quid facient crines,cum ferro talia cedant?
Iuppiter ut χαλύβων omne genus pereat:
Et qui principio sub terra quærere uenas
Institit,ac ferri frangere duriciem.
Abiunctæ paulo antè comæ,mea fata sorores
Lugebant,cum se Memnonis Æthiopis
Vnigena impellens nutantibus aera pennis
Obtulit Arsinoes Chloridos ales equis:
Hisq́; per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eò famulumq́; legarat,
Grata Conopeis incola littoribus:

Scilicet in uario ne solum limite coeli.
  Ex Ariadnæis aurea temporibus:
Fixa corona foret.sed nos quoq; fulgeremus:
  Deuotæ flaui uerticis exuuiæ,
Vuidulum â fletu cedentem ad templa deum,me:
  Sidus in antiquis diua nouum posuit.
Virginis,& sæui contingens nanq; Leonis
  Lumina,Calisto iuncta Lycaoniæ
Vertor in occasum,tardum dux ante Booten,
  Qui uix sero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
  Luce autem canæ Tethyi restituor,
(Pace tua fare hæc liceat Rhamnusia uirgo,
  Nanq; ego non ulla uera timore tegam,
Non si me infestis discerpant sidera dictis,
  Condita quin ueri pectoris euoluam)
Non his tam lætor rebus,quâm me abfore semper,
  Abfore me â dominæ uertice discrucior.
Qui cum ego,dû uirgo quondã fuit omnibus expers
  Vnguentis,unâ millia multa bibi.
Nunc uos optato quas iunxit lumine teda,
  Non prius unanimis corpora coniugibus.
Tradite nudantes reiecta ueste,papillas,
  Quam iucunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx casto colitis quæ iura cubili:
  Sed quæ se impuro dedit adulterio,
Illius aura leuis bibit,& dona irrita puluis:
  Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis ô nuptæ semper concordia uestras
  Semper amor sedes incolat assiduus.

Tu uero

Tu uerò regina tuens cum sidera, diuam
  Placabis uestis luminibus Venerem
Sanguinis expertem: non uotis esse tuam me,
  Sed potius largis effice muneribus.
Sidera cur iterent? utinam coma regia fiam,
  Proximus Hydrochoi fulgeat Oarion.

AD IANVAM.

O dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
  Salue: teq; bona Iuppiter auctet ope
Ianua, quam Balbo dicunt seruisse benignè
  Olim, cum sedes ipse senex tenuit:
Quamq; ferunt rursus uoto seruisse maligno,
  Postquam es proiecto facta marita sene.
Dic agè, dic nobis, quare mutata feraris,
  In dominum ueterem deseruisse fidem.
Non (ita Cæcilio placeam, cui credita nunc sum)
  Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea.
Nec peccatum à me quisquã pote dicere quicquã,
  Verùm isthæc potius ianitor ipse facit,
Qui quacunq; aliquid reperitur non bene factum,
  Ad me omnes clamant, Ianua culpa tua est.
Non istuc satis est uno te dicere uerbo,
  Sed facere ut quiuis sentiat, & uideat.
Quod possum, nemo quærit, nec scire laborat,
  Nos uolumus uobis dicere, ne dubita.
Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis,
  Falsum est: non illam uir prior attigerat,
Languidior tenera cui pendens Sicula beta,
  Nunquam se mediam sustulit ad tunicam:

Sed pater illius nati uiolasse cubile
Dicitur,& miseram conscelerasse domum:
Siue quod impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quod iners sterili semine natus erat:
Ne quærendum aliunde foret neruosius illud,
Quod posset zonam soluere uirgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.
Atqui non solum hunc se dicit cognitum habere
Brixia Chinæa supposita in specula.
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Veronæ mater amata meæ,
Sed de Posthumij,& Corneli narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.
Dixerit hic aliquis,qui tu isthæc ianua nosti,
Cui nunquam domini limine abesse licet?
Nec populum auscultare:sed huic suffixa tigillo
Tantum operire soles,aut aperire domum:
Sæpe illam audiui furtiua uoce loquentem
Solam consilijs hæc sua flagitia,
Nomine dicentem,quos diximus,utpote quæ mi
Speraret nec linguam esse,nec auriculam.
ardebat Præterea + addebat quendam,quem dicere nolo
Nomine,ne tollat rubra supercilia.
Longus homo est,magnas cui lites intulit olim
Falsum mendaci uentre puerperium.

AD MALLIVM.

Quod mihi fortuna,casuq; oppressus acerbo,
Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium,
Naufragum

Naufragum ut eiectum spumantibus æquoris undis
Subleuem,& â mortis limine restituam:
Quem neq; sancta Venus molli requiescere somno
Desertum in lecto cælibe perpetitur:
Nec ueterum dulci scriptorum carmine musæ
Oblectant,cum mens anxia peruigilat:
Id gratum est mihi, me quoniam tibi ducis amicum,
Muneraq;,& musarum hinc petis,& Veneris.
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda Malli,
Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe queis merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne amplius â misero dona beata petas.
Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum ætas florida uer ageret,
Multa satis lusi,non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amariciem:
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit,ô misero frater adempte mihi.
Tu mea tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum unà toto est nostra sepulta domus.
Omnia tecum unà perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia,atq; omnes delicias animi.
Quare,quod scribis,Veronæ turpe Catullo
Esse,quod hic quisquis de meliore nota.
Frigida deserto tepefecit membra cubili,
Id Malli non est turpe,màgis miserum est.
Ignosces igitur,si,quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera,cum nequeo.

Nam,quod ſcriptorũ non magna eſt copia apud me,
Hoc fit,quod Romæ uiuimus:illa domus,
Illa mihi ſedes,illic mihi carpitur ætas:
Huc unà multis capſula me ſequitur.
Quod cum ita ſit,nolim ſtatuas me mente maligna
Id facere,aut animo non ſatis ingenuo,
Quòd tibi non utriuſq; petiti copia facta eſt,
Vltro ego deferrem,copia ſiqua foret.
Non poſſum reticere,deæ,qua Mallius in re
Iuuerit,aut quantis iuuerit officijs,
Ne fugiens ſeclis obliuiſcentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat ſtudium.
Sed dicam uobis,uos porrò dicite multis
Millibus,& facite hæc charta loquatur anus:
Omnibus inq; locis celebretur fama ſepulti,
Noteſcatq; magis mortuus,atq; magis,
Ne tenuem texens ſublimis aranea telam,
Deſerto in Malli nomine opus faciat.
Nam,mihi quam dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis,& in quo me corruerit genere,
Cum tantum arderem,quantum Trinacria rupes,
Lymphaq; in Oetæis Mallia Thermophylis,
Mœſta nec aſsiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent,triſtiq; hymbre madere genæ.
Qualis in aerij pellucens uertice montis
Riuus muſcoſo proſilit è lapide,
Qui cum de prona præceps eſt ualle uolutus,
Per medium denſi tranſit iter populi,
Dulce uiatori laſſo in ſudore leuamen,
Cum grauis exuſtos æſtus hiulcat agros.

As uelut

Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis,
  Lenius aspirans aura secunda uenit,
Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata,
  Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clausum lato patefecit limite campum,
  Is'q; domum nobis, is'q; dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,
  Quò mea se molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
  Innixa, arguta constitit in solea:
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
  Protesilaeam Laodamia domum,
Incepta frustra nondum cum sanguine sacro
  Hostia cœlesteis conciliasset heros.
Nil mihi tam ualde placeat Rhamnusia uirgo,
  Quod temere inuitis suscipiatur heris.
Quàm ieiuna pium desideret ara cruorem,
  Docta est amisso Laodamia uiro,
Coniugis ante coacta nouum dimittere collum,
  Quàm ueniens una atq; altera rursus hyems,
Noctibus in longis auidum saturasset amorem,
  Posset ut abrupto uiuere coniugio:
Quod scibant Parcæ non longo tempore abesse,
  Si miles muros isset ad Iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores Argiuorum
  Cœperat ad sese Troia ciere uiros,
Troia nefas, commune sepulcrum Europæ, Asiæ'q;,
  Troia uirum, & uirtutum omnium acerba cinis:
Quæ nempe & nostro letum miserabile fratri
  Attulit, hei misero frater adempte mihi.

Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
 Tecum unà tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum unà perierunt gaudia nostra
 Quæ tuus in uita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
 Nec prope cognatos compositum cineres:
Sed Troia obscœna, Troia infelice sepulchrum
 Detinet, à nostro terra aliena solo,
Ad quam tum properans fertur simul undiq; pubes
 Græca penetraleis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gauisus libera mœcha
 Ocia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi cum casu pulcherrima Laodamia
 Ereptum est uita dulcius, atq; anima
Coniugium, tanto te absorbens uortice amoris
 Æstus in abruptum detulerat barathrum.
propter amœnũ Quale ferunt Graij Peneum + prope Cillenæum
 Siccari emulsa pingue palude solum:
Quod quondam cæcis montis fodisse medullis
 Ausus falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
 Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut cœli tereretur ianua diuis,
 Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
Qui te non domitũ ferre iu. doc. Quod diuûm dominum ferre iugum docuit.
Nam neq; tam charum confecto ætate parenti
 Vna caput seri nata nepotis alit:
Qui tum diuitijs uix tandem inuentus auitis,
 Nomen testatas intulit in tabulas,

Impia

Impia derisi gentilis gaudia tollens,
Suscitat à cano uulturium capite:
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
Compar, seu quicquid dicitur improbius,
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
Quantum præcipuè multiuola est mulier.
Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
Vt semel es flauo conciliata uiro.
Aut nihil, aut paulum cui tu concedere digna.
Lux mea se nostrum contulit in gremium:
Quam circuncursans huc illuc sæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quæ tamen & si uno non est contenta Catullo,
Rara uerecundæ furta feremus heræ.
Ne nimium simus stultorum more molesti.
Sæpe etiam Iuno maxima cœlicolum
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum est,
Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna,
Fragrantem Assyrio uenit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est, si nobis id datur unis,
Quo lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis aliis redditur officiis,
Ne nostrum scabra tangat rubigine nomen,
Hæc atque illa dies, atque alia, atque alia.

Huc addant diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre pijs.
Sitis felices & tu simul, & tua uita,
Et domus ipsa in qua lusimus, & domina,
terrã Et qui principio nobis + dominam dedit, à quo
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omneis mihi quæ me charior ipsa est,
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

IN RVFVM.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
Rufe uelit tenerum supposuisse femur:
Non ullam raræ labefactes munere uestis,
Aut pelluciduli delicijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper,
Hunc metuunt omnes, neq; mirũ: nam mala ualde est
Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine, cur fugiunt.

DE INCONSTANTIA FOEminei amoris.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
Quàm mihi, non si se Iuppiter ipse pẽtat.
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento, & rapida scribere oportet aqua.

AD VIRRONEM.

Si cui, Virro, homini sacer alarum obstitit hircus,
Aut si quem merito tarda podagra secat,
Æmulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
a te Mirifice est + actu nactus utrunq; malum.

Nam

Nam quoties futuit, toties ulciscitur ambos,
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

AD LESBIAM.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum
Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantùm ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui, quare & si impensius uror
Multo, mi tamen es uilior, & leuior.
Qui potis est, inquis? quod amantem iniuria talis;
Cogat amare magis, sed bene uelle minu.
Odi, & amo: quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

IN INGRATVM.

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare tuum.
Omnia sunt ingrata nihil fecisse benignè:
Immo etiam tædet, tædet, obestq; magis.
Vt mihi, quem nemo grauius, nec acerbius urget,
Quàm modò, qui me unum, atq; unicũ amicũ habuit.

IN GELLIVM.

Gellius audierat patruum obiurgare solere,
Si quis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
vxorem, & patruum reddidit Harpocratem.
Quod uoluit, fecit: nam quamuis irrumet ipsum
Nunc patruum, uerbum non faciet patruus.

IN LESBIAM.

Huc est mens deducta tua mea Lesbia culpa,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo,

Vt iam

Huc addant diui quamplurima, quæ Themis olim
  Antiquis solita est munera ferre pijs.
Sitis felices & tu simul, & tua uita,
  Et domus ipsa in qua lusimus, & domina,
terrã Et qui principio nobis + dominam dedit, à quo
  Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omneis mihi quæ me charior ipsa est,
  Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

IN RVFVM.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
  Rufe uelit tenerum supposuisse femur:
Non ullam raræ labefacies munere uestis,
  Aut pelluciduli delicijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
  Valle sub alarum trux habitare caper,
Hunc metuunt omnes, neq; mirũ, nam mala ualde est
  Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
  Aut admirari desine, cur fugiunt.

DE INCONSTANTIA FOEminei amoris.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
  Quàm mihi, non si se Iuppiter ipse pẽtat.
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
  In uento, & rapida scribere oportet aqua.

AD VIRRONEM.

Si cui, Virro, homini sacer alarum obstitit hircus,
  Aut si quem merito tarda podagra secat,
Æ mulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
a te Mirifice est + actu nactus utrunq; malum.

Nam

Nam quoties futuit, toties ulciscitur ambos,
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

AD LESBIAM.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum
Lesbia, nec præ me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantùm ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui, quare & si impensius uror,
Multo, mi tamen es uilior, & leuior.
Qui potis est, inquis? quod amantem iniuria talis;
Cogat amare magis, sed bene uelle minus.
Odi, & amo: quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

IN INGRATVM.

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare tuum.
Omnia sunt ingrata nihil fecisse benignê:
Immo etiam tædet, tædet, obestq; magis.
Vt mihi, quem nemo grauius, nec acerbius urget,
Quã modò, qui me unum, atq; unicũ amicũ habuit.

IN GELLIVM.

Gellius audierat patruum obiurgare solere,
Si quis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
Vxorem, & patruum reddidit Hirpocratem.
Quod uoluit, fecit: nam quamuis irrumet ipsum
Nunc patruum, uerbum non faciet patruus.

IN LESBIAM.

Huc est mens deducta tua mea Lesbia culpa,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo,

Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis,
Lenius aſpirans aura ſecunda uenit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata,
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clauſum lato patefecit limite campum,
Iſq; domum nobis, iſq; dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,
Quò mea ſe molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta conſtitit in ſolea:
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
Proteſilaeam Laodamia domum,
Incepta fruſtra nondum cum ſanguine ſacro
Hoſtia cœleſteis conciliaſſet heros.
Nil mihi tam ualde placeat Rhamnuſia uirgo,
Quod temere inuitis ſuſcipiatur heris.
Quàm ieiuna pium deſideret ara cruorem,
Docta eſt amiſſo Laodamia uiro,
Coniugis ante coacta nouum dimittere collum,
Quàm ueniens una atq; altera rurſus hyems,
Noctibus in longis auidum ſaturaſſet amorem,
Poſſet ut abrupto uiuere coniugio:
Quod ſcibant Parcæ non longo tempore abeſſe,
Si miles muros iſſet ad Iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores Argiuorum
Cœperat ad ſeſe Troia ciere uiros,
Troia nefas, commune ſepulcrum Europæ, Aſiæq;,
Troia uirum, & uirtutum omnium acerba cinis:
Quæ nempe & noſtro letum miſerabile fratri
Attulit, hei miſero frater adempte mihi.

Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum unà tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum unà perierunt gaudia nostra
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
Nec prope cognatos compositum cineres:
Sed Troia obscœna, Troia infelice sepulchrum
Detinet, à nostro terra aliena solo,
Ad quam tum properans fertur simul undiq; pubes
Græca penetraleis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gauisus libera mœcha
Ocia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi cum casu pulcherrima Laodamia
Ereptum est uita dulcius, atq; anima
Coniugium, tanto te absorbens uortice amoris
Æstus in abruptum detulerat barathrum.
propter amœnũ Quale ferunt Graij Peneum + prope Cillenæum
Siccari emulsa pingue palude solum:
Quod quondam cæcis montis fodisse medullis
Ausus falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut cœli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
Qui te non do mitũ ferre iu. doc. Quod diuûm dominum ferre iugum docuit.
Nam neq; tam charum confecto ætate parenti
Vna caput seri nata nepotis alit:
Qui tum diuitijs uix tandem inuentus auitis,
Nomen testatas intulit in tabulas,

Impia

Impia derisi gentilis gaudia tollens,
 Suscitat à cano uulturium capite:
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
 Compar,seu quicquid dicitur improbius,
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
 Quantum præcipuè multiuola est mulier.
Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
 Vt semel es flauo conciliata uiro.
Aut nihil,aut paulum cui tu concedere digna.
 Lux mea se nostrum contulit in gremium:
Quam circuncursans huc illuc sæpe Cupido
 Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quæ tamen & si uno non est contenta Catullo,
 Rara uerecundæ furta feremus heræ.
Ne nimium simus stultorum more molesti.
 Sæpe etiam Iuno maxima cœlicolum
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
 Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum est,
 Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna,
 Fragrantem Assyrio uenit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte,
 Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est,si nobis id datur unis,
 Quo lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi,quod potui,confectum carmine munus
 Pro multis aliis redditur officijs,
Ne nostrum scabra tangat rubigine nomen,
 Hæc atque illa dies,atque alia,atque alia.

Huc

Huc addant diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre pijs.
Sitis felices & tu simul, & tua uita,
Et domus ipsa in qua lusimus, & domina,
terrã Et qui principio nobis + dominam dedit, à quo
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omneis mihi quæ me charior ipsa est,
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

IN RVFVM.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
Rufe uelit tenerum supposuisse femur:
Non ullam raræ labefactes munere uestis,
Aut pelluciduli delicijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes, neq; mirũ, nam mala ualde est
Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine, cur fugiunt.

DE INCONSTANTIA FOE-
minei amoris.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
Quàm mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento, & rapida scribere oportet aqua.

AD VIRRONEM.

Si cui, Virro, homini sacer alarum obstitit hircus,
Aut si quem merito tarda podagra secat,
Æ mulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
a te Mirifice est + actu nactus utrunq; malum.

Nam

Nam quoties futuit, toties ulciscitur ambos,
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

AD LESBIAM.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum
Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantùm ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui, quare & si impensius uror,
Multo, mi tamen es uilior, & leuior.
Qui potis est, inquis? quod amantem iniuria talis;
Cogat amare magis, sed bene uelle minu .
Odi, & amo: quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

IN INGRATVM.

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare tuum.
Omnia sunt ingrata nihil fecisse benignê?
Immo etiam tædet, tædet, obestq; magis.
Vt mihi, quem nemo grauius, nec acerbius urget,
Quam modò, qui me unum, atq; unicũ amicũ habuit.

IN GELLIVM.

Gellius audierat patruum obiurgare solere,
Si quis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
vxorem, & patruum reddidit Harpocratem.
Quod uoluit, fecit: nam quamuis irrumet ipsum.
Nunc patruum, ue bum non faciet patruus.

IN LESBIAM.

Huc est mens deducta tua mea Lesbia culpa,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo,

Vt iam

Vt iam nec bene uelle queam tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

AD SEIPSVM.

Si qua recordanti benefacta priora uoluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
Diuûm ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quæcũque homines bene cuiquã aut dicere pos(sunt,
Aut facere, hæc à te dictáque, factáque sunt.
Omnia quæ ingratę perierunt credita menti:
Quare te iam cur amplius excrucies?
Quin te animo affirmas, teq́ue instinctuq́ue reducis,
Et dijs inuitis desinis esse miser?
Difficile est longum subitò deponere amorem.
Difficile est, *uerùm hoc quà lubet efficias.
Vna salus hæc est, hoc est tibi peruincendũ,
Hoc facies, siue id non pote, siue pote.
O dij si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
Extremam iam ipsa in morte tulistis opem,
Me miserum aspicite: &, si uitam puriter egi,
Eripite hanc pestem, perniciemq́ue mihi:
Quæ mihi subrepens imos, ut torpor, in artus,
Expulit ex omni pectore lætitias.
Non iam illud quæro, contrà ut me diligat illa:
Aut, quod non potis est, esse pudica uelit:
Ipse ualere opto, & tetrum hunc deponere morbũ.
O dij reddite mi hoc pro pietate mea,

*uerum quod lubet eff.

AD

AD RVFVM.

Rufe mihi frustra, ac nequicquam * cognite amice: credite

Frustra? immo magno cum precio, atque malo.

Siccine subrepsti, mi atq; intestina perurens,

Sic misero eripuisti omnia nostra bona?

Eripuisti, heu heu nostrae crudele uenenum

Vitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.

DE GALLO.

Gallus habet fratres, quorū est lepidissima cōiunx

Alterius, lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus: nam dulceis iungit amores,

Cum puero ut bello bella puella cubet.

Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum,

Qui patruus patrui monstret adulterium:

Sed nunc id doleo quòd purae impura puellae

Suauia coniunxit spurca saliua tua.

Verum id non impune feres: nam te omnia secla

Noscent, & qui sis, + fama loquetur anus. te fama

DE LESBIO. los'q; te

Lesbius est pulcher, quid ni? quem Lesbia malit, os.

Quàm te cum tota gente Catulle tua.

Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,

Si tria + amatorum suauia repererit. natorū

AD GELLIVM.

Vis dicam Gelli, quare rosea ista labella

Hyberna fiant candidiora niue?

Manè domo cum exis, & cum te octaua quiete

E molli longo suscitat hora die,

Nescio quid certè est, an uerè fama susurrat,

Grandia te medij tenta uorare uiri.

Sic

Si certe est, clamant Victoris rupta miselli
  Ilia, demulso labra notata ferō.

AD IVVENTIVM.

Nemo ne in tanto potuit populo esse Iuuenti
  Bellus homo, quem tu diligere inciperes?
Præterquam iste tuus moribunda à sede Pisauri.
  Hospes, inaurata pallidior statua,
Qui tibi nunc cordi est, quem tu præponere nobis:
  Audes: at nescis quod facinus facias.

AD QVINTIVM.

Quinti si tibi uis oculos debere Catullum,
  Aut aliud, si quid charius est oculis:
Eripere ei noli, multò quod charius illi,
  Est oculis, seu quid charius est oculis.

DE MVLO LESBIAE MARITO.

Lesbia mi præsente uiro mala plurima dicit,
  Hoc illi fatuo maxima lætitia est.
Mule nihil sentis. si nostri oblita taceret,
  Sana esset: quod nunc garrit, & obloquitur,
Non solum meminit, sed quę multo acrior est res,
  Irata est: hoc est, uritur, & loquitur.

DE ARRIO.

Chommoda dicebat, siquando commoda uellet
  Dicere, & hinsidias Arrius insidias:
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
  Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo sic mater, sic liber auunculus eius,
  Sic maternus auus dixerat, atq; auia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures,
  Audibant eadem hæc leniter, & leuiter,

Nec

Nec sibi post illa metuebant talia verba,
Cum subitò affertur nuncius horribilis,
Ionios fluctus pòst, quàm illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

DE AMORE SVO.

Odi, & amo: quare id faciam fortasse requiris:
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior,

DE QVINTIA ET Lesbia.

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est, hæc ego sic singula confiteor:
Tota illud formosa nego: nam nulla uenustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quæ cum pulcherrima tota est,
Tum omnibus una omneis surripuit Veneres.

DE SVO IN LESBIAM amore.

Nulla potest mulier tantùm se dicere amatam
Verè, quantùm à me Lesbia amata mea est.
Nulla fides ullo fuit unquam fœdere tanta,
Quanta in amore suo ex parte reperta mea est.

IN GELLIVM.

Quid facit is, Gelli, qui cum matre, atque sorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
Suscipit ô Gelli, quantum non ultima Tethys,
Non genitor nympharum abluat Oceanus:
Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultrà
Non si demisso se ipse uoret capite.

DE GELLIO.

Gellius est tenuis. quidni? cui tam bona mater,
 Tamq; ualens uiuat, tamq; uenusta soror,
Tamq; bonus patruus, tamq; omnia plena puellis
 Cognatis, quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
 Quantum uis, quare sit macer, inuenies.
Nascatur magus ex Gelli, matrisq; nefando
 Coniugio, & discat Persicum aruspicium.
Nam magus ex matre, & gnato gignatur oportet,
 Si uera est Persarum impia relligio.
Natus ut accepto ueneretur carmine diuos,
 Omentum in flamma pingue liquefaciens.

IN GELLIUM.

Non ideo Gelli sperabam te mihi fidum
 In misero hoc nostro perdito amore fore,
Quòd te cognossem bene, constantemq; putarem,
 Aut posse à turpi mentem inhibere probro:
Sed quòd nec matrem, nec germanam esse uidebam
 Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quamuis tecum multo coniungerer usu,
 Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis id duxti, tantum tibi gaudium in omni
 Culpa est, in quacunq; est aliquid sceleris.

DE LESBIA.

Lesbia mi dicit semper malè, nec tacet unquam
 De me: dispeream me nisi Lesbia amat.
Quo signo? quasi eadem totidem mox deprecor illi
 Assiduè, uerùm dispeream nisi amo.

IN

IN CAESAREM.

Nil nimium studeo Cæsar tibi uelle placere:
Nec scire utrum sis albus, an ater homo.
Mentula mœchatur, mœchatur mentula certè:
Hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

DE SMYRNA CIN-
næ poetæ.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denicp messem
Quàm cœpta est, nonamcp edita post hyemem,
Millia cum interea quingenta Hortensius uno
In pede stans fixo carmina ructat hians.
Smyrna cauas Atracis penitus mittetur ad undas,
Smyrnam incana diu secula peruoluent.
At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam,
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sunt cordi monimenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

AD CALVVM DE
Quintilia.

Si quicquam mutis gratum, acceptum'ue sepulchris
Accidere à nostro Calue dolore potest,
Cum desiderio ueteres renouamus amores,
Atcp olim missas flemus amicitias:
Certè non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

DE AEMILIO.

Non ita me dij ament, quicquam referre putaui,
Vtrum os an culum olfacerem Æmilio.
Nil immundius hoc, nihil est immundius illo,
Verum etiam culus mundior, & melior.

Nam sine dentibus est, hoc denteis sesquipedaleis,
Gingiuas uerò Ploxemi habet ueteris.
Præterea rictum, qualem defessus in æstu
Meientis mulæ cunnus habere solet.
Hic futuit multas, & se facit esse uenustum,
Et non pistrino traditur, atq; asino?
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Ægroti culum lingere carnificis?

AD VECTIVM.

In te, si in quenquam dici pote, putide Vecti
Id quod uerbosis dicitur, & fatuis,
Ista cum lingua, si usus ueniat tibi, possis
Culos, & crepidas lingere Carpatinas.
Si nos omnino uis omneis perdere Vecti,
Dicas, omnino quod cupis, efficies.

AD IVVENTIVM.

Surripui tibi dum ludis, mellite Iuuenti
Suauiolum dulci dulcius ambrosia.
Verùm id non inpune tuli: nanq; amplius horam
Suffixum in summa me memini esse cruce.
Dum tibi me purgo, nec possum fletibus ullis
Tantillum uestræ demere sæuitiæ.
Nam simul id factum est, multis diluta labella
Abstersti guttis omnibus articulis,
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam commistæ spurca saliua lupæ.
Præterea infesto miserum me tradere amori
Non cessasti, omniq; excruciare modo,
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Suauiolum, tristi tristius helleboro.

Quam quoniam pœnam misero proponis amori,
Nunquam iam posthac basia surripiam.

DE CAELIO ET Quintio.

Cælius Auphilenum,& Quintius Auphilenam
Flos Veronensum depereunt iuuenum,
Hi fratrem,ille sororem,hoc est,quod dicitur,illud
Fraternum uerè dulce sodalitium.
Cui faueam potius?Cæli tibi:nam tua nobis
Perspecta exigitur unica amicitia,
Cum uesana meas torreret flamma medullas.
Sis felix Cæli,sis in amore potens.

INFERIAE AD FRATRIS tumulum.

Multas per gentes,& multa per æquora uectus
Aduenio has miseras frater ad inferias,
Vt te postremo donarem munere mortis,
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristes munera ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atq; in perpetuum frater aue,atq; uale.

AD CORNELIVM.

Si quicquam tacitè commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Me unum esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli,& factum me esse puta Harpocratem.

AD SYLONEM.

Aut sodes mihi redde decem sestertia Sylo,
Deinde esto quamuis sæuus,& indomitus
Aut si te nummi delectant,desine quæso
Leno esse,atq; idem sæuus,& indomitus.

AD QVENDAM DE Lesbia.

Credis me potuisse meæ maledicere uitæ,
Ambobus mihi quæ charior est oculis:
Non potui,nec si possem,tam perdite amarem:
Sed tu cum caupone omnia monstra facis.

IN MENTVLAM.

Mentula conatur Pimpleum scandere montem,
Musæ furcillis præcipitem eijciunt.

DE PVERO ET præcone.

Cum puero bello præconem qui uidet esse,
Quid credat:nisi se uendere discupere.

AD LESBIAM.

Si quicquam cupidoq;,optantiq; obtigit unquã, &
Insperanti,hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum,nobis quoq; charius auro,
Quòd te restituis Lesbia mi cupido.
Restituis cupido,atq; insperanti,ipsa refers te
Nobis:ô lucem candidiore nota.
Quis me uno uiuit felicior?aut magis hac quid
Optandum uita,dicere quis poterit?

IN COMINIVM.

Si Comini arbitrio populi tua cana senectus
Spurcata impuris moribus intereat,

Non

Non equidem dubito, quin primum inimica bonorū
  Lingua execta auido sit data uulturio,
Effossos oculos uoret atro gutture coruus,
  Intestina canes, cætera membra lupi.

AD LESBIAM.

Iucundum mea uita, mihi proponis amorem
  Hunc nostrum inter nos, perpetuumq; fore.
Dij magni facite, ut uerè promittere posit,
  Atq; id syncere dicat, & ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere uita
  Alternum hoc sanctæ fœdus amicitiæ.

AD AVFILENAM.

Aufilena bonæ semper laudantur amicæ,
  Accipiunt precium, quæ facere instituunt.
Tu quòd promisti mihi, quòd mentita, inimica es,
  Quòd nec das, at adfers, sæpe facis facinus.
Aut facere ingenuæ est, aut non promisse pudicæ
  Aufilena fuit, sed data corripere
Fraudando, efficitur plusquam meretricis auaræ,
  Quæ sese toto corpore prostituit.

AD EANDEM.

Aufilena, uiro contentam uiuere solo
  Nuptarum laus est laudibus eximijs.
Sed cuiuis quamuis potius succumbere fas est,
  Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

IN NASONEM.

Multus homo es Naso, neq; tecum multus homo, sed
  Descendis Naso, multus es, & pathicus.

IN CINNAM.

Consule Pompeio primùm duo, Cinna, sedebant
Mœchilia, facto consule, nunc iterum
Manserunt duo, sed creuerunt millia in unum
Singula: fœcundum semen adulterio.

IN FIRMANVM.

Firmani saltus non falsò mentula diues
Fertur, qui tot res in se habet egregias,
Aucupium omne genus, pisces, prata, arua, ferasq́;.
Nec quicquam fructus sumptibus exuperat,
Quare concedo sit diues, dum omnia desint,
Saltum laudemus, dum tamen ipse egeat.
Mentulam habet instar triginta iugera prati,
Quadraginta arui, cætera sunt maria.
Cur non diuitijs Crœsum superare potis sit,
Vno qui in saltu tot bona possideat?
Prata, arua, ingentes syluas, saltusq́;, paludesq́;,
Vsq; ad Hyperboreos, & mare ad oceanum.
Omnia magnà hæc sunt, tamē ut sint maxima, et ul-
Non homo, sed uerè mentula magna nimis. (tra.

AD GELLIVM.

Sæpe tibi studioso animo uenante requiris,
Carmina uti possem mittere Battiadæ,
Queis te lenirem, nobis neu conarere
Infestum telis icere musca caput:
Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
Gelli, nec nostras hinc ualuisse preces.
Contra nos tela ista tua euitamus amictu,
At fixus nostris tu dabis supplicium.

EX LIBRO III. DE POETIS LATINIS PET. CRINITI.

Lbius Tibullus Romæ, ut creditur, natus, Hircio & Pansa Coss. qui annus etiam Nasonis Poetæ natalibus insignis fuit: nam uterq; Cõsul cũ ad liberandũ Brutũ apud Mutinam mitteretur, fugato Antonio, occisus est: parentes habuit ex equestri ordine, bello, & pace satis illustres. is autẽ Tibullus, quòd ingenio facili, & egregia forma foret, nobiliores etiam ciuitatis sibi conciliauit: in quorum numero fuit Messala Coruinus, qui mira diligentia, & assiduis officijs poetã Tibullum fouit. Itaq; sui studiosum uocat eã Tibullus, & insigni carmine laudes eiusdem ac uirtutem celebrauit. Neq; illud ignoratur, cum in eiusdem Messalæ comitatu in prouinciã Phæacum pergeret, in aduersam eum ualetudinem incidisse: ex quo tali carmine fidẽ suam atq; fortunã uoluit posteris commẽdari:

Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terra dum sequiturq; mari.

Horatium quoq; Flaccum & Macrum poetam, qui de herbis libros cõscripsit, familiariter dilexit. Eũq; hortatur, ut relictis castris, & militia, ad amores & Veneres redeat. Albius enim Tibullus in amoribus & delicijs (ut apparet) paulo procliuior fuit, ut qui Marathum, & Cherinthum pueros maximo affectu

dilexerit, sicuti Deliam, Sulpitiam, Neeram, & Nemesin, de cuius forma & moribus frequẽs in ueterũ libris mentio est. unde illud notum:

Vsit amatorem Nemesis lasciua Tibullum,
In tota iuuit quem nihil esse domo.

Sed et L. Apuleius quo loco de amoribus differit apud Claudium Maximum proconsulem, fictum Deliæ nomen à poeta Tibullo refert, cũ Plaucia uocaretur. Quin etiam Flaccus liberè illum hortatur amicitiæ nomine, ut forti animo & cõstanti immitis Glyceræ fastum, & insolentiã perferat: tum aliorũ exemplo discat, quanta sit in amore uarietas. In scribendo autem carmine, Cassio Parmensi eundem præponit, quo loco suorum sermonum iudicẽ facit, bonaq́ animi & corporis illi ascribit:

Albi nostrorum sermonum candide iudex,
Non tu corpus eras sine pectore: dij tibi formam,
Dij tibi diuitias dederant, artemq́ fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno,
Quàm sapere, & fari possit quæ sentiat, & cui
Gratia, fama, ualetudo, contingat abunde,
Et mundus uictus non deficiente crumena?

Is uerò Tibullus in carmine ad Messalã, copiose ostendit, parũ sibi licere in ocio uersari, quòd ipsi fortunæ iniquitas nimiùm illi obfuisset: & cum satis illi opes florerent, conditione temporũ factum, ut ad paupertatem redigeretur:

Cui fuerat flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis:

Cuiq́

Cuncta pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furique, lupoque,
Nunc desiderium superest.

Libros quatuor Elegiarum, siue Amorum composuit, in quibus facilè probatur quàm elegans & cādidum sit eius carmen, ut in eiusmodi caloribus describendis Latinos omnes uideatur superasse, tū affectibus exprimēdis, tū suauitate ingenij: quod ipsum & Fab. Quintilianus ad Marcellum Victorium refert, cum poetā Tibullum, & elegantem in primis ac tersum existimarit. Obijt autem cum adhuc iunior esset, neque sine maximo mœrore Ouidij poetæ, quod ille testatus est longo carmine: in quo probatur, quāta literarum iactura Tibullus occiderit: eoque molestior fuit eius interitus, quo immaturior uisus est. In ei⁹ uerò funere & parens & soror pietatis officium prǣstiterūt, quod & Nemesis et Delia pari animo fecerūt, sicuti ab Ouidio refertur. uulgatumque illud est de elegantia & carmine Tibulli:

Donec erunt ignes, arcusque, Cupidinis arma,
Discentur numeri culte Tibulle tui.

ALBII

ALBII TIBVL-LI EQVITIS ROMA-NI LIBER I.

Nox ... [handwritten marginalia]

Iuitias alius fuluo sibi cōgerat auro,
Et teneat culti iugera magna soli,
Quem labor assiduus uicino terreat hoste,
Martia cui somnos classica pulsa fugent:
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus assiduo luceat igne focus.
Ipse seram teneras maturo tempore uites
Rusticus,& facili grandia poma manu.
Nes spes destituat,sed frugum semper aceruos
Præbeat,& pleno pinguia musta lacu.
Nam ueneror,seu stipes habet desertus in agris,
Seu uetus in triuio florida serta lapis:
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus.
Libatum agricolæ ponitur ante deos.
Flaua Ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea,quæ templi pendeat ante fores.
Pomosisq; ruber custos ponatur in hortis,
Terreat ut sæua falce Priapus aues.
Vos quoq; felicis quondam,nunc pauperis agri.
Custodes fertis munera uestra lares,

Tunc

Tunc uitula innumeros lustrabat cæsa iuuencos,
Nunc agna exigui est hostia parua soli.
Agna cadet uobis, quam circum rustica pubes
Clamet, iò messes, & bona uina date.
Iam modò non possum contentus uiuere paruo,
Nec semper longæ deditus esse uiæ,
Sed Canis æstiuos ortus uitare sub umbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Non agnam'ue sinu pigeat, fœtumúe capellæ
Desertum oblita matre referre domum.
At uos exiguo pecori furesq́ue, lupiq́ue
Parcite, de magno est præda petenda grege.
Hic ego pastoremq́ue meum lustrare quotannis,
Et placidam soleo spargere lacte Palem.
Adsitis diui, nec uos è paupere mensa
Dona, nec è puris spernite fictilibus.
Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
Pocula, de facili composuitq́ue luto.
Non ego diuitias patrum, fructusq́ue requiro,
Quos tulit antiquo condita messis auo.
Parua seges satis est, satis est requiescere lecto,
Scilicet & solito membra leuare toro.
Quàm iuuat immites uentos audire cubantem,
Et dominam tenero continuisse sinu:
Aut gelidas hybernus aquas cum fuderit Auster
Securum somnos igne iuuante sequi.
Hoc mihi contingat: sit diues iure, furorem
Qui maris, & tristes ferre potest pluuias.

O quan

O quantum est auri pereat, potiusq; smaragdi,
  Quàm fleat ob nostras ulla puella uias.
Te bellare decet terra Messala, mariq;,
  Vt domus hostiles præferat exuuias.
Me retinent uinctum formosæ uincla puellæ,
  Vt sedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio, mea Delia, tecum
  Dummodo sim, quæso, segnis, inersq; uocer.
Te spectem, suprema mihi cum uenerit hora,
  Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis, & arsuro positum me Delia lecto,
  Tristibus & lachrymis oscula mista dabis.
Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro
  Vincta, nec in tenero stat tibi corde silex.
Illo non iuuenis poterit de funere quisquam
  Lumina, non uirgo, sicca referre domum.
Tu manes ne læde meos, sed parce solutis
  Crinibus, & teneris Delia parce genis.
Interea dum fata sinunt, iungamus amores,
  Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iam subrepet iners ætas, nec amare decebit:
  Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis est tractãda Venus, dum frangere postes
  Non pudet, & rixas inseruisse iuuat.
Hic ego dux, milesq; bonus, uos signa, tubæq;
  Ite procul, cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes, ego composito securus aceruo
  Dites despiciam, despiciamq; famem.

ELE.

ELEGIA II.

ADde merum, uinoq́ graues compesce dolores,
Occupet ut fessi lumina uicta sopor:
Neu quisquam multo perfusum tempora Baccho
Excitet, infelix dum requiescit amans.
Nam posita est nostræ custodia sæua puellæ,
Clauditur & dura ianua firma sera.
Ianua difficilis dominæ te uerberet hymber,
Te Iouis imperio fulmina missa petant.
Ianua iam pateas uni mihi uicta querelis,
Nec furtim uerso cardine aperta sones.
Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,
Ignoscas, capiti sint precor illa meo.
Te meminisse decet, quæ plurima uoce peregi
Supplice, cum posti florida serta darem.
Tu quoq́ ne timidè custodes Delia falle,
Audendum est: fortes adiuuat ipsa Venus.
Illa fauet, seu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reserat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere posse sono:
Illa uiro coram nutus conferre loquaces,
Blandaq́ compositis addere uerba notis.
Nec decet hoc omnes, sed quos nec inertia tardat,
Ne uetat obscura surgere nocte timor.
En ego cum tenebris tota uagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit esse Venus:
Nec sinit occurrat quisquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia ueste petat,

Quisq

Quisquis amore tenetur, eat tutusq́, sacerq́
  Qualibet: insidias non timuisse decet.
Non mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis,
  Non mihi cum multa decidit hymber aqua.
Non labor hic lædit, referet modò Delia postes,
  Et uocet ad digiti me taciturna sonum.
Parcite luminibus, seu uir, seu fœmina fias
  Obuia, celari uult sua furta Venus:
Neu strepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
  Neu prope fulgenti lumina ferte face.
Siquis & imprudens aspexerit, occulat ille,
  Perq́ deos omneis se meminisse neget.
Nam fuerit quicunq́ loquax, is sanguine natam,
  Is Venerem è rapido sentiet esse mari.
Nec tamen huic credet coniunx tuus, ut mihi uerax
  Pollicita est magico saga ministerio.
Hanc ego de cœlo ducentem sidera uidi,
  Fulminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cantu finditq́ solum, manesq́ sepulchris
  Elicit, & tepido deuocat ossa rogo.
Iam ciet infernas magico stridore cateruas,
  Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
Cum libet, hæc tristi depellit nubila cœlo:
  Cum libet, æstiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
  Sola feros Hecates perdomuisse canes.
Hæc mihi composuit cantus, queis fallere posses.
  Ter cane, ter dictis dispue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere quicquam,
  Non sibi si in molli uiderit esse sinu.

Tuta

Tu tamen abstineas alijs:nam cætera cernet
  Omnia:de me uno sentiet esse nihil.
Quid credam?nempe hæc eadem se dixit amores
  Cantibus,aut herbis soluere posse meos:
Et me lustrauit tædis,& nocte serena
  Concidit ad magicos hostia pulla deos.
Non ut totus abesset amor,sed mutuus esset
  Orabam,nec te posse carere uelim.
Ferreus ille fuit,qui te cum posset habere,
  Maluerit prædas stultus & arma sequi:
Ille licet Cilicum uictus agat ante cateruas,
  Ponat & in capto Martia castra solo.
Totus & argento contextu,totus & auro
  Insideat celeri conspiciendus equo.
Ipse boues,mea si tecum modo Delia possim
  Iungere,& insolito pascere monte pecus.
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
  Mollis,& inculta sit mihi somnus humo.
Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo
  Prodest,cum fletu nox uigilanda uenit?
Nam neque tum plumæ,nec stragula picta soporem,
  Nec sonitus placidæ ducere posset aquæ.
Non Veneris magnæ uiolaui numina uerbo,
  Et mea nunc pœnas impia lingua luit.
Non feror incestus sedes adijsse deorum,
  Sertaque de sanctis diripuisse focis.
Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
  Et miserum sancto tundere poste caput.
Non ego,si merui,dubitem procumbere templis,
  Et dare sacratis oscula luminibus,

At tu, qui lætus rides, mala nostra caueto,
Mox tibi non uanus sæuiet ipse deus.
Vidi ego qui iuuenum miseros lusisset amores,
Post Veneris uinclis subdere colla senem:
Et sibi blanditias tremula componere uoce,
Et manibus canas fingere uelle comas.
Stare nec ante fores puduit, charæ ue puellæ
Ancillam medio detinuisse foro.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circunstetit arcta:
Despuit in molles & sibi quisq; sinus.
At mihi parce Venus, semper tibi dedita seruit
Mens mea: quid messes uris acerba tuas?

AD MESSALAM ELEGIA III.

IBitis Ægæas sine me Messala per undas,
O utinam memores ipse, cohorsq; mei.
Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris,
Abstineas auidas mors precor atra manus.
Abstineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mœstos ossa perusta sinus.
Non soror, Assyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effusis ante sepulchra comis.
Delia non usquam: quæ me cum mitteret urbe,
Dicitur ante omnes consuluisse deos.
Illa sacras pueri sortes ter sustulit, illi
Rettulit è triuijs omnia certa puer:
Cuncta dabant reditum: tamen est deterrita nunquã
Quin fleret nostras, respiceretq; uias.
Ipse ego solator, cum iam mandata dedissem,
Quærebam tardas anxius usq; moras.

Aut

Aut ego sum causatus, aues dant omnia dira,
 Saturni sacram me tenuisse diem.
O quoties ingressus iter, mihi tristia dixi
 Offensum in porta signa dedisse pedem.
Audeat inuito ne quis discedere amore,
 Aut sciat egressum se, prohibente deo.
Quid tua nunc Isis tibi Delia? quid mihi prosunt
 Illa tua toties æra repulsa manu?
Quid'ue piè, dum sacra colis, pureq́ lauari
 Te memini, & puro succubuisse toro?
Nunc dea, nunc succurre mihi, iam posse mederi
 Picta docet templis multa tabella tuis,
Vt mea uotiuas persoluens Delia uoces,
 Ante sacras lino tecta fores sedeat:
Bisq́ die resoluta comas tibi dicere laudes
 Insignis turba debeat in Pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
 Redderéq́ antiquo menstrua tura lari.
QVAM bene Saturno uiuebant rege prius, quàm
 Tellus in longas est patefacta uias.
Nondum cæruleas pinus contempserat undas,
 Effusum uentis præbueratq́ sinum:
Nec uagus ignotis repetens compendia terris,
 Presserat externa nauita merce ratem.
Illo non ualidus subijt iuga tempore taurus,
 Non domito frænos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris,
 Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipsæ mella dabant quercus, ultroq́ ferebant
 Obuia securis ubera lactis oues.

Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
Immiti sæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue sub domino cædes, & uulnera semper,
Nunc mare, nunc leti mille repente uiæ.
Parce pater, timidum non me periuria terrent,
Non dicta in sanctos impia uerba deos.
Quòd si fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inscriptis stet super ossa notis:
Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terra, dum sequiturq; mari.
Sed mi, quod facilis tenero sum semper amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.
Hic choreæ, cantusq; uigent, passimq; uagantes
Dulce sonant tenui gutture carmen aues.
Fert casiam non culta seges, totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.
Ac iuuenum series teneris immista puellis
Ludit, & assidue prælia miscet amor.
Illic est cuicunq; rapax mors uenit amanti,
Et gerit insigni myrtea serta coma.
At scelerata iacet sedes in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra sonant.
Tisiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in turba serpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versatur celeri noxia membra rota.
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Assiduas atro uiscere pascit aues.

Tantalus

Tantalus est illic, & circum stagna, sed acrem
 Iamiam poturi deserit unda sitim.
Et Danai proles, Veneris quod numina læsit,
 In caua Lethæas dolia portat aquas.
Illic sit quicunque meos uiolauit amores,
 Optauit lentas & mihi militias.
At tu casta precor maneas, sanctique pudoris
 Assideat custos sedula semper anus.
Hæc tibi fabellas referat, positaque lucerna
 Deducat plena stamina longa colo.
Ac circa grauibus pensis affixa puella
 Paulatim somno fessa remittat opus.
Tunc ueniam subito, nec quisquam nunciet antè,
 Sed uidear cœlo missus adesse tibi.
Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos,
 Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor hunc illum nobis aurora nitentem
 Luciferum roseis candida portet equis.

AD PRIAPVM ELEGIA IIII.

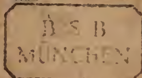
Hic umbrosa tibi contingant tecta Priape,
 Ne capiti soles, ne noceantque niues:
Quæ tua formosos cepit solertia? certe
 Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.
Nudus, & hybernæ producis frigora brumæ,
 Nudus & æstiui tempora sicca canis.
Sic ego. tum Bacchi respondit rustica proles
 Armatus curua sic mihi falce Deus:
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ:
 Nam causam iusti semper amoris habent.

Hic placet, angustis quod equũ compescit habenis,
Hic placidam niueo pectore pellit aquam.
Hic, quia fortis adest audacia, cepit: at illi
Virgineus teneras stat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primo si forte negabit,
Tædia, paulatim sub iuga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aqua.
Annus in apricis maturat collibus uuas:
Annus agit certa lucida signa uice.
Nec iurare time, Veneris periuria uenti
Irrita per terras, & freta summa ferunt.
Gratia magna Ioui, uetuit pater ipse ualere,
Iurasset cupide quicquid ineptus amor.
Perq; suas impune sinit Dictynna sagittas
Affirmes, crines perq; Minerua suos.
At si tardus eris, errabis, transiet ætas
Quàm cito, non segnis stat, remeatq; dies:
Quàm cito purpureos deperdit terra colores,
Quàm cito formosas populus altà comas:
Quàm iacet, infirmæ uenere ubi fata senectæ,
Qui prior Eleo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem, premeret cum serior ætas,
Mærentem stultos præterijsse dies,
Crudeles diui, serpens nouus exuit annos,
Formæ non ullam fata dedere moram.
Solis æterna est Phœbo, Bacchoq; iuuenta:
Nam decet intonsus crinis utrunq; deum.
Tu puero quodcunq; tuo tentare libebit,
Cedas: obsequio plurima uincit amor.

Neu

Neu comes ire neges, quamuis uia longa paretur,
Et Canis arenti torreat arua siti.
Quamuis prætexens picta ferrugine cœlum,
Venturam admittat hymbrifer Arcas aquam:
Vel si cæruleas puppi uolet ire per undas,
Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros subijsse labores,
Aut operi insuetas * atteruisse manus.
Nec, uelit insidijs altos si claudere ualles,
Dum placeas, humeri retia ferre negent.
Si uolet arma, leui tentabis ludere dextra,
Sæpe dabis nudum uincat ut ille latus.
Tunc tibi mitis erit, rapias tum chara licebit
Oscula: pugnabit, sed tamen apta dabit.
Rapta dabit primo, post offeret ipse uolenti,
Post etiam collo se implicuisse uolet.
Heu, male nunc artes miseras hæc secula tractant,
Iam tener assueuit munera uelle puer.
Iam tu qui Venerem docuisti uendere primus,
Quisquis es, infelix urgeat ossa lapis.
Pieridas pueri, doctos & amate poetas,
Aurea nec superent munera Pieridas.
Carmine purpurea est Nisi coma, carmina ni sint,
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Quem referent Musæ, uiuet, dum robora tellus,
Dum cœlum stellas, dum uehet amnis aquas.
At qui non audit musas, qui uendit amorem,
Idææ currus ille sequatur Opis:
Et tercentenas erroribus expleat urbes,
Et secet ad Phrygios uilia membra modos.

* attenuasse

Blanditijs uult esse locum Venus ipsa querelis
Supplicibus miseris flentibus illa fauet.
Hæc mihi,quæ canerem Tityo deus edidit ore,
Sed Tityum coniunx hæc meminisse uetat.
Pareat ille suæ:uos me celebrate magistrum,
Quos male habet multa callidus arte puer.
Gloria cuiq; sua est,me,qui spernentur amantes,
Consultent,cunctis ianua nostra patet.
Tempus erit,cum me Veneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum sedula turba senem.
Eheu quàm Marathus lento me torquet amore:
Deficiunt artes,deficiuntq; doli.
Parce puer quæso,ne turbis fabula fiam,
Cum mea ridebunt uana magisteria.

ELEGIA V.

ASper eram,& bene dissidiũ me ferre loquebar,
At mihi nunc longe gloria fortis abest.
Nanq; agor,ut per plana citus sola uerbere turbo,
Quem celer assueta uersat ab arte puer.
Vre ferum,& torque,libeat ne dicere quicquam
Magnificum,posthac horrida uerba doma.
Parce tamen per te furtiui fœdera lecti,
Per Venerem quæso,compositumq; caput.
Ille ego,cum tristi morbo defessa iaceres,
Te dicor uotis eripuisse meis.
Ipseq; ter circum lustraui sulfure puro,
Carmine cum magico præcinuisset anus.
Ipse procuraui,ne possent sæua nocere
Somnia,ter salsa de ueneranda mola.

Ipse ego fclatus filio, tunicisq; solutis
Vota nouem Veneri nocte silente dedi.
Omnia persolui, fruitur nunc alter amore,
Ex precibus felix utitur ille meis.
At mihi felicem uitam, si salua fuisses,
Fingebam demens, sed renuente deo.
Rura colam, frugumq; aderit mea Delia custos,
Area dum messes sole cadente teret.
Aut mihi seruabit plenis in lyntribus uuas,
Pressaq; ueloci candida musta pede.
Consuescet numerare pecus, consuescet amantis
Garrulus in dominæ ludere uerna sinu.
Illa deo sciet agricolæ pro uitibus uuam,
Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ,
Et iuuet in tota me nihil esse domo.
Huc ueniet Messala meus, cui dulcia poma
Delia selectis detrahet arboribus.
Et tantum uenerata uirum, hunc sedula curet,
Huic paret, atq; epulas ipsa ministra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc Caurusq; Notusq;
Iactat odoratos uota per Armenios.
Sæpe ego tentaui curas depellere uino,
At dolor in lachrymas uerterat omne merum.
Sæpe aliam tenui, sed iam cum gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deseruitq; Venus.
Tunc me discedens deuotum fœmina dixit,
Et pudet, & narrat scire nefanda mea.
Non facit hoc uerbis, facie, tenerisq; lacertis
Deuouet, & flauis nostra puella comis.

Talis ad Æmonium Nereis Pellea quondam
  Vecta est frænato cærula pisce Thetis.
Hæc nocuere mihi, quod adest huic diues amator:
  Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
  Tristia cum multo pocula felle bibat.
Hanc uolitent animæ circum sua fata querentes
Strix Semper, & è tectis strix uiolenta canat.
Furire Ipsa fame stimulante furens, herbasq; sepulchris
  Quærat, & à sæuis ossa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, ululetq; per urbes,
  Post agat hanc triuijs aspera turba canum.
Eueniet, dat signa deus, sunt numina amanti,
  Sæuit & iniusta lege relicta Venus.
At tu quàm primum sagæ præcepta rapacis
Donum Desere: nam donis uincitur omnis amor.
Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit
  Primus, & in tenero fixus erit latere.
Pauper in angusto fidus comes agmine turbæ,
  Subijcietq; manus, efficietq; uiam.
Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
  Vinclaq; de niueo detrahet ipse pede.
Heu canimus frustra, nec uerbis uicta patescit
  Ianua, sed plena percutienda manu.
At tu, qui potior nunc es, mea furta caueto:
Fortuna Versatur celeri fors leuis orbe rotæ.
Non frustra quidam iam nunc in limine perstat
  Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit.
Et simulat transire domum, mox deinde recurrit
  Solus, & ante ipsas excreat usq; fores.

Nescio

Nescio quid furtiuus amor parat, utere quæso
 Dum licet, in liquida nat tibi lynter aqua.

ELEGIA VI.

SEmper ut inducar, blandos offers mihi uultus,
 Post tamen es misero tristis, & asper amor.
Quid tibi sæuitiæ mecum est? an gloria magna
 Insidias homini composuisse deum?
Iam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
 Nescio quem tacita callida nocte fouet.
Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est,
 Sic etiam de me pernegat usque uiro.
Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
 Custodes, eheu nunc premor arte mea.
Fingere tunc didicit causas, cur sola cubaret,
 Cardine tunc tacito uertere posse fores.
Tunc succos herbasque dedi, queis liuor abiret,
 Quem facit impresso mutua dente Venus.
At tu fallacis coniux incaute puellæ,
 Me quoque seruato, peccet ut illa nihil.
Neu iuuenes celebret multo sermone caueto,
 Ne' ue cubet laxo pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
 Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
Exibit quàm sæpe time, seu uisere dicet
 Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
At mihi si credas, illam sequar unus ad aras,
 Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe uelut gemmas eius, signumque probarem,
 Per causam memini me tetigisse manum.

Sæpe mero somnum peperi tibi, at ipse bibebam
 Sobria supposita pocula uictor aqua.
Non ego te læsi prudens, ignosce fatenti,
 Iussit amor: Contra quis ferat arma deos?
Ille ego sum, nec me iam dicere uera pudebit,
 Instabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
 Seruare? ah frustra clauis inest foribus.
Te tenet, absentes alios suspirat amores,
 Et simulat subito condoluisse caput.
At mihi seruandam credas, non sæua recuso
 Verbera, detrecto non ego uincla pedum.
Tunc procul absitis, quisquis colit arte capillos,
 Effluit effuso cui toga, lapsa sinu.
Quisquis & occurret, ne possit crimen habere,
 Stet procul, aut alia stet procul ante uia.
Sic fieri iubet ipse Deus, sic magna sacerdos
 Est mihi diuino uaticinata sono.
Hæc ubi Bellonæ motu est agitata, nec acrem
 Flammam, non amens uerbera torta timet.
Ipsa bipenne suos cædit uiolenta lacertos,
 Sanguineque effuso spargit inulta deam.
Statque latus præfixa ueru, stat saucia pectus,
 Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam custodit amor, uiolare puellam,
 Ne pigeat magno post didicisse malo.
Attigerit, labentur opes ut uulnere nostro
 Sanguis, ut hic uentis diripiturque cinis.
Et tibi nescio quas dixit mea Delia pœnas,
 Si tamen admittas, sit precor illa leuis.

Non

Non ego te propter parco tibi,sed tua mater
Me monet,atq; iras aurea uincit anus.
Hæc mihi te adducit tenebris,multoq; timore
Coniungit nostras clàm taciturna manus.
Hæc foribusq; manet noctu me affixa, proculq;
Cognoscit strepitus me ueniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus,proprios ego tecum,
Si modo fas,annos contribuisse uelim.
Te semper,natamq; tuam te propter amabo,
Quicquid agit,sanguis est tamen illa tuus.
Sit modo casta doce,quamuis non uitta ligatos
Impediat crines,nec stola longa pedes.
Et mihi sint duræ leges,laudare nec ullam
Possum,quin oculos appetat illa meos.
Et si quid peccasse putat,ducorq; capillis
Immerito,proprias proripiorq; uias.
Non ego te pulsare uelim,sed ueneritiste
Si furor,optarim non habuisse manus.
Nec sæuosis casta metu,sed mente fideli
Mutuus absenti te mihi seruet amor.
Nam quæ fida fuit nulli,post uicta senecta
Ducit inops tremula stamina torta manu,
Firmaq; conductis adnectit licia telis,
Tractaq; de niueo uellere dente putat.
Hanc animo gaudente uident,iuuenumq; cateruæ
Commemorant merito tot mala ferre senem.
Hans Venus ex alto flentem sublimis Olympo
Spectat,& + infidis quod sit acerba monet. infelix cur sit, acerba monet.
Hæc alijs maledicta cadant,nos Delia amoris
Exemplum cana simus uterq; coma.

ELE/

ELEGIA VII.

HVnc cecinere diem Parcæ fatalia nentes
  Stamina, non ulli dissoluenda deo:
Hunc fore Aquitanas posset qui fundere gentes,
  Quem tremeret forti milite uictus Atax.
Euenere, nouos pubes Romana triumphos
  Vidit, & euinctos brachia capta duces.
At te uictrices lauros Messala gerentem
  Portabat niueis currus eburnus equis.
Non sine me est tibi partus honos, tua bella Pyrene
  Testis, & Oceani littora Santonici.
Testis Arar, Rhodanusque celer, magnusque Garumna,
  Carnoti & flaui, cærula lympha Liger.
At te Cydne canam, tacitis qui leniter undis
  Cæruleus placidis per uada serpis aquis:
Quantus & æthereo contingens uertice nubes,
  Frigidus intonsos taurus arat Cilicas.
Quid referam, ut uolitet crebras intacta per urbes
  Alba Palæstino sancta columba Syro?
Vtque maris uastum prospectet turribus æquor
  Prima ratem uentis credere docta Tyros?
Qualis & arentes cum findit Sirius agros,
  Fertilis æstiua Nilus abundet aqua?
Nile pater, quanam possum te dicere causa,
  Aut quibus in terris occuluisse caput?
Te propter nullos tellus tua postulat imbres:
  Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.
Te canit, atque suum proles miratur Osirim,
  Barbara Memphiten plangere docta bouem?

Primus

Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem:
Hic uiridem dura cædere falce comam.
Illi iucundos primum matura sapores
Expressa incultis uua dedit pedibus.
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulsa sonent.
Non tibi sunt tristes curæ, non luctus Osiri:
Sed chorus, & cantus lenis, & aptus amor:
Sed uarij flores, & frons redimita corymbis,
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes:
Et Tyriæ uestes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conscia cista sacris.
Huc ades, & centum ludos, geniumq; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius è nitido stillent unguenta capillo,
Et capite & collo mollia serta gerat.
Sic uenias hodierne tibi, dum turis honores,
Liba & Mopsopio dulcia melle feram.
At tibi subcrescat proles, quę facta parentis
Augeat, & circa stet ueneranda senem.
Non taceam monimenta uiæ, quæ Tuscula tellus,
Candidaq; antiquo detinet Alba lare,

Nanq;

Nanq; opibus congesta tuis hic glarea dura
Sternitur, hic apta iungitur arte silex.
Te canit agricola, è magna cum uenerit urbe
Serus, inoffensum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior semper, candidiorq; ueni.

ELEGIA VIII.

NOn ego celarim, posit quid nutus amantis,
Quid ue ferant miti lenia uerba sono.
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis:
Ipsa Venus magico religatum brachia nodo,
Perdocuit multis non sine uerberibus.
Desine dissimulare, deus crudelius urit,
Quos uidet inuitos succubuisse sibi.
Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos,
Sæpeq; mutatas disposuisse comas?
Quid fuco splendente comas ornare? quid ungues
Artificis docta subsecuisse manu?
Frustra iam uestes, frustra mutantur amictus,
Ansaq; compressos colligat arcta pedes.
Illa placet, quamuis inculto uenerit ore,
Nec nitidum tarda compserit arte caput,
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris,
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus & è curru lunam deducere tentat:
Et faceret, si non æra repulsa sonent.

Qui

Quid queror heu misero carmen nocuisse? quid herbas?
Forma nihil magicis utitur auxilijs.
Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse
Oscula, sed femori conseruisse femur.
Nec tu difficilis puero tamen esse memento,
Persequitur pœnis tristia facta Venus.
Munera ne poscas, det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra sinu.
Charior est auro iuuenis, cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus aspera barba terit.
Huic tu candentes humero suppone lacertos,
Et regum magnæ despicientur opes.
At Venus inuenit puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conserit usq; sinus,
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oscula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq; iuuant, quæ frigore sola
Dormiat, & nulli sit cupienda uiro.
Heu serò reuocatur amor, seroq; iuuenta,
Cum uetus infecit cana senecta caput.
Tum studiū formæ est, coma cum mutatur, ut annos
Dissimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura est albos à stirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.
Heu Marathum torques, puero quæ gloria uicto est?
In ueteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero, non illi sontica causa est,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.

Vel miser absenti mœstas quàm sæpe querelas
  Conijcit,& lachrymis omnia plena madent.
Quid me spernis?ait:poterat custodia falli:
  Ipse dedit cupidis fallere posse deus.
Nota Venus furtiua mihi est,ut lenis agatur
  Spiritus,ut nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media quamuis obrepere nocte,
  Et strepitu nullo clàm reserare fores.
Quid prosunt artes,miserum si spernit amantem,
  Et fugit ex ipso sæua puella toro?
Vel cum promittit subitò,sed perfida fallit,
  Est mihi nox multis euigilanda modis.
Dum mihi uenturam fingo,quodcunque mouetur,
  Illius credo tunc sonuisse pedes.
Desistas lachrymare puer:non frangitur illa,
  Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoes (moneo) fastidia diui,
  Nec prodest sanctis tura dedisse focis.
Hic Marathus quondam miseros ludebat amantes,
  Nescius ultorem post caput esse deum.
Sæpe etiam lachrymis fertur risisse dolentis,
  Et cupidum ficta detinuisse mora.
Nunc omneis odit fastus,nunc displicet illi
  Quæcunque opposita est ianua firma sera.
At te pœna manet,nisi desinis esse superba,
  Quàm cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA IX.

QVid mihi,si fueras miseros læsurus amores,
  Fœdera per diuos clàm uiolanda dabas?

An

Ah miser,& si quis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cœlestes,æquum est impune licere
Numina formosis lædere uestra semel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ rusticus urget opus.
Lucra petituros parentia per freta uentis petituras
Ducunt instabiles sidera certa rates.
Muneribus meus est captus puer:at deus illa
In cinerem,& liquidas munera uertat aquas.
Iam mihi resoluet pœnas,puluisq; decorum
Detrahet,& uentis horrida facta coma.
Vretur facies,urentur sole capilli,
Deteret inualidos & uia longa pedes.
Admonui quoties,auro ne pollue formam,
Sæpe solent auro multa subesse mala.
Diuitijs captus siquis uiolauit amorem,
Asperaq; est illi,difficilisq; Venus.
Vre meum potius flamma caput,& pete ferro
Corpus,& intorto uerbere terga seca.
Nec tibi celanti fas sit peccare,paranti
Sit Deus,occultos qui uetet esse dolos.
Ipse deus tacito permisit lenè ministro,
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipse deus somnò domitos emittere uocem
Iussit,& inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam,nunc me fleuisse loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
Tum mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere,non gemmis uendere uelle fidem.

Non tibi si precium Campania terra daretur,
  Non tibi si Bacchi cura Falernus ager.
Illis eriperes uerbis mihi sidera cœli
  Lucere,& puras fluminis esse uias.
Quin etiàm flebas: at non ego fallere doctus
  Tergebam humentes credulus usque genas.
Quid facerem? nisi & ipse fores in amore puellæ,
  Sic precor exemplo sed leuis illa tuo.
O quoties uerbis ne quisquam conscius esset,
  Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe insperanti uenit tibi munere nostro,
  Sed latuit clausas post adoperta fores.
Tum miser interij stultè confisus amari:
  Nam poteram ad laqueos cautior esse tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam,
  Et me nunc nostri, Pieridumque pudet.
Illa uelim rapida Vulcanus carmina flamma
  Torreat,& liquida deleat amnis aqua.
Tu prócul hinc absis, cui formam uendere curæ est,
  Et precium plena grande referre manu.
At te,qui puerum donis corrumpere es ausus,
  Rideat assiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem lassauerit usu,
  Tecum interposita languida ueste cubet.
Sint externa tuo semper uestigia lecto,
  Et pateat cupidis semper aperta domus.
Nec lasciua soror dicatur plura bibisse
  Pocula,uel plures emeruisse uiros.
Illam sæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
  Dum rota luciferi prouocet orta diem.

Illa

Illa queat nullam melius consumere noctem,
Atque operum uarias disposuisse uices.
At tua perdidicit, nec tu stultissime sentis,
Cum tibi non solita corpus ab arte mouet.
Tu'ne putas illam pro te disponere crines?
Aut tenues denso pectere dente comas?
Ista hæc persuadet facies, auroque lacertos
Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu.
Non tibi, sed iuueni cuidam uult bella uideri,
Demoueat pro quo remque, domumque tuam.
Nec facit hoc uicio, sed corpora fœda podagra,
Et senis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noster puer, hunc ego credam
Cum trucibus Venerem iungere posse feris.
Blanditias'ne meas alij tu uendere es ausus?
Tu'ne alijs demens oscula ferre mea?
Tunc flebis, cum me uinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna superba tuo.
At tua tum me pœna iuuet, Venerique merenti
Fixa notet casus aurea palma meos.
Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata sis dea mente, rogat.

ELEGIA X.

QVis fuit, horrendos primus qui protulit enses?
Quàm ferus, & uerè ferreus ille fuit.
Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia est.
At nihil ille miser meruit: nos ad mala nostra
Vertimus, in sæuas quod dedit ille feras,

Diuitis hoc uicium est auri,nec bella fuerunt,
Faginus astabat cum scyphus ante dapes:
Non arces,non uallus erat,somnumq; petebat
Secutus uarias dux gregis inter oues.
Tunc mihi uita foret,uulgi nec tristia nossem
Arma,nec audissem corde tremente tubam.
Nunc ad bella trahor,& iam quis forsitan hostis
Hæsura in nostro tela gerit latere.
Sed patrij seruate lares,aluistis & ijdem,
Cursarem uestros cum tener ante pedes.
Neu pudeat prisco uos esse è stipite factos,
Sic ueteris sedes incoluistis aui.
Tunc melius tenuere fidem,cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde deus.
Hic placatus erat,seu quis libauerat uuam,
Seu dederat sanctæ spicea serta comæ.
Atq; aliquis uoti compos liba ipsa ferebat,
Postq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela,
Hostiaq; è plena rustica porcus hara:
Hanc pura cum ueste sequar,myrtoq; canistra
Vincta geram,myrto uinctus & ipse caput.
Sic placeam uobis,alius sit fortis in armis,
Sternat & aduersos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles,& in mensa pingere castra mero.
Quis furor est atram bellis accersere mortem?
Imminet,& tacito clàm uenit illa pede.
Non seges est infrà,non uinea culta:sed audax
Cerberus,& Stygiæ nauita puppis aquæ.

Illic percussisque genis, ustoque capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quàm potius laudandus hic est, quem prole parata
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat uxor aquam.
Sic ego sim, liceatque caput candescere canis,
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea pax arua colat: pax candida primum
Duxit araturos sub iuga curua boues.
Pax aluit uites, & succos condidit uuæ,
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens, uomerque uigent: at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.
Rusticus è lucoque uehit malè sobrius ipso
Vxorem plaustro, progeniemque domum.
Sed Veneris tunc bella calent, scissosque capillos
Fœmina, perfractas conqueriturque fores.
Flet teneras subtusa genas, sed uictor & ipse
Flet sibi dementes tam ualuisse manus.
At lasciuus amor rixæ mala uerba ministrat,
Inter & iratum lentus utrunque sedet.
Ah lapis est, ferrumque, suam quicunque puellam
Verberat, è cœlo diripit ille deos.
Sit satis è membris tenuem perscindere uestem,
Sit satis ornatas dissoluisse comas:
Sit lachrymas mouisse satis: quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui sæuus erit, scutumque, sudemque
Is gerat, & miti sit procul à Venere.

Ast nobis pax alma ueni, spicamq; teneto,
Perfluat & pomis candidus antè sinus.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER II.

Visquis adest, ualeat, fruges lustramus, & agros,
Ritus ut à prisco traditus extat auo.
Bacche ueni, dulcisq; tuis è cornibus uua
Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres.
Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,
Et graue suspenso uomere cesset opus.
Soluite uincla iugis, nunc ad præsepia debent
Plena coronato stare boues capite.
Omnia sint operata deo, non audeat ulla
Lanificam pensis imposuisse manum
Vos quoq; abesse procul iubeo, discedat ab aris
Cui tulit externa gaudia nocte Venus.
Casta placent superis, pura cum ueste uenite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.
Cernite fulgentes ut eat sacer agnus ad aras,
Vinctaq; post olea candida turba comas.
Dij patrij purgamus agros, purgamus agrestes,
Vos mala de nostris pellite limitibus,

Neu

Neu seges eludat messem fallacibus herbis,
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confisus rusticus agris,
Ingerat ardenti grandia ligna foco.
Turbaq́ue uernarum saturi bona signa coloni
Ludet, & ex uirgis extruet arte casas.
Euentura precor, uiden' ut felicibus extis
Significet placidos nuncia fibra deos?
Nunc mihi fumosos ueteris proferte falernos
Consulis, & Chio soluite uincla cado.
Vina diem celebrent, non festa luce madere
Est rubor, errantes & male ferre pedes.
Sed bene Messalam sua quisq́ue ad pocula dicat:
Nomen & absentis singula uerba sonent.
Gentis Aquitanæ celeber Messala triumphis,
Et magna intonsis gloria uictor ades.
Huc ades, aspiraq́ue mihi dum carmine nostro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
Rura cano, rurisq́ue deos, his uita magistris
Desueuit querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuisse feruntur
Seruitium, & plaustro supposuisse rotam.
Tunc uictus abiere feri, tunc consita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tunc pressos pedibus dedit una liquores,
Mistaq́ue securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes, calidi cum sideris æstu
Deponit flauas annua terra comas.

Rure leuis uerno flores apis ingerit alueo,
Compleat ut dulci sedula melle fauos.
Agricola assiduo primùm satiatus aratro,
Cantauit certo rustica uerba pede:
Et satur arenti primùm est modulatus auena
Carmen, ut ornatos duceret ante deos.
Agricola & minio suffusus Bacche rubenti,
Primus inexperta duxit ab urbe choros.
Huic datus à pleno memorabile munus ouili
Dux pecoris hircus, auxerat hircus oues.
Rure puer uerno primum de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmineus labor est, hinc pensa, colusq́,
Fusus & apposito pollice uersat opus.
Atq aliqua assiduè textrix operata Mineruam
Cantat, & appulso tela sonat latere.
Ipse quoq inter agros, interq́ armenta Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primùm se exercuit arcu:
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes uelut antè petit, fixisse puellas
Gestit, & audaces perdomuisse uiros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iussit
Limen ad iratæ uerba pudenda senem.
Hoc duce custodes furtim transgressa iacentes,
Ad iuuenem tenebris sola puella uenit.
Et pedibus prætentat iter suspensa timore,
Explorat cæcas cui manus ante uias.

Ah miseri,quos hic grauiter deus urget:at ille
Felix cui placidus leniter afflat amor.
Sancte ueni dapibus festis,sed pone sagittas,
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate deum,pecoriq; uocate
Voce Palem,pecori clàm sibi quisq; uocet.
Aut etiam sibi quisq; palàm:nam turba iocosa
Obstrepit,& Phrygio tibia curua sono.
Ludite,iam nox iungit equos,currumq; sequuntur
Matris lasciuo sidera fulua choro.
Postq; uenit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus,& incerto somnia nigra pede.

ELEGIA II.

Dicamus bona uerba,uenit natalis ad aras,
Quisquis ades,lingua uir,mulierq; faue.
Vrantur pia tura focis,urantur odores,
Quos tener à terra diuite mittit Arabs,
Ipse suos genius adsit uisurus honores,
Cui decorent sanctas florea serta comas.
Illius è puro distillent tempora nardo,
Atq; satur libo sit,madeatq; mero.
Annuat & Cherinthe tibi quodcunq; rogabis,
En age quid cessas?annuit ille,roga.
Auguror,uxoris fidos optabis amores,
Iam reor hoc ipsos edidicisse deos.
Nec tibi malueris,totum quæcunq; per orbem
Fortis arat ualido rusticus arua boue:
Nec tibi gemmarum quicquid felicibus undis
Nascitur,Eoi qua maris unda rubet,

Vota

Vota cadunt, utinam ſtrepitantibus aduolet alis,
Flauaq́ꝫ coniugio uincula portet Amor.
Vincula quæ maneant ſemper, dum tarda ſenectus
Inducat rugas, inficiatq́ꝫ comas.
Huc ueniat natalis auis, prolemq́ꝫ miniſtret,
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA III.

RVra tenent Cornute meam, uillæq́ꝫ puellam:
Ferreus eſt eheu quiſquis in urbe manet.
Ipſa Venus latos iam nunc migrauit in agros,
Verbaq́ꝫ aratoris ruſtica diſcit Amor.
O ego cum dominam aſpicerem, quàm fortiter illic
Verſarem ualido pingue bidente ſolum,
Agricolæq́ꝫ modo curuum ſectarer aratrum,
Dum ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues.
Nec quererer quòd ſol graciles exureret artus,
Læderet aut teneras puſtula rupta manus.
Pauit & Admeti tauros formoſus Apollo,
Nec cithara, intonſæ profuerunt'ue comæ.
Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis:
Quicquid erat medicæ uicerat artis amor.
Ipſe deus ſolitus ſtabulis expellere uaccas.
Et potum paſtas ducere fluminibus,
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte,
Lacteus & miſtus obriguiſſe liquor.
Tunc fiſcella leui detexta eſt uimine iunci,
Raraq́ꝫ per nexus eſt uia facta ſero.
Ah quoties illo uitulum geſtante per agros
Dicitur occurrens occubuiſſe ſoror.

Ah quo-

Ah quoties ausæ,caneret dum ualle sub alta,
  Rumpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,
  Venit & â templis irrita turba domum.
Sæpe horrere sacros doluit Latona capillos,
  Quos admirata est ipsa nouerca prius.
Quisquis inornatumq; caput,crinesq; solutos
  Aspiceret,Phœbi quæreret ille comam.
Delos ubi nũc Phœbe tua est, ubi Delphica Pytho?
  Nempe amor in parua te iubet esse casa.
Felices olim,Veneri cum fertur apertè
  Seruire æternos non puduisse deos.
Fabula nunc ille est,sed cui sua cura puella:
  Fabula sit,mauult,quàm sine amore deus.
At tu quisquis is es,cui tristi fronte Cupido
  Imperitat,nostra sint tua castra domo.
Ferrea non Venerem,sed prædam secula laudant,
  Præda tamen multis est operata malis.
Præda feras acies cinxit discordibus armis,
  Hinc cruor,hinc cædes,mors propriorq; uenit.
Præda uago iussit geminare pericula ponto,
  Bellica cum dubijs rostra dedit ratibus.
Prædator cupit immensos obsidere campos,
  Vt multo innumeram iugere pascat ouem.
Cui lapis externus curæ est,urbisq; tumultus,
  Portatur ualidis multa columna iugis.
Claudit & indomitum moles mare,lentus ut intra
  Negligat hybernas piscis adesse minas.
At tibi læta trahant Samiæ conuiuia testæ,
  Fictaq; Cumana lubrica terra rota.

Eheu

Eheu diuitibus uideo gaudere puellas,
 Iam ueniant prædæ, si Venus optat opes.
Vt mea luxuria Nemesis fluat, utq; per urbem
 Incedat donis conspicienda meis:
Illa gerat uestes tenues, quas fœmina Coa
 Texuit, auratas disposuitq; uias.
Illi sint comites fusci, quos India torret,
 Solus & admotis inficit ignis equis.
Illi selectos certent præbere colores,
 Africa puniceum, purpureumq; Tyros.
Nota loquor, regnum ipse tenet, quò sæpe coegit
 Barbara gypsatos ferre catasta pedes.
At tibi dura seges, Nemesim quæ ducis ab urbe,
 Persoluat nulla semina terra fide.
Et tu Bacche tener iucundæ consitor uuæ,
 Tu quoq; deuotas Bacche relinque lacus.
Haud impune licet formosas tristibus agris
 Abdere, non tanti sunt tua musta pater.
O ualeant fruges, ne sint modo rure puellæ,
 Glans alat, & prisco more bibantur aquæ.
Glans aluit ueteres, & passim semper amarunt,
 Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
Tum quibus aspirabat amor, præbebat apertè
 Mitis in umbrosa gaudia ualle Venus.
Nullus erat custos, nulla exclusura dolentes
 Ianua, si fas est, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,

*

O utinam ueteri peragrantes more puellæ
 Horrida uillosa corpora ueste tegant.

Nunc si clausa mea est, si copia rara uidendi,
Heu miserum laxam quid iuuat esse togam?
Ducite ad imperium dominæ, sulcabimus agros,
Non ego me uinclis uerberibusq; nego.

ELEGIA IIII.

SIc mihi seruitium uideo, dominamq; paratam:
Iam mihi libertas illa paterna uale.
Seruitium sed triste datur, teneorq; catenis,
Et nunquam misero uincla remittit amor.
Et seu quid merui, sed quid peccauimus, uror,
Vror, iô remoue sæua puella faces.
O ego ne possim tales sentire dolores,
Quàm mallem in gelidis montibus esse lapis,
Stare uel insanis cautes obnoxia uentis,
Naufraga quam uasti tunderet unda maris.
Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra est:
Omnia nam tristi tempora felle madent.
Nec prosunt elegi, nec carminis autor Apollo,
Illa caua precium flagitat usq; manu.
Ite procul musæ, si non prodestis amanti,
Non ego uos, ut sint bella canenda, colo.
Nec refero solisq; uias, & qualis, ut orbem
Compleuit, uersis luna recurrat equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro:
Ite procul musæ, si nihil ista ualent.
At mihi per cædem, & facinus sunt dona paranda,
Ne iaceam clausam flebilis ante domum.
Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis:
Sed Venus ante alias est uiolanda mihi.

Illa malum facinus suadet,dominamq; rapacem
Dat mihi,sacrilegas sentiat illa manus.
O pereat quicunq; legit uiridesq; smaragdos,
Et niueam Tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auariciæ causas,& Coa puellis
Vestis,& è rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas,hinc clauem ianua sensit,
Et cœpit custos liminis esse canis.
Sed precium si grande feras,custodia uicta est,
Nec prohibent claues,& canis ipse tacet.
Heu quicunq; dedit formam cœlestis auaræ,
Quale bonum multis attulit ipse malis.
Hinc fletus,rixæq; sonant,hæc deniq; causa
Fecit,ut infamis hic deus esset amor.
At tibi,quæ precio uictos excludis amantes,
Eripiant partas uentus & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes spectent incendia læti,
Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam.
Seu ueniet tibi mors,neque erit,qui lugeat ullus,
Nec qui det mœstas munus in exequias:
At bona,quæ nec auara fuit,centum licet annos
Vixerit,ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis senior ueteres ueneratus amores,
Annua constructo serta dabit tumulo,
Et bene,discedens dicet,placideq; quiescas,
Terraq; securæ sit super ossa leuis.
Vera quidem moneo,sed prosunt quid mihi uera?
Illius est nobis lege colendus amor.
Quin etiam sedes iubeat si uendere auitas,
Ite sub imperium,sub titulumq; lares.

Quic-

Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni,
Quicquid & herbarum Thessala terra gerit:
Et quod, ubi indomitis gregib. Venus afflat amores,
Hippomanes cupidæ stillat ab inguine equæ:
Si modò me placido uideat Nemesis mea uultu,
Mille alias herbas misceat illa, bibam.

ELEGIA V.

PHœbe faue, nouus egreditur tua templa sacerdos,
Huc age cum cithara, carminibusq; ueni.
Nunc te uocales impellere pollice chordas,
Nunc precor ad laudes flectere uerba meas.
Ipse triumphali deuinctus tempora lauro,
Dum cumulant aras, ad tua sacra ueni:
Sed nitidus, pulcherq; ueni, nunc indue uestem
Sepositam, longas nunc bene pecte comas:
Qualem te memorant Saturno rege fugato,
Victori laudes concinuisse Ioui.
Tu procul euentura uides, tibi deditus augur
Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tuq; regis sortes, per te præsentit aruspex,
Lubrica signauit cum Deus exta notis.
Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est,
Abdita quæ senis fata canit pedibus.
Phœbe sacras Messalinum sine tangere chartas
Vatis, & ipse precor, quod canat illa, doce.
Hæc dedit Æneæ sortes postquam ille parentem
Dicitur, & captos sustinuisse lares.
Hæc fore credebat Romam, cum mœstus ab alto
Ilion, ardentes respiceretq; deos.

Romulus æternæ nondum formauerat urbis
  Mœnia, consorti non habitanda Remo.
Sed tunc pascebant herbosa palatia uaccæ,
  Et stabant humiles in Iouis arce casæ.
Lacte madens illic suberat Pan ilicis umbræ,
  Et facta agresti lignea falce Pales:
Pendebatq; uagi pastoris in arbore notum
  Garrula syluestri fistula sacra deo.
Fistula cui semper decrescit arundinis ordo:
  Nam calamus cera iungitur usq; minor.
At quà Velabri regio patet, ire solebat
  Exiguus pulla per uada lynter aqua.
Illa sæpe gregis ditis placitura magistro
  Ad iuuenem festa est uecta puella die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
  Caseus, & niueæ candidus agnus ouis.

*

Impiger Ænea uolitantis frater Amoris,
  Troica qui profugis sacra uehis ratibus,
Iam tibi Laurentes asignat Iuppiter agros,
  Iam uocat errantes hospita terra lares.
Illic sanctus eris, cum te ueneranda Numici
  Vnda deum cœlo miserit indigetem.
Ecce super fessas uolitat uictoria puppes,
  Tandem ad Troianos diua superba uenit.
Ecce mihi lucent Rutulis incendia castris.
  Iam tibi prædico barbare Turne necem.
Ante oculos Laurens castrum, murusq; Lauini est,
  Albaq; ab Ascanio condita longa duce.

Te

Te quoq; iam uideo Marti placitura sacerdos
  Ilia Vestales deseruisse focos:
Concubitusq; tuos furtim, uittasq; iacentes,
  Et cupidi ad ripas arma relicta dei,
Carpite nunc tauri de septem montibus herbas
  Dum licet, hic magnæ iam locus urbis erit.
Roma tuum nomen terris fatale regendis,
  Quà sua de cœlo prospicit arua Ceres:
Quaq; patent ortus, & qua fluitantibus undis
  Solus anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem tunc se mirabitur, & sibi dicet,
  Vos bene tam longam consuluisse uiam.
Vera cano, sic usq; sacras innoxia lauros
  Vescar, & æternum sit mihi uirginitas.
Hæc cecinit uates, & te sibi Phœbe uocauit,
  Iactauit fusas & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpesia dixit,
  Heryphile Phœbo grataq; quod monuit:
Quasq; Albana sacras Tyberis per flumina sortes
  Portarit, sicco perlueritq; sinu,
Hæc fore dixerunt, belli mala signa cometen,
  Multus & in terras deplueritq; lapis:
Atq; tubas, atq; arma ferunt strepitantia cœlo
  Audita, & lucos præcinuisse fugam.
Ipsum etiam solem defectum lumine uidit
  Iungere pallentes nubilus annus equos,
Et simulachra deum lacrymas fudisse tepentes,
  Fataq; uocales præmonuisse boues.
Hæc fuerant olim, sed tu iam mitis Apollo
  Prodigia indomitis merge sub æquoribus,

Vt succensa sacris crepitet bene laurea flammis,
 Omine,quo felix & sacer annus eat.
Laurus ubi bona signa dedit,gaudete coloni,
 Distendet spicis horrea plena Ceres.
Oblitus & musto feriet pede rusticus uuas,
 Dolia dum,magni deficiuntq; lacus.
At madidus Baccho sua festa parilia pastor
 Concinet,à stabulis tunc procul este lupi.
Ille leuis stipulæ solenneis potus aceruos
 Accendet,flammas transilietq; sacras.
Et fœtus matrona dabit,natusq; parenti
 Oscula compressis auribus eripiet.
Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
 Balbaq; cum puero dicere uerba senem.
Tunc operata Deo pubes discumbet in herba
 Arboris antiquæ, qua leuis umbra cadet.
Aut è ueste sacris tendent umbracula sertis
 Vincta,coronatus stabit & ipse calix.
At sibi quisq; dapes,& festas extruet alte
 Cespitibus mensas,cespitibusq; torum.
Ingeret hic potus iuuenis maledicta puellæ,
 Postmodo quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem,
 Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereant arcus,pereantq; sagittæ
 Phœbe,modo in terris erret inermis Amor.
Ars bona,sed postquam sumpsit sibi tela Cupido,
 Hei mihi quàm multis ars dedit illa malum:
Et mihi præcipue:taceo cum saucius annum,
 Et faueo morbo,cum iuuat ipse dolor.

Vix'qꝫ cano Nemesim, sine qua uersus mihi nullus
  Verba potest, iustos aut reperire pedes.
At tu(nam diuum seruat tutela poetas)
  Pæmoneo, uati parce puella sacro:
Vt Messalinum celebrem, cum præmia belli
  Ante suos currus oppida uicta feret,
Ipse gerens laurus, lauro deuinctus agresti
  Miles iò magna uoce triumphe canet.
Tunc Messala meus pia det spectacula turbæ,
  Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue, sic tibi sint intonsi Phœbe capilli,
  Sic tua perpetuo sit tibi casta soror.

ELEGIA VII.

CAstra Macer sequitur, tenero quid fiet Amori?
  Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et seu longa uirum terræ uia, seu uaga ducent
  Æquora, cum telis ad latus ire uolet.
Vre puer quæso tua qui ferus ocia liquit,
  Atqꝫ iterum erronem sub tua signa uoca.
Quod si militibus parces, erit hic quoqꝫ miles
  Ipse, leuem galea qui sibi potet aquam.
Castra peto, ualeat'qꝫ Venus, ualeant'qꝫ puellæ.
  Et mihi sunt uires, & mihi facta tuba est.
Magna loquor, sed magnifice mihi magna loquuto
  Excutiunt clausæ fortia uerba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunqam?
  Cum bene iuraui, pes tamen ipse redit.
Acer Amor fractas utinam tua tela sagittas
  Scilicet extinctas aspiciam'qꝫ faces.

Tu miserum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & insana mente nefanda loqui.
Iam mala finissem leto, sed credula uitam
Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratris
Semina, quae magno foenore reddat ager.
Haec laqueo uolucres, haec captat arundine pisces,
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
Spes etiam ualida solatur compede uinctum,
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
Spes facilem Nemesim spondet mihi, sed negat illa,
Hei mihi ne uincas dura puella deam.
Parce per immatura tuae precor ossa sororis,
Sic bene sub tenera parua quiescat humo.
Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro,
Et madefacta meis serta feram lacrymis.
Illius ad tumulum fugiam, supplexque sedebo,
Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret usque suum te propter flere clientem,
Illius ut uerbis sis mihi dura ueto.
Ne tibi neglecti mittant mala somnia manes,
Moestaque sopitae stet soror ante torum.
Qualis ab excelsa praeceps delapsa fenestra,
Venit ad infernos sanguinolenta lacus.
Desino, ne dominae luctus renouentur acerbi:
Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.
Nec lacrymis oculos digna est foedare loquaces:
Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
Lena uetat miserum Phryne, furtimque tabellas
Occulto portans itque, reditque sinu.

Saepe

Sæpe ego cum dominæ dulces à limite diro
  Agnosco uoces, hæc negat esse domi.
Sæpe ubi nox promissa mihi est, languere puellam
  Nunciat, aut aliquas extimuisse minas.
Tunc morior curis, tunc mens mea perdita fingit
  Quisue meam teneat, quot teneat'ue modis.
Tunc tibi lena precor diras, satis anxia uiuas,
  Mouerit è uotis pars quotacunque deos.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER III.

MArtis Romani festæ uenere calendæ,
  Exoriens nostris hic fuit annus auis.
Et uaga nunc certa discurrunt undique pompa,
  Perque uias urbis munera, perque domos.
Dicite Pierides, quò nam donetur honore
  Seu mea, seu fallor, chara Neæra tamen.
Carmine formosæ, precio capiuntur auaræ:
  Gaudeat, ut digna est, uersibus illa meis.
Lutea sed niueum inuoluat membrana libellum,
  Pumicet, & canas tondeat arte comas:
Summaque prætexat tenuis fastigia chartæ,
  Indicet ut nomen littera pacta tuum.

Atq; inter geminas pingantur cornua frontes:
  Sic etenim comptum mittere oportet opus.
Per uos autores huius mihi carminis oro,
  Castaliamq; umbram, Pieriosq; lacus,
Ite domum, cultumq; illi donate libellum
  Sicut erit, nullus defluat inde color.
Illa mihi referat, si nostri mutua cura est,
  An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primum nympham larga donate salute,
  Atq; hæc submisso dicite uerba sono:
Hæc tibi uir quondam, nunc frater casta Neæra
  Mittit, & accipias munera parua, rogat.
Teq; suis iurat charam magis esse medullis,
  Siue sibi coniux, siue futura soror.
Sed potius coniux, huius spem nominis illi
  Auferet extincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

QVi primum charam iuueni, charumq; puellæ
  Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
  Viuere & erepta coniuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
  Ingenio, frangit fortia corda dolor.
Nec mihi uera loqui pudor est, uitæq; fateri
  Tot mala perpessæ tot superesse meæ.
Ergo ego cum tenuem fuero mutatus in umbram,
  Candidaq; ossa super nigra fauilla teget,
Ante meum ueniat longos incompta capillos,
  Et fleat ante meum mœsta Neæra rogum.

Sed ue-

Sed ueniat charæ matris comitata dolore,
  Mœreat hæc genero, mœreat illa uiro:
Præfatæ ante meos manes, animamq́ precatæ,
  Perfusæq́ pias ante liquore manus.
Pars quæ sola mei superabit corporis ossa
  Incinctæ nigra candida ueste legant:
Et primum annoso spargent collecta Lyæo,
  Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Post hæc carbaseis humorem tollere uentis,
  Atq́ in marmorea ponere sicca domo.
Illic quas mittit diues Panchaia merces,
  Eoiq́ Arabes, diues & Assyria,
Et nostri memores lachrymæ fundantur eodem,
  Sic ego componi uersus in ossa uelim.
Sic tristem mortis demonstret littera causam,
  Atq́ hæc in celebri carmina fronte notet:
Lygdamus hic situs est, dolor huic, & causa Neæra,
  Coniugis ereptæ causa perire fuit.

ELEGIA III.

QVid prodest cœlum uotis implesse Neæra?
  Blandaq́ cum multa tura dedisse prece?
Non ut marmorei prodirem è limine tecti
  Insignis clara, conspicuusq́ domo,
Aut ut multa mei renouarent iugera tauri,
  Et magnas messes terra benigna daret.
Sed tecum ut longæ sociarem gaudia uitæ,
  Inq́ tuo caderet nostra senecta sinu,
Tunc cum permensę defunctus tempora lucis
  Nudus Lethæa cogerer ire rate.

Nam graue quid prodest pondus mihi diuitis auri?
  Aruaq; si findant pingula mille boues?
Quid'ue domus prodest Phrygijs innixa columnis,
  Tęnare siue tuis, siue Chariste tuis?
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos?
  Aurataeq; trabes, marmoreumq; solum?
Quid ue in Erythraeo legitur quae littore concha?
  Tinctaq; Sidonio murice lana iuuat?
Et quae praeterea populus miratur in illis
  Inuida, quae falso plurima uulgus amat.
Non opibus mentes hominu, curaeq; leuantur,
  Nam Fortuna sua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda Neaera,
  Et sine te regum munera nulla uolo.
O niueam, quae te poterit mihi reddere lucem,
  O mihi felicem terq;, quaterq; diem.
At si pro dulci reditu quaecunq; uouentur,
  Audiat auersa non meus aure deus:
Nec me regna iuuent, nec Lydius aurifer amnis,
  Nec quas terrarum sustinet orbis opes.
Haec alij cupiant, liceat mihi paupere cultu
  Securo chara coniuge posse frui.
Adsis, & timidis faueas Saturnia uotis,
  Et faueas concha Cypria uecta tua.
Aut si fata negant reditum, tristesq; sorores
  Stamina quae ducunt, quaeq; futura neunt,
Me uocet in uastos amnes, nigramq; paludem
  Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

ELE,

ELEGIA III.

DI meliora ferant, nec sint insomnia uera,
Quæ tulit hesterna pessima nocte quies.
Ite procul uani, falsumq; auertite uisum,
Desinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent, uenturę nuncia sortis,
Vera monent Thuscis exta probata uiris:
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.
Et uanum metuens hominum genus, omnia noctis
Farre pio placant, & saliente sale.
Et tamen, utcunq; est, siue illi uera moneri,
Mendaci somno credere siue uolent,
Efficiat uanos noctis Lucina timores,
Et frustra immeritum pertimuisse uelit,
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto,
Nec læsit magnos impia lingua deos.
Iam nox ætherium nigris emersa quadrigis,
Mundum cęruleo lauerat amne rotas.
Nec me sopierat menti deus utilis ægrę
Somnus, sollicitas deficit ante domos.
Tandem cum summo Phœbus prospexit ab ortu,
Pressit languentis lumina sera quies.
Hic iuuenis casta redimitus tempora lauro,
Est uisus nostra ponere sede pedem.
Non illo quicquam formosius ulla priorum
Ætas, humanum nec uidet illud opus.
Intonsi crines longa ceruice fluebant,
Stillabat Tyrio myrtea rore coma.

Candor

Candor erat,qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niueo corpore purpureus:
Vt iuueni primum uirgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cum contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia,& autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla:
Nanq; hæc in nitido corpore uestis erat.
Artis opus raræ fulgens testudine,& auro
Pendebat læua garrula parte lyra.
Hinc primum ueniens plectro modulatus eburno
Felices cantus ore sonante dedit.
Sed postquam fuerant digiti cum uoce locuti,
Edidit hæc tristi dulcia uerba modo:
Salue cura deum,casto nam rite poetæ
Phœbusq;,& Bacchus,Pieridesq; fauent.
Sed proles Semeles Bacchus,doctæq; sorores
Dicere non norunt quid ferat hora sequens:
At mihi fatorum leges,æuiq; futuri
Euentura pater posse uidere dedit.
Quare ego quæ dico non fallax accipe uates,
Quodq; deus uero Cynthius ore ferat.
Tantum chara tibi,quantum nec filia matri,
Quantum nec cupido bella puella uiro:
Pro qua sollicitas cœlestia numina uotis,
Quæ tibi securos non sinit ire dies:
Et cum te fusco somnus uelauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formosa Neæra,
Alterius mauult esse puella uiri:

Diuers

Diuersasq́ꝫ suas agitat mens anxia curas,
Nec gaudet casta nupta Neæra domo.
Ac crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere si qua uirum.
Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi:
Tu modo cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera uerba minantis,
Sæuus amor docuit uerbera posse pati.
Me quondam Admeti niueas pauisse iuuencas,
Non est in uanum fabula ficta iocum.
Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora,
Nec similes chordis reddere uoce sonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atqꝫ Iouis.
Nescis quid sit amor iuuenis, si ferre recusas
Immitem dominam, coniugiumq́ꝫ ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod si uera canunt sacris oracula templis,
Hæc illi nostro nomina dicta refer.
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse
Felix, ac alium desine uelle uirum.
Dixit, & ignauus defluxit corpore somnus.
Ah ego ne possim tanta uidere mala.
Nec tibi crediderim uotis contraria uota,
Nec tantum crimen pectore inesse tuo:
Nam te nec uasti genuerunt æquora ponti,
Nec flammam uoluens ore Chimæra fero:
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres sunt linguæ, tergeminumq́ꝫ caput.

Scyllaq́ꝫ

Scyllaq́ uirgineam canibus fubmifta figuram,
Nec te conceptam fæua leæna tulit.
Barbara nec Scythiæ tellus, horrenda ue Syrtis,
Sed culta, & diris non habitanda domus,
Et longe ante alias omnes mitifsima mater,
Isq́ pater, quo non alter amabilior.
Hæc deus in melius crudelia fomnia uertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

NOs tenet Hetrufcis manat quæ fontibus unda,
Vnda fub æftiuum non adeunda Canem.
Nunc autem facris Baiarum maxima lymphis,
Cum fe purpureo uere remittit humus.
At mihi Perfephone nigram denunciat horam.
Immerito iuueni parce nocere dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum,
Audax laudandæ facra docere deæ.
Nec mea mortiferis infecit pocula fuccis
Dextera, nec cuiquam certa uenena dedit.
Nec nos facrilegos templis admouimus ignes,
Nec cor follicitant facta nefanda meum.
Nec nos infanæ meditantes iurgia linguæ,
Impia in aduerfos foluimus ora deos.
Et nondum cani nigros læfere capillos,
Nec uenit tardo curua fenecta pede.
Natalem primo noftrum uidere parentes,
Cum cecidit fato conful uterq́ pari.
Quid fraudare iuuat uitem crefcentibus uuis?
Et modo nata mala uellere poma manu?

Parcite,

Parcite, pallentes umbras quicunque tenetis,
Duraque sortiti tertia regna dei.
Elysios olim liceat cognoscere campos,
Lethæamque ratem, Cimmeriosque lacus,
Cum mea rugosa pallebunt ora senecta,
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atque utinam uano nequicquam terrear æstu,
Languent ter quinos sed mea membra dies:
Atque mihi Thucæ celebrantur numina lymphæ,
Et faciles lenta pellitur unda manu.
Viuite felices, memores & uiuite nostri,
Siue erimus, seu nos fata fuisse uelint.
Interea nigras pecudes promittite Diti,
Et niuei lactis pocula mista mero.

ELEGIA VI.

CAndide Liber ades, sic sit tibi mystica uitis,
Sic edera semper tempora uincta feras.
Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem,
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Chare puer madeant generoso pocula Baccho,
Et nobis prona funde falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores,
Fulserit hic niueis Delius alitibus.
Vos modo proposito dulces faueatis amici,
Ne'ue neget quisquam me duce se comitem.
At si quis uini certamen mite recusat,
Fallat eum tecto chara puella dolo.
Ille facit dites animos deus, ille ferocem
Contudit, & dominæ misit in arbitrium.

Armenias tigres,& fuluas ille leænas
  Vicit,& indomitis mollia corda dedit.
Hęc amor,& maiora uolet,sed poscite Bacchi
  Munera,quem uestrum pocula sicca iuuant.
Conuenit ex æquo,nec toruus Liber in illos,
  Qui se,quiq; una uina iocosa colunt.
Iam uenit iratus nimium,nimiumq; seuerus,
  Qui timet irati numina magna,bibat.
Quales his pœnas deus hic,quantumq; minetur,
  Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul à nobis hic sit timor,illaq;,si qua est,
  Qui ualeat lęsi sentiat ira dei.
Quid precor ah demens? uenti temeraria uota,
  Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei superest tibi cura Negra,
  Sis felix,& sint candida fata tua.
At nos securę reddamus tempora mensę,
  Venit post multos una serena dies.

ELEGIA VII.

Hei mihi difficile est imitari gaudia falsa,
  Difficile est tristi fingere mente iocum.
Nec bene mendaci risus componitur ore,
  Nec bene sollicitis ebria uerba sonant.
Quid queror infelix? turpes discedite curę.
  Odit Leneus tristia uerba pater.
Gnosia Thesei quondam periuria lingue
  Fleuisti ignoto sola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus
  Ingrati referens impia facta uiri.

Vos ego nunc moneo felix, quicunq; dolore
  Alterius disces posse carere tuo.
Nec uos aut capiant pendentia brachia collo,
  Aut fallat blanda sordida lingua fide.
Et si per'q; suos fallax iurauit ocellos,
  Iunonem'q; suam, per'q; suam Venerem,
Nulla fides inerit: periuria ridet amantum
  Iuppiter, & uentos irrita ferre iubet.
Ergo quid toties fallacis uerba puellæ
  Conqueror? ite à me seria uerba precor:
Quàm uellem longas tecum requiescere noctes,
  Et tecum longos peruigilare dies.
Perfida nec merito nobis inimica, merenti
  Perfida: sed quamuis perfida, chara tamen.
Naiada Bacchus amat, cessas ô lente minister,
  Temperet annosum Martia lympha merum.
Non ego, si fugiat nostræ conuiuia mensæ
  Ignotum cupiens uana puella torum,
Sollicitus repetam tota suspiria nocte,
  Tu puer & liquidum fortius adde merum.
Iamdudum Tyrio madefactus tempora nardo,
  Debueram sertis implicuisse comas.
Ne tibi sit mea lux æquè tam feruida cura,
  Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
  Cuius me fatear pœnituisse magis:
Hesterna quàm te solum quòd nocte reliqui,
  Ardorem cupiens dissimulare meum.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER IIII.

E Messala canam. quanquam mea cognita uirtus
Terret, ut infirmæ ualeant subsistere vires:
Incipiam tamen à meritis, si carmina laudes
Deficiant humiles, tantis sim conditor actis,
Nec tua tu præter chartis intexere quisquam
Facta queat, dictis ut non maiora supersint,
Est nobis uoluisse satis, nec munera parua
Respueris, etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hospes
Icarus, ut puro testantur sidera cœlo,
Erigoneq́;, Canisq́;, neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides deus ascensurus Olympum,
Læta Molorcheis posuit uestigia terris,
Paruaq́; cœlestes pacauit mica: nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoq; sit gratus paruus labor, ut tibi possim
In te alios, aliosq́; memor componere uersus.
Alter dicat opus magni mirabile mundi,
Qualis in immenso descenderit aere tellus,
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
Et uagus è terris quà surgere nititur aer,

Huic & contextus passim fluat igneus æther,
Pendentiq; super claudantur ut omnia cœlo.
At quodcunq; meæ poterunt audere Camœnæ,
Seu tibi par poterunt, seu quod spes abnuit, ultrà,
Siue minus, certeq; canent minus, omne mouemus
Hoc tibi, ne tanto careat mihi nomine charta.
Nam, quanquam antiquæ gẽtis superẽt tibi laudes,
Non tua maiorum contenta est gloria fama,
Nec quæris quid qua iudex sub imagine dicat,
Sed generis priscos contendis uincere honores
Quàm tibi maiores maius decus ipse futurus.
At tua non titulus capiet sub nomine facta,
Æterno sed erunt tibi magna uolumina uersu,
Conuenientq; tuas cupidi componere laudes
Vndiq;, quiq; canent uincto pede, quiq; soluto.
Queis potius certamen erit, sim uictor in illis,
Vt nostrum tantis inscribam nomen in actis.
Quisq; tibi maiora gerit castris'ue, foro'ue,
Nec tamẽ hinc, atq; hinc, tibi laus maior'ue, minor'ue
Iusta pari premitur uelut æquum pondere libra
Proma, nec hac plus parte sedet, nec surgit ab illa.
Qualis, inæquatum siquando onus urget utrinq;,
Instabilis natat alterno depressior orbe.
Nam seu diuersi fremat inconstantia uulgi,
Non alius sedare queat: seu iudicis ira
Sit placanda, tuis poterit mitescere uerbis.
Non Pylos, aut Ithace tantum genuisse feruntur
Nestora, uel paruæ magnum decus urbis Vlyssem:
Vixerit ille senex quamuis, dum terna per orbem
Secula fertilibus Titan decurrerit horis,

Ille per ignotas audax decurrerit urbes,
Qua maris extremis tellus includitur undis,
Nam Ciconumq; manus aduersis reppulit armis,
Non ualuit Cyclops cœptos auertere cursus,
Cessit & Ætnææ Neptunius incola rupis.
Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho.
Vexit & Æolios placidum per Nerea uentos.
Incultos adijt Læstrygonas,,Antiphatenq;
Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat unda.
Solum nec doctæ uerterunt pocula Circes,
Quamuis illa foret Solis genus, apta uel herbis,
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cimmerian etiam obscuras accessit ad oras,
Queis nunquam candente dies apparuit ortu,
Siue super terras Phœbus, seu curreret infrà.
Vidit ut inferno Plutonis subdita regno,
Magna deûm proles leuibus discurreret umbris.
Prætereijtq; cita Sirenum littora puppi.
tergemi Illum† tergeminæ nantem confinia† mortis
ni Nec Scyllæ sæuo conterruit impetus orbe,
montis Cum canibus rapidas inter freta serperet undas,
Nec uiolenta suo consumpsit more Charybdis,
Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
Vel si interrupto nudaret gurgite pontum.
Non uiolata uagi sileantur pascua Solis,
Non Amor, & fœcunda Atlantidos arua Calypsus.
Finis & errorum misero Phæacia tellus.
Atq; hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
Fabula siue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius, tua dum facundia maior,

Nam

Nam te non alius belli tenet aptius artes,
Quà deceat tutam castris deducere fossam,
Qualiter aduersos hosti defigere neruos,
Quem'ue locum ducto melius sit claudere uallo,
Fontibus ut dulces erumpat terra liquores,
Vt facilisq; tuis aditus sit,& arduus hosti,
Laudis & assiduo uigeat certamine miles.
Quis tardam'ue sudem melius celerem'ue sagittam
Iecerit,aut lento perfregerit obuia pilo:
Aut quis equum celerem'ue arcto cōpescere fræno
Possit,& effusas tardo permittere habenas,
Inq; uicem modò directo contendere cursu:
Seu libeat curuo melius contendere gyro.
Parma,seu quos dextra uelit,seu læua tueri,
Siue hac,siue illac grandis uenit impetus hastæ
Amplior:aut signata cita loca tangere funda.
Iam simul audacis ueniunt certamina Martis,
Aduersisq; parant acies concurrere signis,
Tunc tibi non desit faciem componere pugnæ,
Seu sit opus,quadratum acies consistat in agmen,
Rectus inæquatis decurrat frontibus ordo.
Seu libeat duplicem,seu iunctum cernere Martem,
Dextraq; ut læuum teneat,dextrumq; sinistra
Miles,sitq; duplex gemini uictoria casus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano,testis mi' i uictæ
Fortis Iapygiæ miles,testis quoq; fallax
Pannonius,ge'idas passim disiectus in Alpes:
Testis Arupinus,& pauper natus in armis.
Quem si quis uideat uetus ut non fregerit ætas,

Terna minus Pyliæ miretur secula famæ:
Nanque senex longæ peragit dum secula uitæ,
Centum fœcundo Titan renouauerit annos.
Ipse tamen uelox celerem super edere corpus
Audet equum, ualidisque sedet moderator habenis.
Te duce non alias conuersus terga domator
Libera Romanæ subiecit colla catenæ.
Nec tamen his contentus eris, maiora peractis
Instant, compertum est ueracibus ut mihi signis,
Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modo fulgentem Tyrio subtegmine uestem
Indueras, oriente die duce fertilis anni,
Splendidior liquidis cum sol caput extulit undis,
Et freta discordes tenuerunt flamina uenti,
Curua nec assuetos egerunt flumina cursus:
Quin rapidum placidis etiam mare constitit undis,
Vlla nec aerias uolucris perlabitur auras,
Nec quadrupes densas depascitur aspera syluas,
Quin largita tuis sunt multa silentia uotis:
Iuppiter ipse leui uectus per inania curru
Affuit, & cœlo uicinum liquit Olympum,
Intentaque tuis precibus se præbuit aure,
Cunctaque ueraci capite annuit additus aris.
Lætior eluxit structos super ignis aceruos.
Quin hortante deo magnis insistere rebus
Incipe, non ijdem tibi sunt, alijsque triumphis
Non te uicino remorabitur obuia Marte
Gallia, nec latis audax Hispania terris.
Choas/ Nec fera Rhetœo tellus obsessa colono.
pes. Nec qua uel Nilus, uel regia lympha ⊢ Diaspes
Pro/

Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
Cretæis ardens aut unda Caryſtia campis:
Nec qua regna uago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis.
Vltima uicinus Phœbo tenet arua Padæus,
Quaq́ꝫ Hebrus Tanaisq́ꝫ Getas rigat, atq́ꝫ Moſy/
Quid moror: oceanus ponto quā cōtinet orbē, (nos.
Nulla tibi aduerſus regio ſeſe offeret armis.
Te manet inuictus Romano Marte Britannus,
Teq́ꝫ interiecto mundi pars altera ſole.
Nam circunfuſo conſiſtit in aere tellus,
Et quinq́ꝫ in partes totos diſponitur orbes,
Atq́ꝫ duæ gelido uaſtantur frigore ſemper,
Illic & denſa tellus abſconditur umbra,
Et nulla incepto perlabitur unda liquore,
Sed durata riget denſam in glaciemq́ꝫ, niuemq́ꝫ,
Quippe ibi non unquam Titan ſuper ingeris ortus.
Et media eſt Phœbi ſemper ſubiecta calori,
Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem,
Seu celer hybernas properat decurrere luces:
Non ergo preſſo tellus conſurgit aratro,
Nec frugem ſegetes præbent, nec pabula terræ,
Non illic colit arua deus Bacchus'ue, Ceres ue,
Nulla nec exuſtas habitant animalia partes.
Fertilis hanc interpoſita eſt, interq́ꝫ rigentes,
Noſtraq́ꝫ, & huic aduerſa ſolo pars altera noſtro,.
Quas ſimileis utrinq́ꝫ tenens uicinia cœli
Temperat, alter & alterius uires negat aer.
Hinc placidus nobis per tempora labitur annus.
Hic & colla iugo didicit ſummittere Taurus,

Et lenta excelsos uitis conscendere ramos.
Tondeturq́ꝫ seges maturos annua partus,
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
Quin etiam structis exurgunt oppida muris.
Ergo ubi præclaros poscent tua facta triumphos,
Solus utroqꝫ idem dicêris magnus in orbe.
Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis,
Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
Est tibi qui possit magnis se accingere rebus
Valgius, æterno propior non alter Homero.
Languida non noster peragit labor ocia: quàmuis
Fortuna (ut mos est illi) me aduersa fatiget.
Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis,
Cuiq́ꝫ pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furiqꝫ, lupoq́ꝫ:
Nunc desiderium superest. nam cura nouatur,
Cum memor accitos semper dolor admouet annos.
Sed licet asperiora cadant, spolierq́ꝫ relictis,
Non te deficient nostræ memorare Camœnæ.
Nec solùm tibi Pierij tribuentur honores,
Pro te uel rapidas ausim maris ire per undas,
Aduersis hyberna licet tumeant freta uentis:
Pro te uel solus densis obsistere turmis,
Vel paruum Ætnææ corpus committere flammæ.
Sum quodcunqꝫ tuum est: nostri sit paruula cura,
Sit tibi quanta libet: si sit modò, non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi,
Posse Meleteas nec mallem mittere chartas.
Quid

Quòd tibi si uersus noster notus' ue,minus' ue,
Vel bene si notus,summo uel mœret in ore,
Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea tunc tumulus cum texerit ossa,
Seu matura dies fato properat mihi mortem,
Longa manet seu uita,tamen mutata figuram,
Sed me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum,seu tardi pecoris sim gloria taurus,
Siue ego per liquidum uolucris uehar aera pennis,
In quencunq; hominem me longa receperit ætas.
Inceptis de te subtextam carmina chartis.

LAVS SVLPITIAE AD MARTEM.

SVlpitia est tibi culta tuis Mars magne calendis,
  Spectatum è cœlo,si sapis,ipse ueni.
Hoc Venus ignoscet,at tu uiolente caueto,
  Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis cumuult exurere diuos,
  Accendit geminas lampadas acer Amor.
Illam quicquid agit,quoquò uestigia mouit,
  Componit furtim,subsequiturq; decor.
Seu soluit crines,fusis decet esse capillis:
  Seu compsit,comptis est ueneranda comis.
Vrit,seu Tyria uoluit procedere palla:
  Vrit,seu niuea candida ueste uenit.
Talis in æterno felix Vertumnus Olympo,
  Mille habet ornatus,mille decenter habet.
Sola puellarum digna est,cui mollia charis
  Vellera det succis bis madefacta Tyros,

Possideatq; metit quicquid bene olentius aruis
Cultor odoratæ diues Arabs segetis,
Et quascunq; niger rubro de littore conchas
Proximus Eois colligit Indus aquis.
Hanc uos Pierides festis cantate calendis,
Et testudinea Phœbe superbe lyra.
Hoc solenne sacrum multos celebretur in annos,
Dignior est uestro nulla puella choro.

SVLPITIA AD CHERINTHVM.

PArce meo iuueni: seu quis bona pascua campi,
Seu colis umbrosi deuia montis aper:
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes,
Incolumem custos hunc mihi seruet amor.
Sed procul abducit uenandi Delia cura.
O pereant syluæ, deficiantq; canes.
Quis furor est? quæ mens densos indagine colles
Claudentem, teneras lædere uelle manus?
Quid ue iuuat furtim latebras intrare ferarum
Candidaq; hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, ut tecum liceat Cherinthe uagari,
Ipsa ego per montes retia torta feram.
Ipsa ego uelocis quæram uestigia cerui,
Et demam celeri ferrea uincla cani.
Tunc mihi tunc placeant syluæ, si lux mea tecum
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tunc ueniat licet ad casses, illæsus abibit,
Ne Veneris cupidæ gaudia turbet aper.
Tunc sine me sit nulla Venus, sed lege Dianæ
Caste puer casta retia tende manu,

Et quæcunque meo furtim subrepit amori,
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu uenandi studium concede parenti,
Et celer in nostros ipse recurre sinus.

AD PHOEBVM.

HVc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonsa Phœbe superbe coma.
Crede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit
Formosæ medicas applicuisse manus.
Effice ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quocunque mali est, & quicquid triste timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni, tecumque feras quicunque sapores,
Quicunque & cantus corpora fessa leuant,
Neu iuuenem torque: metuit qui fata puellæ,
Votaque pro domina uix numeranda facit.
Interdum uouet, interdum quod langueat illa,
Dicit in æternos aspera uerba deos.
Pone metum Cherinthe, deus non lædit amantes.
Tu modo semper ama, salua puella tibi est.
Nil opus est fletu, lacrymis erit aptius uti,
Si quando fuerit tristior illa tibi.
At nunc tota tua est, te solum candida secum
Cogitat, & frustra credula turba sedet.
Phœbe faue, laus magna tibi tribuetur, in uno
Corpore seruato restituisse duos.
Iam celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim sanctis lætus uterque focis.

Tunc

Tunc te felicem decet pia turba deorum,
  Optabunt artes & sibi quisque tuas.

AD CHERINTHVM.

Est qui te Cherinthe dies dedit hic mihi sanctus,
  Atque inter festos semper habendus erit.
Te nascente nouum Parcæ cecinere puellis
  Seruitium,& dederunt regna superba tibi.
Vror ego ante alias,iuuat hoc Cherinthe quòd uror,
  Si tibi de nobis mutuus ignis adest.
Mutuus adsit amor,tua per dulcissima furta,
  Perque tuos oculos,per geniumque rogo.
Mane geni cape tura libens,uotisque faueto,
  Si modò cum de me cogitat,ille ualet.
Quòd si fortè alios iam nunc suspirat amores,
  Tunc precor infidos sancte relinque focos.
Nec sis nunc iniusta Venus,uel seruiat æquè
  Vinctus uterque tibi,uel mea uincla leua.
Sed potius ualida teneamur uterque catena,
  Nulla queat posthac quam soluisse dies.
Optat idem iuuenis,quod nos,sed tutius optat,
  Nam pudet hæc illum dicere uerba palàm.
At tu natalis quoniam deus omnia sentis,
  Annue,quid refert clam'ue,palam'ue roget?

AD IVNONEM.

Natalis Iuno sanctos cape turis aceruos,
  Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi est hodie,tibi se lætissima compsit,
  Stare ut ante tuos conspicienda focos.
Illa quidem ornandi causas tibi diua relegat,
  Est tamen occultè cui placuisse uelit.

At tu

At tu sancta faue, ne nos diuellat amantes,
Sed iuueni quæso mutua uincla para.
Sic bene compones, ulli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa uiro.
Nec possit cupidos uigilans deprendere custos,
Fallendiq; uias mille ministret amor.
Annue, purpureaq; ueni perlucida palla,
Ter tibi fit libo, ter dea casta mero.
Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat,
Illa aliud tacita iam sua mente rogat.
Vritur, ut celeres urunt altaria flammæ,
Nec liceat quamuis sana fuisse uelit.
Sit iuueni grata, adueniet cum proximus annus,
Hic idem uotis iam uetus adsit amor.

AD VENEREM.

TAndem uenit Amor, qualem texisse pudori,
Quàm nudasse alicui sit mihi fama magis.
Exorata meis illum Cytherea Camœnis
Attulit in nostrum, deposuitq; sinum.
Exoluit promissa Venus, mea gaudia narret,
Dicetur si quis non habuisse suam.
Non ego signatis quicquam mandare tabellis,
Ne legat id nemo quam meus antè, uelim.
Sed peccasse iuuat, uultus componere famæ
Tædet, cum digno digna fuisse ferar.

AD MESSALAM.

INuisus natalis adest, qui rure molesto,
Et sine Cherintho tristis agendus erit.
Dulcius urbe quid est? an uilla sit apta puellis,
Atq; Aretino frigidus amnis agro?

Iam

Crimina non hæc sunt nostro sine facta dolore.
  Quid miserum torques? rumor acerbe tace.

EPITAPHIVM TIBVLLI.

TE quoque Vergilio comitem non æqua Tibulle
  Mors iuuenem campos misit ad Elysios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores,
  Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

OVIDII NASONIS ELEGIA DEFLENS TIBVLLI IMMATVRAM mortem.

MEmnona si mater, mater plorauit Achillem,
  Et tangunt magnas tristia fata deas,
Flebilis indignos Elegeia solue capillos,
  Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
Ille tui uates operis, tua fama Tibullus
  Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert euersamque pharetram,
  Et fractos arcus, & sine luce facem.
Aspice, demissis ut eat miserabilis alis,
  Pectoraque infesta tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas sparsi per colla capilli,
  Oraque singultu concutiente sonant.
Fratris in Æneæ sic illum funere dicunt
  Egressum castris pulcher Iule tuis,

Nec

Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo,
Quàm iuueni rupit cum ferus inguen aper.
At sacri uates,& diuum cura uocamur,
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
Omnibus obscuras inijcit illa manus.
Quid pater Ismario,quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid uictas obstupuisse feras?
Et Linum in syluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuicta concinuisse lyra.
Aspice Mæoniden,à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis.
Hunc quoque summa dies nigro summersit Auerno,
Effugiunt auidos carmina sola rogos.
Durat opus uatum Troiani fama laboris,
Tardaque nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemesis longum,sic Delia nomen habebit,
Altera cura recens,altera primus amor.
Quid nos sacra iuuant? quid nos Ægyptia prosunt
Sistra? quid in uacuo secubuisse toro?
Dum rapiant malefacta bonos,ignoscite fasso,
Sollicitor nullos esse putare deos.
Viue tamen moriture pius,cole sacra colentem,
Mors grauis à templis in caua busta trahet.
Carminibus confide bonis,iacet ecce Tibullus,
Vix manet è toto parua quod urna capit.
Te'ne sacer uates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus pasci nec timuere tuis?
Aurea sanctorum potuissent templa deorum
Vrere,quæ tantum sustinuere nefas.

Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animum, sensusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPICIAM.

GRatum est securus multum quòd iam mihi de me
Permittis subitò ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressumq; quasillo
Scriptum, quâm Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

EStne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora fessa color?
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim, quâm te sic quoq; te uelle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere? quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
Nec tibi sit mea lux æquè tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
Cuius me fateor pœnituisse magis,
Hesterna quâm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD

AD AMICAM.

NVlla tuum titulis subducet foemina lectum:
Hoc primum iuncta est foedere nostra Venus.
Tu mihi sola places, nec iam te praeter in urbe
Formosa est oculis ulla puella meis:
Atque utinam posses uni mihi bella uideri,
Displiceas alijs, sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est, procul absit gloria uulgi:
Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere syluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet è coelo mittatur amica Tibullo,
Mittetur frustra, deficietque Venus.
Haec per sancta tuae Iunonis numina iuro,
Quae sola ante alios est tibi magna deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo?
Iuraui stulte, prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunque uoles, tuus usque manebo,
Nec fugiam notae seruitium dominae.
Sed Veneris sanctae considam uinctus ad aras,
Haec notat iniustos, supplicibusque fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

RVmor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.

Crimi-

Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animum, sensusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPICIAM.

GRatum est securus multum quòd iam mihi de me
Permittis subitò ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressumq; quasillo
Scriptum, quâm Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

EStne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora fessa color?
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim, quâm te sic quoq; te uelle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere? quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
Nec tibi sit mea lux æquè tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
Cuius me fateor pœnituisse magis,
Hesterna quâm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD AMICAM.

NVlla tuum titulis subducet fœmina lectum:
Hoc primum iuncta est fœdere nostra Venus.
Tu mihi sola places, nec iam te præter in urbe
Formosa est oculis ulla puella meis:
Atq; utinam posses uni mihi bella uideri,
Displiceas aliis, sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est, procul absit gloria uulgi:
Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere syluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet è cœlo mittatur amica Tibullo,
Mittetur frustra, deficietq; Venus.
Hæc per sancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ sola ante alios est tibi magna deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo?
Iuraui stulte, prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles, tuus usq; manebo,
Nec fugiam notæ seruitium dominæ.
Sed Veneris sanctæ considam uinctus ad aras,
Hæc notat iniustos, supplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

RVmor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.

Crimi-

Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animum,sensusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPICIAM.

GRatum est securus multum quòd iam mihi de me
Permittis subitò ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior,pressumq; quasillo
Scriptum,quâm Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis,quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

EStne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora fessa color?
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim,quâm te sic quoq; te uelle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere?quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
Nec tibi sit mea lux æquè tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
Cuius me fateor pœnituisse magis,
Hesterna quâm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD AMICAM.

NVlla tuum titulis subducet foemina lectum:
Hoc primum iuncta est foedere nostra Venus.
Tu mihi sola places,nec iam te praeter in urbe
Formosa est oculis ulla puella meis:
Atq; utinam posses uni mihi bella uideri,
Displiceas aliis,sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est,procul absit gloria uulgi:
Qui sapit,in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere syluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies,tu nocte uel atra
Lumen,& in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet è coelo mittatur amica Tibullo,
Mittetur frustra,deficietq; Venus.
Haec per sancta tuae Iunonis numina iuro,
Quae sola ante alios est tibi magna deos.
Quid facio demens?heu cui mea pignora credo?
Iuraui stulte,prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris,nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles,tuus usq; manebo,
Nec fugiam notae seruitium dominae.
Sed Veneris sanctae considam uinctus ad aras,
Haec notat iniustos,supplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

RVmor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.

Crimi-

Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animum, sensusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPICIAM.

GRatum est securus multum quòd iam mihi de me
Permittis subitò ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressumq; quasillo
Scriptum, quâm Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

EStne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora fessa color?
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim, quâm te sic quoq; te uelle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere? quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
Nec tibi sit mea lux æquè tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
Cuius me fateor pœnituisse magis,
Hesterna quâm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD

AD AMICAM.

NVlla tuum titulis subducet fœmina lectum:
Hoc primum iuncta est fœdere nostra Venus.
Tu mihi sola places,nec iam te præter in urbe
Formosa est oculis ulla puella meis:
Atq; utinam posses uni mihi bella uideri,
Displiceas alijs,sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est,procul absit gloria uulgi:
Qui sapit,in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere syluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies,tu nocte uel atra
Lumen,& in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet è cœlo mittatur amica Tibullo,
Mittetur frustra,deficietq; Venus.
Hæc per sancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ sola ante alios est tibi magna deos.
Quid facio demens?heu cui mea pignora credo?
Iuraui stulte,prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris,nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles,tuus usq; manebo,
Nec fugiam notæ seruitium dominæ.
Sed Veneris sanctæ considam uinctus ad aras,
Hæc notat iniustos,supplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

RVmor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.

Crimi-

Crimina non hæc sunt nostro sine facta dolore.
Quid miserum torques? rumor acerbe tace.

EPITAPHIVM TIBVLLI.

TE quoque Vergilio comitem non æqua Tibulle
Mors iuuenem campos misit ad Elysios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

OVIDII NASONIS ELEGIA DEFLENS TIBVLLI IMMATVRAM mortem.

MEmnona si mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas tristia fata deas,
Flebilis indignos Elegeia solue capillos,
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
Ille tui uates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert euersamque pharetram,
Et fractos arcus, & sine luce facem.
Aspice, demissis ut eat miserabilis alis,
Pectoraque infesta tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas sparsi per colla capilli,
Oraque singultu concutiente sonant.
Fratris in Æneæ sic illum funere dicunt
Egressum castris pulcher Iule tuis,

Nec

Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo,
  Quàm iuueni rupit cum ferus inguen aper.
At sacri uates, & diuum cura uocamur,
  Sunt etiam qui nos numen habere putent.
Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
  Omnibus obscuras iniicit illa manus.
Quid pater Ismario, quid mater profuit Orpheo?
  Carmine quid uictas obstupuisse feras?
Et Linum in syluis idem pater edidit altis,
  Dicitur inuicta concinuisse lyra.
Aspice Mæoniden, à quo ceu fonte perenni
  Vatum Pierijs ora rigantur aquis.
Hunc quoque summa dies nigro summersit Auerno,
  Effugiunt auidos carmina sola rogos.
Durat opus uatum Troiani fama laboris,
  Tardaque nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemesis longum, sic Delia nomen habebit,
  Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos sacra iuuant? quid nos Ægyptia prosunt
  Sistra? quid in uacuo secubuisse toro?
Dum rapiant malefacta bonos, ignoscite fasso,
  Sollicitor nullos esse putare deos.
Viue tamen moriture pius, cole sacra colentem,
  Mors grauis à templis in caua busta trahet.
Carminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus,
  Vix manet è toto parua quod urna capit.
Te'ne sacer uates flammæ rapuere rogales?
  Pectoribus pasci nec timuere tuis?
Aurea sanctorum potuissent templa deorum
  Vrere, quæ tantum sustinuere nefas,

Auertit uultus, Erycis quæ posſidet arces.
Sunt quoq; qui lacrymas continuiſſe negant.
Sed tamen hoc melius, quàm ſi Phæacia tellus
Ignotum uili ſuppoſuiſſet humo.
Hic certe manibus fugientes preſsit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit.
Hic ſoror in patrem miſera cum matre doloris:
Venit inornatas dilaniata comas:
Cumq; tuis ſua iunxerunt Nemeſisq;, priorq;
Oſcula, nec ſolos deſtituere rogos.
Delia diſcedens, felicius inquit amata
Sum tibi, uixiſti dum tuus ignis eram.
Cui Nemeſis, quid ais? tibi ſunt mea damna dolori:
Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen è nobis aliquid niſi nomen, & umbra
Reſtat in Elyſia ualle, Tibullus erit.
Obuius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quoq;, ſi falſum eſt temerati crimen amici,
Sanguinis, atq; animæ prodige Galle tuæ.
His comes umbra tua eſt, ſiqua eſt modo corporis umbra,
Hauſiſti numeros culte Tibulle pios.
Oſſa quieta precor tuta requieſcere in urna,
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

FINIS.

VITA

VITA PROPERTII EX LI/ BRO TERTIO PETRI Criniti de Poetis latinis.

SEX. Aurelius Propertius ex Meua nia oppido oriundus, quod in Vmbria est: hoc enim & ipse autor alicubi testatur, sicuti cum ipsam Vmbriam Romani Callimachi patriam uocat:

Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.

Sunt qui scribant eius patrẽ equestri dignitate ornatum, ac Triumuirali potestate fuisse, tũ inter eos connumeratum, qui L. Antoniũ secuti (Perusia capta) ex Octauij Cæsaris autoritate ad aram diui Iulij perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, Aurelium hunc Propertiũ, magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, cũ patrẽ suum in tenera adhuc ætate amisisset, quod illis uersibus apparet,

Aspice me, cui parua domus, fortuna relicta est,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui.

Et alibi clarius,

Ossaq; legisti non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
Nam cum multi uersarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo
Matris, & ante deos libera sumpta toga,

Tum mihi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et uetat insano uerba tonare foro.

In urbe autem, breui nominis celebritatē adeptus est, cum ingenij comitate, tum elegātia carminum. Mecœnati & Cor. Gallo maxime acceptus fuit, quod uterq; poetæ studijs & doctrinæ pro similitudine professionis fauerent. Ouidium quoq;, Tibullū, & Bassum inter principes amicos coluit, ad quos de suis caloribus & puellæ ingēio sæpius scripsit. C. uerò Plinius in epistola ad Romanū Paulum refert Passienū in scribendis elegis eruditū habuisse inter suos maiores Propertium. Itaq; id, inquit, Passieno gentile est: nam & ex eodem municipio est quo Propertius. unde maximum studium Passieno fuit, calores Propertij atq; ingenium suô carmine exprimere, cum in elegijs (ut inquit Plinius) foret egregius, atq; præcipuè Propertius. Libros quatuor elegiarum cōposuit. ¶In quibus fere suos calores, & Hostiæ laudē, ac formā celebrat. Nam puellam Hostiam miro quidē affectu exarsit, quam mutato nomine (ut est autor L. Apuleius) Cynthiā appellare maluit: ex quo Sidonius Apollinaris sic ad Hesperiū scribit: Memineris, inquit, quod sæpe uersum Corinna cum suo Nasone cōpleuit, Lesbia cum Catullo, Cæsennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo, Callimachū præcipue, Cyrenem Minermum, & Philetam Græcos poetas in carmine secutus est, quorū manibus comitem se profitetur. nam ut illi apud Græcos in Elegia consensu omnium præstiterunt, ita Propertius quidē apud Latinos, eo-

nos,eorum imitatio ne primas uidetur quorundã iudicio consecutus.Fab.autem Quintilianus censor in literis acerrimus ,cum Tibullũ maximè commendauerit,non deesse tamẽ,inquit,qui Propertiũ malint, cũ sit Ouidius lasciuior,Gallus in elegia durior.Ouidius certe cum sæpe de ipso Propertio agat,blandũ, tenerum,ac dulcẽ appellat ,multumq; illius carmini semper cõcessit,cum eundem poetã suos ignes recensentem audiret:

Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes,
Iure sodalitij qui mihi iunctus erat.

Sed & Val.Martialis Propertij ingenio, & amoribus plurimum tribuit,tũ eo maxime loco quo Galli Lycoridem , Tibulli Nemesim,& Lesbiam Catulli celebrat,nam & in Apophoretis sic de eodem:

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti
Accepit famam,nec minus ipsa dedit.

De obitu eius parum compertũ.Quidam scripserũt, illum annos alterum & X L.natum perijsse. Alium uero Propertium fuisse Fulgentius ostendit,qui in libro ad Calcidiũ de prisco sermõe uerba hæc ex Propertio refert,

Catillata geris uadimonia publicum prostibulum.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER I.

AD TVLLVM.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
Contactum nullis ante cupidinibus.
Tum mihi constantis deiecit lumina fastus,
Et caput impositis pressit amor pedibus,
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbus, & nullo uiuere consilio:
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cum tamen aduersos cogor habere deos.
Milanion nullos fugiendo Tulle labores,
Sæuitiam duræ contudit Iasidos.
Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
Ibat & hirsutas ille uidere feras.
Ille etiam Hyllæi percussus uulnere rami,
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo uelocem potuit domuisse puellam,
Tantum in amore preces & benefacta ualent.
In me tardus amor nonnullas cogitat artes,
Nec meminit notas (ut prius) ire uias.

Atuos

At uos deductæ quibus est fallacia Lunæ,
Et labor in magicis sacra piare focis.
En agedum dominæ mentem conuertite nostræ,
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim uobis, & sidera, & amnes
Posse Citeinis ducere carminibus.
Et uos qui sero lapsum reuocatis amici,
Quærite non sani pectoris auxilia.
Fortiter & ferrum, sæuos patiemur & ignes,
Sit modo libertas quæ uelit ira loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per undas,
Qua non ulla meum fœmina norit iter.
Vos remanete, quibus facili deus annuet aure,
Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo uacuus tempore desit Amor.
Hoc moneo uitate malum, sua quenque moretur
Cura, neque assueto mutet amore locum.
Quod si quis monitis tardas aduerterit aures,
Heu referet quanto uerba dolore mea.

AD CYNTHIAM.

QVid iuuat ornato procedere uitta capillo,
Et tenues Coa ueste mouere sinus?
Aut quid Oronthea crines perfundere myrrha?
Teque peregrinis uendere muneribus?
Naturæque decus mercato perdere cultu,
Nec sinere in proprijs membra nitere bonis?
Crede mihi non ulla tuæ medicina figura est,
Nudus amor formæ non amat artificem.

Aspice quos summittat humus formosa colores,
  Et ueniant ederæ sponte sua melius,
Surgat & in solis formosius arbutus antris,
  Et sciat indociles currere lympha uias.
Litora natiuis pellucent picta lapillis,
  Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe,
  Pollucem cultu non Thelayra soror:
Non Idæ, cupido quondam discordia Phœbo
  Eueni patriis filia littoribus:
Nec Phrygium falso traxit candore maritum,
  Auecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
  Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium uulgo conquirere amantes,
  Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne sim tibi uilior istis,
  Vni si qua placet, culta puella sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
  Aoniamque libens Calliopea lyram.
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
  Omnia quæque Venus, quæque Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ
  Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

Qualis Thesea iacuit cedente carina
  Languida desertis Gnosia littoribus:
Qualis & accubuit primo Cepheia somno,
  Libera iam duris cotibus Andromedæ:

Nec minus assiduis Ædonis fessa choreis,
Qualis in herboso concidit Appidano:
Talis uisa mihi mollem spirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem uestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri.
Hanc ego nondum etiam sensus deperditus omnes,
Molliter impresso conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hâc Amor, hâc Liber, durus uterque deus,
Subiecto leuiter positam tentare lacerto,
Osculaque admota sumere, & arma manu:
Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens iurgia sæuitiæ.
Sed sic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo soluebam nostra de fronte corollas,
Ponebamque tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaque ingrato largibar munera somno,
Munera de prono sæpe uoluta sinu.
Et quoties raro duxti suspiria motu,
Obstupui uano credulus auspicio,
Ne qua tibi insolitos portarent uisa timores,
Ne ue quis inuitam cogeret esse suam,
Donec diuersas percurrens luna fenestras,
Luna moraturis sedula luminibus,
Compositos leuibus radijs patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum,

Aspice quos summittat humus formosa colores,
Et ueniant ederæ sponte sua melius,
Surgat & in solis formosius arbutus antris,
Et sciat indociles currere lympha uias.
Littora natiuis pellucent picta lapillis,
Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succedit Castora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra soror:
Non Idæ,cupido quondam discordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus:
Nec Phrygium falso traxit candore maritum,
Aduecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium uulgo conquirere amantes,
Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor,ne sim tibi uilior istis,
Vni si qua placet,culta puella sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq; Venus,quæq; Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ
Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

QValis Thesea iacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia littoribus:
Qualis & accubitu primo Cepheia somno,
Libera iam duris cotibus Andromedæ:

Nec

Nec minus asſiduis Ædonis feſſa choreis,
  Qualis in herboſo concidit Appidano:
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
  Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem ueſtigia Baccho,
  Et quaterent ſera nocte facem pueri.
Hanc ego nondum etiam ſenſus deperditus omnes,
  Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
  Hâc Amor, hâc Liber, durus uterq; deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
  Oſculaq; admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,
  Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.
Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
  Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo ſoluebam noſtra de fronte corollas,
  Ponebamq; tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapſos formare capillos,
  Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaq; ingrato largibar munera ſomno,
  Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
  Obſtupui uano credulus auſpicio,
Ne qua tibi inſolitos portarent uiſa timores,
  Ne ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
Donec diuerſas percurrens luna feneſtras,
  Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
  Sic ait in molli fixa toro cubitum,

Aspice quos summittat humus fonnosa colores,
  Et ueniant ederæ sponte sua melius,
Surgat & in solis formosius arbutus antris,
  Et sciat indociles currere lympha uias,
Littora natiuis pellucent picta lapillis,
  Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succedit Castora Phœbe,
  Pollucem cultu non Thelayra soror:
Non Idæ,cupido quondam discordia Phœbo
  Eueni patrijs filia littoribus:
Nec Phrygium falso traxit candore maritum,
  Aduecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
  Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium uulgo conquirere amantes,
  Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor,ne sim tibi uilior istis,
  Vni siqua placet,culta puella sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
  Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
  Omnia quæq; Venus,quæq; Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ
  Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

QValis Thesea iacuit cedente carina
  Languida desertis Gnosia littoribus:
Qualis & accubitu primo Cepheia somno,
  Libera iam duris cotibus Andromedæ:

Nec minus asſiduis Ædonis feſſa choreis,
  Qualis in herboſo concidit Appidano:
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
  Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem ueſtigia Baccho,
  Et quaterent ſera nocte facem pueri.
Hanc ego nondum etiam ſenſus deperditus omnes,
  Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
  Hâc Amor, hâc Liber, durus uterq; deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
  Oſculaq; admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,
  Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.
Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
  Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo ſoluebam noſtra de fronte corollas,
  Ponebamq; tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapſos formare capillos,
  Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaq; ingrato largibar munera ſomno,
  Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
  Obſtupui uano credulus auſpicio,
Ne qua tibi inſolitos portarent uiſa timores,
  Neue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
Donec diuerſas percurrens luna feneſtras,
  Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
  Sic ait in molli fixa toro cubitum,

Aſpice quos ſummittat humus formoſa colores,
Et ueniant ederæ ſponte ſua melius,
Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris,
Et ſciat indociles currere lympha uias,
Littora natiuis pellucent picta lapillis,
Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non ſic Leucippis ſuccedit Caſtora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra ſoror:
Non Idæ, cupido quondam diſcordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus:
Nec Phrygium falſo traxit candore maritum,
Aduecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis eſt color in tabulis.
Non illis ſtudium uulgo conquirere amantes,
Illis ampla ſatis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne ſim tibi uilior iſtis,
Vni ſiqua placet, culta puella ſat eſt.
Cum tibi præſertim Phœbus ſua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec deſit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq; Venus, quæq; Minerua probat.
His tu ſemper eris noſtræ gratiſsima uitæ
Tædia dum miſeræ ſint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

QValis Theſea iacuit cedente carina
Languida deſertis Gnoſia littoribus:
Qualis & accubitu primo Cepheia ſomno,
Libera iam duris cotibus Andromedæ:

Nec

Nec minus aſsiduis Ædonis feſſa choreis,
Qualis in herboſo concidit Appidano:
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem ueſtigia Baccho,
Et quaterent ſera nocte facem pueri.
Hanc ego nondum etiam ſenſus deperditus omnes,
Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hâc Amor, hâc Liber, durus uterq; deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
Oſculaq; admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.
Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo ſoluebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamq; tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapſos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaq; ingrato largibar munera ſomno,
Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui uano credulus auſpicio,
Ne qua tibi inſolitos portarent uiſa timores,
Ne ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
Donec diuerſas percurrens luna feneſtras,
Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum,

Aspice quos summittat humus formosa colores,
Et ueniant ederæ sponte sua melius,
Surgat & in solis formosius arbutus antris,
Et sciat indociles currere lympha uias.
Littora natiuis pellucent picta lapillis,
Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succedit Castora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra soror:
Non Idæ,cupido quondam discordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus:
Nec Phrygium falso traxit candore maritum,
Aduecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium uulgo conquirere amantes,
Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor,ne sim tibi uilior istis,
Vni siqua placet,culta puella sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
Omniaquæq; Venus,quæq; Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ
Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

QValis Thesea iacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia littoribus:
Qualis & accubitu primo Cepheia somno,
Libera iam duris cotibus Andromedæ:

Nec

Nec minus aſsiduis Ædonis feſſa choreis,
Qualis in herboſo concidit Appidano:
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem ueſtigia Baccho,
Et quaterent ſera nocte facem pueri.
Hanc ego nondum etiam ſenſus deperditus omnes,
Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hâc Amor, hâc Liber, durus uterque deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
Oſculaque admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.
Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo ſoluebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamque tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapſos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaque ingrato largibar munera ſomno,
Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui uano credulus auſpicio,
Ne qua tibi inſolitos portarent uiſa timores,
Ne ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
Donec diuerſas percurrens luna feneſtras,
Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum,

Tandem te nostro referens iniuria lecto,
  Alterius clausis expulit è foribus:
Nunc ubi longa meæ consumpsti tempora noctis,
  Languidus exactis hei mihi sideribus,
O utinam tales producas improbe noctes,
  Me miseram quales semper habere iubes.
Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
  Rursus & Orpheæ carmine fessa lyræ:
Interdum grauiter mecum deserta querebar,
  Externo longas sæpe in amore moras,
Dum me iucundis lapsam sopor impulit alis,
  Illa fuit lacrymis ultima cura meis.

AD BASSVM.

QVid mihi tam multas laudando Basse puellas,
  Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris uitæ quodcunque sequetur,
  Hoc magis assueto uiuere seruitio?
Tu licet Antiopæ formam Nycteidos, & tu
  Spartanæ referas laudibus Hermionæ:
Et quascunque tulit formosi temporis ætas,
  Cynthia non illas nomen habere sinat:
Nedum si leuibus fuerit collata figuris,
  Inferior duro iudice turpis eat.
Hæc sed forma mei pars est extrema furoris,
  Sunt maiora, quibus Basse perire iuuat:
Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
  Gaudia sub tacita dicere ueste libet.
Quo magis & nostros contendis soluere amores,
  Hoc magis accepta fallit uterque fide.

Nos

Non impune feres, sciet hæc insana puella,
Et tibi non tacitis uocibus hostis erit.
Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
Quæret, erit tanti criminis illa memor.
Et te circum omneis alias irata puellas
Deferet, heu nullo limine charus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
Et quicunque sicer, qualis ubique lapis.
Non ullo grauius tentatur Cynthia damno,
Quàm sibi cum rapto cessat amore deus,
Præcipue nostri: maneat sic semper adoro,
Nec quicquam ex illa, quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM SVVM GALLVM.

INuide tu tandem uoces compesce molestas,
Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
Quid tibi uis insane meos sentire furores?
Infelix properas ultima nosse mala,
Et miser ignotos uestigia ferre per ignes,
Et bibere è toto toxica Thessalia.
Non est illa uagis similis collata puellis,
Molliter irasci non solet illa tibi.
Quod si forte tuis non est contraria uotis,
At tibi curarum millia quanta dabit.
Non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos
Illa feros animis alligat una uiros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Cum tibi singultu fortia uerba cadent,
Et tremulis mœstus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam,

Et quæcunq; uoles fugient tibi uerba querenti,
Nec poteris qui sis, aut ubi nosse miser.
Tum graue seruitium nostræ cogere puellæ
Discere, & exclusum quid sit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere nostrum,
Aut cur sim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti.
Nescit amor priscis cedere imaginibus.
Quod si parua tuæ dederis uestigia culpæ,
Quàm cito de tanto nomine rumor eris.
Non ego tum potero solatia ferre roganti,
Cum mihi nulla mei sit medicina mali:
Sed pariter miseri socio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere sinu.
Quare quid posit mea Cynthia, desine Galle
Quærere, non impune illa rogata uenit.

AD TVLLVM.

NOn ego nunc Hadriæ uereor mare noscere tecū
Tulle, neq; Ægæo ducere uela salo,
Cum quo Riphæos posim conscendere montes,
Vlteriusq; domos uadere Memnonias:
Sed me complexæ remorantur uerba puellæ,
Mutatoq; graues sæpe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos esse relicta deos:
Illa meam mihi iam se denegat, illa minatur
Quæ solet irato tristis amica uiro.
His ego non horam possum durare querelis.
Ah pereat, si quis lentus amare potest.

An

An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
  Atq; Asiæ ueteres cernere diuitias,
Vt mihi deducta faciat conuicia puppi
  Cynthia,& insanis ora notet manibus?
Osculaq; opposito dicat sibi debita uento,
  Et nihil infido durius esse uiro?
Tu patrui meritas conare anteire secures,
  Et uetera oblitus iura refer socijs.
Nam tua non ætas unquam seruiuit amori,
  Semper at armatæ cura fuit patriæ.
Et tibi non unquam nostros puer iste labores
  Afferat,& lacrymis omnia nota meis.
Me sine,quem semper uoluit fortuna iacere,
  Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter,
  In quorum numero me quoq; terra tegat.
Non ego sum laudi,non natus idoneus armis,
  Hanc me militiam fata subire uolunt.
At tu seu mollis quà tendit Ionia,seu quà
  Lydia Pactoli tingit arata liquor,
Seu pedibus terras,seu pontum carpere remis
  Ibis,& accepti pars eris imperij,
Tum tibi si qua mei ueniet non immemor hora,
  Viuere me duro sidere certus eris.

AD PONTICVM POE-
TAM.

CVum tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ,
  Armaq; fraternæ tristia militiæ,
Atq; ita sim felix,primo contendis Homero,
  Sint modo fata tuis mollia carminibus.

Nos

Nos,ut consuemus,nostros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam:
Nec tantum ingenio,quantum seruire dolori
Cogor,& ætatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur uitæ modus , hæc mea fama est,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ solum placuisse puellæ
Pontice,& iniustas sæpe tulisse minas,
Me legat assidue post hæc neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala.
Te quoq; si certo puer hic concusserit arcu,
Quod nolim nostros euiolasse deos,
Longe castra tibi,longe miser agmina septem
Flebis in æterno surda iacere situ:
Et frustra cupies mollem componere uersum,
Nec tibi subijciet carmina sæuus amor.
Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam,
Tunc ego Romanis præferar ingenijs:
Nec poterunt iuuenes nostro reticere sepulchro,
Ardoris nostri magne poeta iaces.
Te caue nostra tuo contemnas carmine fastu,
Sæpe uenit magno fœnore tardus amor.

DA CNYTHIAM.

TV ne igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelida uilior Illyria?
Et tibi iam tanti,quicunq; est iste,uidetur,
Vt sine me uento quolibet ire uelis?
Tu'ne audire potes uesani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?

To

Tu pedibus teneris positas fulcare pruinas?
  Tu potes insolitas Cynthia ferre niues:
O utinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
  Et sit iners tardis nauita Vergiliis.
Nec tibi Tyrrhena soluatur funis arena,
  Ne ue inimica meas eleuet aura preces:
Atq; ego non uideam tales subsidere uentos,
  Cum tibi prouectas auferet unda rates,
Et me defixum uacua patiaris arena
  Crudelem infesta sæpe uocare manu.
Sed quocunq; modo de me periura mereris,
  Sit Galatea tuæ non aliena uiæ:
Vt te felici uectam per cærula remo,
  Accipiat placidis Oricos æquoribus.
Nam me non ullæ poterunt corrumpere tædæ,
  Quin ego uicta tuo limine uerba querar.
Nec me deficiet, nautas rogitare citatos,
  Dicite quo portu clausa puella mea est:
Et dicam, Atraciis licet hæc considat in oris,
  Et licet Eleis, illa futura mea est:
Hic erit, hic iurata manet, rumpantur iniqui,
  Vicimus, assiduas non tulit illa preces.
Falsa licet cupidus deponat gaudia liuor,
  Destitit ire nouas Cynthia nostra uias.
Illi charus ego, & per me charissima Roma
  Dicitur, & sine me dulcia regna negat:
Illa uel angusto mecum requiescere lecto,
  Et quocunq; modo maluit esse mea,
Quàm sibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ,
  Et quas Elis opes ante pararat equis:

Quam

Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara sinus.
Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obsequio.
Sunt igitur musæ, neq; amanti tardus Apollo,
Queis ego fretus amo, Cynthia rara mea est.
Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis,
Siue dies, seu nox uenerit, illa mea est.
Nec mihi riualis certos subducet amores.
Ista meam norit gloria caniciem.

AD PONTICVM SVVM.

DIcebam tibi uenturos irrisor amores,
Nec tibi perpetuo libera uerba fore:
Ecce iaces, supplexq; uenis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.
Non me Chaoniæ uincant in amore columbæ,
Dicere quos iuuenes quæq; puella domet.
Me dolor & lacrymæ merito fecere peritum,
Atq; utinam posito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmē?
Aut Amphioniæ mœnia flere lyræ?
Plus in amore ualet Mimnermi uersus Homero:
Carmina mansuetus lenia quærit amor.
I quæso, & tristeis istos depone libellos,
Et cane quod quæuis nosse puella uelit.
Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quæris aquam.
Necdum etiam palles, uero nec tangeris igni,
Hæc est uenturi prima fauilla mali.

Tum

Tum magis Armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernè uincula nosse rotæ,
Quàm pueri toties arcum sentire medullis,
Et nihil iratæ posse negare tuæ.
Nullus amor quicquam facileis ita præbuit alas,
Vt non alterna presserit ille manu.
Nec te decipiat, quòd sit satis illa parata,
Acrius illa subit Pontice si qua tua est.
Quippe ubi non liceat uacuos seducere ocellos,
Nec uigilare alio nomine cedat amor.
Qui non antè patet, donec manus attigit ossa,
Quisquis es assiduas aufuge blanditias:
Illis & silices, & possunt cedere quercus,
Nedum tu possis spiritus iste leuis.
Quare si pudor est, quàm primùm errata fatere,
Dicere quo pereas sæpe in amore iuuat.

AD GALLVM.

O Iucunda quies, primo cum testis amori
Affueram uestris conscius in lacrymis.
O noctem meminisse mihi iucunda uoluptas,
O quoties uotis illa uocanda meis.
Cum te complexa morientem Galle puella,
Vidimus, & longa deducere uerba mora.
Quamuis labenteis premeret mihi somnus ocellos,
Et medijs cœlo Luna ruberet equis,
Non tamen à uestro potui secedere lusu,
Tantus in alternis uocibus ardor erat.
Sed quoniam non es ueritus concredere nobis,
Accipe commissæ munera lætitiæ.

Non solum uestros didici reticere dolores,
Est quiddam in nobis maius amice fide.
Possum ego diuisos iterum coniungere amantes,
Et dominæ tardas possum aperire fores.
Et possum alterius curas sanare recenteis,
Nec leuis in uerbis est medicina meis.
Cynthia me docuit semper quæcunque petenda,
Quæque cauenda forent, nonnihil egit amor.
Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ,
Ne'ue superba loqui, ne'ue tacere diu:
Neu si quid petijt, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro uano uerba benigna cadant.
Irritata uenit quando contemnitur illa,
Nec meminit iustas ponere læsa minas.
At quo sis humilis magis, & subiectus amori,
Hoc magis effecto sæpe fruare bono.
Is poterit felix una remanere puella,
Qui nunquam uacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM.

ECquid te medijs cessantem Cynthia Baijs,
Quà iacet Herculeis semita littoribus,
Et modò Thesproti mirantem subdita regno
Proxima Misenis æquora nobilibus,
Nostri cura subit memores adducere noctes,
Ecquis in extremo restat amore locus?
An te nescio quis simulatis ignibus hostis
Sustulit è nostris Cynthia carminibus?
Atque utinam mage te remis confisa minutis,
Paruula Lucrina cymba moretur aqua,

Aut teneat clausam tenui tentantis in unda
Alternè facilis cedere lympha manu,
Quam uacet alterius blandos audire susurros
Molliter in tacito littore compositam:
Vt solet amoto labi custode puella
Perfida, communes nec meminisse deos.
Non quia perspecta non est mihi cognita fama,
Sed quòd in hac omnis parte timetur amor.
Ignosces igitur, si quid tibi triste libelli
Attulerint, nostri culpa timoris eris.
An mihi non maior charæ custodia matris?
Aut sine te uitæ cura sit ulla meæ?
Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,
Omnia tu nostræ tempora lætitiæ.
Seu tristis ueniam, seu contrà lætus amicis,
Quicquid ero, dicam, Cynthia causa fuit.
Tu modò quàm primum corruptas desere Baias,
Multis ista dabunt littora dissidium?
Litora, quæ fuerant castis inimica puellis.
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

AD CYNTHIAM.

QVid mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
Quòd faciat nobis conscia Roma moram?
Tam multa illa meo diuisa est millia lecto,
Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
Olim gratus eram, non illo tempore cuiquam
Contigit, ut simili posset amare fide.

Inuidiæ fuimus,num me deus obruit?an quæ
  Lecta Prometheis diuidit herba iugis?
Non sum ego qui fueram,mutat uia longa puellas.
  Quantus in exiguo tempore fugit amor.
Nunc primum longas solus cognoscere noctes
  Cogor,& ipse meis auribus esse grauis.
Felix qui potuit præsenti flere puellæ:
  Nonnihil aspersis gaudet amor lacrymis.
Aut si despectus potuit mutare calores,
  Sunt quoque translato gaudia seruitio.
Mi neque amare aliam,neque ab hac discedere fas est:
  Cynthia prima fuit,Cynthia finis erit.

AD GALLVM.

TV,quod sæpe soles,nostro lætabere casu
  Galle,quòd abrepto solus amore uacem.
At non ipse tuas imitabor perfide uoces,
  Fallere te nunquam Galle puella uelit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
  Certus & in nullo quæris amore moram.
Perditus in quadam tardis pallescere curis
  Incipis,& primo lapsus adire gradu.
Hæc erit illarum contempti pœna doloris,
  Multarum miseras exigit una uices:
Hæc tibi uulgares istos compescet amores,
  Nec noua quærendo semper amicus eris.
Hæc egò non rumore malo,non augure doctus,
  Vidi ego:me,quæso,teste negare potes?
Vidi ego te toto uinctum languescere collo,
  Et flere iniectis Galle diu manibus,

Et cu-

Et cupere optatis animam deponere uerbis,
  Et quæ deinde meus celat amice pudor:
Non ego complexus potui diducere ueſtros,
  Tantus erat demens inter utroſq; furor.
Non ſic Æmonio Salmonida miſtus Enipheo
  Tænarius facili preſsit amore deus.
Nec ſic cœleſtem flagrans amor Herculis Heben
  Senſit in Oetæis gaudia prima iugis.
Vna dies omneis potuit præcurrere amantes:
  Nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces:
Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus,
  Nec ſinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum cum ſit Ioue digna, & proxima Ledæ,
  Et Ledæ partu gratior una tribus:
Illa ſit Inachijs & blandior Heroinis,
  Illa ſuis uerbis cogat amare Iouem:
Tu uerò quoniam ſemel es periturus amore,
  Vtere, non alio limine dignus eras.
Quæ tibi ſit felix, quoniam nouus incidit error,
  Et quodcunq; uoles, una ſit iſta tibi.

AD TVLLVM.

TV licet adiectus Tyberina molliter unda,
  Lesbia Mentoreo uina bibas opere:
Et modò tam celeres mireris currere lyntres,
  Et modò tam tardas finibus ire rates:
Et nemus omne ſatas intendat uertice ſyluas,
  Vrgetur quantis Caucaſus arboribus:
Non tamen iſta meo ualeant contendere amori.
  Neſcit amor magnis cedere diuitijs.

Nam

oblatis ed. aptatis ed. m 3 artatis: Retr. 131.
Rufin. n. 30 in Analectis .2. 397.

Nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem,
Tunc mihi Pactoli ueniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub æquoribus,
Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges,
Quæ maneant, dum me fata perire uolent.
Nam quis diuitijs aduerso gaudet amore?
Nulla mihi tristi præmia sunt Venere.
Illa potest magnas heroum infringere uires,
Illa etiam duris mentibus esse dolor.
Illa neq; Arabium metuit transcendere limen,
Nec timet ostrino Tulle subire toro,
Et miserum toto iuuenem uersare cubili.
Quid releuant uarijs serica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
Regna, uel Alcinoi munera despicere.

AD CYNTHIAM.

SÆpe ego multa tuæ leuitatis damna timebam,
Hac tamen excepta Cynthia perfidia.
Aspice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in nostro lenta timore uenis,
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere desidia,
Nec minus eois pectus uariare lapillis,
Vt formosa nouo quæ parat ire uiro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso,
Desertis olim fleuerat æquoribus.
Multos illa dies incomptis mœsta capillis
Sederet iniusto multa locuta salo.

Et quamuis nunquam posthac uisura, dolebat
 Illa tamen longæ conscia lætitiæ.
Alphesibœa suos ulta est pro coniuge fratres,
 Sanguinis & chari uincula rupit amor.
Nec sic Æsoniden rapientibus anxia uentis,
 Hypsipyle uacuo constitit in thalamo.
Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
 Vt semel Æmonio tabuit hospitio.
Coniugis Euadne miseros elata per ignes,
 Occidit Argiuæ fama pudicitiæ.
Quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
 Tu quoq; uti fieres nobilis historia.
Desine iam reuocare tuis periuria uerbis
 Cynthia, & oblitos parce mouere deos:
Audax ah nimium nostro dolitura periclo,
 Si quid fortè tibi durius inciderit.
Multa prius uasto labentur flumina ponto,
 Annus & inuersas duxerit antè uices,
Quàm tua sub nostro mutetur pectore cura,
 Sis quocunq; uoles, non aliena tamen:
Quam' ue mihi uiles isti uideantur ocelli,
 Per quos sæpe mihi credita perfidia est,
Hos tu iuràbas, si quid mentita fuisses,
 Vt tibi suppositis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos attollere solem?
 Nec tremis admissæ conscia nequitiæ?
Queis te cogebat multos pallere colores,
 Et fletum inuitis ducere luminibus?
Queis ego non pereo similes moniturus amantes,
 O nullis tutum credere blanditijs.

VERBA IANVAE CONQVERENTIS.

QVæ fueram magnis olim patefacta triumphis,
Ianua Tarpeiæ nota pudicitiæ,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus
Captorum lacrymis humida supplicibus,
Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis sæpe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corolæ,
Semper & exclusis signa iacere faces.
Nec possum infamis dominæ defendere noctes,
Nobilis obscœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ
Turpior, & secli uiuere luxuria.
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis tristior excubijs.
Ille meos nunquam patitur requiescere postes,
Arguta referens carmina blanditia.
Ianua uel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
Cur nunquam reserata meos admittis amores,
Nescia furtiuas reddere mota preces?
Nulla'ne finis erit nostro concessa dolori?
Turpis & in tepido limine somnus erit?
Me mediæ noctes, me sidera plena iacentem,
Frigidaq; eoo me dolet aura gelu.
Tu sola humanos nunquam miserata dolores,
Respondes tacitis mutua cardinibus.
O utinam traiecta caua mea uocula rima,
Percussas dominæ uertat in auriculas,

Sit licet & saxo patientior illa Sicano,
Sit licet & ferro durior, & chalybe:
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
Surget & inuitis spiritus in lacrymis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
At mea nocturno uerba cadunt Zephyro.
Sed tua sola mei tu maxima causa doloris
Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non ulla meæ læsit petulantia linguæ,
Quæ solet irato dicere uerba loco,
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina uersu,
Osculaq́ impressis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties uerti me perfida postes,
Debitaq́ occultis uota tuli manibus?
Hæc ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
Et matutinis obstrepit alitibus:
Sic ego nunc dominæ uitijs, & semper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS TEMPESTATE.

AT merito, quoniam potui fugisse puellam,
Nunc ego desertas alloquor halcyonas.
Nec mihi Cassiope solito uisura carinam,
Omniaq́ ingrato littore uota cadunt.
Quinetiam absenti prosunt tibi Cynthia uenti,
Aspice quàm sæuas increpat aura minas.
Nulla'ne placatæ ueniet fortuna procellæ?
Hæccine parua meum funus arena teget?

Tu tamen in melius sæuas conuerte querelas,
Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua uada.
An poteris siccis mea fata reponere ocellis?
Ossáq; nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat quicunq; rateis & uela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.
Non'ne fuit melius dominæ peruincere mores?
Quamuis dura, tamen rara puella fuit:
Quàm sic ignotis circundata littora syluis
Cernere, & optatos quærere Tyndaridas!
Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
Vltimus & posito staret amore lapis,
Illa meo charos donasset funere crines
Molliter, & tenera poneret ossa rosa.
Illa meum extremo clamasset puluere nomen,
Vt mihi non ullo pondere terra foret.
At uos æquoreæ formosa Doride natæ,
Candida felici soluite uela Noto:
Si quando uestras labens amor attigit undas,
Mansuetis socio parcite littoribus.

AD CYNTHIAM.

HÆc certè deserta loca, & taciturna querenti,
Et uacuum Zephyri posſidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre impune dolores,
Si modò sola queant saxa tenere fidem.
Vnde tuos primùm repetam mea Cynthia fastus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modò felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam,

Quid

Quid tantum merui? quæ te mihi carmina mutant?
  An noua tristitiæ causa puella tuæ?
Sic mihi te referas leuis, ut non altera nostro
  Lumine formosos intulit ulla pedes.
Quamuis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
  Non ita sæua tamen uenerit ira mea,
Vt tibi sim meritò semper furor, & tua flendo
  Lumine deiectis turpia sint lacrymis.
An quia parua damus mutato signa colore:
  Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, si quos habet arbor amores
  Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.
Ah quoties teneras resonant mea uerba sub umbras,
  Scribitur & uestris Cynthia corticibus.
An tua quòd peperit nobis iniuria curas,
  Quæ solum tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consueui timidus perferre superbæ
  Iussa, neq; arguto facta dolore queri:
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,
  Et datur inculto tramite dura quies,
Et quodcunq; meæ possunt narrare querelæ,
  Cogor ad argutas dicere solus aues.
Sed qualiscunq; es, resonent tibi Cynthia syluæ,
  Nec deserta tuo nomine saxa uacent.

AD CYNTHIAM.

NOn ego nunc tristes uereor mea Cynthia manes,
  Nec moror extremo debita fata rogo:
Sed ne fortè tuo careat mihi funus amore,
  Hic timor est ipsis durior exequijs.

Non

Non adeò leuiter noster puer hæsit ocellis,
  Vt meus oblito puluis amore uacet.
Illic Phylacides iucundæ coniugis heros
  Non potuit cæcis immemor esse locis:
Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis,
  Thessalis antiquam uenerat umbra domum.
Illic quicquid ero, semper tua dicar imago,
  Traijcit & fati littora magnus amor:
Illic formosæ ueniant chorus heroinæ,
  Quas dedit Argiuis Dardana præda uiris.
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
  Gratior, & tellus hoc ita iusta sinat.
Quamuis te longæ remorentur fata senectæ,
  Chara tamen lacrymis ossa futura meis,
Quæ tu uiua mea possis sentire fauilla,
  Tum mihi non ullo mors sit amara loco.
Quàm uereor ne te contempto Cynthia busto,
  Abstrahat è nostra puluere iniquus amor:
Cogat & inuitam lacrymas siccare cadentes,
  Flectitur assiduis certa puella minis.
Quare, dum licet, inter nos lætemur amantes:
  Non satis est ullo tempore longus amor.

AD GALLVM.

HOc pro continuo te Galle monemus amore,
  Id tibi ne uacuo defluat ex animo:
Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti,
  Crudelis Minijs dux erit Ascanius.
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
  Thiodamantheo proximus ardor Hylæ.

Nunc

Nunc tu siue leges umbrosæ flumina sy'uæ,
Siue Aniena tuos tinxerit unda pedes,
Siue gigantea spaciabere littoris ora,
Siue ubicunque uago fluminis hospitio,
Nympharum cupidas semper defende rapinas,
Non minor Ausonijs est amor in Dryadis.
Ne tibi sit durum montes, & frigida saxa
Galle, neque expertos semper adire lacus:
Quæ miser ignotis error perpessus in oris,
Herculis indomito fleuerat Ascanio.
Nanque ferunt olim Pagasæ naualibus Argon
Egressam longè Phasidos isse uiam:
Et iam præteritis labantem Athamantidos undis,
Mysorum scopulis applicuisse ratem.
Hic manus heroum placidis ut constitit oris,
Mollia composita littora fronde tegit:
At comes inuicti iuuenis processerat ultrà
Raram sepositi quærere fontis aquam,
Hunc duo sectati fratres aquilonia proles,
Hunc super & Zetes, nunc super & Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,
Oscula & alterna ferre supina fuga.
Illę sub extrema pendens secluditur ala,
Et uolucres ramo submouet insidias.
Iam Pandioniæ cesset genus Orithyiæ.
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas hinc.
Hic erat Arganti Phlegre sub uertice montis
Grata domus nymphis humida Tynniacis,
Quam supra nulli pendebant debita curæ
Rosida desertis poma sub arboribus,

Et circum irriguo surgebant lilia prato,
Candida purpureis mista papaueribus:
Quæ modò decerpens tenero pueriliter ungui,
Proposito florem prætulit officiô:
Et modò formosis incumbens nescius undis
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demissis flumina palmis,
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius ut accensæ Dryades candore puellæ,
Miratæ solitos destituere choros,
Prolapsum leuiter facili texere liquore,
Tum sonitum rapto corpore fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His ô Galle tuos monitis seruabis amores
Formosum nymphis credere uisus Hylam.

GALLVS LOQVITVR.

TV, qui consortem properas euadere casum,
Miles ab Hetruscis saucius aggeribus,
Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego sum uestræ proxima militiæ.
Sic te seruato, ut possint gaudere parentes,
Hæc soror acta tuis sentiat è lacrymis,
Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
Effugere ignotas non potuisse manus:
Et quicunq; super dispersa inuenerit ossa
Montibus Hetruscis, hæc sciat esse mea.

AD

AD TVLLVM DE PATRIA SVA.

QValis, & unde genus, qui sint mihi Tulle penates,
Quæris pro nostra semper amicitia.
Si Perusina tibi patriæ sunt nota sepulchra,
Italiæ duris funera temporibus,
Cum Romana suos egit discordia ciues,
Sit mihi præcipuè puluis Hetrusca dolor.
Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui,
Tu nullo miseri contegis ossa solo,
Proxima supposito contingens Vbria campo
Me genuit terris fertilis uberibus.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER II.

AD MOECENATEM.

Væritis unde mihi toties scribantur amores,
Vnde meus ueniat mollis in ora liber,
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipsa puella facit.
Siue togis illam fulgentem incedere Cois, ⸢
Hoc totum è Coa ueste uolumen erit,

⸢ siue sciam Cois fulgentem incedere totis (sic splendidis) Seu

Seu uidi ad frontem sparsos errare capillos,
  Gaudet laudatis ire superba comis:
Siue lyræ carmen digitis percusſit eburnis,
  Miramur faciles ut premat arte manus:
Seu cum poſcentes ſomnus declinat ocellos,
  Inuenio cauſas mille poeta nouas:
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
  Tunc uerò longas condimus Iliadas:
Seu quicquid feci, ſiue eſt quodcunq; locuta,
  Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.
Quid mihi ſit tantum Mecœnas fata dediſſent,
  Vt poſſem heroas ducere in arma manus:
Non ego Titanas canerem, non Oſſan Olympo
  Impoſitum, ut cœli Pelion eſſet iter:
Non ueteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
  Xerxis & imperio bina coiſſe uada.
Regna ue prima Remi, aut animos Carthaginis altę,
  Cymbrorumq; minas, & bene facta mari,
Bellaq;, resq; tui memorare n Cæſaris, & tu
  Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia buſta Philippos,
  Aut canerem Siculæ claſsica bella fugæ,
Euerſosq; focos antiquæ gentis Hetruſcæ,
  Et Ptolemææ littora capta Phari:
Aut canerem Ægyptũ, & Nilum, cũ tractus in urbẽ
  Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regum auratis circundata colla catenis,
  Actiaq; in ſacra currere roſtra uia.
Te mea muſa illis ſemper contexeret armis,
  Et ſumpta & poſita pace fidele caput.

Theſeus

Theseus infernis, superis testatur Achilles:
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neq; Phlegræos Iouis, Enceladiq; tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus.
Nec mea conueniunt duro præcordia uersu
Cæsaris in Phrygios condere nomen auos.
Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, pastor oues.
Nos contra angusto uersamus prælia lecto,
Qua pote quisq; in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori, laus si datur altera in uno
Posse frui, fruar ô solus amore meo.
Si memini, solet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo:
Seu mihi Circæo pereundum est gramine, siue
Colchis Colchiacis urat ahena focis.
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores,
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetę sanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides:
Et deus extinctum Crœsis Epidaurius herbis
Restituit patrijs Androgeona focis:
Nysus & Æmonia iuuenis, qua cuspide uulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem:

Hoc si quis uictum poterit mihi demere, solus
Tantalea poterit tradere poma manu.
Dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera assiduo colla grauentur aqua.
Idem Caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.
Quandocunque igitur uitam mea fata reposcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero,
Mecœnas nostræ spes inuidiosa iuuentæ,
Et uitæ, & morti gloria iusta meæ,
Si te forte meo ducet uia proxima busto,
Esseda cælatis siste Britanna iugis:
Taliaque illacrymans mutæ iace uerba fauillæ,
Huic misero fatum dura puella fuit.

CYNTHIAE PVELLAE LAVDES.

Liber eram, & uacuo meditabar uiuere lecto,
At me composita pace fefellit amor.
Cur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignosco pristina furta tua.
Fulua coma est, longæque manus, & maxima toto
Corpore, & incedit uel Ioue digna soror,
Aut cum Dulichias Pallas spaciatur ad aras,
Gorgonis anguiferæ pectus operta comis:
Qualis & Ischomache Lapithæ genus Heroine
Centauris medio grata rapina mero.
Mercurioque Sais fertur Bæbeidos undis
Virgineum primo composuisse latus,

Cedite

Cedite iam diuæ, quas pastor uiderat olim
Idæis tunicam ponere uerticibus.
Hanc utinam faciem nolit mutare senectus,
Etsi Cumææ secula uatis aget.

ADVERSVM SE.

QVi nullum tibi dicebas iam posse nocere,
Hæsisti: cecidit spiritus ille tuus.
Vix unum potes infelix requiescere mensem,
Et turpis de te iam liber alter erit.
Quærebam sicca si posset piscis arena,
Nec solitus ponto uiuere toruus aper:
Aut ego si possem studijs uigilare seueris,
Differtur, nunquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies, quamuis sit candida, cepit,
Lilia non domina sint magis alba mea,
Et Mæotica nix minio si certet Hibero,
Vtq; rosæ puro lacte natant folia,
Nec de more comæ per læuia colla fluentes,
Non oculi geminæ sidera nostra faces,
Nec siqua Arabio lucet bombyce puella.
Non sum de nihilo blandus amator ego.
Quantum quod posito formose saltat Iaccho,
Egit ut euantes dux Ariadna choros,
Et quantum Æolio cum tentat carmina plectro,
Par Aganippeæ ludere docta lyræ,
Et sua cum antiquæ committit scripta Corinnæ:
Carminaq; Erinnes non putat æqua suis.

Num tibi nascenti primis mea uita diebus
Aridus argutum sternuit omen amor?
Hæc tibi contulerunt cœlestia munera diui,
Hæc tibi ne matrem forte dedisse putes:
Non non humani sunt partus talia dona,
Iste decem menses non peperere bona.
Gloria Romanis una es tu nata puellis,
Romana accumbens prima puella Ioui.
Nec semper nobiscum humana cubilia uises,
Post Helenam hæc terris forma secunda redit.
Hac ego non mirer si flagret nostra iuuentus,
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar quod tanti in Pergama belli
Europæ,atq; Asiæ causa puella fuit:
Nunc Pari tu sapiens,& tu Menelae fuisti,
Tu quia poscebas,tu quia lentus eras.
Digna quidem facies,pro qua uel obiret Achilles,
Vel Priamus,belli causa probanda fuit.
Si quis uult fama tabulas anteire uetustas,
Hic dominam exemplo ponat in antè meam:
Siue illam Hesperijs,siue illam ostendet Eois,
Vret & Eoos,uret & Hesperios.
His saltem ut tenear iam finibus,aut mihi si quis
Acrius ut moriar,ueneritalter amor.
Ac ueluti primo taurus detrectat aratra,
Post uenit assueto mollis ad arua iugo:
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post hæc æqua & iniqua ferunt.
Turpia

Turpia perpessus uates est uincla Melampus
  Cognitus Iphicli surripuisse boues,
Quem non lucra magis Pero formosa coegit
  Mox Amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM.

MVlta prius dominae delicta queraris oportet,
  Saepe roges aliquid, saepe repulsus eas:
Et saepe immeritos corrumpas dentibus ungues,
  Et crepitum dubio suscitet ira pede.
Nequicquam perfusa meis unguenta capillis,
  Ibat & expenso planta morata gradu.
Non hic herba ualet, non hic nocturna Citeis,
  Non per Medeae gramina cocta manus.
Quippe ubi nec causas, nec apertos cernimus ictus,
  Vnde tamen ueniant tot mala, caeca uia est.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger,
  Huic nullum coeli tempus & aura nocet.
Ambulat, & subito mirantur funus amici.
  Sic est incautum quicquid habetur amor.
Nam cui non ego sum fallaci praemia uati?
  Quae mea non decies somnia uersat anus?
Hostis si quis erit nobis, amet ipse puellas,
  Gaudeat in puero si quis amicus erit.
Tranquilla tuta descendit flumine cymba.
  Quid tibi tam parui littoris unda nocet?
Alter saepe uno mutat praecordia uerbo,
  Altera uix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM.

HOc uerum est, tota te ferri Cynthia Roma;
Et non ignota uiuere nequitia.
Ho c merui sperare, dabis mihi perfida poenas,
Et nobis Aquilo Cynthia uentus erit.
Inueniam tamen è multis fallacibus unam,
Quæ fieri è nostro carmine nota uelit:
Nec mihi tam duris Insultet moribus, & te
Vellicet, heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus,
Si dolor abfuerit, crede redibit amor.
Non ita Carpathiæ uariant Aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes uertitur atra Noto,
Quàm facile irati uerbo mutantur amantes.
Dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.
Omne in amore malum (si patiare) leue est.
At tu per dominę Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis uita nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
Verum etiam instanti læsa repugnat ouis.
Nec tibi periuro scindam de corpore uestes,
Nec mea pręclusas fregerit ira fores,
Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris ausim lædere pollicibus.
Rusticus hęc aliquis tam turpia pręlia quęrat,
Cuius non ederæ circumiere caput.

Scribam

Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas,
 Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.
Crede mihi, quamuis contemnas murmura famæ,
 Hinc tibi pallori Cynthia uersus erit.

AD EANDEM.

NOn ita complebam Ephyreæ Laidos ædes,
 Ad cuius iacuit Græcia tota fores.
Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
 Tanta, in qua populus lusit Erichthonius:
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
 Phyrne, tam multis facta beata uiris.
Quin etiam falsos fingis tibi sæpe propinquos,
 Oscula nec desunt qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt,
 Me tener in cunis, & sine uoce puer,
Me lædet, si multa tibi dabit oscula mater,
 Me soror, & cum qua dormis amica simul.
Omnia me lædent, timidus sum, ignosce timori,
 Et miser in tunica suspicor esse uirum.
His olim (ut fama est) uitijs ad prælia uentum est;
 His Troiana uides funera principijs.
Aspera Centauros eadem dementia iussit,
 Frangere in aduersum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam Graiûm: tu criminis autor
 Nutritus duro Romule lacte lupe,
Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas,
 Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.

Felix Admeti coniux,& lectus Vlyssis,
Et quæcunque uiri fœmina limen amat.
Templa pudicitiæ quid opus statuisse puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet esse licet?
Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas,
Et posuit casta turpia uisa domo.
Illa puellarum ingenuos corrumpit ocellos,
Nequitiæque suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Non istis olim uariabant tecta figuris,
Cum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immeritò uelauit aranea fanum,
Et mala desertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi custodes,quę limina ponam,
Quæ nunquam supra pes inimicus eat?
Nam nihil inuitæ tristis custodia prodest,
Quam peccare pudet,Cynthia tuta sat est.
Vxor me nunquam,nunquam me ducet amica:
Semper amica mihi,semper & uxor eris.

AD CYNTHIAM.

Gauisa est certe sublatam Cynthia legem,
Qua quondam edicta,flemus uterque diu.
Ni nos diuideret,quamuis diducere amanteis
Non queat inuitos Iuppiter ipse deos.
At magnus Cæsar,sed magnus Cæsar in armis,
Deuictæ gentes nil in amore ualent.

Nam

Nam cuius paterer caput hoc discedere collo,
Quàm possem nuptæ perdere in ore faces.
An ego transirem tua limina clausa maritus
Respiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia cantus
Tibia, funesta tristior illa tuba.
Vnde mihi patrijs natos præbere triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.
Quod si uera meæ comitarem castra puellæ,
Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hybernos lata Boristenidas.
Tu mihi sola places, placeam tibi Cynthia solus:
Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

AD AMICVM.

ERipitur nobis iampridem chara puella,
Et tu me lacrymas fundere amice uetas?
Nullæ sunt inimicitiæ, nisi amoris, acerbæ,
Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
Nec mea dicetur, quæ modo dicta mea est:
Omnia uertuntur, certe uertuntur amores.
Vinceris, aut uincis, hæc in amore rota est.
Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni,
Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
Illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.

Ergo

Berecynthia somnos tibia ...
Lydia.

Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim teq;,tuamq; domum.
Et quando ire tibi liber sum uisus? an usq;
In nostrum iacies uerba superba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti.
Sed morere,interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet nostros manes,sectetur & umbras,
Insultetq; rogis,calcet & ossa mea.
Quid non Antigones tumulo Bœotius Æmon?
Corruit ipse suo saucius ense latus.
Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
Qua sine Thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies,mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro stillet uterq; cruor.
Quamuis ista mihi mors est inhonesta futura,
Mors inhonesta quidem,tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua.
Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica castra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum,& sparsas cæde iacere comas.
Omnia formosam propter Briseida passus:
Tantus in erepto sæuit amore dolor.
At postquam sera captiua est reddita pœna,
Fortem illum Æmonijs Hectora traxit equis.
Inferior multo cum sim uel Marte,uel armis,
Mirum si de me iure triumphat amor.

AD

AD AMICAM DE RIVALI.

ISte quod est, ego sæpe fui, sed fors & in hora
Hoc ipso eiecto charior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
Viuere, tam multis fœmina digna procis.
Coniugium falso poterat differre Minerua,
Nocturno soluens texta diurna dolo.
Visura & quamuis nunquam speraret Vlyssem,
Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem,
Candida uesana uerberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
Appositum fluuijs in Simoenta uadis.
Fœdauitq; comas, & tanti corpus Achillis,
Maximaq; in parua sustulit ossa manu,
Cum tibi nec Peleus aderat, nec cærula mater,
Scyria nec uiduo Deidamia uiro.
Tunc igitur ueris gaudebat Græcia natis:
Tunc etiam felix inter & arma pudor.
At tu non una potuisti nocte uacare
Impia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
Forsitan & de me uerba fuere mala.
Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
Dij faciant isto capta fruare uiro.
Hæc mihi uota tuam propter suscepta salutem,
Cum capite hoc Stygiæ iam peterentur aquæ,

Et lectum flentes circunstaremus amici,
Hic ubi tum,pro dij,perfida,quis'ue fuit?
Quid si longinquos retineret miles ad Indos:
Aut mea si staret nauis in oceano?
Sed uobis facile est,uerba & componere fraudes:
Hoc unum didicit fœmina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto:
Quàm cito fœminea non constat fœdus in ira,
Siue ea causa grauis,siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia,cedam,
Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes,atq; hanc mihi soluite uitam:
Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sidera sunt testes,& matutina pruina,
Et furtim misero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
Nunc quoq; eris,quamuis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet uestigia lecto,
Solus ero,quoniam non licet esse tuum.
Atq; utinam,si forte pios eduximus annos,
Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces,
Quàm,mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam morte subire tua.

AD.

AD MVSAM.

IAm tempus lustrare alijs Helicona choreis,
Et campum Æmonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant uires, audacia certe
Laus erit. in magnis & uoluisse sat est.
Ætas prima canat ueneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc uolo subducto grauior procedere uultu:
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, sumite uires
Pierides, magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equidem post terga tueri
Parthorum, & Crasso s se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et si qua extremis tellus se substrahit oris,
Sentiet illa tuas postmodo uicta manus.
Hæc ego castra sequar uates tua castra canendo,
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non est tangere, signis
Ponitur hic imos ante corona pedes:
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen
Pauperibus sacris uilia tura damus.
Nondũ etiam Ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lauit amor,

AD

Et lectum flentes circunstaremus amici,
Hic ubi tum, pro dij, perfida, quis'ue fuit?
Quid si longinquos retineret miles ad Indos:
Aut mea si staret nauis in oceano?
Sed uobis facile est, uerba & componere fraudes:
Hoc unum didicit fœmina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto:
Quàm cito fœminea non constat fœdus in ira,
Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam,
Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi soluite uitam:
Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sidera sunt testes, & matutina pruina,
Et furtim misero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
Nunc quoq; eris, quamuis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet uestigia lecto,
Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
Atq; utinam, si forte pios eduximus annos,
Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces,
Quâm, mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam morte subire tua.

AD

AD MVSAM.

IAm tempus lustrare alijs Helicona choreis,
Et campum Æmonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant uires, audacia certe
Laus erit. in magnis & uoluisse sat est.
Ætas prima canat ueneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc uolo subducto grauior procedere uultu:
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, sumite uires
Pierides, magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equidem post terga tueri
Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
Sentiet illa tuas postmodo uicta manus.
Hæc ego castra sequar uates tua castra canendo,
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non est tangere, signis
Ponitur hic imos ante corona pedes:
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen
Pauperibus sacris uilia tura damus.
Nondũ etiam Ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lauit amor.

AD

Nam cuius paterer caput hoc discedere collo,
  Quàm possem nuptæ perdere in ore faces.
An ego transirem tua limina clausa maritus
  Respiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia cantus
  Tibia, funesta tristior illa tuba.
Vnde mihi patrijs natos præbere triumphis?
  Nullus de nostro sanguine miles erit.
Quod si uera meæ comitarem castra puellæ,
  Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
  Gloria ad hybernos lata Boristenidas.
Tu mihi sola places, placeam tibi Cynthia solus:
  Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

AD AMICVM.

ERipitur nobis iampridem chara puella.
  Et tu me lacrymas fundere amice uetas?
Nullæ sunt inimicitiæ, nisi amoris, acerbæ,
  Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
  Nec mea dicetur, quæ modo dicta mea est:
Omnia uertuntur, certe uertuntur amores.
  Vinceris, aut uincis, hæc in amore rota est.
Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni,
  Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
  Illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.

Berecynthia [illegible] tibia [illegible] Lydia.

Ergo

Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim teq́ꝫ,tuamq́ꝫ domum.
Et quando ire tibi liber sum uisus? an usqꝫ
In nostrum iacies uerba superba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti.
Sed morere,interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet nostros manes,sectetur & umbras,
Insultetq́ꝫ rogis,calcet & ossa mea.
Quid non Antigones tumulo Bœotius Æmon?
Corruit ipse suo saucius ense latus.
Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
Qua sine Thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies,mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro stillet uterqꝫ cruor.
Quamuis ista mihi mors est inhonesta futura,
Mors inhonesta quidem,tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua.
Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica castra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum,& sparsas cæde iacere comas.
Omnia formosam propter Briseida passus:
Tantus in erepto sæuit amore dolor.
At postquam sera captiua est reddita pœna,
Fortem illum Æmonijs Hectora traxit equis.
Inferior multo cum sim uel Marte,uel armis,
Mirum si de me iure triumphat amor.

AD AMICAM DE RIVALI.

ISte quod est, ego sæpe fui, sed fors & in hora
 Hoc ipso eiecto charior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
 Viuere, tam multis fœmina digna procis.
Coniugium falso poterat differre Minerua,
 Nocturno soluens texta diurna dolo.
Visura & quamuis nunquam speraret Vlyssem,
 Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem,
 Candida uesana uerberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
 Appositum fluuijs in Simoenta uadis.
Fœdauitq; comas, & tanti corpus Achillis,
 Maximaq; in parua sustulit ossa manu,
Cum tibi nec Peleus aderat, nec cærula mater,
 Scyria nec uiduo Deidamia uiro.
Tunc igitur ueris gaudebat Græcia natis:
 Tunc etiam felix inter & arma pudor.
At tu non una potuisti nocte uacare
 Impia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
 Forsitan & de me uerba fuere mala.
Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
 Dij faciant isto capta fruare uiro.
Hæc mihi uota tuam propter suscepta salutem,
 Cum capite hoc Stygiæ iam peterentur aquæ,

Et lectum flentes circunstaremus amici,
  Hic ubi tum, pro dij, perfida, quis'ue fuit?
Quid si longinquos retineret miles ad Indos:
  Aut mea si staret nauis in oceano?
Sed uobis facile est, uerba & componere fraudes:
  Hoc unum didicit fœmina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
  Nec folia hyberno tam tremefacta Noto:
Quàm cito fœminea non constat fœdus in ira,
  Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam,
  Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi soluite uitam:
  Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sidera sunt testes, & matutina pruina,
  Et furtim misero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
  Nunc quoq; eris, quamuis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet uestigia lecto,
  Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
Atq; utinam, si forte pios eduximus annos,
  Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
  Thebani media non sine matre duces,
Quàm, mihi si media liceat pugnare puella,
  Mortem ego non fugiam morte subire tua.

AD

AD MVSAM.

IAm tempus lustrare alijs Helicona choreis,
Et campum Æmonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant uires, audacia certe
Laus erit. in magnis & uoluisse sat est.
Ætas prima canat ueneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc uolo subducto grauior procedere uultu:
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, sumite uires.
Pierides, magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equidem post terga tueri
Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
Sentiet illa tuas postmodo uicta manus.
Hæc ego castra sequar uates tua castra canendo.
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non est tangere, signis
Ponitur hic imos ante corona pedes:
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen
Pauperibus sacris uilia tura damus.
Nondũ etiam Ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lauit amor.

AD

AD CYNTHIAM.

SCribant de te alij,uel sis ignota licebit,
Ludet,qui sterili semina ponit humo.
Omnia(crede mihi)tecum uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua transibit contemnens ossa uiator,
Nec dicet,cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE.

QVicunq; ille fuit,puerum q̄ui pinxit Amorem,
Non'ne putas miras hunc habuisse manus?
Is primum uidit sine sensu uiuere amantes,
E leuibus curis magna perire bona.
Idem non frustra uentosas addidit alas,
Fecit & humano corde uolare deum:
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
Nostraq́; non ullis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus est armata sagittis,
Et pharetra ex humero Gnosia utroq; sonat.
Antè ferit quoniam,tuti quàm cernimus hostem,
Nec quisquam ex illo uulnere sanus abit.
In me tela manent,manet & puerilis imago,
Sed certè pennas perdidit ille suas.
Euolat è nostro quoniam de pectore nusquam,
Asiduusq́; meo sanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum siccis habitare medullis?
Si puer es,alio traice tela tua.
Intactos isto satius tentare ueneno,
Non ego,sed tenuis uapulat umbra mea:

Quam si perdideris, quis erit, qui talia cantet?
Hæc mea Musa leuis gloria magna tua est,
Quæ caput & digitos, & lumina nigra puellæ,
Et canit, ut soleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM.

NOn tot Achæmenijs armantur Susa sagittis,
Spicula quot nostro pectore fixit amor.
Hic me tam graciles uetuit contemnere musas,
Iussit & Ascræum sic habitare nemus.
Non ut Pieriæ quercus mea uerba sequantur,
Aut posim Ismaria ducere ualle feras:
Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia uersu:
Tunc ego sum Inachio notior arte Lino.
Non ego sum formę tantum mirator honestæ,
Nec si qua illustres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctę legisse puellæ,
Auribus & puris scripta probasse mea.
Hęc tibi contigerint, populi confusa ualeto
Fabula: nam domina iudice tutus ero.
Quod si forte bonas ad pacem uerterit aures,
Possum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quę serues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa spacietur imagine pompa,
Nec tuba sit fati uana querela mei:
Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.

Desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint
Plebeij paruæ funeris exequiæ.
Sat sit magna mei, si tres sint pompa libelli,
Quos ego Persephonæ maxima dona feram.
Tu uero nudum pectus lacerata sequeris,
Nec fueris nomen lassa uocare meum.
Osculaq́ in gelidis pones suprema labellis,
Cum dabitur Syrio munere plenus onyx.
Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula testa meos:
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo sint uersus, qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam seruus amoris erat.
Nec minus hæc nostri notescet fama sepulchri,
Quàm fuerant Phthij busta cruenta uiri.
Tu quoq;, si quando uenies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana ueni memores.
Interea caue sis nos aspernata sepultos,
Nonnihil ad uerum conscia terra sapit.
Atq; utinam primis animam me ponere cunnis
Iussisset quæuis de tribus una soror.
Nam quo tam dubiæ seruetur spiritus horæ?
Nestoris est uisu post tria secla cinis.
Si tam longæuæ minuisset fata senectæ
Gallicus Iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi uidisset corpus humati,
Diceret aut, ò mors cur mihi sera uenis?

Tu tae-

Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico,
  Fas eſt præteritos ſemper amare uiros.
Teſtis qui niueum quondam percuſsit Adonim
  Venantem Idalio uertice durus aper.
Illis formoſum fleuiſſe paludibus, illuc
  Diceris effuſa tu Venus iſſe coma.
Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes,
  Nam mea quid poterunt oſſa minuta loqui?

LAETATVR POTI-
TVS AMICA.

NOn ita Dardanio gauiſus Atrida triumpho eſt,
  Cum caderent magnæ Laomedontis opes:
Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,
  Cum tetigit charæ littora Dulichiæ:
Nec ſic Electra ſuum ſaluum cum aſpexit Oreſtem,
  Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror:
Nec ſic incolumem Minois Theſea uidit,
  Dædaleum Lino cum duce rexit iter:
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte:
  Immortalis ero, ſi altera talis erit.
At dum demiſsis ſupplex ceruicibus ibam,
  Dicebar ſicco uilior eſſe lacu.
Nec mihi iam faſtus opponere quærit iniquos,
  Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.
Atque utinam non tam ſerò mihi nota fuiſſet
  Conditio, cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis,
  Scilicet inſano nemo in amore uidet.

Hoc ſenſi prodeſſe magis, contemnite amantes:
Sic hodie ueniet, ſi qua negauit heri.
Pulſabant alij fruſtra, dominamq; uocabant,
Mecum habuit poſitum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria Parthis,
Hec ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego dona tua figam Cytherea columna,
Taleq; ſub noſtro nomine carmen erit.
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux ueniet mea littora nauis,
Seruata an medijs ſidat onuſta uadis?
Et ſi fortè aliqua nobis mutabere culpa,
Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTA-
TES SVAS.

O Me felicem, nox ô mihi candida, & ô tu
Lectule delicijs facte beate meis.
Quàm multa appoſita narramus uerba lucerna,
Quantaq; ſublato lumine rixa fuit.
Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos,
Ore ſuo, & dixit, Siccine lente iaces?
Quàm uario amplexu mutamus brachia, quantum
Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis.
Non iuuat in cæco Venerem corrumpere motu.
Si neſcis, oculi ſunt in amore duces,

Ipſe

Ipse Paris nuda fertur perijsse Lacæna,
  Cum Menelaëo surgeret è thalamo.
Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem
  Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.
Quòd si pertendens animo uestita cubaris,
  Scissa ueste meas experiere manus.
Quin etiam si me ulterius prouexerit ira,
  Ostendes matri brachia læsa tuæ.
Necdum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
  Viderit hæc si quam iam peperisse pudet.
Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore;
  Nox tibi longa uenit, nec reditura dies.
Atq; utinam hærentes sic nos uincire catena
  Velles, ut nunquam solueret ulla dies.
Exemplo iunctæ tibi sint in amore columbæ,
  Masculus & totum fœmina coniugium.
Errat qui finem uesani quærit amoris:
  Verus amor nullum nouit habere modum.
Terra prius falso partu deludet arantes,
  Et citius nigros sol agitabit equos.
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
  Aridus & sicco gurgite piscis erit,
Quàm possim nostros alio transferre calores.
  Huius ero uiuus, mortuus huius ero.
Quod mihi si tecum tales concedere noctes
  Illa uelit, uitæ longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis,
  Nocte una quiuis uel deus esse potest.

Qualem si cuncti uellent decurrere uitam,
Et presi multo membra iacere mero,
Non ferrum crudele esset,neq; bellica nauis,
Nec nostra Actiacum uerteret ossa mare.
Nec toties propriis circum oppugnata triumphis
Lassa foret crines soluere Roma suos.
Hæc certê meritò poterant laudare minores,
Læserunt nullos pocula nostra deos.
Tu modò,dum licet,hunc fructum ne desere uitæ:
Omnia si dederis,oscula pauca dabis.
At ueluti folia arentes liquere corollas,
Quæ passim calathis strata natare uides:
Sic nobis,qui nunc magnum speramus amantes,
Forsitan includet crastina fata dies.

AD CYNTHIAM.

PRætor ab Illyricis uenit modo Cynthia terris,
Maxima præda tibi,maxima cura mihi.
Non potuit saxo uitam posuisse Ceraunо:
Ah Neptune tibi qualia dona darem.
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa,
Nunc sine me toga ianua nocte patet.
Quare si sapis,oblatas ne desere messes,
Et stolidum pleno uellere carpe pecus.
Deinde ubi consumpto restabit munere pauper,
Dic alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non sequitur fasces,nec curat honores:
Semper amatorum ponderat illa sinus.

At tu

At tu nunc nostro Venus ô succurre dolori,
Rumpat ut assiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam:
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atq; utinam Romæ nemo esset diues, & ipse
Straminea posset dux habitare casa,
Nunquam uenales essent ad munus amicæ,
Atq; una fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes seiuncta cubaris
Candida tam fœda brachia fusa uiro.
Non quia peccaris testor te: sed quia uulgô
Formosis leuitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitat uestigia lumbis,
Et subitô felix nunc mea regna tenet.
Aspice quid donis Eryphyla inuenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nulla'ne sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic uitijs nescit abesse suis?
Tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certè, pudeat: nisi fortè, quod aiunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modô qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Hunc infamis amor uersis dare terga carinis
Iussit, & externo quærere in orbe fugam,

Cæſaris hæc uirtus,& gloria Cæſaris hæc eſt,
Illa,qua uicit,condidit arma manu.
Sed quaſcunq; tibi ueſtes,quoſcunq; ſmaragdos,
Quos'ue dedit flauo lumine chryſolitos,
Hæc uideam rapidas in uanum ferre procellas,
Quæ tibi terra uelim,quæ tibi fiet aqua.
Non ſemper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter,& ſurda negligit aure preces.
Vidiſtin'toto ſonitus percurrere cœlo?
Fulminaq; ætheria deſiluiſſe domo?
Nec hæc Pleiades faciunt,neq; aquoſus Orion,
Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille ſolet punire puellas:
Deceptus quoniam fleuit & ipſe deus.
Quare ne tibi ſit tanti Sidonia ueſtis,
Vt timeas quoties nubilus auſter erit.

DE EXCLVSIONE.

MEntiri noctem,promiſsis ducere amantem
Hoc erit infeſtas ſanguine habere manus.
Horum ego ſum uates:quoties deſertus amaras
Expleui noctes fractus utroq; toro?
Vel tu Tantalea moueare ad flumina ſorte,
Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim,
Vel tu Siſyphios licet admirere labores,
Difficile ut toto monte uolutet onus.
Durius in terris nihil eſt quod uiuat amante:
Nec modo,ſi ſapias,quod minus eſſe uelis.

Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
 Nunc decimo admittor uix ego quoq; die.
Nunc iacere è duro corpus iuuat impia saxo,
 Sumere & in nostras trita uenena manus.
Nunc licet in triuijs sicca requiescere luna,
 Aut per rimosas mittere uerba fores.
Quod quamuis ita sit, dominam mutare cauebo,
 Tum flebit, cum mi senserit esse fidem.

AD CYNTHIAM.

ASsiduæ multis odium peperêre querelæ,
 Frangitur in tacito fœmina sæpe uiro.
Si quid uidisti, semper uidisse negato:
 Aut si quid doluit fortè, dolere nega.
Quid si iam canis ætas mea candeat annis!
 Et faceret scissas languida ruga genas?
At non Tithoni spernens Aurora senectam
 Desertum Eoa passa iacere domo est.
Illum sæpe suis decedens fouit in ulnis,
 Quàm prius adiunctos sedula lauit equos:
Illum ad uicinos cum amplexa quiesceret Indos,
 Maturos iterum est questa redire dies.
Illa deos currum conscendens dixit iniquos,
 Inuitum & terris præstitit officium:
Cum maiora senis Tithoni gaudia uiui
 Quàm grauis amisso Memnone luctus erat.
Cum sene non puduit talem dormire puellam,
 Et canæ toties oscula ferre comæ.

At tu etiam iuuenem odisti me perfida, cum sis:
  Ipsa anus haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam, quòd sæpe Cupido
  Huic malus esse solet, cui bonus antè fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
  Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, sic omnis recta figura:
  Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi sub terris fiant mala multa puellæ,
  Quæ mentita suas uertit inepta comas.
De me mi certè poteris formosa uideri:
  Mi formosa satis, si modò sæpe uenis.
An si cæruleo quædam sua tempora fuco
  Tinxerit, iccirco cærula forma bona est?
Cum tibi nec frater, nec sit tibi filius ullus.
  Frater ego, & tibi sim filius unus ego.
Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
  Nec nimis ornata fronte sedere uelis.
Credam ego, narranti noli committere famæ:
  Et terram rumor transilit, & maria.

AD CYNTHIAM.

ET si me inuito discedis Cynthia Roma,
  Lætor quod sine me deuia rura colis.
Nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
  Qui te blanditijs non sinat esse probam.
Nulla neq; ante tuas orietur rixa fenestras,
  Nec tibi clamatæ somnus amarus erit.

Sola

Sola eris,& solos spectabis Cynthia montes,
Et pecus & fines,pauperis agricolæ.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima causa tuis.
Illic assidue tauros spectabis arantes,
Et uitem docta ponere falce comas.
Atq; ibi rara feres inculto tura sacello.
Hœdus ubi agrestes corruet ante focos.
Protinus & nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta uiro.
Ipse ego uenabor,iam nunc mea sacra Dianæ
Suscipere,& Veneri ponere uota iuuat.
Incipiam captare feras,& reddere Pinu
Cornua,& audaces ipse monere canes:
Non tamen ut uastos ausim tentare leones,
Aut celer agrestes comminus ire sues.
Hæc igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere,& stricto figere auem calamo,
Qua formosa sua Clitumnus flumina luco
Integit,& niueos abluit unda boues.
Tu quoties aliquid conabere uita,memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec solæ poterunt auertere syluæ,
Nec uaga muscosis flumina fusa iugis:
Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua.
Absenti nemo non nocuisse uelit.

AD CYNTHIAM.

QVid fles abducta grauius Briseide? quid fles
Anxia captiua tristius Andromacha?
Quid'ue mea de fraude deos insana fatigas?
Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
Non tam nocturna uolucris funesta querela
Attica Cecropijs obstrepit in folijs.
Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
Sollicito lacrymans defluit à Sipylo.
Me licet æratis astringant brachia nodis,
Sint mea uel Danaes condita membra domo.
In te ego & æratas rumpam mea uita catenas,
Ferratam Danaes transiliamq; domum.
De te quodcunq; ad surdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Ossa tibi iuro per matris,& ossa parentis,
Si falso,cinis heu sit mihi uterq; grauis.
Me tibi ad extremas mansurum uita tenebras,
Ambos una fides,auferet una dies.
Quòd si nec nomen,nec me tua forma teneret,
Posset seruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita Lunæ
Cum de me,& de te compita nulla tacent.
Interea nobis nonnunquam ianua mollis,
Nonnunquam lecti copia facta tui:
Nec mihi muneribus nox ulla est empta beatis,
Quicquid eram hoc animi gratia magna tui.

Cum

Cum te tam multi peterent,tu me una potisti.
Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
Tunc me uel tragicæ uexetis Erinnyes,& me
Inferno damnes Æace iudicio,
Atq; inter Tityi uolucres mea penna uagetur,
Tumq; ego Sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis uenerata tabellis,
Vltima talis erit,quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuò ius est,quòd solus amator
Nec cito desisto,nec temere incipio.

AD CYNTHIAM DE PANTHO.

AH quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho non sit amica Venus.
Sed tibi iam uideor Dodone uerior augur,
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere,nihil pudet,aspice cantat
Liber,tu nimium credula sola iaces.
Et nunc inter eos tu sermo es,te ille superbus
Dicit se inuito sæpe fuisse domi.
Dispeream si quicquam aliud,quàm gloria de te
Quæritur,has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Iason:
Eiecta est,tenuit namq; Creusa domum.
Sic à Dulichio iuuene est elusa Calypso,
Vidit amatorem pandere uela suum.
Ah nimiùm faciles aurem præbere puellæ,
Discite desertæ non temere esse bonæ.

Huic

Huic quoq;,qui restat,iam pridem quæritur alter,
Experta in primo stulta cauere potest.
Nos quoq; loco,nos omni tempore tecum
Siue ægra pariter,siue ualente sumus.

AD DEMOPHOON-
TEM.

SCis here mi multas pariter placuisse puellas,
Scis mihi Demophoon multa uenire mala.
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis,
O nimis exitio nata theatra meo:
Siue aliquis molli deducit candida gestu
Brachia,seu uarios incinit ore modos.
Interea nostri quærunt sibi uulnus ocelli,
Candida non tecto pectore si qua sedet:
Siue uagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio uertice gemma tenet.
Quæ si fortè aliquid uultu mihi dura negarit,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur sim tam mollis in omnes.
Quod quæris quare non habet ullus amor?
Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris?
Et Phrygis insanos cæditur ad numeros?
Vnicuiq; dedit uicium natura creato,
Me fortuna aliquid semper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata sequantur,
Nunquam ad formosas inuide cæcus ero.
Sed tibi si exiles uideor tenuatus in artus,
Falleris,haud unquam est culta labore Venus.

Percontere licet, sæpe est experta puella
 Officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
 Et cœlum noctu bis sine rege fuit,
Nec tamen iccirco languens ad fulmina uenit:
 Nullus amor uires eripit ipse suas.
Quid cum è complexu Briseidos iret Achilles,
 Num fugere minus Thessala tela Phryges?
Quid ferus Andromache lecto cum surgeret Hector,
 Bella Mycenææ non timuere rates?
Ille, uel hic classes poterat, uel perdere muros,
 Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
Aspice uti cœlo modò sol, modò luna ministret,
 Sic etiam nobis una puella parum est:
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
 Alter, siquando est, non sinat esse locum.
Aut fortè irata meo sit facta ministro,
 Vt sciat esse aliam, quæ uelit esse mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
 Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut si es dura nega: sin es non dura, uenito.
 Quid iuuat in nullo pondere uerba loqui?
Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
 Speranti subito si qua uenire negat.
Quanta illum toto uersant suspiria lecto?
 Cur recipi, cum non nouerit, illa uetat?
Et rursum puerum quærendo audita fatigat,
 Quem quæ scire timet, quærere plura iubet.

DE

DE AMORIS SERVITVTE.

CVi fuit indocti fugienda hæc semita uulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
Vt commissa suæ uerba ferat dominæ?
Et quærit toties, quænam nunc porticus illam
Integit: & campo quo mouet illa pedes?
Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, ut scribat muneris & quid habes?
Cernere uti possis uultum custodis auari,
Captus & immunda sæpe latere casa.
Quàm care semel in toto nox uertitur anno?
Ah pereant, si quos ianua clausa iuuat.
Contrà reiecto quæ libera uadit amictu,
Custodum & nullo septa tumore, placet:
Cui sæpe immundo sacra conteritur uia socco,
Nec sinit esse moram, si quis adire uelit.
Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
Astrictus ploret sæpe dedisse pater.
Nec dicet timeo, propera iam surgere quæso,
Infelix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes,
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam restat amanti,
Nullus liber erit, si quis amare uolet.

DE

DE CYNTHIA IN AEMVLVM.

TV loqueris, cum iam ſit toto fabula libro,
Et tua ſit toto Cynthia lecta foro.
Cui non his uerbis aſpergat tempora ſudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quòd ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput,
Nec ſic per totam infamis traducerer urbem,
Vreret & quamuis nomine, uerba darem.
Quare ne tibi ſit mirum me quærere uiles:
Parcius infamant: num tibi cauſa leuis?
Et modo pauonis caudæ flabella ſuperbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poſcere eburnos,
Quæq; nitent ſacra uilia dona uia.
Ah peream, ſi me iſta mouent diſpendia, ſed me
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.
Hoc erat in primis, quod me gaudere iubebas?
Tam te formoſam non pudet eſſe leuem?
Vna, aut altera nox nondum eſt in amore peracta,
Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me modo laudabas, & carmina noſtra legebas.
Ille tuus pennas tam cito uertit amor?
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una diſcat amare domo.
Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad Hydras,
Et tibi ab Heſperio mala dracone ferat,

Tetra

Tetra uenena libens, & naufragus ebibat undas.
Et nunquam pro te deneget esse miser.
Quos utinam in nobis uita experiare labores,
Iam tibi de timidis iste proteruus erit.
Qui nunc se in tumidum iactando uenit honorem,
Dissidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices, ossa Properti
Hæc tua sunt, eheu tu mihi certus eras:
Certus eras eheu, quamuis nec sanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat,
Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego non paucos ista periisse figura,
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Paruo dilexit spacio Minoida Theseus,
Phyllida Demophoon hospes uterq; malus.
Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
Et modo seruato sola relicta uiro.
Dura est, quæ multis simulatum fingit amorem,
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus, noli conferre beatis,
Vix uenit extremo qui legit ossa die.
Ii tibi nos erimus, sed tu potius, precor, ut me
Demissis plangas pectora nuda comis.

AD

AD CYNTHIAM.

VNica nata meo pulcherrima cura dolori,
  Excludit quoniam sors mea sæpe, ueni.
Ista meis fiet notissima forma libellis:
  Calue tua uenia, pace Catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
  Grandæuiq; negant ducere aratra boues.
Putris & in uacua requiescit nauis arena,
  Et uetus in templo bellica parma uacat.
At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
  Siue ego Tithonus, siue ego Nestor ero.
Non'ne fuit satius duro seruire tyranno?
  Et gemere in tauro sæue Perille tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere uultu?
  Caucasias etiam si pateremur aues?
Sed tamen obscura teritur rubigine mucro
  Ferreus, & paruo sæpe liquore silex.
At nullo dominæ teritur sub limine amor, qui
  Restat, & immerita sustinet aure minas.
Vltro contemptus rogat, & peccasse fatetur
  Læsus, & inuitis ipse redit pedibus.
Tu quoq;, qui pleno fastus assumis amore,
  Credule, nulla diu fœmina pondus habet.
An quisquam in mediis persoluit uota procellis,
  Cùm sæpe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto deposcit præmia cursu,
  Septima quàm metam triuerit arte rota?

Mendaces ludunt flatus in amore secundi,
Siqua uenit sero, magna ruina uenit.
Tu tamen interea, quamuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Nanq; in amore suo semper sua maxima cuiq;,
Nescio quo pacto, uerba nocere solent.
Quamuis te persæpe uocet, semel ire memento,
Inuidiam quod habet, non solet esse diu.
Et si secla forent antiquis grata puellis,
Essem ego quod nunc tu: tempore uincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt secula mores.
Vnusquisq; sua nouerit ire uia.
At uos, qui officia in multos reuocatis amores,
Quantum sic cruciat lumina uestra dolor.
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco: dulcis uterq; color.
Vidistis quandam Argiua prodire figura,
Vidistis nostras: utraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, uel sit sandycis amictu:
Hæc, atq; illa mali uulneris una uia est.
Cùm satis una tuis insomnia portet ocellis,
Vna sit & cuiuis fœmina multa mala.

AD CYNTHIAM DE SOMNIO NAVFRAGII.

VIdi te in somnis fracta mea uita carina
Ionio lassas ducere rore manus:
Et quæcunq; in me fueras mentita, fateri,
Nec iam humore graues tollere posse comas:

Qua

Qualem purpureis agitauit fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore uexit ouis.
Quàm timui ne fortè tuum mare nomen haberet,
Atq; tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cũ Castore fratri,
Quæq; tibi excepi tum dea Leucothoe.
At tu uix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura uocas.
Quod si forte tuos uidisset Glaucus ocellos,
Esses Ionij facta puella maris.
Et tibi præ inuidia Nereides increpitarent,
Candida Nisee, cærula Cymothoe.
Sed tibi subsidio Delphinum currere uidi,
Qui puto Arioniam uexerat ante lyram.
Iamq; ego conabar summo me mittere saxo,
Cùm mihi discussit talia uisa metus.
Nunc admirentur, quod tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in urbe potens.
Non, si Cambysæ redeant, & flumina Crœsi,
Dicas, de nostro surge poeta toro.
Nam mea cùm recitat, dicit se odisse beatos.
Carmina tam sanctè nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum constantia prodest.
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc sequar, & fidos una aget aura duos.
Vnum littus erit sopitis, unaq; tecto
Arbor, & ex una sæpe bibemus aqua.

Et tabula una duos poterit componere amantes.
Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, sæuus licet urgeat Eurus,
Velaq; in incertum frigidus Auster agat,
Quicunq; & uenti miserum uexastis Vlyssem,
Et Danaûm Euboico littore mille rates:
Et qui mouistis duo littora, cùm rudis Argus
Dux erat ignoto missa columba mari.
Illa meis tantum non unquam desit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipse licet.
Certe iisdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui:
Testis Amymone latices cùm ferret in aruis
Compressa, & Lernæ pulsa tridente palus.
Iam deus amplexu uotum persoluit, at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
Hic deus & terras & maria alta domat.
Crede mihi nobis mitescet Scylla, nec unquam
Alternante uorans uasta Charybdis aqua.
Ipsaq; sidera erunt nullis obscura tenebris,
Purus & Orion purus & Hœdus erit.
Quod mihi si ponenda tuo sit corpore uita,
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

QVOD

QVOD INCERTA HORA MORTIS.

AT uos incertam mortales funeris horam
Quæritis,& qua ſit mors aditura uia.
Quæritis & cœlo Phœnicum inuenta ſereno,
Quæ ſit ſtella homine commoda,quæq; mala,
Seu pedibus Parthos ſequimur,ſeu claſſe Britannos,
Et maris & terræ cæca pericla uiæ,
Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum,
Cùm Mauors dubias miſcet utrinq; manus.
Præterea domibus flammam,domibusq; ruinam,
Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus,& â qua
Morte:neq; hic Boreæ flabra,neq; arma tin et.
Iam licet & Stygia ſedeat ſub arundine remex,
Cernat & infernæ triſtia uela ratis,
Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ,
Conceſſum nulla lege redibit iter.

AD IOVEM PRO AMICA AEGROTANTE.

IVppiter affectæ tandem miſerere puellæ,
Tam formoſa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus,quo torridus æſtuat aer,
Incipit & ſicco feruere terra Cane:
Sed non tam ardoris culpa eſt,neq; crimina cœli,
Quàm toties ſanctos non habuiſſe deos.
Hoc perdit miſeras,hoc perdidit ante puellas,
Quicquid iurarunt,uentus & unda rapit.

Num sibi collatam doluit Venus? illa peræquè
  Præ se formosis inuidiosa dea est.
An contempta tibi Iunonis templa Pelasgæ?
  Palladis aut oculos ausa negare bonos?
Semper formosæ non nostis parcere uerbis,
  Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit:
Sed tibi uexatæ per multa pericula uitæ,
  Extremo uenit mollior hora die.
Io uersa caput primos mugiuerat annos,
  Nunc dea, quæ Nili flumina uacca bibit.
Ino etiam prima terras ætate uagata est,
  Hanc miser implorat nauita Leucothoen.
Andromede monstris fuerat deuota marinis,
  Hæc eadem Persei nobilis uxor erat.
Calisto Arcadios errauerat ursa per agros,
  Hæc nocturna suo sidere uela regit.
Quod si fortè tibi properarint fata quietem,
  Illa sepulturæ fata beata tuæ.
Narrabis Semele quo sit formosa periclo,
  Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas, interq; Heroidas omneis
  Primus erit, nulla non tribuente, locus.
Nunc utcunq; potes, fato gere saucia morem:
  Et deus, & durus uertitur ipse dies.
Hoc tibi uel poterit coniux ignoscere Iuno.
  Frangitur & Iuno si qua puella perit.
Deficiunt magico torti sub carmine rhombi,
  Et iacet extincto laurus adusta foco:

Etiam

Et iam Luna negat toties descendere cœlo,
  Nigraq́ funestum condidit omen anus.
Vna ratis fati nostros portabit amores
  Cærula ad infernos uelificata lacus.
Si non unius, quæso miserere duorum.
  Viuam, si uiuet: si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno,
  Scribam ego, per magnum est salua puella Iouem.
Ante tuosq́ pedes illa ipsa adoperta sedebit,
  Narrabitq́ sedens longa pericla sua.
Hæc tua Persephone maneat clementia, nec tu
  Persephones coniux sæuior esse uelis.
Sunt apud infernos tot millia formosarum,
  Pulchra sit in superis scilicet una locis.
Vobiscum est Iope, uobiscum candida Tyro,
  Vobiscum Europe, nec proba Pasiphae,
Et quod Troia tulit, uetus & quot Achaia formas,
  Et Phœbi, & Priami diruta regna senis,
Et quæcunq; erat in numero Romana puella
  Occidit, has omnes ignis auarus habet.
Nec forma æternum, aut cuiq; est fortuna perennis.
  Longius, aut propius mors sua quenq; manet.
Tu quoniam es mea lux magno demissa periclo,
  Munera Dianæ debita redde choro.
Redde etiam excubias diuæ nunc antè iuuencæ.
  Votiuas noctes & mihi solue decem.

AD CYNTHIAM.

HEsterna mea lux cùm potus nocte uagarer,
Nec me seruorum duceret ulla manus,
Obuia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat, hos uetuit me numerare timor.
Quorum alij faculas, alij retinere sagittas,
Pars etiam uisa est uincla parare mihi.
Sed nudi fuerant, quorum lasciuior unus:
Arripite hunc, inquit: nam bene nostis eum.
Hic erat, hunc mulier nobis irata reliquit.
Dixit, & in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere, & alter
Intereat qui nos non putat esse deos.
Hæc te non meritum totas expectat in horas,
At tu nescio quas quæris inepte fores.
Quæ cum Sidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit, atq; oculos mouerit illa graues,
Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipse suis fecit amor manibus.
Parcite iam fratres, iam certos spondet amores.
Et iam ad mandatam uenimus ecce domum.
Atq; ita me iniecto duxerunt rursus amictu.
I nunc, & noctes disce manere domi.
Mane erat, & uolui si sola quiesceret illa
Visere, at in lecto Cynthia sola fuit.
Obstupui, non illa mihi formosior unquam
Visa, neq; ostrina cùm fuit in tunica.

Ibat

Ibat & in casta narratum somnia ueste,
  Neu sibi, ne'ue mihi quæ nocitura forent.
Talis uisa mihi somno demissa recenti.
  Heu quantum per se candida forma ualet.
Quid tu matutinus ait speculator amicæ:
  Me similem uestris moribus esse putas?
Non ego tam facilis, sat erit mihi cognitus unus,
  Vel tu, uel si quis uerior esse potest.
Apparent non ulla toro uestigia presso,
  Signa uoluptatis non iacuisse duos.
Aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
  Spiritus, admisso notus adulterio.
Dixit, & opposita propellens suauia dextra,
  Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custode recludor amoris,
  Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM.

QVò fugis ah demens? nulla est fuga: tu licet usque
  Ad Tanaim fugias, usque sequetur amor.
Non si Pegaseo uectêris in aere dorso,
  Nec tibi si Persei mouerit ala pedes,
Vel si te sectæ rapiant talaribus auræ,
  Nil tibi Mercurij proderit alta uia.
Instat semper amor supra caput, instat amanti,
  Et grauis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, & tollere nunquam
  Te patietur humo lumina capta semel.

Et iam si pecces, deus exorabilis ille est,
Si modo præsenteis uiderit esse preces.
Ista senes licet accusant conuiuia duri,
Nos modò propositum uita teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus est, in quo tibia docta sones,
Quæ non iure uado Mæandri iacta natasti.
Turpia cùm faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam dura paras Phrygias nunc ire per undas,
Et petere Hyrcani littora nota maris,
Spargereq; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia digna lares.
Vna contentum pudeat me uiuere amica.
Hoc si crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo obijciat, libeat tibi Cynthia mecum
Rosida muscosis antra tenere iugis.
Illic aspicies scopulis hærere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele est combustus, ut est deperditus Io,
Deniq; ut ad Troiæ tecta uolarit auis.
Quod si nemo extat, qui uicerit alitis arma,
Communis culpæ cur reus unus agor?
Nec tu uirginibus reuerentia moueris ora,
Hic quoq; num nescit quid sit amare chorus.
Si tamen Oeagri quædam compressa figura
Bistonijs olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima statuent in parte choreæ,
Et medius docta cuspide Bacchus erit:

Tum

Tum capiti sacros patiar pendere corymbos,
Nam sine te nostrum non ualet ingenium.

AD CYNTHIAM.

QVæris cur ueniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus à magno Cæsare aperta fuit.
Tantam erat in speciem Pœnis digesta columnis,
Inter quas Danai fœmina turba senis.
Hic equidem Phœbo uisus mihi pulchrior ipso
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atq; aram circum steterant armenta Myronis
Quattuor artificis uiuida signa boues.
Tum medium claro surgebat marmore templum,
Et patria Phœbo charius Ortygia.
Auro Solis erat supra fastigia currus,
Et ualuæ Libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnasi uertice Gallos,
Altera mœrebat funera Tantalidos.
Deinde inter matrem deus ipse, interq; sororem
Pythius in longa carmina ueste sonat.

AD EANDEM.

QVi uidet, is peccat: qui non te uiderit, ergo
Non cupiet: facti crimina lumen habet.
Nam quid Prænestis dubias ô Cynthia sortes?
Quid petis Æ æi mœnia Telegoni?
Cur'ue te in Herculeum deportant esseda Tybur?
Appia cur toties te uia ducit anum?
Hoc utinam spaciere loco, quocunq; uagaris
Cinthia, sed tibi me credere turba uetat,

Cùm uidet accensis deuotam currere tædis
  In nemus,& triuiæ lumina ferre deæ.
Scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
  Porticus aulæis nobilis Attalicis,
Et creber pariter platanis surgentibus ordo,
  Flumina sopito quæq; Marone cadunt.
Et leuiter nymphis tota crepitantibus urbe,
  Cùm subito Triton ore recondit aquam.
Falleris,ista tui furtum uia monstrat amoris.
  Non urbem demens,lumina nostra fugis,
Nil agis,insidias in me componis inanes,
  Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus est:famæ iactura pudicæ
  Tanta tibi miseræ,quanta mereris,erit.
Nuper enim de te nostras me lædit ad aures
  Rumor,& in tota non bonus urbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ,
  Semper formosis fabula pœna fuit.
Non tua deprenso damnata est fama ueneno,
  Testis erit puras Phœbe uidere manus.
Sin autem longo nox una,aut altera lusu
  Consumpta est,non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
  Et sine decreto est uiua reducta domum.
Ipsa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
  Nec minus in cœlo semper honesta fuit.
Quamuis Ida Parim pastorem dicat amasse,
  Atq; inter pecudes accubuisse deam,

Hos

Hoc & Hamadryadum spectauit turba sororum,
Silenisq; senes, & pater ipse chori:
Cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,
Supposita excipiens Naica dona manu.
An quisquam in tanto stuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues? quis dedit? unde dedit?
O nimium nostro felicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & Lesbia fecit,
Quæ sequitur, certe est inuidiosa minus.
Qui quærit Tacios ueteres, durosq; Sabinos,
Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
Altaq; mortali deligere astra manu,
Quàm facere, ut nostræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem.
Et post antiquas Deucalionis aquas,
Dic mihi quis potuit lectum seruare pudicum?
Quæ dea cum solo uiuere sola deo?
Vxorem quondam magni Minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danae circundata muro
Non potuit magno casta negare Ioui.
Quòd si tu Graias, seu sis imitata Latinas,
Semper uiue meo libera iudicio.

AD

AD CYNTHIAM.

TRistia iam redeunt iterum solennia nobis,
 Cynthia iam noctes est operata decem,
Atq; utinam Nilo pereat quæ sacra tepente
 Misit matronis Inachis Ausonijs.
Quæ dea tam cupidos toties diuisit amantes,
 Quæcunq; illa fuit, semper amara fuit.
Tu certe Iouis occultis in amoribus Io
 Sensisti multas quid sit inire uias,
Cùm te iussit habere puellam cornua Iuno,
 Et pecoris duro perdere uerba sono.
Ah quoties quernis læsisti frondibus ora,
 Mansisti stabulis abdita pasta tuis.
An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
 Iuppiter, iccirco facta superba dea es:
An tibi non satis est fuscis Ægyptus alumnis?
 Cur tibi tam longa Roma petita uia est?
Quid'ue tibi prodest uiduas dormire puellas?
 Sed tibi (crede mihi) cornua rursus erunt.
At nos è nostra te sęua fugabimus urbe,
 Cùm Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu quæ nostro nimium placata dolore es,
 Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Non audis? & uerba sinis mea ludere, cûm iam
 Flectant Icarij sidera tarda boues.
Lenta bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes.
 An nondum est talos mittere lassa manus?

Ah pe

Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas,
 Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare Cecropijs merito iugulate colonis,
 Pampineus nosti quàm sit amarus odor.
Tu quoq; ô Eurition uino Centaure peristi,
 Nec non Ismario tu Polypheme mero.
Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
 Vino sæpe suum nescit amica uirum.
Me miserum ut multo nihil es mutata Lyæo.
 Iam bibe, formosa es: nil tibi uina nocent.
Cùm tua præpendent demissa in pocula serta,
 Et mea deducta carmina uoce legis,
Largius effuso madeat tibi mensa falerno,
 Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter:
 Est quiddam, quod nos quęrere cogat amor.
Semper in absenteis felicior ęstus amantes,
 Eleuat assiduos copia longa uiros.

AD LYNCEVM POETAM.

CVr quisquam faciem dominę iam credat amico?
 Sic erepta mihi penè puella mea est.
Expertus dico, nemo est in amore fidelis.
 Formosam raro non sibi quisq; petit.
Polluit ille Deus cognatos, soluit amicos,
 Et bene concordes tristia ad arma uocat.
Hospes in hospitium Menelao uenit adulter.
 Colchis & ignotum non ne secuta uirum est

Lyncea,

Lynceu tu'ne meam potuisti tangere curam?
Perfide non'ne tuæ tunc cecidere manus?
Quid si non constans illa & tam certa fuisset?
Posset & in tanto uiuere flagitio?
Tu mihi uel ferro pectus, uel perde ueneno,
A domina tantum te modò tolle mea.
Te socium uitæ, te corporis esse licebit,
Te dominum admitto rebus amice meis:
Lecto te solum, lecto te deprecor uno:
Riualem possum non ego ferre Iouem.
Ipse meas solus (quod nil est) æmulor umbras
Stultus, quod stulto sæpe timore tremo.
Vna tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunquam uitæ me fallet ruga seueræ,
Omnes iam norunt, quàm sit amare bonum.
Lynceus ipse meus seros insanit amores,
Solum te nostros lætor adire deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
Proderit? aut rerum dicere posse uias?
Aut quid Cretæi tibi prosunt carmina lecta?
Nil iuuat in magno uester amore senex.
Tu satius memorem musis imitere Philetam,
Et non inflati somnia Callimachi.
Nam rursus licet Ætoli referas Acheloi
Fluxerit ut magno factus amore liquor,
Atque etiam, ut Phrygio fallax Mæandria campo
Errat, & ipsa suas decipit unda uias,
Qualis

Qualis & Adrasti fuerit uocalis Arion,
  Tristis ad Archemori funera uictor equus,
Non Amphiareæ prosunt tibi fata quadrigæ,
  Aut Capanei grata ruina Ioui.
Desine & Æschyleo componere uerba cothurno,
  Desine, & ad molles membra resolue toros.
Incipe iam angusto uersus includere torno,
  Inque tuos ignes dure poeta ueni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero,
  Despicit & magnos recta puella deos.
Sed non antè grauis taurus succumbit aratro,
  Cornua quàm ualidis hæserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores,
  Trux tamen à nobis antè domandus eris,
Harum nulla solet rationem quærere mundi,
  Nec cur fraternis luna laboret equis,
Nec si post Stygias aliquid restauerit undas,
  Nec si consultò fulmina missa tonent.
Aspice me, cui parua domi fortuna relicta est,
  Nullus & antiquo Marte triumphus aui,
Vt regnem mistas inter conuiua puellas.
  Hoc ego, quod tibi nunc, eleuor ingenio.
Me iuuet æternis positum languere corollis,
  Quem tetigit iactu certus ad ossa deus.
Actia Vergilium custodis littora Phœbi
  Cæsaris & fortes dicere posse rates,
Qui nunc Æneæ Troiani suscitat arma,
  Iactaque Lauinis mœnia littoribus.

Cedite Romani scriptores, cedite Graij,
Nescio quid maius nascitur Iliade.
Tu canis umbrosi subter pineta Galesi
Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus:
Vtq; decem posśint corrumpere mala puellam,
Missus & impresśis hœdus ab uberibus.
Felix qui uiles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipse canat.
Felix intactum Corydon qui tentat Alexin,
Agricolæ domini carpere delicias.
Quamuis ille sua lassus requiescat auena,
Laudatur facileis inter Hamadryadas.
Tu canis Ascræi ueteris præcepta poetæ,
Quo seges in campo, quo uiret uua iugo.
Tale facis carmen docta testudine, quale
Cynthius impositis tem, erat articulis.
Non tamen hæc ulli uenient ingrata legenti,
Siue in amore rudis, siue peritus erit.
Nec minor his an mis, aut si minor ore canorus,
Anseris indocto, carmine cesśit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iasone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma suæ.
Hæc quoq; lasciui cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quæis ipsa notior est Hælena.
Hæc etiam docti confessa est pagina Calui,
Cùm caneret miseræ funera Quintiliæ.
Et modò formosa quàm multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna uulnera lauit aqua,

Cynthia

Cynthia quin etiam uersu laudata Properti;
Hos inter si me ponere fama uolet.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER TERTIVS.

Allimachi manes, & Coi sacra Philetæ,
In uestrum quæso me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro,
Quo' ue pede ingressi, quam' ue bibistis aquam.
Ah ualeat, Phœbum quicunq; moratur in armis,
Exactus tenui pumice uersus eat.
Quo me fama leuat terra sublimis, & à me
Nata coronatis musa triumphat equis,
Et mecum in curru parui uectantur amores,
Scriptorumq; meas turba secuta rotas.
Quid frustra missis in me certatis habenis?
Non datur ad musas currere lata uia.

Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperij Bactra futura canent:
Sed quod pace legas, opus hoc de monte sororum
Detulit intacta pagina nostra uia.
Mollia Pegasides uestro date serta poetæ,
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi, quòd uiuo, detraxerat inuida turba,
Post obitum duplici fœnore reddet honos.
Omnia post obitum fingit maiora uetustas,
Maius ab exequijs nomen in ora ueni.
Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
Fluminaq; Æmonio comminus isse uiro?
Idæum Simoenta Iouis cunabula parui
Hectora per campos ter maculasse rotas?
Deiphobumq;, Helenūq;, & Polydamātas in armis,
Qualemcunq; Parin uix sua nosset humus
Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu
Troia bis Oetæi nomine capta dei.
Nec non ille tui casus memorator Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.
Meq; inter seros laudauit Roma nepotes,
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulchro,
Prouisum est Lycio uota probante deo.
Carminis interea nostri redeamus in orbem,
Gaudeat ut solito tacta puella sono.
Orpheu te tenuisse feras, & concita dicunt
Flumina Threicia detinuisse lyra.

Saxa

Saxa Citheronis Thebas agitata per artem
  Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
Quin etiam Polipheme fera Galatea sub Ætna,
  Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & Baccho,& Apolline dextro,
  Turba puellarum si mea uerba colit.
Quòd non Tænarijs domus est mihi fulta columnis,
  Nec camera auratas inter eburna trabes,
Nec mea Phæacias æquant pomaria syluas,
  Non operosa rigat Martius antra liquor:
At musæ comites,& carmina chara legenti,
  Et defessa choris Calliopea meis.
Fortunata meo si qua es celebrata libello,
  Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
Nam neq; Pyramidum sumptus ad sidera ducti,
  Nec Iouis Elei cœlum imitata domus,
Nec Mausolei diues fortuna sepulchri
  Mortis ab extrema conditione uacat.
Aut illis flamma,aut hymber subducet honores,
  Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
  Excidet,ingenio stat sine morte decus.

PROPERTII SOMNIVM.

VIsus eram molli recubans Heliconis in umbra
  Bellerophontei quâ fluit humor equi,
Reges Alba tuos,& regum facta tuorum.
  Tantum operis neruis hiscere posse meis.

Paruaq́ tam magnis admotam fontibus ora,
Vnde pater sitiens Ennius antè bibit,
Et cecinit Curios fratres,& Horatia pila,
Regiaq́ Æmilia uecta trophæa rate.
Victricesq́ moras Fabij,pugnamq́ sinistram
Cannensem,& uersos ad pia uota deos.
Annibalemq́ lares Romana sede fugantes,
Anseris & tutum uoce fuisse Iouem,
Cùm me Castalia speculans ex arbore Phœbus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra:
Quid tibi cum tali demens est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?
Non hic ulla tibi speranda est fama Properti,
Mollia sunt paruis prata terenda rotis.
Vt tuus in scamno iactetur sæpe libellus,
Quem legat expectans sola puella uirum.
Cur tua præscripto senecta est pagina gyro?
Non est ingenij cymba grauanda tui.
Alter remus aquas,alter tibi radat arenas,
Tutus eris,medio maxima turba mari est.
Dixerat,& plectro sedem mihi monstrat eburno,
Qua noua muscoso semita facta solo est.
Hic erat affixis uiridis spelunca lapillis,
Pendebantq́ cauis tympana pumicibus.
Ergo musarum,& Sileni patris imago
Fictilis,& calami Pan Tegeæe tui.
Et Veneris dominæ uolucres mea turba columbæ
Tingunt Gorgoneo Punica rostra lacu.

Diuersæq; nouem sortitæ rura puellæ
    Exercent teneras in sua dona manus.
Hæc ederas legit in thyrsos, hæc carmina neruis
    Aptat, & illa manu texit utraq; rosam:
E quarum numero me contigit una dearum:
    (Vt reor) à facie Calliopea fuit.
Contentus niueis semper nectabere cygnis,
    Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco prætoria clasica cornu
    Flere, nec Aonium cingere Marte nemus.
Aut, quibus in campis Mariano prælia signo
    Stent, & Teutonicas Roma refringat opes:
Barbarus aut sæuo perfusus sanguine Rhenus,
    Saucia merenti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
    Nocturnæq; canes ebria signa fugæ.
Vt per te clausas sciat excantare puellas,
    Qui uolet austeros arte ferire uiros.
Talia Calliope, lymphisq; à fonte petitis
    Ora Philetea nostra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRI-
VMPHI.

ARma deus Cæsar dites meditatur ad Indos,
    Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna uiri merces parat ultima terra triumphos,
    Tigris & Eufrates sub tua iura fluent.
Sera sed Ausoniis ueniet prouincia uirgis:
    Assuescent Latio Partha trophæa Ioui,

Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
Et solitum armigeri ducite munus equi,
Omnia fausta cano, Crassos, cladesq; piate,
Ite, & Romanæ consulite historiæ.
Mars pater, & sacræ fatalia lumina Vestæ,
Ante meos obitus sit precor illa dies.
Qua uideam spolijs oneratos Cæsaris axes
Ad uulgi plausus sæpe resistere equos.
Inq; sinu charæ nixus spectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam,
Tela fugacis equi, & brachati militis arcus,
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam prolem serua Venus, hoc sit in æuum,
Cernis ab Ænea quod superesse caput.
Præda sit hæc illis, quorum meruere labores:
Mi sat erit media plaudere posse uia.

AD AMICAM IRATAM.

PAcis amor deus est, pacem ueneramur amantes,
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit è gemma diuite nostra sitis,
Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur,
Nec miser æra peto classe Corinthe tua.
O prima infelix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora disponens, mentem non uidit in arte,
Recta animi primùm debuit esse uia.

Nunc

Nunc maris in tantum uentis iactamur, & hostem
Quærimus, atque armis nectimus arma noua.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas stulte uehere rates.
Victor cum uictis pariter miscebitur umbris,
Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.
Lydus Dulichio non distat Crœsus ab Iro.
Optima mors parca quæ uenit apta die.
Me iuuat in prima coluisse Helicona iuuenta,
Musarumque choris implicuisse manus.
Me iuuat & multo mentem uincire Lyæo,
Et caput in uerna semper habere rosa.
Atque ubi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparserit integras alba senecta comas:
Tum mihi naturæ libeat perdiscere mores,
Quis deus hanc mundi temperet arte domum,
Quà uenit exoriens, quà deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menstrua Luna redit.
Vnde salo superant uenti, quid flamine captet
Eurus: & in nubes unde perennis aqua.
Sit uentura dies, mundi quæ subruat arces,
Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas?
Aut cur Perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis?
Cur seruus uersare boues, & plaustra Bootes,
Pleiadum spisso cur coit igne chorus?
Cur'ue suos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quattuor annus eat?

Sub terris sunt iura deûm,& tormenta gigantum,
Tisiphones atro si fuerit angue caput.
Aut Alcmæoniæ furiæ,aut ieiunia Phinei,
Num rota,num scopuli,num sitis inter aquas:
Num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus,& Tityo iugera pauca nouem.
An ficta in miseras descendit fabula gentes,
Et timor aut ultrà quàm rogus esse potest.
Exitus hic uitæ superest mihi: uos,quibus arma
Grata magis,Crassi signa referte domum.

AD LYGDANVM.

DIc mihi de nostra,quæ sentis,uera puella,
Sic tibi sint dominæ Lygdame dempta iuga,
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens quæ me credere uelle putas.
Omnis enim debet sine uano nuncius esse,
Maioremq; timens seruus habere fidem.
Nunc mihi,si qua tenes,ab origine dicere prima
Incipe: suspensis auribus ista bibam.
Siccine eam incomptis uidisti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato uidisti Lygdame lecto?
Ornabat niueas nulla'ue gemma manus?
Ac mœstam teneris uestem pendere lacertis?
Scriniaq; ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus,& tristes sua pensa ministræ
Carpebant,medio nebat & ipsa loco.

Humi/

Humidaq́ impreſſa ſiccabat lumina lana,
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.
Hæc te teſte mihi promiſſa eſt Lygdame merces:
Eſt pœnæ ſeruo rumpere teſte fidem.
Ille poteſt nullo miſeram me linquere facto?
Æqualem nulla dicere habere domo?
Gaudet me uacuo ſolam tabeſcere lecto,
Si placet inſultet Lygdame morte mea.
Improba non uicit me moribus illa, ſed herbis.
Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,
Et lecta ex ſectis anguibus oſſa trahunt,
Et ſtrigis inuentæ per buſta iacentia plumæ,
Cinctaq́ funeſto lanea uitta uiro.
Si non uana canunt mea ſomnia Lygdame, teſtor
Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla, pedes.
Putris & inuacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipſa Venus.
Quæ tibi ſi ueris animis eſt queſta puella,
Hac eadem rurſus Lygdame curre uia.
Et mea cum multis lacrymis mandata reporta,
Iram, non fraudes, eſſe in amore meo.
Me quoq́ conſimili impoſitum torquerier igni,
Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.
Quòd mihi ſi tanto felix concordia bello
Extiterit, per me Lygdame liber eris.

DB

Et quoties Pæti transibit nauta sepulchrum,
Dicat, & audaci tu timor esse potes.
Ite rates curuæ, & leti quoq; texite causas.
Ista per humanas mors uenit acta manus.
Terra parum fuerat, terris adiecimus undas,
Fortunæ miseras auximus arte uias.
Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
Ventorum est quodcunq; paras, haud ulla carina
Consenuit, fallit portus & ipse fidem.
Natura insidians pontum substrauit auaris,
Vt tibi succedat, uix semel esse potest.
Saxa triumphales fregere Capharea pupes,
Naufraga cum uasto Grecia tracta salo est.
Paulatim sociûm iacturam fleuit Vlisses,
In mare cui soli non ualuere doli.
Quòd si contentus patrio boue uerterat agros,
Verbaq; duxisset pondus habere mea,
Viueret ante suos dulcis conuiua penates,
Pauper & in terra nil ubi flere potest.
Non tulit hic Pætus stridorem audire procellæ,
Et duro teneras lędere fune manus.
Sed Thiæ thalamo, aut Oricia terebintho,
Et fultum pluma uersicolore caput.
Huic fluctus uiuo radicitus abstulit ungues,
Et miser inuisam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri uidit nox improba ligno,
Pætus ut occideret tot coiere mala.

Flens tamen extremis dedit hęc mandata querelis.
Cùm moribunda niger clauderet ora liquor.
Dij maris Ægæi quos sunt penes æquora uenti,
Et quæcunq; meum degrauat unda caput,
Quò rapitis miseros primę lanuginis annos?
Attulimus longas in freta uasta manus.
Ah miser halcyonum scopulis affigar acutis,
In me cæruleo fuscina sumpta deo est.
At saltem Italiæ regionibus euehat æstus,
Hoc de me sat erit, si modo matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus,
Vltima quæ Pæto noxq́;, diesq́; fuit.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis.
Vos decuit lasso supponere brachia mento,
Non poterat uestras ille grauare manus.
At tu sæue Aquilo nunquam mea uela uidebis,
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM.

DVlcis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis & insanæ tot maledicta tuæ.
Cùm furibunda mero mensam propellis, & in me
Proijcis insana cymbia plena manu.
Tu uero nostros audax inuade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota.
Tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu,

Nimi-

Nimirum ueri dantur mihi signa caloris:
Nam sine amore graui fœmina nulla dolet.
Quæ mulier grauida iactat conuitia lingua,
Et Veneris magnæ uoluitur ante pedes.
Custodum gregibus circum se stipat euntem,
Seu sequitur medias, mænas ut acta, uias:
Seu timidam crebrò dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella mouet.
His ego tormentis animi sum uerus aruspex:
Nam didici certo sæpe in amore notas.
Non est certa fides, quam non iniuria uersat.
Hostibus eueniat lenta puella meis.
In morso æquales uideant mea uulnera collo.
Me doceat liuor mecum habuisse meam.
Aut in amore dolore uolo, aut audire dolentem,
Siue meas lacrymas, siue uidere tuas,
Tecta superciliis siquando uerba remittis,
Aut tua cum digitis scripta silenda notas.
Odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos,
Semper in iratam pallidus esse uelim.
Dulcior ignis erat, Paridi cùm grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ
Dum uincunt Danai, dum restat barbarus Hector,
Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
Gaude quod nulla est æquê formosa: doleres,
Si qua foret: nunc sis iure superba licet.

At tibi qui nostro tendisti retia lecto,
Sit socer, æternùm nec sine matre domus.
Cui nunc siqua data est furandæ copia noctis,
Infensa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MECOENATEM.

MEcœnas eques Hetrusco de sanguine regum
Intra fortunam qui cupis esse tuam,
Quid me scribendi tam uastum mittis in æquor?
Non sunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe est quod nequeas capiti committere pondus,
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lysippo est animosa effingere signa,
Exactis calamis se mihi iactat equis.
In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles,
Parrhasius parua uindicat arte locum.
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ,
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno,
Praxitelem Parius uindicat arte lapis.
Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis,
Naturæ sequitur semina quisque suæ.
At tua Mecœnas uitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis,

Cum

Cum tibi Romano dominas in honore secures,
Et liceat medio ponere iura foro,
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum,
Et tibi ad effectum uires det Cæsar,& omni
Tempore tam faciles insinuentur opes,
Parcis,& in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi magnos æquabunt ista Camillos
Indicia,& uenies tu quoq; in ora uirûm.
Cæsaris & famæ uestigia iuncta tenebis.
Mecœnatis erunt uera trophæa fides.
Non ego uelifera tumidum mare findo carina,
Tota sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi,nec semper prælia clade pari,
Nec referam Scæas,& Pergama Apollinis arces,
Et Danaum decimo uere redisse rates,
Mœnia cum Graio Neptunia pressit aratro
Victor Palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis Coe poeta tuis.
Hęc curant pueros,hæc curant scripta puellas,
Meq; deum clament,& mihi sacra ferant.
Te duce uel Iouis arma canam,cœloq; minantem
Cæum,& Phlegræis Oromedonta iugis,
Celsaq; Romanis decepta palatia tauris
Ordiar,& cæso mœnia firma Remo,

r Eductosq;

Eductosq́ pares syluestri ex ubere reges,
Crescet & ingenium sub tua iussa meum,
Prosequar & currus utroq́ ab littore ouantes
Parthorum, astutæ tela remissa fugæ,
Castraq́ Pelusij Romano subruta ferro,
Antoniq́ graues in sua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ,
Dextraq́ immissis da mihi signa rotis.
Hoc mihi Mecœnas laudis concedis, & à te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

DE NATALI AMI-CAE SVAE.

MIrabar quid'nam misissent mane camœnæ
Ante meum stantes sole rubente torum.
Natalis nostræ signum misêre puellæ,
Et manibus faustos ter crepuere sonos.
Transeat hic sine nube dies, stent aere uenti,
Ponat & in sicco molliter unda minas.
Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobe lacrymas supprimat ipse lapis.
Halcyonum positis requiescant ora querelis,
Increpet absumptum nec sua mater Itym.
Tuq́ ô chara mihi felicibus edita pennis
Surge, & poscentes iusta precare deos.
Ac primùm pura somnum tibi discute lympha,
Et nitidas presso pollice finge comas:
Dein qua primùm oculos cepisti ueste Properti
Indue, nec uacuum flore relinque caput.

Et pete

Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
Inq; meum semper stant tua regna caput:
Inde coronatas ubi ture piaueris aras,
Luxerit & tota flamma secunda domo,
Sit mensæ ratio, noxq; inter pocula currat,
Et crocino nares murrheus ungat onyx.
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
Et sint nequitiæ libera uerba tuæ:
Dulciaq; ingratos adimant conuiuia somnos,
Publica uicinæ perstrepat ara uiæ.
Sit sors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis uerberet ille puer.
Cùm fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & instituet sacra ministra Venus.
Annua soluamus thalamo & solennia nostro,
Natalisq; tui sic peragamus iter.

FOEMINAS IMPERARE AMANTIBVS.

QVid mirare meam si uersat fœmina uitam?
Et trahit addictum sub sua iura uirum?
Criminaq; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere uincla iugo.
Venturam melius præsagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego præterita iactaui uerba iuuenta,
Tu nunc exemplo disce timere meo.
Colchis flagranteis adamantina sub iuga tauros
Egit, & armigera prælia seuit humo,

Custodisq́ feros clausit serpentis hiatus,
 Iret ut Æsonias aurea lana domos.
Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
 Mæotis Danaum Penthesilea rates.
Aurea cui postquam nudauit cassida frontem,
 Vicit uictorem candida forma uirum.
Omphale in tantum formæ processit honorem
 Lydia Gygæo tincta puella lacu,
Vt qui pacato statuisset in orbe columnas,
 Tam dura traheret mollia pensa manu.
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
 Vt solidum cocto tolleret aggere opus:
Et duo in aduersum misit per mœnia currus,
 Ne possent tacto stringere ab axe latus.
Duxit & Eufratem medium qua condidit arces,
 Iussit & imperio surgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptē in crimine diuos?
 Iuppiter infamat seq́ʒ, suamq́ domum.
Quid modo quæ nostris opprobria uexerit armis,
 Et famulos inter fœmina trita suos?
Coniugis obscœni precium Romana poposcit
 Mœnia, & addictos in sua regna patres,
Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus,
 Et toties nostro Memphi cruenta malo,
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos.
 Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Issent Phlegræo melius tibi funera campo,
 Vel tua si socero colla daturus eras,

Scilicet

Scilicet incesti meretrix regina Canopi
  Vna Philippeo sanguine adusta nota.
Ausa Ioui nostri latrantem opponere Anubim,
  Et Tyberim Nili cogere ferre minas,
Romanamq; tubam crepitanti pellere sistro,
  Baridos & contis rostra Liburna sequi,
Fœdaq; Tarpeio Canopea tendere saxo,
  Iura dare & statuas inter, & arma mari.
Quid nunc Tarquini fractas iuuat esse secures.
  Nomine quem simili uita superba notat:
Si mulier patienda fuit, cape Roma triumphum,
  Et longam Augusto salua precare diem.
Fugisti tamen in timidi uaga flumina Nili.
  Accepere tuæ Romula uincla manus.
Brachia spectaui sacris admorsa colubris,
  Et trahere occultum membra soporis iter.
Non hæc Roma fuit tanto tibi ciue uerenda
  Dixit, & assiduo lingua sepulta mero.
Septem urbs alta iugis, toto quæ præsidet orbi,
  Fœmineas timuit territa Marte minas.
Annibalis spolia, & uicti monimenta Siphacis,
  Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes.
Curius expletis statuit monimenta lacunis.
  At Decius misso prælia rupit equo,
Coclitis abscissos testatur semita pontes,
  Et cui cognomen Coruus habere dedit.
Hæc dij condiderant, hæc dij quoq; mœnia seruant.
  Vix timeat saluo Cæsare Roma Iouem.

Nunc ubi Scipiadæ classes? ubi signa Camilli?
Aut ubi Pompeia Bosphora capta manu?
Leucadius uersas acies memorabit Apollo,
Tantum operis belli sustulit una dies.
At tu siue petes portus, seu nauita linques,
Cæsaris in toto sis memor Ionio

AD POSTHVMVM DE GALLA.

POsthume plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tanti'ne ulla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas est, omnes pariter pereatis auari,
Et quisquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus uesane lacerna
Potabis galea fessus Araxis aquam:
Illa quidem interea fama tabescet inani,
Hæc tua ne uirtus fiat amara tibi,
Ne'ue tua Medæ lætentur cæde sagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Ne'ue aliquid de te flendum referatur in urna,
Sic redeunt, illis qui cecidre locis.
Ter, quater in casta felix ô Posthume Galla.
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cùm sit luxuriæ Roma magistra tuæ?
Sed securus eas, Gallam non munera uincent,
Duritiæq; tuæ non erit illa memor.

Nam

Nam quocunq; die sanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Posthumus alter erit miranda coniuge Vlysses,
Non illi longæ tot nocuere moræ,
Castra decẽ annorũ,& Ciconũ mons,Ismara,Calpe,
Exustæq; tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes,lotosq;,herbæq; tenaces,
Scyllaq;,& alternas scissa Charybdis aquas,
Lampeties Ithacis uerubus mugisse iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie.
Et thalamum Aeææ flentis fugisse puellæ,
Totq; hyemis noctes,totq; natasse dies,
Nigrantesq; domos animarum intrasse silentum,
Sirenum surdo remige adisse lacus,
Et ueteres arcus leto renouasse procorum,
Errorisq; sui sic statuisse modum:
Nec frustra,quia casta domi persederat uxor.
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM.

QVæritis unde auidis nox sit preciosa puellis,
Et Venerem exhaustæ damna querãtur opes.
Certe equidem tantis causa est manifesta ruinis,
Luxuriæ nimiùm libera facta uia est.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et uenit è rubro concha Erycina salo,
Et Tyros ostrinos præbet Cadmea colores,
Cinnamon,& multi pastor odoris Arabs.

Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas,
Quęq; terunt fastus Icarioti tuos.
Matrona incedit census induta nepotum.
Et spolia opprobrij nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reuerentia dandi:
Aut si qua est precio tollitur ipsa mora.
Felix Eois lex funeris una maritis,
Quos aurora suis rubra colorat equis.
Nanq; ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
Vxorum fusis stat pia turba comis.
Et certamen habent leti, quæ uiua sequatur
Coniugium. pudor est, non licuisse mori.
Ardent uictrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq; suis ora perusta uiris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella.
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.
Felix agrestum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quarum messis & arbor erant.
Illis pompa fuit decussa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis.
Nunc uiolas tondêre manu, nunc mista referre
Lilia, uirgineos lucida per calathos.
Et portare suis uestitas frondibus uuas,
Aut uariam plumæ uersicoloris auem.
His tum blanditijs furtiua per antra puellæ
Oscula syluicolis empta dedere uiris,
Atq; hinuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro.

Pinus

Pinus & incumbens latas circundabat umbras,
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger Idæi uacuam pastoris in aulam,
Dux aries saturas ipse reduxit oues.
Dijq́;, deæq́; omnes, quibus est tutela per agros,
Præbebant uestris uerba benigna focis.
Et leporem quicunq; uenis uenaberis hospes,
Et si forte meo tramite quæris auem,
Et me Pana tibi comitem de rupe uocato,
Siue petas calamo præmia, siue cane,
At nunc desertis cessant sacraria lucis,
Aurum omnes uicta iam pietate colunt.
Aurea nunc uerê sunt secula, plurimus auro
Venit honos: auro conciliatur amor.
Auro pulsa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
Torrida sacrilegum testantur lumina Brennum,
Dum petit intonsi Phythia regna dei.
At mons laurigero concussus uertice duras
Gallica Parnasi sparsit in arma niues.
Et scelus accepto Thracis Polymnestoris auro,
Nutrit in hospitio non Polydore pio.
Tu quoq; ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
Proloquar, atq; utinam patriæ sim uerus aruspex,
Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
Certa loquor, sed nulla fides: neq; enim Ilia quondã
Verax Pergameis mænas habenda malis.

Sola Parim Phrygiæ fatum componere, sola
Fallacem patriæ serpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis, ille parenti,
Experta est ueros irrita lingua deos.

AD SPARTEN DE LVDIS LACONICIS.

MVlta tuæ Sparte miramur iura palæstræ,
Sed mage uirginei tot bona gymnasij:
Quòd non infames exercet corpore laudes
Inter luctantes nuda puella uiros.
Cum pila ueloces fallit per brachia iactus,
Increpat & uersi clauis adunca trochi.
Puluerulentaq; ad extremas stat fœmina metas,
Et patitur duro uulnera pancratio.
Nunc ligat ad cæstum gaudentia brachia loris,
Missile nunc disci pondus in orbe rotat.
Gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput.
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis,
Thermodoonteis turba lauatur aquis.
Et modo Taygeti crines aspersa pruina,
Sectatur patrios per iuga longa canes,
Qualis & Eurotæ Pollux & Castor arenis,
Hic uictor pugnis, ille futurus equis,
Inter quos Helenæ nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuisse deos.
Lex igitur Spartana uetat secedere amantes,
Et licet in triuijs ad latus esse suæ,

Nec timor, aut ulla est clausæ tutela puellæ,
Nec grauis austeri pœna cauenda uiri.
Nullo præmisso, de rebus tute loquaris
Ipse tuis longæ nulla repulsa moræ.
Non Tyriæ uestes errantia lumina fallunt,
Est neq; odoratæ cura molesta domi.
At nostra ingenti uadit circundata turba,
Nec digitum angusta est inseruisse uia.
Nec quæ sint facies, nec quæ sint uerba rogandi
Inuenias, cæcum uersat amator iter.
Quod si iura fores, pugnasq; imitata Laconum,
Charior hoc esses tu mihi Roma bono.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA.

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,
Nec ueniat sine te nox uigilanda mihi.
Vt mihi prætextæ pudor est uelatus amictu,
Et data libertas noscere amoris iter.
Illa rudes animos per noctes conscia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multo minus est, cùm ducitur annus,
Vix memini nobis uerba coisse decem.
Cuncta tuus sepeliuit amor, nec fœmina post te
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.
Testis erit Dyrce tam uero crimine sæua
Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
Ah quoties pulchros traxit regina capillos,
Molliaq; immites fixit in ora manus,

Ah quo-

Ah quoties famulam pensis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iussit humo.
Sæpe illam immundis passa est habitare tenebris,
Vilem ieiunæ sæpe negauit aquam.
Iuppiter Antiopæ nusquam succurris habenti
Tot mala: corrumpit dura catena manus.
Si deus es, tibi turpe tuam seruire puellam.
Inuocet Antiope quem nisi uincta Iouem?
Sola tamen, quæcunq; aderant in corpore uires,
Regales manicas rupit utraq; manu:
Inde Cithæronis timido pede currit in arces,
Nox erat, & sparso triste cubile gelu:
Sæpe uago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominæ ponè uenire pedes,
Et durum zetum, & lacrymis Amphiona mollem
Experta est stabulis mater abacta suis.
Ac ueluti magnos cùm ponunt æquora motus,
Eurus in aduersos desinit ire Notos,
Littore sic tacito sonitus rarescit arenæ,
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
Serà tamen pietas, natis est cognitus error,
Digne Iouis natos qui tueare senex.
Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen sub trucis ora bouis.
Antiope cognosce Iouem, tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem abitura locis.
Prata cruentantur zeti, uictorq; canebat
Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.

At tu

At tu non meritam parcas uexare Licynnam,
Nescit uestra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures,
Te solam & lignis funeris ustus amem.

DE IMPERIO AMI-
CAE.

NOX media et dominæ mihi uēit epistola nostræ,
Tybure me missa iussit adesse mora,
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me'ne tenebris?
Vt timeam audaces in mea membra manus?
At si hæc distulero nostro mandata timore,
Nocturno fletus sæuior hoste mihi.
Peccarem semel,& totum sum pulsus in annum,
In me mansuetas non habet illa manus.
Nec tamen est quisquam,sacros qui lædat amantes,
Scyronis media si licet ire uia.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeo,ut noceat,barbarus esse uolet.
Luna ministrat iter,demonstrant astra salebras,
Ipse amor accensas percutit ante faces.
Sæua canum rabies morsus auertit hianteis,
Huic generi quouis tempore tuta uia est.
Sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis
Improbus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quod si certa meos sequerentur funera casus,
Talis mors precio uel sit emenda mihi.

Afferet.

Afferet huc unguenta mihi, fertisq; sepulchrum
Ornabit custos ad mea busta sedens.
Dij faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
Quà facit assiduo tramite uulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum,
Me tegat arborea deuia terra coma,
Aut humet ignotæ cumulus uallatus arenæ,
Non iuuat in media nomen habere uia.

AD BACCHVM.

NVnc ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris,
Da mihi pacato uela secunda pater.
Tu potes insanæ Veneris compescere fastus,
Curarumq; tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te soluuntur amantes:
Tu uicium ex animo dilue Bacche meo.
Te quoq; enim non esse rudem testatur in astris
Lyncibus in cœlum uecta Ariadna tuis.
Hoc mihi quod ueteres custodit in ossibus ignes,
Funera sanabunt, uel tua uina, malum.
Semper enim uacuos nox sobria torquet amantes,
Spesq;, timorq; animo uersat utroq; modo.
Quod si Bacche tuis per feruida tempora donis,
Accersitus erit somnus in ossa mea,
Ipse seram uites, pangamq; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ me uigilante feræ.
Dum modo purpureo spument mihi dolia musto,
Et noua pressanteis inquinet uua pedes.

Quod

Quod superest uitæ, per te, & tua cornua, uiuam,
 Virtutisq; tuæ Bacche poeta ferar.
Dicam ego maternos Ætnæo fulmine partus,
 Indica Nysæis arma fugata choris.
Vesanumq; noua nequicquam in uite Lycurgum,
 Pentheos in triplices funera grata greges,
Curuaq; Tyrrhenos Delphinum corpora nautas,
 In uada pampinea dissiluisse rate.
Et tibi per medium beneolentia flumina Naxon,
 Vnde tuum potant Naxia turba merum.
Candida laxatis onerato colla corymbis,
 Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
 Et feries nudos ueste fluente pedes.
Mollia Dircææ pulsabunt tympana Thebæ,
 Capripedes calamo Panes hiante canent.
Vertice turrigero iuxtà dea magna Cybelle
 Fundet ad Idæos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antistitis auro,
 Libatum fundens in tua sacra merum.
Hæc ego non humili referam memoranda cothurno,
 Qualis Pindarico spiritus ore tonat.
Tu modo seruitio uacuum me siste superbo,
 Atq; hoc sollicitum uince sopore caput.

MORTEM ESSE INEVITABILEM.

CLausus ab umbroso qua ludit pontus Auerno
 Humida Baiarum stagna tepentis aquæ.

Qua iacet & Troiæ tubicen Misenus arenæ,
Et sonat Herculeo structa labore uia.
Hic ubi mortaleis dextra cùm quæreret urbes,
Cymbala Thebano concrepuere deo:
At nunc inuisæ magno cùm crimine Baiæ,
Quis deus in uestra constitit hostis aqua?
His pressus Stygias uultum dimisit in undas,
Errat & in uestro spiritus ille lacu.
Quid genus, aut uirtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæsaris esse focos.
Aut modo tam pleno fluitantia uela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?
Occidit, & misero steterat uigesimus annus?
Tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiaq; in plausum tota theatra iuuent.
Attalicas supera uestes, atq; omnia magnis
Gemmea sint ludis, ignibus ista dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus & ultimus ordo,
Est mala, sed cunctis ista terenda uia est.
Exoranda canis tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torui publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat, & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uix exemit Achillem,
Crœsum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridæ magno cum stetit alter amor.

At tibi

At tibi nauta, pias hominum qui traijcis umbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Qua Siculæ uictor telluris Claudius, & quà
Cæsar ab humana cessit in astra uia.

DE MVLIERVM INCONTINENTIA.

OBijcitur toties à te mihi nostra libido:
Crede mihi, uobis imperat illa magis,
Vos ubi contempti rupistis fræna pudoris,
Nescitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incensas citius sedetur aristas,
Fluminaq; ad fontis sint reditura caput,
Et placitum Syrtes portum, & bona littora nautis
Prebeat hospitio sæua Malea suo:
Quàm posit uestros quisquam reprendere cursus,
Et rapidæ stimulos frangere nequitiæ.
Testis Cretæi fastus quæ passa iuuenci
Induit abiegnæ cornua falsa boui:
Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ uoluit liquido tota subire deo.
Crimen & illa fuit patria succensa senecta
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
Nam quid Medeæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piauit amor?
Quid'ue Clytemnestræ, propter quã tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tu'q; ô Minoa uenundata Scylla figura
Tondens purpurea regna paterna coma.

Hanc igitur dotem uirgo desponderat hosti.
  Nise tuas portas fraude reclusit amor.
At uos innuptæ felicius urite tædas,
  Pendet Cretæa tracta puella rate,
Non tamen immeritò Minos sedet arbiter Orci
  Victor erat, quamuis æquus in hoste fuit.

DE CONTEMPTORE AMICAE.

CRedis eum iam posse tuæ meminisse figuræ,
  Vidisti à lecto quem dare uela tuo?
Durus, qui lucro potuit mutare puellam.
  Tantis'ne in lacrymis Africa tota fuit?
At tu stulta deos, tu fingis inania uerba.
  Forsitan ille alio pectus amore terit.
Est tibi forma potens, sunt castæ Palladis artes,
  Splendidaq; à docto fama refulget auo.
Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus.
  Fidus ero, in nostros curre puella toros.
Tu quoq;, qui æstiuos spatiosius exigis ignes,
  Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Nox mihi prima uenit, primæ data tempora noctis,
  Longius in primo Luna morare toro.
Fœdera sunt ponenda prius, signandaq; iura,
  Et scribenda mihi lex in amore nouo.
Hęc amor ipse suo constringit pignora signo,
  Testis sidereæ torta corona deæ;
Quàm multæ antè meis cedant sermonibus horæ,
  Dulcia quàm nobis concitet arma Venus.

Nanq;

Nanque ubi non certo uincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox uigilanda deos,
Et quibus imposuit soluit nox uincla libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
Ergo qui pactas in fœderæ ruperit aras,
Polluerit'que nouo sacra marita toro,
Illi sint quicunque solent in amore dolores,
Et caput argutæ præbeat historiæ,
Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ,
Semper amet, fructu semper amoris egens.

AD CYNTHIAM.

MAgnũ iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Vt me longa graui soluat amore uia.
Crescit enim assiduê spectando cura puellæ,
Ipse alimenta sibi maxima præbet amor.
Omnia sunt tentata mihi, quacunque fugari
Possit: at ex omni me premit ipse Deus.
Vix tamen aut semel admittit, cùm sæpe negauit.
Seu uenit, extremo dormit amica toro.
Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris,
Quantum oculis, amimo tam procul ibit amor.
Nunc agite ô socij propellite in æquora nauem,
Remorum'que pares ducite forte uices,
Iungite'que extremo felicia lintea malo,
Nam liquidum nautis aura secundat iter.
Romanæ turres, & uos ualeatis amici,
Qualiscunque mihi tu'que puella uale.

Ergo ego nũc rudis Adriaci uehar æquoris hospes,
Cogar & undisonos nunc prece adire deos.
Deinde per Ionium uectus cum fessa Lechæo
Sedarit placida uela phaselus aqua,
Quod superest, sufferte pedes, properate laborem,
Isthmos quà terris arcet utrinq; mare.
Inde ubi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theseæ brachia longa uiæ.
Illic uel studijs animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis,
Persequar aut studium linguæ, Demosthenis arma,
r Librorumq; tuos docte Menandre sales:
Aut certè tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, seu magis ære manus:
Aut spacia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito uulnera nostra sinu.
Seu moriar fato non turpi fractus amore,
Atq; erit illa mihi mortis honesta dies.

AD TVLLVM.

FRigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
Tulle Propontiaca quà fluit Isthmos aqua,
Dindymus, & sacræ fabricata inuenta Cybellæ,
Raptorisq; tulit quæ uia Ditis equos.
Si te fortè iuuant Helles Athamantidos urbes,
Et desiderio Tulle mouere meo,
Tu licet aspicias cœlum omne Atlanta gerentem,
Sectaq; Persea Phorcydos ora manu,

Geryo/

r Delibremque tuos //

Geryonæ ſtabula,& luctantum in puluere ſigna
  Herculis, Antæiq́ Heſperidumq́ choros,
Tuq́ tuo Colchon propellas remige Phaſin,
  Peliacæq́ trabis totum iter ipſe legas,
Qua rudis Argoa natat inter ſaxa columba
  In faciem proræ pinus adacta nouæ,
Et quà Gygæi uiſenda eſt ora Caiſtri,
  Et quà ſeptenas temperat unda uias
Omnia Romanæ cedent miracula terrræ,
  Natura hic poſuit quicquid ubiq́ fuit,
Armis apta magis tellus, quàm commoda noxæ,
  Famam Roma tuæ non pudet hiſtoriæ.
Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
  Stamus: uictrices temperat ira manus.
Hic Anio Tyburte fluis, Clitumnus ab Vmbro
  Tramite, & æternum Martius humor opus.
Albanus lacus, & focij Nemorenſis ab unda,
  Potaq́ Pollucis lympha ſalubris equo.
At non ſquamoſo labuntur uentre ceraſtæ,
  Itala portentis nec fuit una nouis.
Non hic Andromedæ reſonant pro matre catenæ,
  Nec tremis Auſonias Phœbe fugate dapes:
Nec cuiquam abſentis arſerunt in caput ignes,
  Exitium nato matre parente ſuo.
Penthea non ſæuæ uenantur in arbore Bacchæ,
  Nec ſoluit Danaas ſubdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare in pellice Iuno,
  Aut faciem turpi dedecorare boue.

Arboreasq́ cruces Scinis,& non hospita Graijs
  Saxa,& curuatas in sua fata trabes.
Hæc tibi Tulle parens,hæc est pulcherrima sedes.
  Hic tibi pro digna gente petendus honos.
Hic tibi ad eloquium ciues,hic ampla nepotum
  Spes,& uenturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDI-TIS.

ERgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
  Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriuerat usus,
  Qui non signatas iussit habere fidem,
Ille iam sine me norant placare puellas,
  Et quædam sine me uerba diserta loqui.
Non illas fixum charas effecerat aurum,
  Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescunq; mihi semper mansere fideles,
  Semper & effectus promeruere bonos.
Forsitan hæc illis fuerant mandata tabellis,
  Irascor quoniam es lente moratus heri.
An tibi nescio quæ uisa est formosior:an tu
  Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixit uenies hodie,cessauimus unà.
  Hospicium tota nocte parauit amor,
Et quæcunq; dolens reperit non stulta puella
  Garrula,cùm blandis ducitur hora dolis.
Me miserum his aliquis rationem scribit auari,
  Et ponit duras inter ephemeridas.

Quas

Quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro.
  Quis pro diuitijs ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua propone columna,
  Et dominum Exquilijs scribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM SVPERBIENTEM.

FAlsa est ista tuæ mulier fiducia formæ
  Olim oculis nimium facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi Cynthia laudes,
  Versibus insignem te pudet esse meis.
Mistam te uaria laudaui sæpe figura,
  Vt quod non esses, esse putaret amor:
Et color est toties roseo collatus Eoo,
  Cùm tibi quæsitus candor in ore foret:
Quod mihi non patrij poterant auertere amici
  Eluere aut uasto Thessala saga mari,
Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
  Naufragus Ægæa uerba fatebor aqua,
Correptus sæuo Veneris torrebar aheno,
  Victus eram uersas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ
  Traiectæ Syrtes, anchora iacta mihi est.
Nunc demum uasto fessi resipiscimus æstu,
  Vulneraq́ꝫ ad sanum nunc coiere mea.
Mens bona si qua dea es, tua me in sacraria dono,
  Exciderent surdo tot mea uota Ioui.

AD AMICAM.

RIsus eram positis inter conuiuia mensis,
Et de me poterat quilibet esse loquax.
Quinque tibi potui seruire fideliter annos.
Vngue meam morso sæpe querēre fidem.
Nil moueor lacrymis, ista sum captus ab arte.
Semper ab insidijs Cynthia flere soles.
Flebo ego discedens, sed fletum iniuria uincit,
Tu bene conueniens non sinis esse iugum.
Limina iam nostris ualeant lacrymantia uerbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te cælatis ætas grauis urgeat annis,
Et ueniat formæ ruga sinistra tuæ:
Vellere cùm cupies albos à stirpe capillos
A speculo rugas increpitante tibi,
Exclusa inque uicem fastus patiare superbos,
Et quæ fecisti, facta queraris anus,
Has tibi fataleis cecinit mea pagina diras
Euentum formæ disce timere tuæ.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER QVARTVS.

DE VRBE ROMA.

Oc quodcunque uides hospes quàm maxima Roma est,
Ante Phrygem Æneam collis & herba fuit.
Atque ubi nauali stant sacra palatia Phœbo,
Euandri profugæ procubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta sine arte casa:
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis nostris aduena bubus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
Vnus erât fratrum maxima regna focus.
Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad uerba Quirites:
Centum illi in prato sæpe senatus erat.
Nec sinuosa cauo pendebant uela theatro.
Pulpita solenneis non oluere crocos.

Nulli cura fuit externos quærere diuos,
  Cùm tremeret patrio pendula turba sacro,
Annuaq́; accenso celebrare Palilia fœno,
  Qualia nunc curto lustra nouantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
  Ducebant macræ uillia sacra boues.
Parua saginati lustrabant compita porci,
  Pastor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellitus setosa mouebat arator,
  Vnde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis,
  Miscebant usta prælia nuda sude.
Prima Galeritus posuit prætoria Lygmon,
  Magnaq́; pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Titiens, Ramnesq́; uiri, Luceresq́; coloni:
  Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minus urbe Bouillæ,
  Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij.
Et stetit Alba potens albæ suis omine nata,
  Hàc ubi Fidenas longè erat ire uias.
Nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus,
  Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Huc melius profugos misisti Troia penates,
  O quali uecta est Dardana puppis aue.
Iam bene spondebant tunc omnia, quòd nihil illam
  Læserat abiegni uenter apertus equi.
Cùm pater in nati tremulus ceruice pependit,
  Et uerita est humeros urere flamma pios:

Tunc

Tunc animi uenere Decij, Brutiq́ꝫ secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus,
Arma resurgentis portans uictricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule deos,
Si modo Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit auentino rura pianda Remo:
Aut si Pergameæ serò rata carmina uatis
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai, malè uincitis: Ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum nostris Lupa Martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanq́ꝫ pio conor disponere uersu,
Hei mihi quòd nostro est paruus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcunq́ꝫ è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ seruiat omne meæ.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona,
Mi folia ex edera porrige Bacche tua.
Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes si quis cernet de uallibus arces,
Ingenio muros æstimet ille meo.
Roma faue, tibi surgit opus, date candida ciues
Omnia, & inceptis dextera cantet auis.
Sacra, diesq́ꝫ canam, & cognomina prisca locorum,
Has meus ad metas sudet oportet equus.
Quò ruis imprudens uage dicere facta Properti?
Non sunt â dextro condita fila colo.

Accersis

Accersis lacrymis cantus, auersus Apollo,
Poscis ab inuita uerba pigenda lyra.
Certa feram certis autoribus, aut ego uates
Nescius ærata signa mouere pila.
Me creat Architæ soboles Babylonius Horops
Horon, & à proauo ducta Conone domus.
Dij mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
Inq; meis libris nil prius esse fide.
Nunc precium fecere deos, & fallitur auro
Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ:
Felicesq; Iouis stellas, Martisq; rapacis,
Et graue Saturni sidus in omne caput,
Quid moueant pisces, animosaq; signa Leonis,
Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua,
Dicam Troia cades, & Troica Roma resurges,
Et muris & terræ longa sepulchra canam.
Dixi ego cùm geminos produceret Arria natos,
Illa dabat natis arma uetante deo,
Non posse ad patrios sua pila referre penates,
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus equi dum saucia protegit ora,
Heu sibi prolapso non bene cauit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
Concidit ante aquilę rostra cruenta suæ,
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
Vera sed inuito contigit ista fides.
Idem ego cùm Cynaræ traheret Lucina dolores,
Et facerent uteri pondera lenta moram,
Iunonis

Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
  Illa parit,libris est data palma meis.
Hoc neq; arenosum Libyci Iouis explicat antrū,
  Aut sibi commissos fibra locuta deos,
Aut si quis motas cornicis senserit alas,
  Vmbraq; nec magicis mortua prodit aquis,
Aspicienda uia est cœli,uersusq; per astra
  Trames,& ab zonis quinq; petenda fides.
Exemplum graue erit Calchas:nanq; Aulide soluit
  Ille bene hærentes ad pia saxa rates.
Idem Agamnmnoniæ ferrum ceruice puellæ
  Tinxit,& Atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai:tu diruta fletum
  Supprime,& Euboicos respice Troia sinus.
Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
  Et natat exuuijs Græcia pressa tuis,
Victor Oilide rape nunc,& dilige uatem,
  Quam uetat auelli ueste Minerua sua.
Hactenus historiæ,nunc ad tua deuehor astra,
  Incipe tu lacrymis æquus adesse nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit,
  Mentior:an patriæ tangitur ora tuæ?
Quà nebulosa cauo rorat Meuania campo,
  Et lacus æstiuis intepet Vmber aquis,
Scandentisq; axis consurgit uertice murus,
  Murus ab ingenio notior ille tuo,
Ossaq; legisti non illa ætate legenda
  Patris,& in tenues cogeris ipse lares.

Nam

Nam tua cùm multi uersarent rura iuuenci:
 Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
 Matris & ante deos libera sumpta toga,
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
 Et uetat insano uerba tonare foro.
Et tu finge elegos fallax opus, hæc tua castra.
 Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis,
 Et Veneris pueris utilis hostis eris.
Nam tibi uictrices quascunque labore parasti,
 Eludat palmas una puella tuas,
Et bene cùm fixum mento discusserit uncum,
 Nil erit hoc, rostro te premet ausa suo.
Illius arbritrio noctem, lucemque uidebis,
 Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.
Nec mille excubiæ, nec te signata iuuabunt
 Limina, persuasæ fallere rima sat est.
Nunc tua uel medijs puppis luctetur in undis,
 Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
 Octipedis cancri terga sinistra time.

FABVLA VERTVMNI.

QVid mirare meas tot in uno corpore formas?
 Accipe Vertumni signa paterna dei.
Thuscus ego, Thuscis orior, nec pœnitet inter
 Prælia Volscinos deseruisse focos,

Nec

Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno,
Romanum satis est posse uidere forum.
Hàc quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulsa sonos:
At postquam ille suis tantum concessi alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne deus:
Seu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernus, & æstiuo mora rubere die.
Insitor hic soluit pomosa uota corona,
Cùm pyrus inuito stipite mala tulit.
Mendax fama noces, alius mihi nominis index.
De se narranti tu modò crede deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris,
In quancunque uoles uerte, decorus ero.
Indue me cois, fiam non dura puella,
Meque uirum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno,
Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis,
Corbis & imposito pondere, messor eram.
Sobrius ad lites: at cùm est imposta corona,
Clamabis capiti uina subisse meo.
Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi,
Furabor Phœbi, si modò plectra dabis.

Clastia-

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER QVARTVS.

DE VRBE ROMA.

Oc quodcunq; uides hospes quàm maxima Roma est,
Ante Phrygem Æneam collis & herba fuit.
Atque ubi nauali stant sacra palatia Phoebo,
Euandri profugæ procubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta sine arte casa:
Tarpeiusq; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis nostris aduena bubus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
Vn us erāt fratrum maxima regna focus.
Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad uerba Quirites.
Centum illi in prato sępe senatus erat.
Nec sinuosa cauo pendebant uela theatro.
Pulpita solenneis non oluere crocos.

Nulli cura fuit externos quærere diuos,
  Cùm tremeret patrio pendula turba sacro,
Annuaq́ accenso celebrare Palilia fœno,
  Qualia nunc curto lustra nouantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
  Ducebant macræ uillia sacra boues.
Parua saginati lustrabant compita porci,
  Pastor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellitus setosa mouebat arator,
  Vnde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis,
  Miscebant usta prælia nuda sude.
Prima Galeritus posuit prætoria Lygmon,
  Magnaq́ pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Titiens, Ramnesq́ uiri, Luceresq́ coloni:
  Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minus urbe Bouillæ,
  Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij.
Et stetit Alba potens albæ suis omine nata,
  Hâc ubi Fidenas longè erat ire uias.
Nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus,
  Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Huc melius profugos misisti Troia penates,
  O quali uecta est Dardana puppis aue.
Iam bene spondebant tunc omnia, quòd nihil illam
  Læserat abiegni uenter apertus equi.
Cùm pater in nati tremulus ceruice pependit,
  Et uerita est humeros urere flmma pios:

Tuns

Tunc animi uenere Decij, Brutiq́ꝫ secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus,
Arma resurgentis portans uictricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule deos,
Si modo Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit auentino rura pianda Remo:
Aut si Pergameæ serò rata carmina uatis
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai, malè uincitis: Ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum nostris Lupa Martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanqꝫ pio conor disponere uersu,
Hei mihi quòd nostro est paruus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcunqꝫ è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ seruiat omne meæ.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona,
Mi folia ex edera porrige Bacche tua.
Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes si quis cernet de uallibus arces,
Ingenio muros æstimet ille meo.
Roma faue, tibi surgit opus, date candida ciues
Omnia, & inceptis dextera cantet auis.
Sacra, diesq́ꝫ canam, & cognomina prisca locorum,
Has meus ad metas sudet oportet equus.
Quò ruis imprudens uage dicere facta Properti?
Non sunt à dextro condita fila colo.

Accerse

Accersis lacrymis cantus, auersus Apollo,
  Poscis ab inuita uerba pigenda lyra.
Certa feram certis autoribus, aut ego uates
  Nescius ærata signa mouere pila.
Me creat Architæ soboles Babylonius Horops
  Horon, & â proauo ducta Conone domus.
Dij mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
  Inq; meis libris nil prius esse fide.
Nunc precium fecere deos, & fallitur auro
  Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ:
Felicesq; Iouis stellas, Martisq; rapacis,
  Et graue Saturni sidus in omne caput,
Quid moueant pisces, animosaq; signa Leonis,
  Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua,
Dicam Troia cades, & Troica Roma resurges,
  Et muris & terræ longa sepulchra canam.
Dixi ego cùm geminos produceret Arria natos,
  Illa dabat natis arma uetante deo.
Non posse ad patrios sua pila referre penates,
  Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus equi dum saucia protegit ora,
  Heu sibi prolapso non bene cauit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
  Concidit ante aquilę rostra cruenta suæ,
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
  Vera sed inuito contigit ista fides.
Idem ego cùm Cynaræ traheret Lucina dolores,
  Et facerent uteri pondera lenta moram,

Iunonis

Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
  Illa parit, libris est data palma meis.
Hoc neq; arenosum Libyci Iouis explicat antrū,
  Aut sibi commissos fibra locuta deos,
Aut si quis motas cornicis senserit alas,
  Vmbra'q; nec magicis mortua prodit aquis,
Aspicienda uia est cœli, uersus'q; per astra
  Trames, & ab zonis quinq; petenda fides.
Exemplum graue erit Calchas: nanq; Aulide soluit
  Ille bene hærentes ad pia saxa rates.
Idem Agamnmnoniæ ferrum ceruice puellæ
  Tinxit, & Atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai: tu diruta fletum
  Supprime, & Euboicos respice Troia sinus.
Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
  Et natat exuuijs Græcia pressa tuis,
Victor Oilide rape nunc, & dilige uatem,
  Quam uetat auelli ueste Minerua sua.
Hactenus historiæ, nunc ad tua deuehor astra,
  Incipe tu lacrymis æquus adesse nouis:
Vmbria te notis antiqua penatibus edit,
  Mentior: an patriæ tangitur ora tuæ?
Quà nebulosa cauo rorat Meuania campo,
  Et lacus æstiuis intepet Vmber aquis,
Scandentis'q; axis consurgit uertice murus,
  Murus ab ingenio notior ille tuo,
Ossa'q; legisti non illa ætate legenda
  Patris, & in tenues cogeris ipse lares.

Nam

Nam tua cùm multi uersarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
Matris & ante deos libera sumpta toga,
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et uetat insano uerba tonare foro.
Et tu finge elegos fallax opus, hæc tua castra,
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis,
Et Veneris pueris utilis hostis eris.
Nam tibi uictrices quascunque labore parasti,
Eludat palmas una puella tuas,
Et bene cùm fixum mento discusserit uncum,
Nil erit hoc, rostro te premet ausa suo.
Illius arbritrio noctem, lucemque uidebis,
Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet
Nec mille excubiæ, nec te signata iuuabunt
Limina, persuasæ fallere rima sat est.
Nunc tua uel medijs puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Octipedis cancri terga sinistra time.

FABVLA VERTVMNI.

QVid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna dei.
Thuscus ego, Thuscis orior, nec pœnitet inter
Prælia Volscinos deseruisse focos,

Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno,
Romanum satis est posse uidere forum.
Hàc quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulsa sonos:
At postquam ille suis tantum concesßi alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne deus:
Seu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hîc dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernus, & æstiuo mora rubere die.
Insitor hic soluit pomosa uota corona,
Cùm pyrus inuito stipite mala tulit.
Mendax fama noces, alius mihi nominis index.
De se narranti tu modò crede deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris,
In quancunque uoles uerte, decorus ero.
Indue me cois, fiam non dura puella,
Meque uirum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno,
Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis,
Corbis & imposito pondere, messor eram.
Sobrius ad lites: at cùm est imposta corona,
Clamabis capiti uina subisse meo.
Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi,
Furabor Phœbi, si modò plectra dabis.

Classis

Caſsibus impoſitis uenor,ſed arundine ſumpta
Faunus plumoſo ſum deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies Vertumnus,& eius
Traijcit alterno qui leue pondus equo.
Suppetat,hoc piſces calamo prædabor,& ibo
Mundus demiſsis inſtitor in tunicis.
Paſtorem ad baculum poſſum curare,uel idem
Serpiculis medio puluere ferre roſam,
Nã q̊uid ego adijciã,de quo mihi maxima fama eſt,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Cæruleus cucumis,tumidoq; cucurbita uentre
Me notat,& iunco braſsica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis,quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat antè meæ.
At mihi quòd formas unus uertebar in omnes,
Nomen ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma,meis tribuiſti præmia Thuſcis,
Vnde hodie uicus nomina Thuſcus habet.
Tempore quo ſocij uenit Lycomedius armis,
Atq; Sabina feri contudit arma Tati,
Vidi ego labentes acies,& tela caduca,
Atq; hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias diuûm ſator,ut Romana per æuum
Tranſeat ante meos turba togata pedes.
Sex ſuperant uerſus,te,qui ad uadimonia curris,
Non moror,hęc ſpacijs ultima meta meis.
Stipes acernus eram properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in urbe deus,

At tibi

At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat Osca manus,
Qui me tam dociles potuisti fundere in usus,
Vnum opus est, operi non datur unus honos.

EPISTOLA ARETHVSAE AD LYCOTAM.

HÆc Arethusa suo mittit mandata Lycotæ
Cùm toties absis, si potes esse meus.
Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
Hæc erit è lacrymis facta litura meis.
Aut si qua incerto fallet te littera tractu,
Signa meę dextrę iam m orientis erunt.
Te modò uiderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modò munito sericus hostis equo,
Hyberniq́ Getę, pictoq́ Britannia curru,
Vstus & Eoa discolor Indus aqua.
Hæc'ne marita fides, & pactæ sunt mihi noctes,
Cùm rudis urgenti brachia uicta dedi?
Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerso lumine nigra rogo.
Et Stygio quę sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est, nupsi non comitante deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia uota.
Texitur hęc castris quarta lacerno tuis.
Occidat, immerita qui carpsit ab arbore uallum,
Et struxit querulas rauca per ossa tubas.
Dignior obliquo funem qui torqueat ocno,
Æternusq́ tuam pascat aselle famem.

t Dic

Dic mihi num teneros urit lorica lacertos?
Num grauis imbelles atterit hasta manus?
Hæc noceant potius, quàm dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie uultum tenuasse: sed opto
E desiderio sit color iste meo.
At mihi cùm noctes induxit uesper amaras,
Si qua relicta iacent, osculor arma tua.
Tum queror in toto non sidere pallia lecto,
Lucis & autores non dare carmen aues.
Noctibus hybernis castrensia pensa laboro,
Et Tyria in gladios uellera secta suos,
Et disco qua parte fluat uincendus Araxes,
Quot sine aqua Parthus millia currat equus.
Cogor & è tabula pictos ediscere mundos,
Qualis & hæc docti sit positura dei:
Quę tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu,
Ventus in Italiam qui bene uela ferat.
Assidet una soror, curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis esse moras.
Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuissent castra puellis,
Essem militię sarcina fida tuę.
Nec me tardarent Scythię iuga, cùm pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.
Omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior.
Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem.

Nam

Nam mihi quo Pœnis tibi purpura fulgeat ostris,
Crystallasq; tuas ornet aquosa manus,
Omnia surda tacent, rarisq; assueta calendis,
Vix aperit clausos una puella lares.
Graucidos, & catulæ uox est mihi grata querentis:
Illa tui partem uendicat una tori.
Flore sacella tego, uerbenis compita uelo,
Et crepat ad ueteres herba Sabina focos:
Siue in finitimo gemuit stans noctua tigno,
Seu uoluit tangi parca lucerna mero.
Illa dies hornis cædem denunicat agnis,
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ.
Ne precor ascensis tanti sit gloria Bactris,
Rapta'ue odorato carbasa lina duci,
Plumbea cum tortæ sparguntur pondera fundæ,
Subdolus & uersis increpat arcus equis.
Sed tua sit domitis Parthæ telluris alumnis,
Pura triumphanteis hasta sequatur equos,
Incorrupta mei conserua fœdera lecti,
Hac ego te sola lege redisse uelim.
Armaq; cùm tulero portæ uotiua Capenę,
Subscribam saluo grata puella uiro.

FABVLA TARPEIAE.

Tarpeium nemus, & Tarpeiæ turpe sepulchrum,
Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat felix edoroso conditus antro,
Multaq; natiuis obstrepit arbor aquis:

Syluani ramosa domus, quo dulcis ab æstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hunc Tatius fontem uallo præcingit acerno,
Fidaq́ʒ suggesta castra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis
Cùm quateret lento murmure saxa Iouis?
Atqʒ ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Murus erant montes, ubi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.
Et satis una malæ potuit mors esse puellæ,
Quæ uoluit flammas fallere Vesta tuas.
Vidit arenosis Tatium perludere campis,
Pictaq́ʒ per flauas arma leuare iubas.
Obstupuit regis facie, & regalibus armis,
Interq́ʒ oblitas excidit urna manus.
Sæpe illa immeritæ causata est omina Lunæ,
Et sibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem læderet hasta Tati.
Dumq́ʒ subit primo capitolia nubila fumo,
Rettulit hirsutis brachia secta rubis,
Et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce
Vulnera uicino non patienda Ioui.
Ignes castrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
Et formosa oculis arma Sabina meis,

Outi-

O utinam ad uestros sedeam captiua penates,
Dum captiua mei conspicer esse Tati:
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et ualeat probro Vesta pudenda meo.
Ille equus, ille meos in castra reponet amores,
Cui Tatius dextras collocat ipse iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam sæuisse capillos?
Candidaq; in sæuos inguina uersa canes?
Prodita quid mirum fraterni coruna monstri,
Cùm patuit lecto stamine torta uia:
Quantum ego sum Ausonijs crimen factura puellis,
Improba uirgineo lecta ministra foco,
Pallados extinctos si quis mirabitur ignes,
Ignoscat: lacrymis spargitur ara meis.
Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe
Tu cape spinosi rosida terga iugi.
Lubrica tota uia, est, & perfida: quippe tacentes
Fallaci celat limite semper aquas.
O utinam magicæ nossem cantamina musæ,
Hæc quoq; formoso lingua tulisset opem.
Te toga picta decet, non quem sine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.
Sic hosper patiare tua regina sub aula
Dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
Sin minus, at raptæ ne sint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege repende uices.
Commissas acies ego possum soluere, nuptæ
Vos medium Palla fœdus inite mea.

Adde Hymenææ modos, tubicẽ fera murmura cõdes
Credite uestra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit uenturam buccina lucem,
Ipsaq; in oceanum sidera lapsa cadunt,
Experiar somnum, de te mihi somnia quæram,
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit, & incerto permisit brachia somno,
Nescia nefarijs accubuisse nouis.
Nam Vesta Iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in ossa faces.
Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoonta,
Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
Vrbi festus erat, dixere Palilia patres.
Hic primus cœpit mœnibus esse dies.
Annua pastorum conuiuia lusus in urbe
Cum pagana madent fercula diuitijs,
Cumq; super raros fœni flammantis aceruos
Traijcit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in ocia solui,
Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeia suum tempus rata, conuenit hostem,
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
Mons erat ascensu dubius, festoq; remissus.
Nec mora uocales occupat ense canes.
Omnia præbebant somnos, sed Iuppiter unus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat, portæq; fidem, patriamq; iacentem,
Nubendiq; petit, quem uelit ipsa, diem.

At Tar

At Tatius (necq; enim sceleri dedit hostis honorem)
Nube, ait, & regni scande cubile mei.
Dixit, & ingestis comitum super obruit armis:
Hæc uirgo officijs dos erat apta tuis.
A duce Tarpeio mons est cognomen adeptus.
O uigil iniustæ præmia sortis habes.

AD LENAM.

TErra tuum spinis obducat lena sepulchrum,
Et tua, quod non uis, sentiat umbra sitim,
Ne sedeant cineri manes, & cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat ossa sono,
Docta uel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro pessima semper auis.
Penelopen quocq; neglecto rumore mariti
Nubere lasciuo cogeret Antinoo.
Illa uelit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et uolucris nidis esse nouerca suis.
Quippe & collinas ad fossam mouerit herbas,
*Stagnaq; currenti diluerentur aqua. Stantia
Audax cantatæ leges imponere Lunæ.
Et sua nocturno fallere terga lupo.
Posset & intentos astu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit ungue genas.
Consuluitq; striges nostro de sanguine, & in me
Hippomanes fœtæ semina legit equæ.
Exornabat opus uerbis ceu blanda perurat,.
Saxosam terat sedula culpa uiam,

Debata eumq;

Si te Eoa iuuat,* Dorozantumq; aurea ripa,
Et quæ sub Tyria concha superbit aqua.
Eurypiliq; placet Coæ textura Mineruæ.
Sectaq; ab Attalicis putria signa toris:
Seu quam palmiferæ mittunt uenalia Thebæ.
Murrheaq; in Parthis pocula cocta focis:
Sperne fidem, prouolue deos, mendacia uincant.
Cedant damnosæ iura pudicitiæ.
Et simulare uirum precium facit, utere causis.
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira.
Post modo mercata pace premendus erit.
Deniq; ubi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac similes puros Isidis esse dies.
Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maijs idibus esse tuum.
Supplex ille sedet, posita tu scribe cathedra
Quidlibet. has artes si pauet ille, tenes.
Semper habe morsus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet esse datos.
Non te Medeæ delectent probra sequacis:
Nempe tulit fastus ausa rogare prior.
Sed potius mundi Thais preciosa Menandri,
Cùm ferit astutos comica mœcha Getas.
In mores te uerte uiri, si cantica iactat,
I comes, & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes uigilet. si pulset inanis,
Surdus in obductam somniet usq; seram.

Nec

Nec tibi displiceat miles modo factus amori.
  Nauta nec attrita si ferat æra manu:
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
  Cælati medico cum saliere foro.
Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum.
  Versibus auditis, quid nisi uerba feres?
Qui uersus Coæ dederit nec munera uestis,
  Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.
Dum uernat sanguis, dum rugis integer annus,
  Vtere, ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura rosaria Pæsti
  Sub matutino cocta iacere Noto.
His animos nostræ dum uersat Acanthis amicæ
  Per tenues ossa sunt numerata cutes.
Sed cape torquatæ Venus ô regina columbæ
  Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
  Sputaq; per dentes ire cruenta cauos,
Atq; animam in tegetes putrem expirare paternas,
  Horruit algenti pocula curua foco
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
  Vincula, & immundo pallida mitra situ,
Et canit in nostros nimis experrecta dolores,
  Cum fallenda meo pollice claustra forent.
Sit tumulus lenæ curto uetus amphora collo,
  Vrgeat hunc supra uis caprifice tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum cædito saxis,
  Mistaq; cum saxis addito uerba mala,

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates, sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Phileteis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi turis honores,
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris
Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ.
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem:
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina Cæsar
Dum canitur, quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat teucro damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua,

Cùm

Cùm Phœbus linquens stantem se uindice Delon,
  Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Astitit Augusti puppem super, & noua flamma
  Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos,
  Aut testudineæ carmen inerme lyræ:
Sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona uultu,
  Egessitq; auidis Dorica castra rogis:
Aut qualis flexos soluit Pythona per orbes
  Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ô longa mundi seruator ab Alba
  Auguste, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua est, tibi militat arcus,
  Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam: quæ nunc te uindice freta,
  Imposuit proræ publica uota tuæ.
Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
  Ire Palatinas non bene uidit aues,
Et nimium remis audent propè turpe Latinis
  Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod classis centenis remiget alis
  Terreat, inuito labitur illa mari:
Quodq; uehunt proræ centaurica saxa minante,
  Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit & attollit uires in milite causa,
  Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates: ego temporis autor
  Ducam laurigera Iulia rostra manu.

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates, sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Philetæis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi turis honores,
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris
Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ.
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina Cæsar
Dum canitur, quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat teucro damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua,

Cùm

Cùm Phœbus linquens ſtantem ſe uindice Delon,
 Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Aſtitit Auguſti puppem ſuper, & noua flamma
 Luxit in obliquam ter ſinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla ſolutos,
 Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ:
Sed quali aſpexit Pelopeum Agamemnona uultu,
 Egeſsitq; auidis Dorica caſtra rogis:
Aut qualis flexos ſoluit Pythona per orbes
 Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ô longa mundi ſeruator ab Alba
 Auguſte, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua eſt, tibi militat ărcus,
 Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam: quæ nunc te uindice freta,
 Impoſuit proræ publica uota tuæ.
Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene uidit aues,
Et nimium remis audent propè turpe Latinis
 Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod claſsis centenis remiget alis
 Terreat, inuito labitur illa mari:
Quodq; uehunt proræ centaurica ſaxa minante,
 Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit & attollit uires in milite cauſa,
 Quæ niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.
Tempus adeſt, committe rates: ego temporis autor
 Ducam laurigera Iulia roſtra manu.

Dixerat

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates, sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Phileteis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi turis honores,
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris
Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ.
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem:
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina Cæsar
Dum canitur, quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat teucro damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radiis picta tremebat aqua,

Cùm

Cùm Phœbus linquens ſtantem ſe uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Aſtitit Auguſti puppem ſuper, & noua flamma
Luxit in obliquam ter ſinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla ſolutos,
Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ:
Sed quali aſpexit Pelopeum Agamemnona uultu,
Egeſsitq; auidis Dorica caſtra rogis:
Aut qualis flexos ſoluit Pythona per orbes
Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ô longa mundi ſeruator ab Alba
Auguſte, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua eſt, tibi militat àrcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam: quæ nunc te uindice freta,
Impoſuit proræ publica uota tuæ.
Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene uidit aues,
Et nimium remis audent propè turpe Latinis
Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod claſsis centenis remiget alis
Terreat, inuito labitur illa mari:
Quodq; uehunt proræ centaurica ſaxa minante,
Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit & attollit uires in milite cauſa,
Quæ niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.
Tempus adeſt, committe rates: ego temporis autor
Ducam laurigera Iulia roſtra manu.

Dixerat

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates, sint ora fauentia sacris,
 Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Phileteis certet Romana corymbis,
 Et Cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi turis honores,
 Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris
 Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ.
 Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem
 Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina Cæsar
 Dum canitur, quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
 Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
 Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
 Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat tenero damnata Quirino,
 Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
 Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
 Armorum & radijs picta tremebat aqua,

Cùm Phœbus linquens stantem se uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Astitit Augusti puppem super,& noua flamma
Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos,
Aut testudineæ carmen inerme lyræ:
Sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona uultu,
Egessitq; auidis Dorica castra rogis:
Aut qualis flexos soluit Pythona per orbes
Serpentem,imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait,ô longa mundi seruator ab Alba
Auguste,Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari,iam terra tua est,tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam:quæ nunc te uindice freta,
Imposuit proræ publica uota tuæ.
Quam nisi defendes,murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene uidit aues,
Et nimium remis audent propè turpe Latinis
Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod classis centenis remiget alis
Terreat,inuito labitur illa mari:
Quodq; uehunt proræ centaurica saxa minante,
Tigna caua,& pictos experiare metus.
Frangit & attollit uires in milite causa,
Quæ nisi iusta subest,excutit arma pudor.
Tempus adest,committe rates:ego temporis autor
Ducam laurigera Iulia rostra manu.

Dixerat

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates, sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Phileteis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi turis honores,
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris
Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ.
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem:
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina Cæsar
Dum canitur, quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non oporosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat tenero damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua,

Cùm

Cùm Phœbus linquens stantem se uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Astitit Augusti puppem super,& noua flamma
Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos,
Aut testudineæ carmen inerme lyræ:
Sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona uultu,
Egessitq; auidis Dorica castra rogis:
Aut qualis flexos soluit Pythona per orbes
Serpentem,imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait,ô longa mundi seruator ab Alba
Auguste,Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari,iam terra tua est,tibi militat àrcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam:quæ nunc te uindice freta,
Imposuit proræ publica uota tuæ.
Quam nisi defendes,murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene uidit aues,
Et nimium remis audent propè turpe Latinis
Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod classis centenis remiget alis
Terreat,inuito labitur illa mari:
Quodq; uehunt proræ centaurica saxa minante,
Tigna caua,& pictos experiare metus.
Frangit & attollit uires in milite causa,
Quæ nisi iusta subest,excutit arma pudor.
Tempus adest,committe rates:ego temporis autor
Ducam laurigera Iulia rostra manu.

Dixerat

Dixerat, & pharetrae pondus consumit in arcus.
Proxima post arcus Caesaris hasta fuit.
Vincit Roma, fide Phoebi, dat foemina poenas,
Sceptra per Ionias fracta uehuntur aquas.
Et pater Idalio miratus Caesar ab astro.
Sum deus, & nostri sanguinis ista fides.
Prosequitur cantu Triton, omnesq; marinae
Plauserunt circa libera signa deae.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci.
Hoc unum iusso non moritura die.
Dij melius, quantus mulier foret una triumphus
Ductus erat per quas ante Iugurtha uias.
Actius hinc traxit Phoebus monimenta, quòd eius
Vna decem uicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini, citharam iam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros,
Candida nunc molli subeant conuiuia luco,
Blanditiaeq; fluant per mea colla rosae,
Vinaq; fundantur praelis elisa Falernis,
Terq; lauet nostras spica Cilissa comas.
Ingenium potis irritet musa poetis.
Bacche soles Phoebo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret seruire Sicambros,
Cepheam hic Meroen, fuscaq; regna canat:
Hic referat sero confessum foedere Parthum:
Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua.
Siue aliquid pharetris Augustus parcet Eois,
Differat in pueros ista trophaea suos.

Gaude

Gaude Crasse, nigras si quid sapis inter arenas,
  Ire per Euphraten ad tua busta licet.
Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
  Injiciat radios in mea uina dies.

AD CYNTHIAM.

SVnt aliquid manes, letum non omnia finit,
  Lucidaque euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nanque meo uisa est incumbere fulcro,
  Murmur ad extremę nuper humata uiæ.
Cum mihi ab exequiis somnus penderet amoris,
  Et quererer lecti frigida regna mei,
Eosdem habuit secum, quibus est elata capillos,
  Eosdem oculos, lateri uestis adusta fuit.
Et solitum digito beryllon adederat ignis,
  Summaque Lethęus triuerat ora liquor,
Spiranteisque animos, & uocem misit: at illi
  Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide nec cuiquam melior sperande puellę,
  In te iam uires somnus habere potest:
Iam'ne tibi exciderant uigilantis furta suburrę,
  Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
Per quam demisso quoties tibi fune pependi
  Alterna ueniens in tua colla manu.
Sępe Venus triuio commixta est pectore misto,
  Fecerunt tepidas pallia nostra uias.
Fœderis heu taciti cuius fallacia uerba
  Non audituri diripuere Noti.

At mihi

At mihi non oculos quisquam inclinauit eunteis,
Vnum impetrassem te reuocante diem.
Nec crepuit fixa me propter arundine custos,
Læsit & obiectum tegula curta caput.
Denique quis nostro curuum te funere uidit?
Atram quis lacrymis incaluisse togam?
Si piguit portas ultra procedere, at illuc
Iussisset lectum lentius ire meum.
Cur uentos non ipse rogis ingrate petisti?
Cur nardo flammæ non oluere meę?
Hoc etiam graue erat nulla mercede hyacinthos
Inijcere, & fracto busta piare cado.
Lygdamus uratur, candescat lamina uernę.
Sensi ego, cùm insidijs pallida uina bibi.
Aut Nomas arcanas tollat uersuta saliuas,
Dicet damnatas ignea testa manus.
Quæ modo per uiles inspecta est Publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade signat humum.
Et grauiora rependit iniquis pensa quasillis,
Garrula de facie si qua locuta mea est.
Nostraque quod Petale tulit ad monimenta corollas,
Codicis immundi uincula sentit anus.
Cæditur & Lalage tortis suspensa capillis,
Per nomen quoniam est ausa rogare meum,
Te patiente meę conflauit imaginis aurum,
Ardent è nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector, quamuis mereare Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis,

Iuro

Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminusq; canis sic mihi molle sonet,
Me seruasse fidem: si fallo, uipera nostris
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaq; diuersa remigat omnis aqua.
Vna Clytæmnestræ stuprum uehit, altera Cressæ
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera parta phaselo,
Mulcet ubi Elysias aura beata rosas,
Quâ numerosa fides, quâ quæritur unda Cybelles,
Mitratisq; sonant Lydia plectra choris:
Andromedeq;, & Hypermestræ sine fraude maritæ,
Narrant historiæ pectora nata suæ.
Hæc summa æternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida saxa manus.
Narrat Hypermestræ magnum ausas esse sorores
In scelus, hoc animum non ualuisse suum.
Sic mortis lacrymis uitæ sanamus amores,
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus, si forte moueris,
Si te non totum Chlorydos herba tenet:
Nutrix in tremulis nequid desideret annis,
Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Deliciæq; meę Latris, cui nomen ab usu est,
Ne speculum dominæ porrigat illa nouæ,
Et quoscunq; meo fecisti nomine uersus,
Vre mihi, laudes desine habere meas,

Pello

Pelle ederam tumulo, mihi quę pugnante corymbo
Mollia contortis alligat ossa comis.
Ramosis Anio quà pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet Ebur,
Hoc carmen media dignum me scribe columna,
Sed breue quod currens uector ab urbe legat
Hac Tiburtina iacet aurea Cynthia terra:
Accessit ripę laus Aniene tuę.
Nec tu sperne piis uenientia somnia portis,
Cum pia uenerunt somnia pondus habent.
Nocte uagę ferimur, nox clausas liberat umbras,
Errat & abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges Lethæa ad stagna reuerti,
Nos uehimur, uectum nauta recenset onus.
Nunc te possideant aliæ, mox sola tenebo.
Mecum eris, & mistis ossibus ossa teram.
Hæc post quàm querula mecum sub uoce peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA ET DRACONE.

Disce qu d exquilias hac nocte fugarit aquosas.
Cùm uicina meis turba cucurrit agris.
Lanuuium annosi uetus est tutela draconis,
Hic ubi tartareę non perit hora morę,
Quà sacer abripitur cęco descensus hiatu,
Quà penetrat uirgo, tale iter omne caue.
Ieiuni serpentis honos cum pabula poscit.
Annua, & ex ima sibila torquet humo.

Talia

Talia demissæ pallent ad sacra puellæ,
Cum temere anguino creditur ore manus;
Ille sibi admotas à uirgine corripit escas,
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
Clamantq́ agricolæ, Fertilis annus erit.
Huc mea detonsis auecta est Cynthia mannis,
Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia dic quæso, quantum te triste triumphum
Egerit effusis per tua saxa rotis,
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna,
Si sine me, famæ non sine labe meæ.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros fræna mouere locos.
Serica nam taceo Volsi carpenta nepotis,
Atq́ armillatos colla molossa canes,
Qui dabit immundæ uenalia farta saginæ,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
Cum fieret nostro toties iniuria lecto,
Mutato uolui castra mouere toro.

DEPREHENSVM PROPERTIVM cum Phyllide & Theia amicis à Cynthia, uapulasseq́ ab ea omnes uehementer.

PHyllis Auentinæ quædam est uicina Dianæ
Sobria grata parum: cum bibit, omne decet.
Altera Tarpeios est inter Theia lucos
Candida, sed potę non satis unus erit.

His ego constitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba,
Quæris concubitus? inter utranque fui.
Lygdamus ad cyathos, utrique æstiua supellex,
Et Methymnæi grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat coralistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Minus 4 Nanus & ipse suos breuiter concretus in artus,
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inque suos mensa supina pedes.
Me quoque per talos Venerem quærente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco,
Lanuuij ad portas hei mihi solus eram,
Cùm subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cùm totas resupinat Cynthia ualuas,
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Pallueruntque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit,
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ungues,
Territa uicinas Teia clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis & insana semita nocte sonat.

Illas

Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis,
Excipit obscuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuijs gaudet, uictrixq; recurrit,
Et mea peruersi sauciat ora manu.
Imponitq; notam collo; morsuq; cruentat;
Præcipueq; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur, geniumq; meum prostratus adorat.
Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cùm uix tangendos præbuit illa pedes:
Atq; ait, admissæ si uis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spaciabere cultus in umbra,
Nec cùm lasciuum sternet arena forum,
Colla caue infle ctas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
Veneat, & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges: respondi ego, Legibus utar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quencunq; locum externæ tetigere puellæ
Suffiit, & pura limina tergit aqua.
Imperat, & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto,
Respondi, & toto soluimus arma toro.

His ego constitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba,
Quæris concubitus: inter utranque fui.
Lygdamus ad cyathos, utrique æstiua supellex,
Et Methymnæi grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat coralistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Mimus 4 Nanus & ipse suos breuiter concretus in artus,
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inque suos mensa supina pedes.
Me quoque per talos Venerem quærente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco,
Lanuuij ad portas hei mihi solus eram,
Cùm subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cùm totas resupinat Cynthia ualuas
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Pallueruntque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit,
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ungues,
Territa uicinas Teia clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis & insana semita nocte sonat.

Illas

Illas direptisq; comis,tunicisq; solutis,
Excipit obscuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuijs gaudet,uictrixq; recurrit,
Et mea peruersa sauciat ora manu.
Imponitq; notam collo,morsuq; cruentat;
Præcipueq; oculos,qui meruere,ferit.
Atq; ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur,geniumq; meum prostratus adorat.
Lygdame nil potui,tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cùm uix tangendos præbuit illa pedes:
Atq; ait,admissæ si uis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spaciabere cultus in umbra,
Nec cùm lasciuum sternet arena forum,
Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
Veneat,& pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges:respondi ego,Legibus utar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quencunq; locum externæ tetigere puellæ
Sufficit,& pura limina tergit aqua.
Imperat,& totas iterum mutare lucernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto,
Respondi,& toto soluimus arma toro.

Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminusq́; canis sic mihi molle sonet,
Me seruasse fidem: si fallo, uipera nostris
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaq́; diuersa remigat omnis aqua.
Vna Clytæmnestræ stuprum uehit, altera Cressæ
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera parta phaselo,
Mulcet ubi Elysias aura beata rosis,
Quà numerosa fides, quà quæritur unda Cybelles,
Mitratisq́; sonant Lydia plectra choris:
Andromedeq́;, & Hypermestræ sine fraude maritæ,
Narrant historiæ pectora nata suæ.
Hæc summa æternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida saxa manus.
Narrat Hypermestræ magnum ausas esse sorores
In scelus, hoc animum non ualuisse suum.
Sic mortis lacrymis uitæ sanamus amores,
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus, si forte moueris,
Si te non totum Chlorydos herba tenet:
Nutrix in tremulis nequid desideret annis,
Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Deliciæq́; meę Latris, cui nomen ab usu est,
Ne speculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoscunq́; meo fecisti nomine uersus,
Vre mihi, laudes desine habere meas.

Pello

Pelle ederam tumulo, mihi quę pugnante corymbo
Mollia contortis alligat ossa comis.
Ramosis Anio quà pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet Ebur,
Hoc carmen media dignum me scribe columna,
Sed breue quod currens uector ab urbe legat
Hac Tiburtina iacet aurea Cynthia terra:
Accessit ripę laus Aniene tuę.
Nec tu sperne pijs uenientia somnia portis,
Cum pia uenerunt somnia pondus habent.
Nocte uagę ferimur, nox clausas liberat umbras,
Errat & abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges Lethæa ad stagna reuerti,
Nos uehimur, uectum nauta recenset onus.
Nunc te possideant aliæ, mox sola tenebo.
Mecum eris, & mistis ossibus ossa teram.
Hæc post quàm querula mecum sub uoce peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA ET DRACONE.

Disce quid exquilias hac nocte fugarit aquosas.
Cùm uicina meis turba cucurrit agris.
Lanuuium annosi uetus est tutela draconis,
Hic ubi tartareę non perit hora morę,
Quà sacer abripitur cęco descensus hiatu,
Quà penetrat uirgo, tale iter omne caue.
Ieiuni serpentis honos cum pabula poscit.
Annua, & ex ima sibila torquet humo.

Talia

Talia demissæ pallent ad sacra puellæ,
Cum temere anguino creditur ore manus;
Ille sibi admotas à uirgine corripit escas,
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
Clamantq́ agricolæ, Fertilis annus erit.
Huc mea detonsis auecta est Cynthia mannis,
Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia dic quæso, quantum te triste triumphum
Egerit effusis per tua saxa rotis,
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna,
Si sine me, famæ non sine labe meæ.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros fræna mouere locos.
Serica nam taceo Volsi carpenta nepotis,
Atq; armillatos colla molossa canes,
Qui dabit immundæ uenalia farta saginæ,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
Cum fieret nostro toties iniuria lecto,
Mutato uolui castra mouere toro.

DEPREHENSVM PROPERTIVM cum Phyllide & Theia amicis à Cynthia, uapulasseq́ ab ea omnes uehementer.

Phyllis Auentinæ quædam est uicina Dianæ
Sobria grata parum: cum bibit, omne decet.
Altera Tarpeios est inter Theia lucos
Candida, sed potę non satis unus erit.

His ego constitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba,
Quæris concubitus: inter utranque fui.
Lygdamus ad cyathos, utrique æstiua supellex,
Et Methymnæi grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat coralistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Mimus 4 Nanus & ipse suos breuiter concretus in artus,
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inque suos mensa supina pedes.
Me quoque per talos Venerem quærente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco,
Lanuuij ad portas hei mihi solus eram,
Cùm subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cùm totas resupinat Cynthia ualuas,
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Pallueruntque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit,
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ungues,
Territa uicinas Teia clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis & insana semita nocte sonat,

Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis,
Excipit obscuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuijs gaudet, uictrixq; recurrit,
Et mea peruersi sauciat ora manu.
Imponitq; notam collo, morsuq; cruentat;
Præcipueq; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur, geniumq; meum prostratus adorat.
Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cùm uix tangendos præbuit illa pedes:
Atq; ait, admissæ si uis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spaciabere cultus in umbra,
Nec cùm lasciuum sternet arena forum,
Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
Veneat, & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges: respondi ego, Legibus utar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quencunq; locum externæ tetigere puellæ
Sufficit, & pura limina tergit aqua.
Imperat, & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto,
Respondi, & toto soluimus arma toro.

DE HERCULE ET MORTE CACI.

AMphitryoniades qua tempestate iuuencos
Egerat à stabulis ô Erythræa tuis,
Venit ad inuictos pecorosa palatia montes,
Et statuit fessos fessus & ipse boues.
Quà Velabra suo stagnabant flumine, quàq;
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
Incolumes, furto polluit ille locum.
Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora sonos.
Hic ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
Auersos cauda traxit in antra boues.
Nec sine teste deo, furem sonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides sic ait, Ite boues:
Herculis ite boues, nostræ labor ultime clauæ
Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boues.
Aruaq; mugitu sancite boaria longo,
Nobile erit Romæ pascua nostra forum.
Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,
Terraq; non ullas fœta ministrat aquas.
Sed procul inclusas audit ridere puellas,
Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus,
Fœmineæ loca clausa deæ, fontesq; piandos,
Impune & nullis sacra retecta uiris,

Deuia

Deuia puniceę uelabant limina uittæ
  Putris odorato luxerat igne casa.
Populus & longis ornabat frondibus ędem,
  Multaq́ꝫ cantantes umbra tegebat aues.
Huc ruit in siccam congesto puluere barbam,
  Et iacit ante fores uerba minora deo:
Vos precor ô luci sacro quæ luditis antro,
  Pandite defessis hospita uestra uiris,
Fontis egens erro, circaq́ꝫ sonantia lymphis,
  Et caua suscepto flumine palma sat est.
Audistis'ne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
  Ille ego sum, Alcidem terra recepta uocat.
Quis facta Herculeæ non audit fortia clauæ?
  Et nunquam ad natas irrita tela feras?
Atq́ꝫ uni stygias hominum luxisse tenebras
  Accipite hæc, fesso uix mihi terra patet.
Quòd si Iunoni sacrum faceretis amare,
  Non clausisset aquas ipsa nouerca suas.
Sin aliquam uultusq́ꝫ meus, setęq́ꝫ leonis
  Terrent, & Libyco sole perusta coma,
Iam ego Sidonia feci seruilia palla
  Officia, & Lydo pensa diurna colo:
Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
  Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides: at talibus alma sacerdos
  Puniceo canas stamine uincta comas:
Parce oculis hospes, lucoq́ꝫ ebscede uerendo,
  Cede agedum, & tuta limina linque fuga,

Interdicta uiris metuenda lege piatur,
Qua se summota uindicat ara casa.
Magnam Tiresias aspexit Pallada uates,
Fortia dum posita Gorgone membra lauat.
Dij tibi dent alios fontes, hæc lympha puellis
Auia secreti liminis una fuit.
Sic anus. ille humeris postes concussit opacos,
Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postquam exhausto iam flumine uicerat æstum,
Ponit uix siccis tristia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit, hæc fesso uix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota est ara repertis,
Ara per has, inquit, maxima facta manus:
Hæc nullis unquam pateat ueneranda puellis,
Herculis eximij ne sit inulta sitis.
Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno,
Sancte uelis libro dexter inesse meo.
Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
Sic sanctum Tatiæ composuere Cures.

QVARE IVPPITER FERETRIVS DICTVS.

NVnc Iouis incipiam causas aperire Feretri,
Armaq; de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter ascenso, sed dat mihi gloria uires.
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ
Huius, & exuuijs plenus ab hoste redis,

Tempo-

Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem,
Victor in euersum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Ceninæ ductor ab arce
Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,
Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc uidet ante cauas uibrantem spicula turres
Romulus, & uotis occupat antè ratis:
Iuppiter hæc hodie tibi uictima corruet Acron
Vouerat, & spolium corruit ille Ioui.
Vrbis, uirtutisq; parens sic uincere sueuit,
Qui tulit aprico frigida castra lare.
Idem eques, & frenis, idem fuit aptus aratris,
Et galea hirsuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma Pyropo,
Præbebant cæsi balthea lenta boues.
Cossus at insequitur Veientis cæde Tolumni,
Vincere cum Veios posse laboris erat.
Nec dum ultra Tyberim belli sonus, ultima præda
Nomentum, & captæ iugera pauca Coræ:
Et Veij ueteres & uos tum præda fuistis,
Et uestro posita est aurea sella foro.
Nunc intra muros pastoris buccina lenti
Cantat, & in uestris ossibus arua metunt.
Fortè super portę dux Veius astitit arcem,
Colloquiumq; sua fretus ab urbe dedit.
Dumq; aries murum cornu pulsabat aheno,
Vineaq; inductum longa tegebat opus,

Coſſus ait, forti melius concurrere campo.
Nec mora fit, plano ſiſtit uterq; gradu.
Dij Latias iuuere manus, deſecta Tolumni
Ceruix, Romanos ſangine lauit equos,
Claudius à Rheno traiectos arcuit hoſtes,
Belgica cum uaſti parma relata ducis.
Virdomari genus hic Rheno iactabat ab ipſo
Nobilis erectis fundere geſa rotis.
Illi uirgatis iaculantis ab inguine braccis
Torquis ab inciſa decidit unca gula.
Nunc ſpolia in templo tria condita. cauſa feretri,
Omine quod certo dux ferit ante ducem:
Seu quia uicta ſuis humeris hæc arma ferebant,
Hinc feretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.

AD PAVLVM.

DEſine Paule meum lacrymis urgere ſepulchrũ,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cùm ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant adamante uiæ.
Te licet orantem fuſcæ deus audiat aulæ,
Nempe tuas lacrymas littora ſurda bibent.
Vota mouent ſuperos, ubi portitor æra recepit,
Obſerat herboſos lurida porta rogos.
Sic mœſtæ cecinere tubæ, cùm ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Pauli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?

Num

Num minus immites habuit Cornelia Parcas?
  Et sum quod digitis quinque leuatur onus.
Damnatæ noctes, & uos uada lenta paludes,
  Et quæcunque meos implicat unda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia ueni:
  Det pater hic umbræ mollia iura meæ,
Aut si quis posita iudex sedet Æacus urna,
  In mea sortita iudicet ossa pila.
Assideant fratres iuxta Minoia sella,
  Eumenidum intento turba seuera foro.
Sisyphe melle uaces, taceant Ixionis orbes,
  Fallax Tantaleo corripsare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,
  Et iaceat tacita lapsa catena sera.
Ipsa loquor pro me (si fallor) pœna sororum
  Infelix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per auita trophæa decori,
  Æra Numantinos regna loquuntur auos:
Altera maternos exæquat turba Libones,
  Et domus est titulis utraque fulta suis.
Mox ubi iam facibus cessit pretexta maritis,
  Vinxit & acceptas altera uitta comas,
Iungor Paule tuo sic discessura cubili,
  In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi Roma colendos,
  Sub quorum titulis Africa tonsa iaces,
Et Persen proaui simulantem pectus Achillis,
  Quique tuas proauus fregit Achille domos

Me neq; censuræ legem molluisse, nec ulla
Labe mea nostros erubuisse focos.
Non fuit exuuijs tantis Cornelia damnum,
Quin & erat magnæ pars imitanda domus.
Nec mea mutata est ætas, sine crimine tota est.
Viximus insignes inter utranq; facem.
Mi natura dedit leges à sanguine ductas.
Ne possim melior iudicis esse metu.
Quælibet austeras de me ferat urna tabellas,
Turpior assensu non erit ulla meo.
Vel tu, quæ tardam mouisti fune Cybellen,
Claudia turritæ rara ministra deæ:
Vel cui commissos cùm Vesta reposceret ignes,
Exhibuit uiuos carbasus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læsi:
In me mutatum, quid nisi fata uelis?
Maternis laudor lacrymis, urbisq; querelis,
Defleta & gemitu Cæsaris ossa mea.
Ille sua nata dignam uixisse sororem
Increpat, & lacrymas uidimus esse deo.
Et tamen emerui generosos uestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum post fata leuamen
Condita sunt uestro numina nostra sinu.
Vidimus & fratrem sellam geminasse curulem,
Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu speciem censuræ nata paternæ,
Fac teneas unum nos imitata uirum.

Et

Et serie fulcire genus, mihi cymba uolenti
Soluitur auctutis tot mea fata malis.
Hæc est fœminei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos,
Hæc cura & cineri spirat inusta meo.
Fungere maternis uicibus pater, illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cùm dederis tua flentibus, adijce matris,
Tota domus cœpit nunc onus esse tuum.
Et si quid doliturus eris sine testibus illis,
Cùm uenient, siccis oscula falle genis.
Sat tibi sunt noctes, quas de me Paule fatiges,
Somniaq; in faciem credita sæpe meam,
Atq; ubi secretò nostra ad simulachra loqueris,
Vt responsuræ singula uerba iace,
Seu tamen aduersum mutarit ianua lectum,
Sederit & nostro cauta nouerca toro,
Coniugium pueri laudate, & ferte paternum
Capta dabit uestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis: collata priori
Vertet in offensas libera uerba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit umbra,
Et tanti cineres duxerit esse meos,
Discite uenturam iam nunc sentire senectam,
Cælibis ad curas nec uacet ulla uia.
Quod mihi detractum est uestros accedat ad annos,
Prole mea Paulum sic iuuat esse senem.

Et

Et bené habet, nunquam mater lugubria sumpsi,
Venit in exequias tota caterua meas.
Causa perorata est, flentes me surgite testes,
Dum precium uitæ grata rependit humus.
Moribus & cœlum patuit, sim digna merendo,
Cuius honoratis ossa uehuntur aquis.

FINIS.

CN. CORNELII GALLI VITA.

Ornelius Gallus Forosuliensis Orator ac Poeta clarissimus, ex infima fortuna in Augusti amicitiam susceptus, Ægyptum prouinciam Romanorum primus obtinuit: mox quum quædam in conuiuio per merũ fissus esset, in suspitionem coniurationis adductus, damnandusq; senatui traditus, ob pudorẽ, propria se manu interfecit, anno ætatis suæ L X I I I. Hunc P. V. Maro usq; adeò sibi amicissimum habuit, ut Bucolica & Georgica in eius laudibus terminarit. Verum quia in Georgicis pleniores de eo laudes cõtinebantur, iubente Augusto, in Aristæi fabulã commutauit. Scripsit Cornelius Gallus Elegiarum libos IIII. de Cy-

de Cytheride quadam, P. Volumnij liberta, quam fi-
cto nomine Lycorida appllauit: inq; ijs imitatus est
Euphorionem Chalcidicum poetam, Lasciuiusculus
semper fuit: in compositione tamen cęteris, qui elegi
am Latine scriptitarunt, durior à Fabio non temere
iudicatus. Eius scripta penitus interciderũt, præter
hunc unum libellum, quẽ paulò ante mortẽ in Ægy
pto uisus est perscripsisse. Nam quum ibi Græcam
quandã puellam adamasset, nec propter ingrauescẽ-
tem iã ætatem eius libidini satisfacere potuisset, ma-
teria satis opportune oblata est, ut senectutis incom
moda describens, iuueniles suos amores recenseret:
seq; in suis carminibus, multo melius, quàm in num-
mo, spectandũ effingeret. Nã quòd fuerit Hetruscus,
quòd Orator, quòd Poeta, quòd etiam uinolentus,
quòd Lycorida adamarit, quòd Legatus Ægypto
præfuerit, hinc manifestissime colligitur: quæ si quis
diligenter animaduertat, fatebitur hunc libel
lum Cornelij Galli, non alterius fuisse,
ut quidam parum prudenter
existimarunt.

CN.

CN. CORNELII GALLI POETAE CLARISSIMI, EX IIS QVAE collegi potuere fragmentis, Elegiarum Libellus.

AEmula cur cessas finem properare senectus?
Cur & in hoc fesso corpore tarda sedes?
Solue precor miseram tali de carcere uitam,
Mors est iam requies, uiuere pœna mihi,
Non sum qui fueram: perijt pars maxima nostri:
Hoc quoq; quod superest, languor & horror habet.
Lux grauis in luctu, rebus mœstissima lætis.
Quodq; omni est peius funere, uelle mori.
Dum iuuenile decus, dum mens, sensusq; manebat,
Orator toto clarus in orbe fui.
Sæpe poetarum mendacia dulcia finxi,
Et ueros titulos res mihi ficta dedit.
Sæpe perorata percepi lite coronam,
Et data sunt linguæ præmia digna meæ:
Quæ cum defunctis iam sunt immortua membris,
Heu senibus uitæ portio quanta manet?

Nec

Nec minor his aderat ſublimis gratia formæ:
Quæ,uel ſi deſint cætera multa,placet.
Quinetiam VIRTVS fuluo precioſior auro,
Per quam præclarum plus micat ingenium.
Si placuit canibus denſos circundare ſaltus,
Occubuit telis præda petita meis.
Si libuit celeres arcu tentare ſagittas,
Proſtraui multas non ſine laude feras.
Dulce fuit madidam ſi fors uerſare palæſtram,
Implicui ualidis lubrica membra toris.
Nunc agili curſu cunctos anteire ſolebam:
Nunc tragicos cantus exuperare meo.
Augebat meritum dulcis mixtura bonorum:
Vt ſemper uarium plus micat artis opus.
Nam quæcunq; ſolent per ſe perpenſa placere:
Alterno potius uincta decore placent.
Has inter uirtutis opes,tolerantia rerum
Spernebat cunctas inſuperata minas.
Vertice nudato uentos pluuiasq; ferebam:
Non mihi ſolſtitium,nec graue frigus erat.
Innabam gelidas Tyberini fluminis undas:
Nec metui dubio credere membra freto.
Quamuis exiguo poteram requieſcere ſomno,
Et quamuis modico membra fouere cibo.
At ſi me ſubito uinoſus repperit hoſpes,
Aut lenis fecit ſumere uina dies.
Ceſsit & ipſe pater Bacchus,ſtupuitq; bibentem
Et quicunq; ſolet uincere,uictus abit,

Haud facilè est animum tantis inflectere rebus,
  Vt res oppositas mens ferat una duas.
Hoc quoque uirtutum quondam certamine magnum
  Socratem palmam promeruisse ferunt.
Hinc etiam rigidum memorant ualuisse Catonem:
  Non res in uicium,sed malè facta cadunt.
Intrepidus quæcunque forent,ad utrunque ferebar:
  Cedebant animo tristia cuncta meo.
Pauperiem,modico contentus,semper amaui:
  Et rerum dominus nil cupiendo fui.
Tu me sola tibi subdis miseranda senectus,
  Cui cedit quicquid uincere cuncta potest.
In te corruimus:tua sunt quæcunque fatiscunt:
  Vltima quæque tuo conficis ipsa malo.
Ergo his ornatum meritis Hetruria nostris
  Optabat natis me sociare suis:
Sed mihi dulce magis resoluto uiuere collo,
  Nullaque coniugij uincula grata pati.
Ibam per mediam uernali corpore Romam,
  Spectandus cunctis undique uirginibus.
Quæque peti poterat,fuerat uel fortè petita,
  Erubuit uultus uisa puella meos.
Et nunc subridens latebras fugitiua petebat,
  Non tamen effugiens,tota latere uolens.
Sed magis ex aliqua cupiebat parte uideri:
  Lætior hoc multo,quòd malè tecta foret.
Sic cunctis formosus ego,gratusque uidebar
  Omnibus,& sponsus sic genialis eram,

Sed tantum ſponſus: nam me natura pudicum
Fecerat, & caſto pectore durus eram.
Nam dum præcipue cupio me iungere formę,
Permanſi uiduo frigidus uſq; toro.
Omnis fœda mihi, atq; omnis mihi ruſtica uiſa eſt,
Nullaq; coniugio digna puella meo.
Horrebam tenues, horrebam corpore pingues:
Nec mihi grata breuis, nec mihi longa fuit.
Cum media tantum dilexi ludere forma:
Maior enim medijs gratia rebus ineſt.
Corporis has noſtri mollis laſciuia partes
Incolit: has ſedes mater amoris habet.
Quærebam gracilem, ſed non quæ macra fuiſſet:
Carnis ad officium carnea membra placent.
Sic quod in amplexu delectat ſtringere corpus,
Ne lædant preſſum quęlibet oſſa latus.
Candida contempſi, niſi quæ ſuffuſa rubore
Vernarent proprijs ora ſerena roſis.
Hunc Venus ante alios ſibi uendicat ipſa colorem,
Diligit & florem Cypris ubiq; ſuum.
Aurea cæſaries, demiſſaq; lactea ceruix,
Vultibus ingenuis uiſa ſedere magis.
Nigra ſupercilia, & frons libera, lumina nigra,
Vrebant animum ſæpe notata meum.
Flammea dilexi, modicumq; tumentia labra,
Quæ mihi guſtanti baſia plena darent,
Inter eti collo uiſum precioſius aurum,
Gemmaq; iudicio plus radiare meo,
Singula turpe ſeni quondam quæſita referre:
Et quod tunc decuit, iam modo crimen habet.

Diuersos diuersa iuuant: non omnibus annis
Omnia conueniant res prius apta nocet,
Exultat leuitate puer, grauitate senectus:
Inter utrunqꝫ manens stat iuuenile decus.
Hunc tacitum, tristemqꝫ decet. sit clarior ille
Lętitia, & linguæ garrulitate suæ.
Cuncta trahit secum, uertitqꝫ uolubile tempus,
Nec patitur certa currere quenqꝫ uia.
Nunc quia longa mihi grauis est, & inutilis ętas,
Viuere quum nequeam, sit mihi posse mori
O quàm dura premit miseros conditio uitæ:
Nec mors humano subiacet arbitrio.
Dulce mori miseris sed mors optata recedit
At quum tristis erit, præcipitata uenit.
Me uero heu tantis defunctum partibus olim,
Tartareas uiuum constat inire uias.
Iam minor auditus, gustus minor, ipsa minora
Lumina, uix tactu noscere certa queo,
Nullus dulcis odor, nulla est iam grata uoluptas,
Sensibus expertem quis superesse putet?
En Lethæa meam subeunt obliuia mentem,
Nec confusa, sui iam meminisse potest,
Ad nullum consurgit opus, cùm corpore languet,
Atqꝫ intenta suis obstupet ipsa malis,
Carmina nulla cano: cantandi summa uoluptas
Heu fugit, & uocis gratia uera perit,
Non fora sollicito nec blanda poemata fingo:
Litibus heu rapidis commoda dura sequor,
Ipsaqꝫ me species quondam dilecta reliquit
Et uideor formæ mortuus esse meæ,

Pro

Pro niueo rutiloq́ꝫ prius, nunc inficit ora
Pallor,& exanguis,funereusq́ꝫ color.
Aret ſicca cutis,rigidi ſtant undiqꝫ nerui,
Et lacerant uncæ tabida membra manus.
Quondam ridentes oculi:nunc fonte perenni
Deplangunt pœnas nocte,dieq́ꝫ ſuas.
Et quos grata prius ciliorum ſerta tegebant,
Deſuper incumbens hiſpida ſylua premit.
Ac uelut incluſi cæco conduntur in antro,
Neſcio quid toruum uel furiale uident.
Iam pauor eſt uidiſſe ſenem nec credere poſsis
Hunc hominem,humana qui ratione caret.
Si libros repeto,duplex ſe littera findit,
Largior occurrit pagina nota mihi.
Claram per nebulas uideor mihi cernere lucem:
Nubila ſunt oculis ipſa ſerena meis.
Eripitur ſine nocte dies:caligine cęca
Septum tartareo quis neget eſſe loco?
Talia quis demens homini perſuaſerit autor,
Vt cupiat uoto turpior eſſe ſuo?
Iam ſubeunt morbi,ſubeunt diſcrimina mille:
Iam dulces epulæ deliciæq́ꝫ nocent.
Cogimur à gratis animum ſuſpendere rebus,
Atqꝫ ut uiuamus,uiuere deſinimus,
Et iam me dudum cui nulla aduerſa nocebant,
Ipſa quibus regimur,nunc alimenta grauant,
Eſſe libet ſaturum : ſaturum mox eſſe pigebit,
Præſtat ut abſtineam,aſt abſtinuiſſe nocet.
Quæ modo profuerat,contraria redditur eſca.
Faſtidita iacet,quæ modo dulcis erat.

Non Veneris sunt grata mihi, nec munera Bacchi,
  Nec quicquid uitæ fallere damna solet.
Sola iacens natura manet, quæ sponte per horas
  Soluitur, & uitio carpitur ipsa suo.
Non potus, experta mihi medicamina, prosunt,
  Non ægris quicquid ferre solebat opem.
Sed cum materia pereunt quæcunque parantur,
  Fit magis & damnis tristior urna meis.
Non secus instantem cupiens fulcire ruinam,
  Diuersis contra nititur obicibus.
Donec longa dies, omni compage soluta,
  Ipsum cùm rebus subruat auxilium,
Quid quod nulla leuant animum spectacula rerum,
  Nec mala tot uitæ dissimulare licet.
Turpe seni uultus nitidi, uestesque decoræ,
  Atque etiam est ipsum uiuere turpe senem.
Crimen amare iocos, crimen conuiuia, cantus,
  O miseri, quorum gaudia crimen habent.
Quid mihi diuitiæ, quarum si dempseris usum,
  Quamuis largus opum, semper egenus ero?
Imo etiam pœna est partis incumbere rebus:
  Quas quum possideas, est uiolare nefas.
Non aliter sitiens uicinas Tantalus undas,
  Captat, & oppositis abstinet ora cibis.
Efficior custos rerum magis ipse mearum,
  Conseruans alijs quæ periere mihi.
Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
  Peruigil obseruat non sua poma draco.
Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ,
  Hinc requies animo non datur ulla meo.

Quæ cer

Quærere quæ nequeo, semper retinere laboro:
Et retinens semper nil tenuisse puto.
Stat dubius, tremulusq; senex, semperq; malorum
Credulus, & stultus quæ facit ipse timet.
Laudat præteritos, præsentes despicit annos:
Hoc tantum rectum, quod sapit ipse, putat.
Se solum doctum, se iudicat esse peritum:
Et quod sit sapiens, desipit inde magis.
Multa licet nobis referens, eademq; reuoluens
Horret, & alloquium conspuit ipse suum.
Deficit auditor, non deficit ipse loquendo:
O sola fortes garrulitate senes.
Omnia nequicquam clamosis uocibus implet:
Nil satis est, horret, quæ placuere modo.
Arridet de se ridentibus: ac sibi plaudens,
Incipit opprobrio lętior esse suo.
Hæ sunt primitiæ mortis, his partibus ætas
Defluit, & pigris gressibus ima petit,
Non habitus, non ipse color, non gressus euntis,
Non species eadem, quę fuit ante, manet.
Labitur ex humeris demisso corpore uestis:
Quæq; breuis fuerat, iam modo longa mihi est.
Contrahimur, miroq; modo decrescimus ipsi,
Diminui nostri corporis ossa putes.
Nec cœlum spectare licet, sed prona senectus
Terram à qua genita est, & reditura, uidet.
Fitq; tripes, prorsus quadrupes, ut paruulus infans,
Et per sordentem flebile serpit humum.
Ortus cuncta suos repetunt, matremq; requirunt:
Et redit ad nihilum, quod fuit ante nihil.

Hinc est quod baculo incumbens ruitura senectus,
Assiduo pigram uerbere pulsat humum.
Et numerosa mouens certo uestigia passu,
Talia rugato creditur ore loqui:
Suscipe me genitrix, nati miserere laborum,
Membra uelis gremio fessa fouere tuo:
Horrent me pueri, nequeo uelut ante uideri,
Horrendos partus cur sinis esse tuos?
Nil mihi cum superis, expleui munera uitæ:
Redde, precor, patrio mortua membra solo.
Quid miseros uarijs prodest suspendere pœnis?
Non est materni pectoris ista pati.
His dictis, trunco titubantes sustinet artus,
Neglecti repetens stramina dura tori.
Quo postquam iacuit, misero quid funere differt?
Heu tantum attriti corporis ossa uides.
Quumq; magis iaceam semper uiuamq; iacendo,
Quis sub uitali me putet esse loco?
Iam pœna est totum quod uiuimus: urimur æstu,
Officiunt nebulæ, frigus, & aura nocet.
Ros lædit, modicoq; etiam corrumpitur hymbre,
Veris & Autumni lædit amœna dies.
Hinc miserum scabies, hinc tussis anhela fatigat.
Continuos gemitus ægra senectus habet.
Hos superesse rear, quibus & spirabilis aer,
Et lux, qua regimur redditur ipsa grauis?
Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus
Auolat, & sera uix mihi nocte redit.
Vel si lassatos nunquam dignabitur artus,
Turbidus in quantis horret imaginibus?
Mollia

Mollia fulcra tori duris sunt cotibus æqua.
Parua licet,magnum pallia pondus habent.
Cogor per mediam turbatus surgere noctem,
Multaq;,ne patiar deteriora,pati.
Vincimur infirmi defectu corporis, & qua
Noluero,infelix,hac ego parte trahor.
Omnia naturæ soluuntur uiscera nostræ,
Et tam præclarum quod male mutat opus.
His ueniens onerata malis inopina senectus,
Cedere ponderibus se docet ipsa suis.
Ergo quis has cupiat per longum ducere pœnas?
Paulatimq; anima deficiente mori?
Morte mori melius,quàm uitam ducere mortis,
Et sensus membris sic sepelire suis.
Non queror heu longi quod totum soluitis anni,
Improba naturæ dicere iura nefas.
Deficiunt ualidi longæuo tempore tauri,
Et quondam pulcher,qui modo turpis equus.
Fracta diu rabidi compescitur ira Leonis,
Lentaq; per senium Caspia tigris erit.
Ipsa etiam ueniens consumet saxa uetustas,
Et nullum est quod non tempore cedat opus.
Sed mihi uenturos melius præuertere casus,
Atq; infelices anticipare dies,
Pœna minor,certam subito perferre ruinam,
Quod timeas grauius sustinuisse diu.
At quos fert alios quis posſit dicere casus?
Hoc quoq; difficile est commemorasse seni.
Iurgia,contemptus,uiolentaq; damna sequuntur,
Nec quisquam ex tantis præbet amicus opem.

Ipsi me pueri, atq; ipsæ sine lite puellæ,
Turpe putant, dominum iam uocitare suum.
Irrident gressus, irrident deniq; uultum,
Et tremulum, quondam quod timuere, caput.
Quumq; nihil uideam, tamen hoc spectare licebit,
Vt grauior misero pœna sit ista mihi.
Felix qui meruit tranquillam ducere uitam,
Et lętos stabili claudere fine dies.
Dura satis miseris memoratio prisca bonorum,
Et grauius summo culmine missa ruunt.
EN dilecta mihi nimium formosa Lycoris,
Cum qua mens eadem, res fuit una mihi.
Post multos quibus indiuisi uiximus annos,
Respuit amplexus heu stupefacta meos.
Iamq; alios iuuenes, aliosq; requirit amores:
Me uocat imbellem, decrepitumq; senem.
Nec meminisse uolet transactæ dulcia uitæ,
Nec quod me potius reddidit ipsa senem.
Imò etiam causas ingrata ac perfida fingit,
Vt spretus uitio iudicer esse meo.
Hæc me pręteriens quum dudum forte uideret,
Expuit, obductis uestibus ora tegens.
Hunc ego dilexi: meq; hic complexus amauit:
Huic ego sæpe, nefas, oscula blanda dedi.
Nauseat: & priscum uomitu ceu fundat amorem,
Imponit capiti plurima dira meo.
Heu quid longa dies nunc affert? ut sibi quisquam
Quondam dilectum prodere turpe putet?
Non'ne fuit melius tali me tempore fungi,
Quo nulli merito despiciendus eram?

Quàm postquam perijt quicquid fuit ante decoris,
Extinctum meritis uiuere criminibus?
Iam nihil est totum quod uiximus: Omnia secum
Tempus præteriens, horaq; summa trahit.
At mea iam niuei circundant tempora cani,
Et iam cæruleus inficit ora color.
Præstat adhuc, nimiumq; sibi speciosa uidetur,
Atq; annos mecum despicit illa suos.
Et fateor, primæ retinet monumenta figuræ,
Atq; inter cineres condita flamma manet.
Vt uideo, pulchris etiam uos parcitis anni,
Nec ueteris formæ gratia tota perit.
Relliquijs ueterum iuuenes pascuntur amorum:
Sed si quid nunc est, quod fuit ante, placet.
Ante oculo[s] statuunt primæui temporis actus,
Atq; in præteritum luxuriantur opus.
Et quia nos totus membrorum deserit usus,
Nullos amplexus quos remoretur, habet.
Sed miseris solus superest post omnia luctus:
Quot bona tunc habui, tot modo damna fleo.
Ergo uelut pecudum præsentia sola manebunt?
Nil de transactis, quod memoretur, erit?
Quum fugiant & bruta nouos animalia campos,
At repetant celeres pascua nota greges.
Sub qua decubuit requiescens diligat umbram
Taurus, & amissum quærat ouile pecus,
Dulcius in solitis cantet philomela rubetis,
Sitq; suum rapidis dulce cubile feris.
Tu tantum bene nota tibi, atq; experta relinquis
Hospitia, & potius non manifesta petis?

Non'ne placet melius certis confidere rebus?
  Euentus uarios res noua semper habet.
Sum grandæuus ego, nec tu minus alba capillis,
  Par ætas animos conciliare solet.
Si modo non possum, quondam potuisse memento:
  Sit satis ut placeam, me placuisse prius.
Permanet in ualidis reuerentia prisca colonis,
  Quod fuit in uetulo milite miles amat.
Rusticus expertum deflet cessisse iuuencum,
  Cum quo consenuit miles honorat equum.
Nec me adeo primis spoliauit floribus ætas:
  En facio uersus, & mea dicta cano.
Sit grauitas, sitq; ipsa tibi ueneranda senectus:
  Sit quod te nosti uiuere uelle diu.
Quis suam in alterius condemnet crimine uitam?
  Et quo prętendit claudere certet iter?
Dicere si fratrem, seu dedignaris amicum,
  Dic patrem: affectum nomen utrunq; tenet.
Vincat honor luxum, pietas succedat amori:
  Plus ratio, quamuis cæca, ualere solet.
His lacrymis longos, quantum fas, fleuimus annos:
  Est graue quod doleat commemorare diu.

NVnc operæpreciũ est quædã memorare iuuẽtæ,
  Atq; senectutis pauca referre meę:
Quo lector mentem rerum uertigine fractam
  Erigat, & mœstum noscere curet opus.
Captus amore tuo demens Aquilina ferebar,
  Pallidus, & tristis, captus amore tuo.
Nondum, quid sit amor, uel quid Venus ignea, norã:
  Torquebar potius rusticitate mea.

Nec minus illa mea percussa à cuspide, flagrans
 Errabat, tota non capienda domo.
Carmina pulsa procul, nimium dilecta, iacebant,
 Solus amor cordi, curaq; semper erat.
Nec reperire uiam qua cęcum pasceret ignem,
 Docta, nec alternis reddere uerba notis.
Tantum in conspectu studio perstabat inani,
 Anxia uel solo lumina corde fouens.
Pędagogus adit me, illam tristissima mater
 Seruabat, tanti pœna secunda mali.
Prensabantq; oculos, nutusq; per omnia nostros,
 Quiq; solet mentis ducere signa color.
Dum licuit, uotum tacite compressimus ambo,
 Et uaria dulces teximus arte dolos.
At postquam teneram rupit uerecundia frontem,
 Nec ualuit penitus flamma recepta tegi,
Mox captare dolos, & tempora cepimus ambo,
 Atq; superciliis, luminibusq; loqui.
Fallere sollicitos, suspensos ponere gressus,
 Et tota nullo currere nocte sono.
Nec longo, genitrix furtiuum sensit amorem,
 Et medicare parans uulnera uulneribus,
Increpitat, cęditq;: ignes in pectore crescunt,
 Vt solet adiecto crescere flamma rogo.
Concipiunt geminum flagrantia corda timorem,
 Et sic permixto sęuit amore dolor.
Tunc me uisceribus perterrita quærit anhelis,
 Emptum suppliciis quem putat esse suis.
Nec memorare pudet, turpesq; reuoluere uersus,
 Imò etiam gaudens imputat illa mihi,

Pro te

Pro te susceptos iuuat,inquit,ferre labores,
Tu precium tanti dulce cruoris eris.
Sit modo certa fides,atq; inconcussa uoluptas,
Quæ nihil imminuit passio,nulla fuit.
His egomet stimulis augebar semper,& ardens
Languebam: nec spes ulla salutis erat.
Prodere non ausus carpebar uulnere cæco,
Sed stupor,& macies uocis habebat opus.
Hic mihi,magnarum scrutator maxime rerum,
Solus Bobeti fers miseratus opem.
Nam quum me curis intentum sæpe uideres,
Nec posses causam noscere tristitiæ:
Tandem prospiciens tali me peste teneri,
Mitibus alloquijs pandere clausa iubes.
Dicito & unde nouo correptus carperis igne?
Dic precor,& dicti sume doloris opem.
Non intellecti nulla est curatio morbi,
Vt magis inclusis ignibus ante fremunt.
Dum pudor est tam fœda loqui,uiciumq; fateri,
Agnouit,tanti conscia lingua mali.
Mox ait,occultæ satis est res prodita causæ,
Pone metum,ueniam uis tibi tanta dabit.
Prostratus pedibus uerecunda silentia rupi,
Cum lacrymis referens ordine cuncta suo.
Fare,ait,ut placidæ potiaris munere formæ
Responde :pietas tallia uelle fugit.
Soluitur in risum,exclamans,proh mira uoluptas?
Castus amor Veneris dicito quando fuit?
Parcere dilectæ iuuenis desiste puellæ,
Impius huic fueris,si pius esse uoles.

Vngui/

Vnguibus,& morsu teneri pascuntur amores:
  Vulnera non refugit,res magis apta plagæ.
Interea donis permulcet corda parentum,
  Et precio faciles in mea uota trahit.
Auri cæcus amor natiuum uincit amorem:
  Cœperunt natæ crimen amare suæ.
Dant uitijs furtisq; locum:dant iungere dextras.
  Et totum ludo concelebrare diem.
Permissum fit uile nefas,fit languidus ardor.
  Vicerunt morbum languida corda suum.
Illa nihil quæsita uidens procedere,causam
  Odit,& illæso corpore tristis abit.
Proieci uanas sanato pectore curas,
  Et subito didici quàm miser ante fui.
Salue sancta inquam,semperq; intacta maneto
  Virginitas,per me plena pudoris eris.
Quæ postquam perlata uiro sunt omnia tuto,
  Meq; uidet fluctus exuperasse meos:
Macte, inquit,iuuenis proprij dominator Amoris,
  En de contemptu sume trophæa tuo.
Arma tibi Veneris,cedantq; Cupidinis arcus,
  Cedat & armipotens ipsa Minerua tibi,
Si tibi peccandi studium permissa potestas
  Abstulit,atq; ipsum talia uelle fugit.
Ingrati,tristes pariter discessimus ambo,
  Dissidij ratio uita pudica fuit.

REstat adhuc alios,turpesq; reuoluere casus,
  Atq; aliquo molli pascere corda ioco.
Conueniunt etenim deliræ ignaua senectæ,
  Aptaq; sunt operi carmina uana meo.

Sic

Sic uicibus uarijs, alternis uoluimur annis,
Et mutata magis tempora grata mihi.
Virgo fuit, species dederat cui candida nomen,
Candida, diuersis sat bene compta comis.
Huic ego per totum uidi splendentia corpus
Cymbala multiplices edere pulsa sonos.
Nunc niueis digitis, nunc pulsans pectine chordas,
Arguto quicquid murmure dulce loqui.
Hanc ego saltantem subito correptus amaui,
Et cœpi tacitus uulnera grata pati.
Sic me diuersis tractum de partibus una
Carpebant uarijs pulchra puella modis.
Singula uisa semel, semper memorare libebat,
Hærebatq; animo nocte dieq; meo.
Sæpe uelut uisæ lætabar imagine formæ,
Et procul absenti uoce, manuq; fui.
Sæpe uelut præsens fuerit, mecum ipse loquebar,
Cantabam dulces quos solet illa modos.
O quoties demens, quoties sine mente putabar:
Nec puto fallebar, nec bene sanus eram.
Certe difficile est abscondere pectoris æstus,
Panditur & clauso sæpius ore furor.
Nam subito inficiens uultum palloq; ruborq;,
Interdum certæ uocis habebat opus.
Nec minus ipsa meas prodebant somnia curas,
Somnia secreti non bene fida mei.
Nam quum sopitos premerent obliuia sensus,
Confessa est facinus conscia lingua suum.
Candida clamabam propera: cur candida cessas?
Nox [illegible] inimica uenit.

Proximus

Proximus ut genitor mecum comitatus amatæ
Virginis,in gelida forte iacebat humo.
Illius ad nomen turbatos excitat actus:
Exilit,& natam credit adesse suam.
Omnia collustrans,toto me corde solutum
Prospicit afflantem,nec meminisse mei.
Vana putas?an uera sopor ludibria iactat?
Et te uerus,ait,pectoris ardor habet?
Credo equidem assuetas animo remeare figuras,
Et fallax studium ludit imago suum.
Stat tamen attonitus,perplexaq; murmura capta,
Et tacitis precibus dicere plura rogat.
Sic ego,qui cunctis sanctæ grauitatis habebat,
Proditus indicio sum miser ipse meo.
Et nunc infelix tota est sine crimine uita,
Et peccare senem non potuisse pudet.
Deserimur uitijs,fugit indignata uoluptas:
Et quod non possum,non potuisse iuuat.
Hoc etiam meminisse licet,quod serior ętas
Intulit,& gemitus quos mihi lęta dedit.
Has sed quis posit naturæ astringere partes?
Gnarus,& ut sapiens noxia sępe uelit?
Interdum rapimur uitijs,trahimurq; uolentes,
Et quæ non capiunt,pectora bruta uolunt.

MIssus ad Eoas legati munere functus,
Tranquillum cunctis nectere pacis opus,
Dum studeo geminæ componere fœdera pacis,
Inueni cordis bella nefanda mei.
Hic me suscipiens Hetruscæ gentis alumnum,
Inuoluit patrijs Graia puella dolis,

Nam

Nam quum ſe noſtro captam ſimularet amore,
Me potius uero fecit amore capi.
Peruigil ad noſtras adſtabat mane feneſtras,
Neſcio quid Græco murmure dulce canens.
Nunc aderant lacrymæ,gemitus , ſuſpiria,pallorq́;,
Et quicquid nullum fingere poſſe putes.
Sed uelut afflicto nimium miſeratus amore,
Efficior potius tunc miſerandus ego.
Hęc erat egregia forma,uultusq́; ſereni,
Grata,micans oculis,nec minus arte placens.
Docta loqui digitis,& carmina fingere docta,
Et reſponſuram ſollicitare lyram.
Illam Sireniis ſtupefactus cantibus æquans,
Efficior demens alter Vlyſſes ego.
Et quia non poteram tantas euadere moles,
Neſcius in ſcopulos & uada cæca feror.
Quid referam greſſus certa ſe lege mouentes?
Suſpenſosq́; nouis paſsibus ire pedes?
Grande erat inflexos gradibus numerare capillos,
Grande erat in niueo pulchra colore coma.
Vrebant oculos duræ,ſtantesq́; papillę,
Et quas aſtringens clauderet una manus.
Ah quantum mentem ſtomachi fultura mouebat,
Atq; ſub exhauſto pectore pingue femur.
Vrebar teneros aſtringere fortiter artus,
Viſi per amplexus oſſa ſonare meos.
Grandia clamabam nimium me brachia lædunt.
Non tolerant pondus ſubdita membra tuum.
Dirigui,quantusq́; fuit calor oſſa reliquit,
Et nata eſt ueniæ cauſa pudenda meæ.

Non

Non sic lac tenerum permixta coagula reddunt,
Nec liquidi mellis spuma liquoris erit.
Succubui fateor, Graiæ tum nescius artis.
Succubui Tusca simplicitate senex.
Qua defensa suo superata est Hectore Troia,
Vnum non poterat fraus superare senem:
Muneris inuicti curam, studiumq; reliqui,
Deditus imperijs sæue Cupido tuis.
Nec memorare pudet tali me uulnere uictum,
Subditus his flammis Iuppiter ipse fuit.
Sic mihi prima quidem nox affuit, & sua soluit
Munera: grandeuo uix subeunda uiro.
Proxima destituit uires, uacuusq; recessit
Ardor, & in Venerem segnis ut antè fui.
Illa, uelut proprium repetens infesta tributum,
Instat, & increpitans, debita reddis? ait.
Sed nihil hic clamor, nil sermo mitis agebat:
Quod natura negat, reddere nemo potest.
Erubui, stupuiq;, omnes uerecundia motus
Abstulit, & blandum terror ademit opus.
Contrectare manu cœpit frigentia membra,
Meq; etiam digitis sollicitare suis.
Nil mihi torpenti, nil tactis profuit illis,
Restitit in medio frigus ut antè foco.
Quæ te crudelis rapuit mihi fœmina? dixit,
Cuius ab amplexu fessus ab arma redis?
Iurabam curis animum mordacibus uri,
Nec posse ad luxum tristia corda trahi.
Illa dolum credens, Non falles, inquit, amorem.
Plurima cæcus amor lumina semper habet.

Quin potius placido noli unquam parcere ludo,
Proijce tristitias,& renouere iocis.
Obtundunt siquidem curarum pondera sensus:
Intermissa minus sarcina pondus habet.
Tunc egomet toto nudatus corpore lecto,
Effusis lacrymis talia uerba dedi.
Cogimur heu segnes crimen,uiciumqꝫ fateri,
Ne meus extinctus fortè putetur amor.
Me miserum,cuius non est culpanda uoluptas,
Iudicor infelix debilitatis ope.
En longo confecta situ tibi tradimus arma,
Arma ministerijs quippe dicata tuis.
Fac quodcunqꝫ potes,nos cedimus:hoc tamen ipse
Grandior est hostis,quo minus ardet amor,
Protinùs Argiuas admouit turpiter artes,
Meqꝫ cupit flammis uiuificare suis.
Ast ubi dilecti persensit funera membri,
Nec uelut expositum surgere uidit opus,
Erigitur,uiduoqꝫ toro laniata recumbens,
Vocibus his luctus,& sua damna fouet:
Mentula festorum,cultrix operosa dierum,
Quondam diuitiæ,deliciæqꝫ meæ,
Quo te deiectam lacrymarum gurgite plangam?
Quæ de tot meritis carmina digna feram?
Tu mihi flagranti succurrere sæpe solebas,
Atqꝫ æstus animi ludificare mei.
Tu mihi per totam custos gratissima noctem,
Consors lætitiæ,tristitiæqꝫ meæ.
Conscia secreti semper fidissima nostri,
Adstans in nostris peruigil obsequijs.

Quo tibi feruor abit, per quem feritura placebas:
  Quò tibi cristatum, uulniferumq́ caput?
Nempe iaces nullo, ut quondam, suffusa rubore,
  Pallida demisso uertice nempe iaces.
Nil tibi blanditiæ, nil dulcia carmina prosunt,
  Non quicquid mentem sollicitare solet.
Sic uelut exposito meritam te funere plango,
  Occidit asiduo quod caret officio.
Hæc ego cum lacrymis deducta uoce canentem
  Irridens, dictis talibus increpui:
Dum defles nostri languorem fœmina membri,
  Ostendis morbo te grauiore premi.
Vade inquam felix, semper felicibus apta,
  Vtere cognatis utere delicijs.
Illa furens, credo quod nescis perfide dixit,
  Non fleo priuatum, sed generale chaos.
Hæc genus humanũ, pecudũ, uolucrumq́, ferarumq́,
  Et quicquid toto spirat in orbe, creat.
Hac sine diuersi nulla est concordia sexus,
  Hac sine coniugij gratia summa perit.
Hæc geminas tanto constringit fœdere mentes,
  Vnius ut faciat corporis esse duos.
Pulchra licet precium si desit, fœmina perdit:
  Hec si defuerit, uir quoq; turpis erit.
Hæc si gemma micans rutilum non conterat aurum,
  Æternum fallax, mortiferumq́ genus.
Tecum pura fides, secretaq́ certa loquuntur,
  O uere precium, fructiferumq́ bonum.
Cedunt cuncta tibi, quodq́ est sublimius, ultro
  Cedunt imperijs maxima quæq; tuis.

Nec subtracta gemunt, sed se tibi subdere gaudent,
Vulnera sunt irae prosperiora tuae.
Ipsa etiam totum moderans sapientia mundum,
Porrigit inuitas ad tua iura manus.
Sternitur icta tuo uotiuo uulnere uirgo,
Et percussa nouo laeta cruore iacet.
Flet tantum, ridetque suum laniata dolorem,
Et percussori plaudit amica suo.
Non tibi semper iners, non mollis conuenit actus,
Mixtaque sunt ludis fortia facta tuis.
Nam nunc ingenio, magnis nunc uiribus usa,
Nunc his quae iuueni sunt inimica malis.
Nam tibi peruigiles impendunt saepe dolores,
Hymbres, insidiae, iurgia, damna, pudor.
Tum mihi saepe feri commendas corda tyranni,
Sanguineus per te Mars quoque mitis erit.
Tu post extinctos, debellatosque gigantes,
Excutis irato tela trisulca Ioui.
Tu cogis rapidas affectus discere tigres,
Per te blandus amans redditur ipse leo:
Mira tibi uirtus, mira est patientia uictos
Diligis, & uinci, uincere saepe uolens.
Quum superata iaces, uires, animosque resumis,
Atque iterum uinci, uincere rursus amans.
Ira breuis, longa est pietas, recidiua uoluptas:
Et quum posse perit, mens tamen una manet.
Conticuit tandem longo satiata dolore,
Ac uelut expletis desinit exequiis.

CLaude precor miseras aetas uerbosa querelas,
Nunquid adhuc uicium uis referare tuum?

Sit satis indignum leuiter tetigisse pudorem,
Contrectata diu crimina crimen habent.
Omnibus est eadem leti uia: non tamen unus
Est uitæ cunctis, exitijq́ modus.
Hac pueri, atq; senes pariter, iuuenesq́ ferentur,
Hac par diuitibus pauper egenus erit.
Ergo quod astrictum, quodq; est uitabile nulli,
Festino gressu uincere prestat iter.
Infelix ceu iam defleto funere surgo,
Hac me defunctum uiuere parte puto.

PVBLII FAVSTI ANDRELINI FOROLIVIENSIS

Poetæ laureati, Regijq́, ac Reginei hecatodistichon ad præstantem uirum Ioannem Ruseum, generalem Quæstorem Regium promeritissimum.

Quàm fausta dedit missus primordia nummus,
Faustior incœpta sit quoq; finis ope.
Principium ex alto nascens ardore probatur:
Iusta sed in solo fine corona datur.

Ad disticha.

Crescite cum largo mea disticha, crescite, censu:
Deposcunt tutæ fertile carmen opes.

Nulla dies sine linea.

Nulla dies abeat, quin linea ducta supersit:
Non decet ignauum præterijsse diem.

Ad lectorem.

Quid me tam miris sublimem laudibus effers?
Diuinum ingenium plena crumena facit.

Haud bene cantatur exhausta crumena.

Legitimus tacto concentus manat ab ære:
Non bene quum uacua est ulla crumena sonat.

Cæcus cantat ob habitam stipem.

Ipse habita sacram cæcus stipe cantat ad ædem:
Mutus abit, nudam cùm trahit ille manum.

Pecunia rerum regina.

Vnica cunctarum regina pecunia rerum.
Præcipuum magno pro Ioue numen habet.

Aurum sole spendidius.

Clara quidem profert Phœbeus lumina fulgor.
Purius est aurum, splehdidiusque micat.

Pauper.

Durius abiecto nihil est quod paupere uiuat:
Indigus est pauper, nil nisi triste malum.

Diuiti omnia: pauperi aut parum, aut nih

Quilibet æquoreas semper fluit amnis in undas:
Pauperiora culex tecta rotundus adit.

Assentator.

Qui blando patulas gnatoni commodat aures,
Insanum ex stulto pectore pectus habet.

Debitor.

Semper & infelix alieni debitor æris,
Duraque seruili uincula mente gerit.

Amor.

Non amor antiquo fuerat, sed amaror ab euo
Dicendus: cùm sit semper amarus amor.

Idem.

Cura placens, prædulce malum, tristisq́ uoluptas,
Heu uesana furens pectora cæcat amor.

Non amans, sed amens.

Si sapis, amentem dicas, non lector amantem:
Nam nihil insanus mentis amator habet.

Leno.

Communis stultæ pestis damnosa iuuentæ,
Surripit incautas leno dolosus opes.

Scortum.

Non scortum est aliud, nisi blanda et subdola syren,
Quæ trahit humanum sub uada cæca genus.

Idem.

Ad uiuam scortum sugens ut hirundo medullam,
In Paphiam exhaurit pectora prona deam.

Fœmina.

Cuncta sub astrigero regnantia crimen cœlo,
Nutrit in æternos fœmina nata dolos.

Caput fœmineum.

Non si fœmineum crebro caput igne refundas,
Ingenij mutes prima metalla sui.

Coitus.

Turpis, & est morbi species horrenda caduci,
Quum iacet exanimis post sua furta Venus.

Vinum.

Immodicus ledit, ceu dira cicuta, Lyæus:
Non facit ad longam crapulam multa diem.

Ad bibacem.

Ebria ne titubent dubio uestigia gressu,
Temperet appositum lympha refusa merum.

Ad eundem.

Non imos epota pedes, sed bacchica summum
Vis caput inuadit: parcius ergo bibe.

De Venere & Baccho.

Semper iuncta uenit bibulo Cytherea Lyaeo:
Res est inflammans luxuriosa merum.

Gula.

Sint ignota licet magni patrimonia Croesi,
Immensae absumunt alta barathra gulae.

Ocium.

Corrumpunt forti celsas cum pectore mentes
Ocia plumoso desidiosa toro.

Somnus.

Quàm uigil ignauo demis sollertia somno,
Additur haec uitae longior hora tuae.

Fama.

Alta Cleonaeo quaerenda est fama labore:
Non uenit ex molli uiuida fama toro.

Auarus.

Semper eget sitiens medijs ceu Tantalus undis
Inter anhelatas pauper auarus opes.

Inuidus.

Inuida perpetuis urit praecordia flammis
Incedens fausto sors aliena pede.

Fortuna.

Vitrea dum splendet uultu fortuna sereno,
Protinus in uili fracta recumbit humo.

Amici fortunae.

Agmina quae nitido credis fidissima coelo,
Nube sub obscura terga fugata dabunt.

Seruandus modus in utraq; fortuna.
Nec dextra elatum uideat, fractumq; sinistra:
Adsi fortunæ certus utriq; modus.

Aduersa fortuna toleranda.
Perfert Vlyssæo sortem de more sinistram:
Hæc bene duranti sub pede uicta iacet.

Aduersis sccumbens.
Casibus aduersis fracta qui mente recumbit,
Fortuna ignorat dexteriore frui.

Hypocrita.
Ne pura explicitæ credas sub imagine fronti:
Raptorem occultat pellis ouina lupum.

Idem.
Exteriora gerit qui simplicis ora columbæ
Interiora uafræ pectora uulpis habet.

Superbia.
Turgida uentosos imitata superbia folles,
Pascitur aerio corpus inane noto.

Venetus.
Plumosa inspiceres nudatum corpora coruum,
Reddita si Veneto præda latrone foret.

Ad Cæsarem Borgiā ducem Valentinensem.
Aut nihil, aut Cæsar: uexillo pingis inani,
Pro magno fies Cæsare stulte nihil.

Iuuenta.
Accensa exardens flammata libidine pectus,
Labitur in cunctum prona iuuenta nefas.

Senecta.
Prudentem exhausto mentem pro robore defert
Matura & longa cocta senecta die.

Ficus Gallica ad Io. Rufcum.

Fertilis, at raras gignit quas Gallia ficus,
Accipe: nam raros non nisi rara decent.

Garrulus.

Extremum ad malum primo quæ obtundit ab ouo,
Vitanda est mensæ garrula pica tuæ.

Dentes.

Natura omniparens dentes formauit acutos:
Ne uagi, sed claustris lingua sit arcta suis.

Lingua

Quid melius lingua? lingua quid peius eadem?
Tristia cum dulci toxica melle gerit.

Fides.

Aurea quam sancto coluerunt secula ritu,
Aut nulla aut nostro est tempore rara fides.

Homo.

Quid genus affectas uitam mortale perennem?
Quum sis momento bulla caduca breui?

Mors.

Clam uenit orta metens æqua mors omnia falce:
Hinc habet incertam nescia uita diem.

Mors haud timenda.

Tensa quid horrescis missuram spicula mortem?
Non mors, sed passi est meta suprema mali.

Seruus.

Quis non seruili dominus fraudatur ab arte?
Prodigium seruus grande fidelis erit.

Vxor dignitatis nomen, non uoluptatis.

Nomina seposita ueneranda libidine gestat,
Quam iunxit casto copula sancta toro.

Vxor

Vxor ob ſobolem ducenda.

Vxor habenda uenit: non ut ſaturata libido.
Sed ſit in æternos aucta propago dies.

Curia.

Larga quidem magnos promittit curia montes,
Irrita ſed rapidis uerba feruntur aquis.

Eadem.

Quàm bene conueniens ſortita eſt curia nomen,
A grauibus curis curia dicta uenit.

Pax.

Securus placida mundus ſub pace quieſcit:
Tranquillum eſt ſummi pax opus alma Dei.

Bellum.

Perfurit & totum miſcet Mars impius orbem:
Heu dira inuenta eſt ab Ioue tanta lues.

Inclementia bellica.

Nulla eſt ardenti miſerans clementia bello,
Impetuoſa pium dextera neſcit opus.

Haud eſſe poſt uictoriam ſæuiendum.

Bellica quæſito frænanda eſt ira triumpho:
Haud ſæuit domito nobilis hoſte manus.

Ira.

Sanguine ſcintillans feruenti naſcitur ira,
Quæ ſemper domina mente domanda uenit.

Bombarda.

Si celſum quateret moles bombardica cœlum,
Tota foret capto machina ſtrata Ioue.

Iuſticia.

Æqua gerit rectam librat quæ pondera lancem
Iuſticia immota, firma tenaxq; manu.

Sit ſatis indignum leuiter tetigiſſe pudorem,
  Contrectata diu crimina crimen habent.
Omnibus eſt eadem leti uia: non tamen unus
  Eſt uitæ cunctis, exitijq; modus.
Hac pueri, atq; ſenes pariter, iuuenesq; ferentur,
  Hac par diuitibus pauper egenus erit.
Ergo quod aſtrictum, quodq; eſt uitabile nulli,
  Feſtino greſſu uincere pręſtat iter.
Infelix ceu iam defleto funere ſurgo,
  Hac me defunctum uiuere parte puto.

PVBLII FAVSTI AN/DRELINI FOROLIVIENSIS

Poetæ laureati, Regijq;, ac Reginei hecatodiſtichon ad præſtantem uirum Ioannem Ruſeum, generalem Quæſtorem Regium promeritiſsimum.

Quàm fauſta dedit miſſus primordia nummus,
  Fauſtior incœpta ſit quoq; finis ope.
Principium ex alto naſcens ardore probatur:
  Iuſta ſed in ſolo fine corona datur.

Ad diſticha.

Creſcite cum largo mea diſticha, creſcite, cenſu:
  Depoſcunt tutæ fertile carmen opes.

Nulla dies ſine linea.

Nulla dies abeat, quin linea ducta ſuperſit:
  Non decet ignauum præterijſſe diem.

Ad lectorem.

Quid me tam miris sublimem laudibus effers?
Diuinum ingenium plena crumena facit.

Haud bene cantatur exhausta crumena.

Legitimus tacto concentus manat ab ære:
Non bene quum uacua est ulla crumena sonat.

Cæcus cantat ob habitam stipem.

Ipse habita sacram cæcus stipe cantat ad ædem:
Mutus abit, nudam cùm trahit ille manum.

Pecunia rerum regina.

Vnica cunctarum regina pecunia rerum.
Præcipuum magno pro Ioue numen habet.

Aurum sole spendidius.

Clara quidem profert Phœbeus lumina fulgor.
Purius est aurum, splendidiusque micat.

Pauper.

Durius abiecto nihil est quod paupere uiuat:
Indigus est pauper, nil nisi triste malum.

Diuiti omnia: pauperi aut parum, aut nih

Quilibet æquoreas semper fluit amnis in undas:
Pauperiora culex tecta rotundus adit.

Assentator.

Qui blando patulas gnatoni commodat aures,
Insanum ex stulto pectore pectus habet.

Debitor.

Semper & infelix alieni debitor æris,
Duraque seruili uincula mente gerit.

Amor.

Non amor antiquo fuerat, sed amaror ab euo
Dicendus: cùm sit semper amarus amor.

Idem

Idem.

Cura placens, prædulce malum, tristisq; uoluptas,
Heu uesana furens pectora cæcat amor.

Non amans, sed amens.

Si sapis, amentem dicas, non lector amantem:
Nam nihil insanus mentis amator habet.

Leno.

Communis stultæ pestis damnosa iuuentæ,
Surripit incautas leno dolosus opes.

Scortum.

Non scortum est aliud, nisi blanda et subdola syren,
Quæ trahit humanum sub uada cæca genus.

Idem.

Ad uiuam scortum sugens ut hirundo medullam,
In Paphiam exhaurit pectora prona deam.

Fœmina.

Cuncta sub astrigero regnantia crimen cœlo,
Nutrit in æternos fœmina nata dolos.

Caput fœmineum.

Non si fœmineum crebro caput igne refundas,
Ingenij mutes prima metalla sui.

Coitus.

Turpis, & est morbi species horrenda caduci,
Quum iacet exanimis post sua furta Venus.

Vinum.

Immodicus ledit, ceu dira cicuta, Lyæus:
Non facit ad longam crapulam multa diem.

Ad bibacem.

Ebria ne titubent dubio uestigia gressu,
Temperet appositum lympha refusa merum.

Ad eundem.

Non imos epota pedes, sed bacchica summum
Vis caput inuadit: parcius ergo bibe.

De Venere & Baccho.

Semper iuncta uenit bibulo Cytherea Lyæo:
Res est inflammans luxuriosa merum.

Gula.

Sint ignota licet magni patrimonia Crœsi,
Immensæ absumunt alta barathra gulæ.

Ocium.

Corrumpunt forti celsas cum pectore mentes
Ocia plumoso desidiosa toro.

Somnus.

Quàm uigil ignauo demis sollertia somno,
Additur hæc uitæ longior hora tuæ.

Fama.

Alta Cleonæo quærenda est fama labore:
Non uenit ex molli uiuida fama toro.

Auarus.

Semper eget sitiens medijs ceu Tantalus undis
Inter anhelatas pauper auarus opes.

Inuidus.

Inuida perpetuis urit præcordia flammis
Incedens fausto sors aliena pede.

Fortuna.

Vitrea dum splendet uultu fortuna sereno,
Protinus in uili fracta recumbit humo.

Amici fortunæ.

Agmina quæ nitido credis fidissima cœlo,
Nube sub obscura terga fugata dabunt.

Seruan-

Seruandus modus in utraq; fortuna.

Nec dextra elatum uideat, fractumq; sinistra:
Adsi fortunæ certus utriq; modus.

Aduersa fortuna toleranda.

Perfert Vlyssæo sortem de more sinistram:
Hæc bene duranti sub pede uicta iacet.

Aduersis sccumbens.

Casibus aduersis fracta qui mente recumbit,
Fortuna ignorat dexteriore frui.

Hypocrita.

Ne pura explicitæ credas sub imagine fronti:
Raptorem occultat pellis ouina lupum.

Idem.

Exteriora gerit qui simplicis ora columbæ
Interiora uafræ pectora uulpis habet.

Superbia.

Turgida uentosos imitata superbia folles,
Pascitur aerio corpus inane noto.

Venetus.

Plumosa inspiceres nudatum corpora coruum,
Reddita si Veneto præda latrone foret.

Ad Cæsarem Borgiā ducem Valentinensem.

Aut nihil, aut Cæsar: uexillo pingis inani,
Pro magno fies Cæsare stulte nihil.

Iuuenta.

Accensa exardens flammata libidine pectus,
Labitur in cunctum prona iuuenta nefas.

Senecta.

Prudentem exhausto mentem pro robore defert
Matura & longa cocta senecta die.

Ficus Gallica ad Io. Ruscum.

Fertilis,at raras gignit quas Gallia ficus,
Accipe·nam raros non nisi rara decent.

Garrulus.

Extremum ad malum primo quæ obtundit ab ouo,
Vitanda est mensæ garrula pica tuæ.

Dentes.

Natura omniparens dentes formauit acutos:
Ne uagi,sed claustris lingua sit arcta suis.

Lingua

Quid melius lingua?lingua quid peius eadem?
Tristia cum dulci toxica melle gerit.

Fides.

Aurea quam sancto coluerunt secula ritu,
Aut nulla aut nostro est tempore rara fides.

Homo.

Quid genus affectas uitam mortale perennem?
Quum sis momento bulla caduca breui?

Mors.

Clam uenit orta metens æqua mors omnia falce:
Hinc habet incertam nescia uita diem.

Mors haud timenda.

Tensa quid horrescis missuram spicula mortem?
Non mors,sed pasi est meta suprema mali.

Seruus.

Quis non seruili dominus fraudatur ab arte?
Prodigium seruus grande fidelis erit.

Vxor dignitatis nomen,non uoluptatis.

Nomina seposita ueneranda libidine gestat,
Quam iunxit casto copula sancta toro.

Vxor ob sobolem ducenda.

Vxor habenda uenit: non ut saturata libido.
Sed sit in æternos aucta propago dies.

Curia.

Larga quidem magnos promittit curia montes,
Irrita sed rapidis uerba feruntur aquis.

Eadem.

Quàm bene conueniens sortita est curia nomen,
A grauibus curis curia dicta uenit.

Pax.

Securus placida mundus sub pace quiescit:
Tranquillum est summi pax opus alma Dei.

Bellum.

Perfurit & totum miscet Mars impius orbem:
Heu dira inuenta est ab Ioue tanta lues.

Inclementia bellica.

Nulla est ardenti miserans clementia bello,
Impetuosa pium dextera nescit opus.

Haud esse post uictoriam sæuiendum.

Bellica quæsito frænanda est ira triumpho:
Haud sæuit domito nobilis hoste manus.

Ira.

Sanguine scintillans feruenti nascitur ira,
Quæ semper domina mente domanda uenit.

Bombarda.

Si celsum quateret moles bombardica cœlum,
Tota foret capto machina strata Ioue.

Iusticia.

Æqua gerit rectam librat quæ pondera lancem
Iusticia immota, firma tenaxq; manu.

Prudens

Prudens.

Quiſquis es ô prudens, Ianum ſectare bifrontem:
Sunt ora atq; oculis terga uidenda tuis.

Fortis.

Inſtanti ueniunt ſubeunda pericula caſu:
Rebus in anguſtis fortia corda patent.

Modeſtus.

Seruanda in rebus præfixa eſt meta gerendis,
Non exceſſa pudens facta modeſtus amat.

Lex.

Lex ſancta humanæ ducta eſt qua regula uitæ,
Demiſſum æthereo munus ab orbe uenit.

Iuris decreta

Si ſublata forent iuris decreta uerendi,
Vinceret immanes barbara uita feras.

Comburenda in leges uoluminum maſſa.

Emiſſa in ſacras numeroſa uolumina leges,
Sunt Phaetontæa tædia digna face.

Imperitus legum doctor.

Dicturus nullam centeno uerbere legem:
Non legum es doctor uane: quid ergo? dolor.

Sorbonicus.

Sorbonica inuictus lucta quicunq; rediſti,
Tu potes Herculeas ſpernere tutus opes.

Sophiſta.

Caprinæ nugas lanæ ſi poſcis inaneis,
Stentorea exclamans uoce ſophiſta dabit.

Medicus illuſtris.

Clarus Apollinea medicus qui fulgeat arte,
Extat adoranda ceu deus alter ope.

Medicus indoctus.

Quum dicam culo merdam ægrotante cacatam,
Non ementito merdicus ore uocor.

Philosophus naturalis.

Felix,cui nota est naturæ causa latentis:
At sua qui noscat pectora,rarus adest.

Socrates.

Morigeram ex alto sophiam qui traxit olympo,
Sustulit Actæum sorpta cicuta senem.

Astrologus.

Mirum,quum toto noscat stata sidera cœlo,
Nesciat in patria mœcha sit uxor humo.

Furor poeticus.

Vatibus æternis cœlo descendit ab alto,
Ad noua diuinus facta canenda furor.

Orator.

Intonat ætherea ceu missum fulmen ab arce,
Concita fulgurei lingua diserta uiri.

Poetæ præsentis seculi.

Delphica non redolens afflantia numina carmen,
Secula sed fœtens nostra cacamen habent.

Oratores eiusdem ætatis.

Creditur orator nostrum quicunque per æuum;
Si uerum excutiat nomen,arator erit.

Pont,Max.

Præficitur pastor baculo munitus adunco,
Vt uigili erranteis lumine seruet oues.

Cardinalis.

Hic habet à fixo deductum cardine nomen,
Debeat ut firmam sustinuisse fidem,

Ad eundem.

Monstrat sanguineam fundas tua purpura uitam.
Clauigerum inuadunt quum fera bella thronum.

Episcopus.

Cætera quo superet meditanti pectora sensu,
Imposita ex ipsis nomina rebus habet.

Lis.

Ille breui fiet misero mendicior Iro,
Tristia qui litis bella forensis amet.

Poeta alienus à lite

Litigiosa fugit studiosus iurgia uates:
Non amat insanum Musa quieta forum.

Mercator perfidus.

Periuratas suo postponit numina lucro
Mercator, Stygiis non nisi dignus aquis.

Rex aculeo carens.

Quid metuis? princeps diro caret inclitus oestro
Non facit ad magnos ultio sæua duces.

Promissum Regium.

Stent fixa æternum Regalia sponsa per æuum:
Seruandam exposcunt Regia uerba fidem.

Voluptas & uirtus.

It malè præstanti dispar, uirtute uoluptas,
Hinc dolor æternus: inde perennis honor,

Turpis & formosus.

Turpis ut est pulchra facies uirtute nitenda,
Sic nitida labes fronte linenda uenit.

Puer fingendus ab optimo artifice.

Cereus est docto fingendus pollice uultus,
Ora Promethæum pulchra uenustat opus.

Mens.

Diuina humanos mens est infusa per artus:
Cogitet ut spreto facta superna solo.

Amicus reconciliatus.

Gratia quæ coeat ficti malè sarta sodalis,
Est uelut in Siculo Scylla cauenda mari.

Generosus.

Acceptum duplici munus cum fœnore reddit,
Vincitur haud larga mens generosa manu.

Metiendæ uires.

Ardua ne subeas ignotæ pondera molis,
Ni bene sint tergi robora mensa tui.

Nemo felix ante obitum.

Ne quisquam extrema felix nisi morte uocetur,
Instruis accenso Crœse ligate rogo.

Galliæ Senatores.

Iustitia è summo terras Ioue missa per omnes
Gallorum elegit tecta uerenda patrum.

Ne Dares cum Entello.

Ne Siculo Phrygius cano decertet ephebus:
Fortius à lasso stant sola fixa boue.

Soli Christo, qui est alpha & omega, honor & gloria.

Prima rudimenti supremaq; littera Graij,
Danda uni est dexter gloria CHISTE tibi.

FINIS.

Wer sich [illegible] ungelück [illegible] gewissen
[illegible]
Und [illegible] all seines willens
[illegible]
[illegible] fleißig und [illegible]
[illegible]
Vor [illegible] [illegible] und
aller Noth

Omnia conando docilis solertia
vincit

Lust und liebe zum dinge
macht alle arbeit geringe

Non in pane modo consistit
vita sed omni
Verbo, quod summi prodit
ab ore DEI

